

כּוֹכְבֵי יִצְחָק

כולל

פרי מחקר וילדי מליצה מחכמי הדור ומנעימי
השיר בזממנו.

להועיל וללמד בני יהודה קסת הסופר

ולהדריך בנתיב ההגיון, להבין דברי חכמים, משליחם וחידותם, לעורר
קנאתם לשפת קודש, ונחתה קסת נחושה זרועותם, לאמת ולאמונה
ולהרים קרנה במקדם.

נאספו לאגודה אחת מאת

מענדל בר"י ש"מ ע"ר

Einunddreißigstes Heft.

KOCHBE JIZCHAK.

Eine Sammlung

ebraischer Aufsätze, literarhistorischen, philologischen, exegetischen und poetischen Inhalts, zur Förderung des ebraischen Sprachstudiums,

herausgegeben

von

M. G. Stern,

Mitglied der deutschen morgenländischen Gesellschaft zu Leipzig und Halle und Inhaber
der k. k. österreichischen goldenen Medaille für Wissenschaft und Kunst.

Wien, 1865.

Druck von J. Holzwarth.

Verlag: **M. G. Stern,** Stadt, Kohlmeßergasse Nr. 10. 2. Stock.

So eben ist
f

Ein vollst

zum Verstär
ältes

Jakob

bäisches

nach den
n

Preis 50 fr. österr. Währ.

ספר

כתר תורה Kether Thora

כולל כל פקודי ד' המה תרי"ג מצות התורה, עם שבע מצות דרבנן
העולות יחד למספר כת"ה, במעט מליצה מעושפות, ובחרוזי פניני שיר
מעולפות, ובשום עלימו נוספות, מספר "מצות השם" מראה מקום לכל
מצוה ומצוה לכוסף מוצאה ומקום תהנותה בתלמוד ובפוסקים. להגדיל
תורה ולהאדיר קרן שפת קודש

מאת מענדל בר"י שערן

Enthaltend die 613 mosaischen Gebote und Verbote, nebst den
von den Talmudisten als biblisch sanctionirten sieben rabbi-
nischen Haupt-Ritualgesetzen, in poetischer Form bearbeitet, nebst
einer dem Studium entsprechenden, aus dem Werke מצות השם
geschöpften Quellenangabe im Talmud wie in den Ritual-
Codexen, ausgestattet von

Dr. G. Stern.

Preis 1 fl. 50 fr. österr. Währ.

1126 857/4.

כוכבי יצחק

כולל

פרי מחקר וילדי מליצה מחכמי הדור ומנעימי
השיר בזממנו.

להועיל וללמד בני יהודה קסת הסופר

ולחדריכם בנתיב ההגיון, להבין דברי חכמים, משליהם וחידותם, לעורר
קנאתם לשפת קודש, ונחתה קסת נחושה זרועותם, לאמת ולאמונה
ולהרים קרנה במקדם.

נאספו לאגודה אחת מאת

מענדל בר"י שערן

Einunddreißigstes Heft.

KOCHBE JIZCHAK.

Eine Sammlung

ebraischer Aufsätze, literarhistorischen, philologischen, exegeti-
schen und poetischen Inhalts, zur Förderung des ebraischen
Sprachstudiums,

herausgegeben

von

M. G. Stern,

Mitglied der deutschen morgenländischen Gesellschaft zu Leipzig und Halle und Inhaber
der k. k. österreichischen goldenen Medaille für Wissenschaft und Kunst.

Wien, 1865.

Druck von J. Holzwarth.

Verlag: **M. G. Stern,** Stadt, Kohlmeßergasse Nr. 10, 2. Stock.

אל שור נבחה *

צדקה לאיש ולזעוק על מציא לאור דבריו
 בקרעו ראש מליצתו פקדע שפת מעילו;
 אף בראותו והניחו זרים באו שעריו
 ואת אשר ללא הועיל חזבר חבר הובילו,
 מה לו לרדף אפרים, לא המה אפריו?
 מה לה פי נזעקת — פי נעה שור על פלי-לו?!

מענדל בר"י שמערן.

שמעון העמסוני (דברים י' כ' קדושין כ"ח).

שמעון העמסוני דרש כל אתין בתוך;
 אולם באשר לאת יי אלהיך תירא הניע,
 הסתיר פניו כי רוא לערוך דמות לאל נורא.
 אמרו לו תלמידיו: בכל עת תורת חסד לשונך תביע
 אולם באשר עתה ישם הקדוש קדשת,
 מה תעשה בכל אתין בתוך דרשת?
 אמר להם: אם שמור שכר לפעולתי בדרישתך,
 אקצור גם שכר אמת בזרעי צדקה בפרישתך.
 עררי התעורר רבי עקיבא ולמד עמו דעת,
 ונתן מוסר ותוכחת חיים לאון שומעת,
 את יי אלהיך וגם תלמידי תבנים תיראו,
 כבודו יראי אלהים ובה גם מצותיו תשמעו...

אברהם צבי באם.

(14) גועס ונחטעס עני בהנשר גליון כ' שהרכ"ד על השגגה היולדת ונלסני צסבחי
 לחה נקום לנחנר החלמוד חשר הניח צרלס שירו צבי ל', והוא הרים עלי לוחה
 צרחוזה צקול נר לוחה כונו פנעה חס וחלילה צ צ צ י ס ר ח ל צעלנו, וכנשר על
 קבלו העיר ורחף להדסיכו פנים למען ידע דור אחרון על נה אלניו העבעו וצאנח
 לולא כודע לי נאננה כי כנעע כל הנשוריים צעמינו כונו צעס אחר לא כחצו פחסגן
 לנומוריים הרצים הרעים ונשגנים, ולולא הנחנר הזח כודע כנעע. לכל דרדקי דצי
 דב, וכו. ידעמי כי קפדה צבול עלי על זס ונלד הנחצב, צלי שפק פנימי חס הניח
 לחת לו נקום, וחק כי לרה החוצרה נהכיל חדסה חף כי ישנוס — כי צאנח
 רוב צבולוח ונלילה צכה חשור הזס ונלדצרו נעים חף נלוה, וכר לי נחלוד כי
 קויסי עננו עניס — ינעס צלוסיס לעי: הסמס!

Seiner Wohlgeboren

HERRN

Dr. Wolfgang Wessely,

ordentlichen Professor des Strafrechtes, Examinator und Prüfungs-
Commissär der judiciellen Abtheilung der theor. Staatsprüfungen

an der

k. k. Universität zu Prag,

Mitgliede mehrerer in- und ausländischer gelehrter Societäten,

widmet

zur Feier

seines 25jährigen Lehramts-Jubiläums

diese Blätter

als Zeichen hochachtungsvoller freundschaftlicher Ergebenheit

der Herausgeber.

אחריה בנימין בעממיה איש תהלה,
אחריה איש המופת לכבוד ולתפארת,
עפה כהיום הזה מכל עבר מגלה
לשלב ברכות שלומים לראשה לכתרת.

יתר שאת בגדלה לה נפל למנה,
יתר עזו בתר מעלת שופט בשערים,
ובחיום מלאו חמש ועשרים שנה
מאז על הקמת באחד הנבחרים.

מאז לגם פאר איש הבינים,
הקמת, בבחיר עם, מבין אחיה,
להאיר לשוקדי דין במקור קרנים
בבית מדרש מלכות שם כס מושקה.

לא היו עוד באלה באלפי יהודה
אף לאחד כמוהו, נקוב שם למשמרת,
לקחום תורה בלמודים ולצר העודה
עם אצילי חכמי עמים יחד בחוכרת.

ועל כן ליום טוב גם אנכי באתי
טורים אלה להקריב בלב רצון ונדבה,
ותערב עליה זמרת כוס ברכתי
בקמרת אהבה לידיד דגול מרובה!

בילדי עברים אלה שמתי לה יד אזהרה,
ברכות יעשה מורה באלה המכתבים,
למופיע על שפת עבר מקדם נהרה,
לכובב מצדיק רבים הקרבתני — פוכבים!

מענדל ברי שמערן.

Mittheilung von Dr. Adolf Jellinek, Prediger in Wien.

ספר גנזי המלך לר' יצחק בן אברהם לשיף ז"ל

(הנוסף) פרק י"ג אחר שקדדתי עיניי המעט וקראתי אותם אחד אל אחד, אשים פני אל עיניי המעט ואומר כי עון הדיקס הדמיוני צמליחות האדם צדום על דרך הרואה עון הגלוי על הנסתר והערה עון המורגש על המורכב אונס מה שהוא עון הראוי להקדים ולהעיר אליו תחלה הוא אל היות השפע העליון מושפע מהצורה ית' צלי אמצעית שזה הנספח ר"ל הנצרה הראשון הוא המוחזר צוקום החיים צמורו כי עמך נקור חיים רבו, והצן כונת אמרו עמך ואמרו צעדו ג"כ צאורך כראה אור הכונה שהאור עמו צלא אמצעות ציניהם מאמר דניאל ע"ה וזהוהר עמיה שרא ונאמר לנושה רצונו ע"ה הנה נוקום אחי ואמר לתוקפת ציאור ונצח על האור כדמיון לור הנצחם וקדר הדצרים המושכים אחריו יוכיחו. ושים לצד לזה כי הוא קוד פניווי ואשוב לבונתי ואומר כי שפע זה המושפע הראשון הוא מושפע ונורה לכל הלאדין הקרובים והרחוקים צדום צחפץ המנוי הראשון ית' וכל חלקי המלאים העליונים ותחתונים פונים אליו צדום לפיכך מנאל דרך נשל כאילו הוא המושפע הנצרה הראשון עומד צרום עולם שהמשיגו הענין העליון הפשוט בתכלית הפשיעות צמליחות הנקודה העליונה המלועצית כדי להקריב דקות העניין הנסגז הנעלם לשכל המושפע לא שיהיה צין המעט והמעטל שיחוף עצמי צדום פנים כי אם שיחוף המעטל ומדר לדר צלצד ואשוב לבונת העניין אשר צעצרו המושכמו מעלים אילו ונלייר מליחות האדם כאילו הוא יולא ומחושך לאור ומאפיקה מליחות ומסכלות לחכמה לפיכך אם הוא מנמת פניו אל המושכלות כשיופיעו עליו ואל המסגות הממיתות הממייצות ומהם המושגות דרך הקו המטה כל מה שיוסיף צמאלך יוסף לעלות ולהתקרב אל אור השכל הממתי ויית הלל שהוא אפיקת האור אחריו ר"ל הדמיון מה שיעליך אחרי גוו הדעות המפקדות ועסקי העולם שאין הכרחיים המוחזרים צתמו והצל לפי מהם אפיקת השכל. שהוא הדמיון נמשך אחר הגוף המושך הכרחי ואל היות השכל הממתי כח צמוור ואינו יכול להצל עון המורגש הצדל מוחלט וכל מה שיוסיף זה השכל צעיון וילך הלוך וקרב אל נקודת השפע העליון השכלי הממתי יהיה ג"כ האור הממתי שהוא השכל הנצל הולך וקרב אליו וההצל המושל צלל הולך ומתועט וכשיגיע זה האור להצבר ולהיותו חופף עליו וכל לך ומצלי כמות יונין ושנאל או יגיע זה השכל הממתי אל תכלית שליוותו ולא היה לו או כל כלל לפי שצבר נפקדה מליחות השכל המושך צלל לגמרי והשכל הממתי למעלה זו כצר הגיע למעלות לתכלית השליוות שגללה צא לעולם לפיכך אם יפטר זה השכל נצקט עול שאין צימלתו להשיג ויתמנה להתחכם יותר וצקט השמות רצים עוצרים גוו נקודה צקט היותו כמות לשום לך עון הלאדין עם היותו מושער ומכוון אל הקו הארוך ועוצר גצול נקודת הקו המלר שלו מה צממת יהיה אז נוסע ומחות נקודה שהיא בתכלית היותר הממונה צרום עולם ומנאל ג"כ יורד ומחמלה העליונה שהיא תכלית השגתו ויהיה אז הלל שהוא אפיקת השכל הולך לפניו וכל מה שיוסיף צמדת ומלכו יוסף הלל צמדת ארכו ומנאל הוא ג"כ ממשך אחר הלל ואי אפשר שיסיגמו לעולם ויהיה מושע רגליו דרך נשל מניד צעלם אותו הלל הפך וממר דוד ע"ה נר לרגלי דצריך ואור למתיצתי לפיכך יש לו למדם לצמור

הדרך הישר הנמשל בקו השווה הכולל לכוכב הנקודה האנליתית שהיא השגת
 וליאות המעלה שצונעלות הכזרים על פי השכל האנושי צעניין שלם יעצור
 בצולה ותלא יהיה נוסה לשום דבר וכן הלדדים שאם יפנה על יונין או על
 שואל אינו הולך לכוכב הנקודה האנליתית ולא יעמוד לעולם אלל נקודת היוסר
 החכליתית שהיא עיר קלה גדול ההשגה האנושית כי כפי שינוי הקוים
 הנערכים אל העולה בקולר ובארץ על פי קרצם ורחקם מן הקו הישר הכולך
 לכוכב הנקודה הפשוטה העליונה וכן נולא השינוי זיכיהם נולד וזגיהם הקדונים
 צתחלת הוויחם הנוטים וקו היוסר נטיה קרובה או רחוקה לפי שלם יוכלו להשיג
 השושכלות על דרך אונתחם החכליתית וישתנו צהם הדעות על פי שנוי הזגיהם
 צהשתנות ההויות והצנעים צארצע התקופות והשתנות הקוים והקשתות על פי
 שינוי זזרח שמשם ונעברו ונמשל צזה הוא להסוים ונתחלת צדיתו ונחוויר זך
 וזנוג ככון ושלם צבנותו וצליכותו וצלי כוטה לאחד וצארצע הלדדין ר"ל אל
 יקוד וצארצע יקודות הוא הולך דרך הקו השווה ויהיה אז אפשרי להגיע אלל
 השגה וליאות המעלה הראשונה העליונה שצונעלות הכזרים צאנלעבות הלמוד
 והשתדלות לא להשגה וזהותה וזו היא אללי מעלות הדון הכזרים ע"ה אונם
 ההוים ונרכבה צלי וקורת וזנוג צלי שום תחקר ונעלחם והשגתם כפי ורחק
 השויות וזנוג ורחקו וכן הקו השווה ובפי חוזק והשתדלות או רעיונם והתקצו
 צהשגות גם כן כדויון קולר הקו כפי רחקם וכן הקו השווה הנכוון צאנלעבות
 העולה ויטרבו או להשתדלות חזק ולמוד ונחוויר להגיע שכלל אל מה שאפשר
 על פי קדר הקו וקוים הנקודה הנכוונת צנחשבה שכל אחד ואחד הולך אל
 עצר פניה לפי שנקום כל נקודה ונקודה הוא וכוון צכלל חלק וחלק ונחלקי
 הקו הדווי והפוני שהוא קו חלי היום והנגיע אל הנקודה שהיא עליונית
 הקו שלו דרך ושל בצר הגיע לתכלית ונה שאפשר לו להגיע אליו ובאילו
 עס נפקק הלל שלו והצנעון היאך הנקודות כולן וכוונות זו כנגד זו צאריך
 קו חלי היום שהוא תכלית הנקודות כולן אלל שום ונעלות זו על גז זו עד
 שהעליונה והם ונענת אללה הנקודה העליונה האנליתית ולזה כיון החכם
 ע"ה צאונרו הולך ואור ככון עד היום והצן זה. והרחיקה צתכלית הנרחק תהיה
 וליאהה צונעלה הפחותה שצונעלות אונם דרך קו חלי היום שהושלנו צו יגיע
 השפע ונשאילנות והששחרות לכל אחד ואחד וכוונות כנגד הנקודה שאליה
 ונמלאו כולה וכוונות פונות צשום כנגד הנקודה העליונה דרך הקו ולזה כיונו
 רז"ל צאנרם כל ישראל יש להם חלק לע"ה ואין לורך להנשיך שהמשל צדצרי
 הנשככים האור תוויר אחרי גיוס כי עד עתה לא ראו אור וגם עד נלח
 לא יראו אור לפי ששם זונים אחד צצו"ה שם שלהם שהוא הלל צצנד ועתה אתם
 הנועיין עמוד והצנעון כפלאות אל ושים לצך אל הנמשל צנקודה ואחר כך אל
 השכלים האנושיים כל אחד ואחד כפי ונעלתו ודע כי שצנת הנקודה העליונה
 וצקנת הקוים הנלמדים זה הנפרדים ונעליה על י"צ שטחים דוחניים צדויון
 הי"צ רוחות ששם י"צ גדולי חלבסון הקיבותי חלי חת פני העשלים והמשלים
 ונחלתן ועד סופן. רלוני כנקודה אל הכזרח ראשון על פי שהעירות אליו
 צפרקים הקדונים ורלוני כקוים אל השכל היפרדים צככללם שוככללם השכל
 האנושי הנולי צפעל כונו שהעירותי אליו צחצורי הקודם ונראה השעה והגוף
 כאור אונת הוא ורלוני צשטח אל הנמשל כנראה אצן הקפיר ורלוני כגוף אל
 הנמשל.

פרק י"ד בקרה הנורא והכמים ילפנו דעת : "פרק י"ד" פתח ליכנס צו
לידיעת סתרי החכמות הכלליות ונעוהם ונוכחם צוואורים כוללים וקארים אחרי
אשר אקדים ואומר כי חכמת הצורה ית' אין לנו דרך לכנס צה לידיעתה
לפי שחכמתו היא עלמו לפיכך כסם סידיעת עלמו נונעת ונהשתה השכל כך
השת חכמתו נונעת אם כן אינה כלל ונאחר החכמות כל עכן שתהיה נזויה
צוין החכמות כדי שוכל לוור חכמה זו והכמה אחרת ואלטרפת אחת לאחת
למורח חשדן כי כונו שעלמו אינו וכלל הנכונים והוא קצת נזליאותם כך חכמת
אינה וכלל שאר החכמות והוא קצת כולן ואינה נופלת עוהן תחת שים קוה
ואין ערך ציניהן צסום ענין כי אם צשיתוק השם כלצד ואחר הקדמה זו
הנודלת והנוסקלת ידיעת חכמת האל ית' ונהשתה ידיעתנו אחתיל ציאור
הענין שאני וכוון חליו ואומר כי נשפע החפץ העליון הנותר דציור רוחני
נמשכו ד' זוגי חכמות רוחיות שכליות כאלונו כי ה' יתן חכמה וגו' והצן
קוד אלונו ועיו החכמה העליונה היא השגת נזליאות הנצלה הראשון הנותרת
צפים שהיא נעלמת ונהשתה השכל האנושי אונס הנותרת צאחורים היא
הנותרת צאש צונשלי התורה והנציאים הקתונים והחכמה השנית היא השגת
נזליאות השכלים הנפרדים והיא הנותרת צרוה וכלל החכמה זו השגת נזליאות
המים העליונים הרוחניים והחכמה השלישית היא הנכונת צנזליאות הרקיע
העליון ונזליאות הגלגלים שתחתיו וצנזרות שלהם ר"ל הנכנסים והיא הנותרת
צונים בקצת דצרי התורה והנצוה והחכמה הרביעית היא הנותרת צארץ צסם
כולל והיא הנכונת צנזליאות זה החוור ההיולי וצנזרות שקבל ר"ל היסודות והיא
המיוחסת להשת הנזליאים הארליים ר"ל צני אדם ואונס החכמה הנותרת
צפים אין דרך לשכל האנושי להשיג נהוהה נפני היותו כה צחוור והו קוד אלונו
כי לא יראני אדם וחי ועליה נאמר והחכמה נאין תנאל ונעלמה נענין כל
גי רק השגה האישפית היא הנותרת צאחורים והיא הנותרת ג"כ צאש
ותכלית לורת השגה היא שהיא נזליאה כלצד צהכרח בדיוון השש היסודי
שאינו נורגש ואי איפשר שאינו נזיוי והשת לורת הנזליאות הצכרת איפשרות
השתה היא נולד ידיעת קודות שני טעות הקדושים העליונים ואפשר שתושג
ג"כ אלל היחידים נולד חקירתם צגנאי הצורות והקתרים התורכים והנזליאים אונס
השתכלות והשתדלות והרצפת העיון צהם יקרא צינה וכשתעלה השתם
צנפעל ציד הנעיין אך תקרא אז השגתו דעת ועל השגת לורת נזליאות זו
נאמר צפרע אשרי אדם נולא חכמה והחכמה השנית הנותרת צרוה היא
הנקראת נהם שאחר הנצב והיא נזליאות השכלים הנפרדים והשתה זו לריכה
ליווד ועיון דק שכלי והקדמות אנהיות ונפתיות נורות ון הגלוי על הנסתר
וון הנורגש על הנשכל והצנת הפשטיות הנודלת ון החוור הנדל נוחלט
ונזליאות נעלותיהם על דרך היות האחד עלה והשנית עלול וכל אינו השכנות
וזולתן הנעימות להשת זה העיון השכלי וההצננות צהם נקראת צינה וכשיעלו
ציד הנעיין צפעל תקרא זאת השגה דעת החכמה ג' הנותרת צונים היא
הנקראת חכמת הנצב והיא הנעינת צנזליאות הגלגלים והככבים ותכונתם
והשתה זו ג"כ לריכה לווד ועיון נצבי הרגשי ועיון שכלי ולהצנן צנזליאותם
ולורתם וצנעצעים וצנעצעים וצנעצעים וצנעצעים וצנעצעים וצנעצעים ון
ההכנות ההכרחיות נונים הנחקר העיוני והשתכלות צהן יקרא צינה וכשיעלו
ציד הנעיין צפעל תקרא אז זו השגה הכוללת דעת החכמה הרביעית היא

המיוחדת לדרך ר"ל להשגת הארציים כמאמר החקובית ואדני חכם כחכמת
והלך אלהים לדעת את כל אשר בארץ והיא בהשגת ונליחות המומר הראשון
ובצורותיו המורגשות ר"ל צורות היסודות ונצביהם ונקריהם ואיכותיהם המועלות
והנפעלות וקצות תכונותיהן היסודות ונצבע כל אחד ואחד מהמניין המורכבין
והעיון והשתכלות זהם וזולתן יקראו צינה וארצע חכמות אילו נכללו צפוק
ראשון שצראשונים ר"ל צראשית מנולאת הצינה כדעיון לורה לחכמה והו אומר
לחכם לצ יקרא כצון והדעת כדעיון לורה לצינה והו אומר לצ כצון יקנה דעת
ואומר ולצצ נותרים יצין לדעת לפי שהדעת היא הושלמות ונליחות צפעל צפכל
הנעביין וערכו אילו כערך השאר שצביקה והקיצה צכלצ וזה מנולאת שלמות
האדם האחרונה שצגללה צא לעולם כאומר כי חם צזאת יתהלל הנותהלל השכל
ידוע אומי וכל אחד ואחד מאלו הקוגים העליונים כוללים ומינים ופרטים הרצה
כנעטו אין תכלית למספרם ונכללי החכמות המיוחדות לכפס הוודצרת הן ידיעת
הקוגים והמיינים ושאר העניינים הקיימים צעלמן ומיני החכמות המושפצות ואומיות
והנוסיות שכלן מנולאות צנפס צבח והיא הנוציאה אותה לידי נעשה והעיון
והשתכלות צכל אחת מןן וצפרטיהן יקראו צינה ויציאתן לידי נעשה צפכל
הנעביין תקרא דעת כי כסונו כן הוא והו הסדר הככון כאומר צחכמה צחכמה
וצדעת וצכל מלחכה ונאמר ג"כ ה' צחכמה יקד ארץ כוכן שמים צחכמה.
צדעתו שהמות נצקעו וכן נאמר ווי חכם וצין אלה וצין וידעם ורצים כיוולא צהם.
פרק נ"ו אור החכם ראיתי צני עלייה והם נוענטיס הנושיל החכם החכם
החכמה העליונה צעליה כאומרם ז"ל צזולת זה הענין ומאי עליה נעולה שצכסין
אונס לא ימויי לעלות לעליה כי חם דרך קולם מדרגה אחר ונדרגה עד
שיגיע ליכנס אליה כן הדיקט הנמשל צזה הוואמר צזוה וזה כי ההקמה אשר
אליה כיוון צזה הוואמר היא העליה שאפשר לעלות אליה לפיכך אומר זה
החכם שהם נענטיס לא כעדריס מכל וכל אונס אין לשכל לעלות אליה כי
חם דרך החכמות הקודמות אותה צלמוד ראשונה ראשונה על סדרן לפי שהן
נעלות זו על זו ודרך אותן הוועלות יתנהל לאטו עד שיוכל לעלות אל
הנעלה העליונה ששהשגות שהשגתן איפשרית בהשגת יד השכל האנושי, ואחר
הקדמה זו אקמוך עליה זכרון העניינים הכלליים הנותאריס צנעלות הקולם
שצאולעוהם תועג התכלית האחרונה הנוצקשת ואומר כי הם שצעה לכל
הפחות יקדום החכמים הקודמים על שצעת מייין קראום שצע חכמות כוון
שקידרתיס צפי' לקסר קהלת ואומר רז"ל כוון נעלות היו צקולם שצע הראשונה
נהן חכמות ההגיון לפי שהיא נוישרת אחר החכמות העיונית הפילוסופיות
אל גדר אונתחן כדרכן שמישר את הפרס לתלומים ולא תלור השלמות שום
חכמה על דרך האות זולת חכמות ההגיון וכבר שמו חכמי הפילוסופיה החכמה
זו ונאזני חכמה והיא הנותנת לורה לכל אחת ואחת נעשר החכמות ואחר
חכמת ההגיון תושך החקירה אל חכמת המייין הנוולא צפכל צלצד והיא הקודמות
שצחכמות הארצע הלומודייות צקדר כוון שקדרו הקודמים ועוד שהיא נוישרת
על דרך העיון וההושלל להשגת ונליחות קצה ראשונה ונליחות הנצרה הראשון
ומנליחות שאר השכלים הנצדלים מן החומר כדעיון הנוספרים הנוולאים צפכל
לפי שהאחד קצת הנוספרים כלן והוא אינו נוספר ולא מניין הנוספרים אלא
שאין מנליחות לפניס שהוא ראש הנוספר זולת קדימת האחד וכן אין מנליחות
לשלקה זולת קדימתה שנים והאחד וכן אין מנליחות לארצעה צזולת קדימותה ג'

והשנים והאחד וכן עד לחין תכלית וכן וזיאות השכלים הפפרים ונושפעות
 ונאללות מן הנצרה הראשון הסוצל לרות האחרות כדעיון וזיאות העקפריס
 מן האחד ונצלי היות האחד נקפר וכן הס ר"ל השכלים וזיאים על ועבלות
 הרצה זו לנעלה וזו על דרך היות האחד עלה והסני עבלו וזיאות כל אחד
 מהן תלויה וזיאות שלפניה וכסם שכח האחד וגיב אל האחרון שצפפורים
 כן שפע זה הנצרה ראשון העושפע ונחפץ הצורה ית' וגיב אל האחרון
 הנצבראים והוא ונשפיע לו וזיאות וכל זה ונצורא היעצ אונסם עניין ונקפר
 הוא היות סם כולל הקפורים כלל והוא צכלל וכלן זו כנזיאות האישים צוין
 והעין צאישים וכן לא יזייר ונקפר ולא קפורים צזולת קופר והצן זה. ועתה
 ראה גם ראה כונה הוא ככד ערך העיון השכליי העופלא העולה צידינו
 מהשגת חכמת המניין ואחר חכמת המניין העבירה והענישרת אל וזיאות
 הירחיים תושך החקירה אל חכמת העדות שהיא הנציאה להשגת וזיאות
 הנזיי דק הפשוט הנעלם הנחוצר צדמות כסא ואל קוד העשל הנעלם
 הנחוצר כשיעור קוונה ולידיעתו עניין וזיאות כל צעל גופים ר"ל הגלגל
 העליון עם כל מה שצחיכו כגון וזיאות הנקודה והקו והשטח וההקף וכל
 המושך אחרי ידיעת אלו וכזה רנזתי ג"כ צונה שקדם אל קמת העיון השכליי
 העופלא העוצן מן המושך אחר הערה זו ואחריה חכמת הנגון שהיא העלה
 וישרת אל תיקוני העדות הנפשיות ואל השגת קמת החכמות השכליות העליונות
 כוונ שדוע צעניין אלישע ע"ה צאנרו קחו לי ונגן וכן היא הצעה וישרת
 לחכמת תכונת הגלגלים וציאר זה הוא שחכמת הגיגון ונקודת אל שמונה
 מיני זמר משתיים זה וזה צכלי הגיגון מלד המושך וההתקצף וההצצה והענינות
 ושאר השינויים וכזר העיר עליו ג"כ הערה נעלות ונקפר הקולות שצנענור
 הצו לה' צני אלים וכולו אימר כבוד הוא הקול השניי הכולל ואינו יכול
 לפרט ואשזו לכונתי ואוור שחכמה זו ונעירה אל שינוי התנועות הגלגליות
 ר"ל תשפת כוכבי לבת ותנועות הגלגל השניי הכולל וההערה היא מלד שינוי
 הזור אל שינויי התנועות צפחות שונות וצנחירות ואיחור וכזירות לאחור
 וננויות ללדדין ונשתים ונקרצם ורחקס מן הזרכו ושינוי פעולות כוכביהם
 וצכל זה עיון דק וענווק נושך צחצלי שתי החכמות אינו עושב כי אם אלל
 הצקאים צשתיהם והדעות הנחייצות קולות לתנועות הגלגלים צצרך נגיבת
 העוסיקא ננשכת קמת המושך אחר הערותיכו זאת ואחריה חכמות תכונת הגלגלים
 כי ונאחר שהשכל שקוע צחונר הגופים יטרך לדעת ונחיהם ופעולותיהם
 ונצביהם וכונותם ואיכותיהם ותנועותיהם כדי השגת השכל הנחפלט צידיעתם
 ואחריה חכמת העצב והיא חכמה הענייית צכל וזה שיש צו נצב ר"ל צעניי
 עלוני הגופים העליונים ותחתונים וצכל וקריהם ונחפשטות צידיעת הראוי
 והננוע והאפשר לזיניהם ופרטיהם ואחריה חכמת האלמות והיא חכמה ענייית
 צונה שאין צו נצב והיא ידיעת השכלים הפפרים וידיעת וזיאות הקצה
 הראשונה על דרך עיון שכלי ואמתיי אחר שעלתה צידו קצלה על דרך הדעויות
 והמשלים המיוקדים על אדני חכמת המניין והכמות העדות אונסם יטרך להצנן
 תחלה צעניי וזיאות השכלים ונעלמותם שהיא עלם השכל ונעלמותיהם צעניי
 הקיישים וצראיות תורניות ושאיין גופים ולא כמות צגופים ושהם וזיאים
 צחפץ הנזוי הראשון ית' ואחר כך יתחייצ לקיים וזיאות האל ית' על דרך
 העופתים הנחתיים האנתיים ולהרחיק וננוי כל תיאר וכל דצר ונחייצ גיך

או הפעולות או דמיון או העדר כגון פיהם זו שום דבר צבח ואחר כך יקוצ צפבל כי כל כח דבק זו האפק וכך יתחייב להחיות ונחשו כל הדברים העולים במחשבה הדמיונית כי כל נדוונה נפעל עלי ספק יתעלה האל וחס ונעלה הראויה לו והמגיע להשגת ונעלת זו השקיעות יקצות כמעט השקיעות צעצועי והצן זה פ ר ק י"ו ואחר שהלעתי הלכות אלו על קרן אומר כי דוגמת שצב ונחש אילו נזכרות צפרטה צראשית נחורה על זה הקדר המוכסם עליו נשום אלא שלח הזקק להעיר אל חכמת ההגיון על דרך הערה שהעיר אל שאר החכמות השש צשטת יוני המעשה לפי שהיא הקדומה לשאר החכמות צנוצע לפי שהיא דצקה ונחלכדת צכל אחת ונחן החלכות צעניין שאי אפשר להן ונליחות שלמה צולתה לפי שהיא הקוצלת אותן ככשמה הקוצלת את הגוף לפיכך הניחה הכחצו צלורת קדיונה נצביית כנו שהיה הנוחי הראשון ית' צלורת קדיונה ונליחות נעלדת וכל הנוצחים צולתה וציאור זה הוא ונכלל מה שזכרתי צחצורי הקודם והוא כי עניין ההתחלה צמועשה צראשית צלות צ"ח היא התחלת הנונין והשחיר אל"ף צלצד לפניה שהעיר צזה אל ונליחות האחד ית' לפי שנוליחותו היא קצת כל הנוצחים צולתו והוא נעלד וחס לפי שאין ונליחותו ונונין ונליחותם ואין ציניהם ערך ולא שיתוף ולא שום דמיון ושהוא קדוון קדיונה ונליחות נעלדת עלי מושגת ושהוא כי חס לעלמה וצפע כמו וההגהו ונוצחים צכלל ונליחות העולם וצכל חלק והלק ונחלקיו כמו שהצחצר צצר צנופת לפיכך נוולתה התחלת הצריחה צלות צ"ח שהוא ראש הנונין כמו שהשכיות התחלת הנצחים וזו היא העברה הנזכרת ציום ראשון אל חכמת הנונין הקדומה לשאר חכמות צקדר הלמוד כמו שהקדונו לפיכך השחיר הכחצו ג"כ חכמת ההגיון צלורת קדיונה לפי שהיא רוחנית קדומה לשאר החכמות צנוצע והנהגתה ונולחה צכולן וצכל אחת ונחת צפני עלמה והיא קצת ונליחות השגתן צפעל והתחיל צהערה אל חכמת הנונין וציום השני העיר אל חכמת המדות צאנורו יהי לקיע שנוולתה כנוסע ונחצתה הפשיטות הקדומות צנועלה אל הצנת הבשמות והוא רוונן אל הגלגל העליון המוקף על הכל כמו שבצר צארתי צחצורי הירוע לפי שזה הרקיע הוא תכלית הנקודות השש שהם תכליות השלש קוים שהם גבולי הגוף ותכלית גודל ר"ל גוף הגלגל העליון וצכל ויה שאפשר לפי ששיעור כל קו ונדצר ר"ל שיצויר לו ונליחות ונחוף לשכל עדיו יצא ולא יותף' ואלה הם העקרים שעליהם נצנית חכמת המדות ר"ל הנקודה והקו והשטח והגוף אונס עניין הקוות המיים והראות היצשה ונליחת הארץ צשליטי וההערה צו אל חכמת הניגון צל צרונו קתום ונכלל ההערות אל היות הראיה אל חכמת הניגון צשליטי היא לפי שההערה המוצגת ונולכת כלי הניגון קדומה צקדר הלימוד לידיעת התנועות הגלגליות כקדיונה כוכבי הגלגל השנויני צקצה וכנוצע לויכי הנוצחים וזה קדר עמוק ונחלכד צעיון נצעי דק ונאוד ואיני יכול לפרשו ונפני קיש צכלל הערה זו קדומה שהם ונכלל הקדומה הפנימיים הנוצחים עמידות קמונות הכרוזות צכל יום ויום ונשטת יוני צראשית שלח נתנו לפרקנסם והדעת ונחייצת העלמותם ונפני הכבוד ונפני היראה ונשצו לכונתי ואונורו כי אין כונת ההערות הנפורסמות צשאר היונים הערה חקרה צהעלם ההערה לחכמת הניגון צב' וכן הערה לחכמת התכונה צרציעי אינה לריכה עדים כי הודלת צעל דין כי הכוכבים והאורחות ונעידים על חכמות הגלגלים עדות נאונה כי הם הראיה הגדולה על ונליחותם ועל ונפרסם

ועל תנועותיהן הנושטכות זה אינו לריך לציאור יותר וכן אין לריך לוור שחכות
 התכונה היא הלעה לחכנות הטצע לפי שכבר נודע שכוחות הגלגליים הם
 הפועלים בכל הנוחאים הטצעים עלי ספק וכן ההערה לחכמות הטצע צמויטי
 וקלח השעי היא זכרון כל הצרואים שנים ועציצטה והודעת כל ויין ויין
 וחזריהם וזוגיהם וטצעיהם ותנועותיהם הנושטכות חככות אחר טצע ההרכבה
 החזויית אונס ההערה לחכמות האלחות צוקלח השעי צפרט הוא זכרון צריח
 האדם עללס אלהים שהוא עולם העליון ודמותו שהוא עולם השכל ר"ל השכלים
 הנפרדים הרוחניים הנקראים אלהים באמרו עללס אלהים צרל אותו ונולד הריצוי
 המוצן ונולח אלהים יחייע העיון האנוחי המופתי וליחות קצה ראשונה אל
 הכל ושהוא אחד אחדות אנוחי פשוטה שאין זה רצוי כלל ואמרו זכר ונקצה
 צרל אותם רנו אל השכל האנוחי ואל הנפש המדצרת ותלר אותן זכר ונקצה
 צתחלת הוייתן אונס וזה שזכר ח"ב צדנות אלהים צרל אותו וקנן לו זכר
 ונקצה צרלם ואמר ויקרל חת שונס אדם ציוס הצרלם העיר אל היות השכל
 האנוחי ונלוי צו צפעל צתחלת הויתו קודס וריו עד שנבעו איהם ר"ל השכל
 והנפש דבר אחד ונלוי צפעל לפיכך כולל אותם שם אחד והוא אדם שאינו
 הבונה אמנס הצנין הגשוני הוא וזה שתלר צאפר וצלעב אחד שעת ויני צראשית
 כונו שאצאר צנוקונו ונכלל הסותרים שהעיר אליהם החכס רצינו ונשה ז"ל הוא
 אומרו כל וזה שתנלל אומר ויקרל אלהים לכך כך אמנס הוא להצדיל ון העניין
 הראשון אשר שתי צנייהס זה שס, ונתוך היות כונתי הננלל הפחותה נושכת
 אחר כונתי השלימה ראיטי להרצי צזה קלח הרחבה ואומר כי אמרו ויקרל
 אלהים לאור יוס צל להצדיל האור המורגש ון האור המושכל שששתתף עמו
 צסם ולכן ולחשך קרל לילה להצדילו ון החשך המושלט הנחשצ קודס צריח
 האור וכן ויקרל אלהים לרקיע שונים להצדילו ונולח שונים הראשונה הכוללת
 שונים וטווי השונים. ויקרל אלהים ליצטה ארץ להצדילה ונולח ארץ ראשונה
 הכוללת יקוד הארצעה ולנקות הנניס קרל יוניס להצדילס ון המניס העליונים
 וכן ויקרל חת שונס אדם להצדיל זה השס הכולל זכר ונקצה ון השס הראשון
 המורה על פטינות הגמורה שהיא ללס אלהים ונחלטת ר"ל שכל נפרד והצן זה :

(ההושך צומצרת הצאה).

הנהות בשירי דרא"בע.

הנלמקים צכוכני ילחק ונחצרת כ"ס וקלח השונס לסידות רב כהנל.

Von Prof. C. D. Ruzatto.

עמוד כ"צ טורה ו' בְּבֹרַבְּבוֹשָׁה ז"ל בְּבֹרַבְּבוֹר ונפני המשקל.

שס טורה ז' יִשְׁעָה ז"ל יִשְׁעָה ונפני המשקל.

שס טורה ח' תְּחִיָּה ז"ל תְּחִיָּה ונפני המשקל.

שס טורה י' וְתַסְתִּיר ז"ל וְתַסְתִּיר ונפני הרח, וכן טורה י"א ז"ל לְהַבְתִּיר כמו

שהוא צב"כ, ואלוי ג"כ מלח תְּרָרָם אשר צב"י היא נכונה, על דרך

רנוה ה' צנן נשינה ונמורה נצורקת.

*

השיר השני אמר (לא אומר) לַצִּפּוֹן תָּגִי, נמלא גם בנחזור רומיאל (ואיניו
צדי) וגם בספר שירים חמישה והשמונה הנדפס בוקטאטאניניה בשנת ט"ה.

עני ורובו בַּעִיר חֵן לֹכֵד לְנוֹר שֶהרָא"צֵע הִסִּיר לַעֲלֹמו לְנוֹר בַּסֵּפֶר עֵיִר בַּמִּקּוֹס
עֵיִר, כִּי יִסְכַּח שֶהֵיִם הַצִּי"ת שְׂרֵשִׁית, כִּמו וְשֶלַח אֶת צַעֲרֹו, וְהַכּוֹנֵס רֹכֵב בְּהֵמָה —
אֲבוֹא בְכַבּוֹד וְשִׁיר בִּסְ' שִׁירִים הִכ"ל כְּהוֹב אָבֵא בְּכַבּוֹד וְשִׁיר, וְכֵן נִכּוֹן —
שֶׁס שׁוֹרָה אֲחֵרֹנָה אָהֶלָו ל"ל אָהֶלָו, וְכֵן הוּא בַדְּפוֹס הִכ"ל.

עמוד כ"ג שׁוֹרָה כַּאֲשֶׁרֶנּוּ ל"ל הַדּוֹד (לֹא הַדּוֹד) אֲשֶׁר טַעְמוֹ נִפְתָּה, וּמִן בּוֹאֲמוֹ,
וְכֵן הוּא בַדְּפוֹס הִכ"ל, וְהַכּוֹנֵס כִּי הַאֲוֵב (הוּא הַחֵל) אֲשֶׁר עִמּוֹ
כִּדְבָשׁ וְדָבְרוּ כִּמוֹ, הוּא יִצְנֵה וְשֶׁכֵּנֹת אֲחֵלוֹ.

שֶׁס שׁוֹרָה ו' יְשׁוּבֵי מְסוּגֶרֶת, ל"ל מְסָרְתָה, וְכֵן הוּא בַדְּפוֹס הִכ"ל.

שֶׁס שׁוֹרָה ז' וְח' וְלוֹהֵ אַחֲרֵיהֶ, טַעְנִית לְרִיד לִהֲנַק בַּחֶמֶץ פֶּחֶם, מַשְׁנֵי הַמַּשְׁקָל
וְכֵן שְׂבוּרָה ע' ו' ו'י"א לְרִיד לִהֲנַק מַחְצֵי, לֹחֲצֵי, חֲצֵי, כִּלְס בַּחֶמֶץ
פֶּחֶם — וְחִלְיָה שִׁיִּים מְאָרִיָה, מַעְנִית כִּנוּי לַקֶּצֶה, אֲחֵל הוּא כִּנוּי
לְאוֹיֵב, עַל דֶּךְ עַל גַּזִּי חֲרָשׁוֹ מוֹרְשֵׁים הֶאֱרִיכוֹ לַמַּעֲנִיָּה, וְכוֹנֵס הַמַּשׁוּרֵר
אֵינְהָ עַל זִמּוֹן הַעֲמִיד, אֲחֵל עַל הַזִּמּוֹן הַזֶּה, וְהַעֲמִיד: הַאֲוֵב לֹקַח
צִדּוֹ חֲמִיָה, וְאֵנִי לֹקַח צִדֵי חֶפְלָה, עַל שֶׁס וְעַל חֲרָכְךָ חֲמִיָה, וְהַקּוֹל
קוֹל יַעֲקֹב.

שֶׁס שׁוֹרָה י' אֲוִהְבֵי ל"ל אֲוִהְבֵי, וְכֵן הוּא בַדְּפוֹס הִכ"ל.

שֶׁס שׁוֹרָה י"ג ל"ל בְּרַד הַרְסָתָהּ בְּנָה (כִּמוֹ שֶהוּא צִכ"י), כִּי גִדַר ל' נִקְבָה (גִּדַר
הַדְּחוּיָה), אֲחֵי"פ שִׁיחֻקְאֵל (ע"ז ז') עֲשֵׂה אֶחָד לְשׁוֹן זֶכֶך.
הַשִּׁיר הַשְּׁלִישִׁי (קֹרְאֵי מַגְבֵּה הֵס יִכְנֹו אֵל אֵל) הוּא יְדוּעַ וּמַשְׁרָסֵם בְּמַהֲבָה סִפְרָד
וְאֵיִלְקֵי, וְהַסְּמָחֹת הַמַּשְׁנוּנוֹת אֲשֶׁר נִמְלָא בְּכ"י כִּפֵּל אֵינֹו אֲחֵל שְׂבוּשִׁים.

נִקְהֵלָה קְהֵלָה ל"ל נִבְדָּלָה קְהֵלָה, וְהַכּוֹנֵס עַל הַחֶמֶץ הַשֵּׁים הַכִּרְוִים צִיּוּי
מַרְאָ וְנַחְמִיָה, וְחֹתֶם הַכֶּסֶםִים שֶׁלֹא לָוֹ לְהוֹלִיֵא נִשִּׁיָּהם בּוֹאֲלוֹ וְהוֹרְסָקוֹ מִן הַכּוֹסֵה, זֶה
עַםִּי נִבְדָּלָה קְהֵלָה מַעֲוִיל וּמַתְנַאֵל (עֲוִיל עֵינֵינוּ חוֹעֵל וְכַעֵס, כִּמוֹ יִסְבִּירֵנִי אֵל אֵל
עוֹיֵל), וְעַל יֵי כֵן כִּכְסֵם יִשְׂרָאֵל חֲזָרָה לְהִיּוֹת קְבוּלָה (עַהֲרָם וְקוֹדֶשֶׁה, חֵה הִים עִם יִשְׁתִּיל
יִשְׁאֲלֵתִיָּאֵל, כִּלוֹמַר בְּזוֹן זְרוּבָבֵל בֶּן שַׁלְחִיָּאֵל וְחַחֵם הַנְּהַגְוֹ-וְגִירָתָה עַד יִשְׁתוֹל
חֵן לֹה מוֹזֵן.

לְכֵלָה אֲדַבְּאֵל, בַּסִּפְרֵי הַדְּפוֹס וְכֵלָה, וְכֵן נִכּוֹן.

וְיִשָּׁב בְּבֵן-בִּישָׁן אֵינֵנו חוֹזֵר לְמַרְדְּכֵי, אֲחֵל לְהוֹנֵן, וְהַכּוֹנֵס: בֶּן אֲבָב קֵס לְהַרְע
לְיִשְׂרָאֵל כְּכּוֹסֵן רַשְׁעִיָּים, וְלַבְּסוֹף כֶּסֶל, וְהַסֵּךְ כְּאֵילִים צִנִּי בָּשָׁן, כִּלוֹמַר כְּכַזֵּס אֲלוֹף יוֹבֵל
לְעִצּוֹה. וְדַע כִּי בַּמִּקּוֹס רֹשְׁעִיםִים בְּמַהֲבָה אֵיִלְקֵי כְּהוֹב רֹעֵלִים, וְהַכּוֹנֵס: הַאֲוִיִּצִים הַמַּשְׁנַרְסִים
וְרֹעֵלִים וְרוֹלֵיִים אֲחֹתוֹ, וְכֵן הוּא בְּמַהֲבָה מוֹנַפְלִיִיר כ"י שְׂצִדִּי, וְגַם בְּמַחְזוֹר יַעֲרִי.
עַמּוּד כ"ד שׁוֹרָה ח' אֵל יְהוִישָׁ אֵינֵנו "סִיּוֹת הַמַּשׁוּרֵר כִּי לֹא יִשְׁלַח מַהֲרָא"צֵע לְמַלּוֹחַ
יַחַד, אֲחֵל כִּכֵּל הַסִּפְרִים שְׂרָחִיִי, בַּדְּפוֹס וְכ"י, וְכִכֵּלֵם מַחְזוֹר וַיַּעֲרִי, מְלֵאחֵי אֵל יַעֲוֹ.
בַּמִּקּוֹס לְעַם יִשְׂרָאֵל כְּהוֹב בַּסִּפְרֵי הַדְּפוֹס לְדַל יִשְׂרָאֵל, אֲחֵל בְּמַחְזוֹר וַיַּעֲרִי וּבְמַהֲבָה
אֲוִיִּיוֹן (כ"י עַל קֶלֶף מַשְׁנֵה קִ"ה, יִשָּׁה מַחֵל, שְׂצִדִּי) כְּהוֹב לְעַם.

שֶׁס שׁוֹרָה ב' בַּמִּקּוֹס לְעֵלּוֹת לְהַר הָאֵל כְּהוֹב בַּסִּפְרֵי הַדְּפוֹס יַעֲלוֹ לְהַרְרָאֵל,
וּבְמַחְזוֹר וַיַּעֲרִי וּבְמַהֲבָה אֲוִיִּיוֹן יַעֲלֵה לְהַרְרָאֵל, וּבְמַהֲבָה מוֹנַפְלִיִיר יַעֲלוֹ וְהַרְרָאֵל,
חֶסֶר הַכִּכּוֹן, וְהַכּוֹנֵס עַד שִׁיעֲלוֹ לְבִית חֶפְלָה וְלַהֲרָאֵל, וְצִיָּה חֶפְלָה הוּא כְּנוּי לְבִית הַמַּקְדֵּשׁ,
עַל שֶׁס וְשֶׁמַּחֲסִים בְּצִיָּה חֶפְלָה כִּי בְּצִיָּה צִיָּה חֶפְלָה יִקְרָא.
שֶׁס שׁוֹרָה ד' לֹף וְזֵן דָּבַר הַזֵּן, כֵּן הוּא צוֹיַרְרִי, מוֹנַפְלִיִיר אֲוִיִּיוֹן, כִּמוֹ שֶהוּא בְּכ"י

כפ"א, וכן נכון, אבל בקשרי הדפוס כתוב לוף דבט, והוא תקון, כדי שיהיה הלשון מובן יותר; והענין האחד, כי צָרָף וְקָטַן עניניו דבר מיוחד כמו שהיה המין. וראב"ע שיהיה דרוך אחרי כל מיני חידה וליפאח דמשחנע להריי אבפי, אשר החלה וְקָטַן על הלחם אשר העניר ה' לאצותיו, ואח"כ וְקָטַן על לורר היהודים, והכוונה שיה' לך (כן הוא ביוערי, ולא בדך) הענישים והקסים האלה לעד כאמון על השגחה ה' לעוצה ענוו, ודבר המון ומה שחירע לו, ימי מתוק בלחך כנופח לופים; ומה נמשך אח"כ ללבר על ענינות פורים: לך שמה עקסים אחרי אָבֹרֶל עשנו, ומלה אָבֹרֶל היא נקור בקמיות, כי חמלה ראו לאכול ואח"כ לשחוח.

שם שורה ו' גם יִשְׁנָה, כן הוא בכל הספרים, ונוקח כפ"א (וְיִשְׁנָה) אינו אלא עושה. היצת צמיחאל לדעתי לא כך ילחא נחמה ידי הראב"ע, אבל כתב בשתי חבות בְּמִי קָאָל והכוונה; בדך קודם אכילה, וגם בדך אחר האכילה. וקרוי הדבר כי פיוע ר"י הלוי לפורים, שחלחו: מי כמוכה ואין כמוכה, מי דומה לך ואין דומה לך, הביא בלב הראב"ע (אזכור של ר"י הלוי) מליחא מי באל, אבל שמהיה סיוונה לכבוד מייחאל העולאך, הוא חרוק חר מאל, ובפרט בהראב"ע.

שם שורה ז' ל ח ז ו ר אינו אלא עושה, ובכל הספרים ח ז ו ר (והוא חזר לבוס שחול לשון נקבה). שם: קָטַן פְּדוּתָא, כן הוא בכל הספרים, חוץ מנחזור ויערי, וכבר הזכרתי בכרס חמד חלק ג' עמוד ר"ג כי נוסח מנחזור ויערי הוא פֹּסֵם פְּדוּתָא, והכוונה; חמזור הלילה כוס ישועות, חשמה והסקה לאחרים, ובשכר זהה יבא גואל. ונוקח זה נכון בעיני.

עמוד פ"ה ארוח ציוס אעבוד לך אלמא, אין לו עעס, וכך ז"ל אָרְוָה בְּיָוִם לְעִבּוֹד לְךָ אֲצִמְתָא, כלומר כשאני למא ונכקף לעבודהך, אז אני רוח עמוד פ"ו שורה ז' אשפיל ז"ל אֲשַׁפֵּל.

שם שורה ג' לשמד בני, אך גם בני אמה, ז"ל לְיִשְׁמֵךְ בְּנֵי אָמָא, והכוונה: הרבה מדות יש לי כשאני עובד לכבוד שמך בני האם (עשו אחי יעקב) גם בני האמה (בני הגר שפחה שרה); כלומר: כשאני קובל שאלה האומות בעבור כבוד שמך, אז אני חסדי, כי אז רוחי מושל על צערי; וזה שאין כן אהם המורדים בתורה כדי למלוך חן בעיני צער וס, הם חששים מן השעבוד, אך באלמה הם עצדים, כי צערם מושל ברוחם. עמוד פ"ה, השיר בשם אל אשר אמר והעוו לאמרותיו, הוא מלא שגושים, גם נראה שהוא חסר בקומו, ואי אפשר לחקן הענינות עד אשר יוכלו מוננו העסקה אחרת בכ"י יותר מדויק.

בעמוד כ"ז כ"ח וכו' ראיתי שאליתחם דרב כהנא, ובאחרונה מהן ראיתי הלורה החצויה להראב"ע, והיא עגול עם יחר בשלישיתו, והשאלה היא: אס מזה היחר מאל, מה יהיה שמה העגול? והנה אני אינני מהסתר, ואין לרובי עמה בזקנתי להגויא מוני צענינים שלא אוכל להועיל בהם לחורה ולחכמה, אבל ראיתי עוב וישר להגיד מה חסיה חסונה הראב"ע לשאלה זהה, כי אמנם ידוע כי מזה שמה העגול היא כמדת הקו העקיף, מושפלה על מזה חלי הקוער, והנה חמלה לריכין אלו לדעת מזה הקוער, וכבר למדנו הראב"ע כי מרובע היחר סמוך הקוער בשלישיתו, מלורף לחלי מרובע מחלית היחר, הוא שזה למרובע הקוער (עיינן מה שכתנתי בכרס חמד חלק שבי, עמוד ע"ג), והנה בדיון שלנו מזה היחר היא מאל, א"כ מרובע היחר הוא עשרת אלפים, ומלי היחר הוא חמשים ומרובעו 2500 ומלי מרובעו 1250, ועם מרובע היחר (שהוא עשרת אלפים) הרי הם 11250, חמו מרובע הקוער, א"כ מזה הקוער היא ששם הנקסר הזה, ומלי השרש ההוא שהוא ל"ג וסיריס) הוא מזה חלי הקוער. אבל מזה הקו העקיף, לדעת הראב"ע כך היא: כל שיש ברחבו חשמה, יש בחיקו שרש שוננה מאלו, שהוא שוננה ועשירים ועוד 284270 שברים עשיריים (עיינן שם עמוד ע"ג). ומי שיש לו סנאי יעשה משביות, וינאל מזה הקו העקיף בדיון שלנו, ויכפול אהה על מזה חלי הקוער, וינאל מזה שמה העגול שלנו לדעת הראב"ע.

גם עיינתי בשאלה הראשונה דרב כהנא, ומלאתי כי ראובן נחן ח"ק, ושענון ח"ש דך

ולוי אלק, והריוחו יהיו שי"ג, והגיע לראובן ס"א ועוד שנים חלקים מנחם ועשר
 ולשמעון ק"ב וי"ב חלקים, וללוי קנ"א והשנים חלקים. החשבון הזה הוא פשוט מאד,
 אבל השאל בשר לשון ערומים, ולא חזר כי מה שנתן לוי היה $\frac{5}{6}$ מנחם שנתנו לראובן
 ושמעון צימד, אבל חזר החלה מה היה הריות, וא"כ חזר כי לוי קיבל $\frac{5}{6}$ מנחם שקבלו
 לראובן ושמעון, ועלינו שלם שאין שום חסר שיהי מנחם שהגיע לראובן ושמעון
 אין ספק כי גם הקרן היה חסר שיהי מנחם שנתנו הם — ויתר השאלות אלו את
 לוי שהיה מנופס יתר מנופי.

שך"ל

פאדוזה ערב סוכות תרכ"א.

מכתב תשובה. Von Habb. Dr. E. Giesler.

צ"ה שלום צרבה וכל טוב לכבוד האצרך התורני החוקר הנכבד מה"ו זאב וואלף
 חיות כרו יהל עד צלי ירח אמן.

ומכתבך הנעים (* מיום א' פ' וארא, אשר הגיע לידי צער"ה שבט
 שנה ששחתי ותעלמנה כליותי בקראי זה, יען כי יכלול הרצה דברים נוצצים

(* אלה דברי המכתב: צע"ה בראי יוס א' פ' וארא שנת תרכ"ד לפ"ק שפעת שלום
 לכבוד הרב החכם המפורסר נודע להחלה כבוד שמו יכון לפני שש נו"ה לבי
 איינלער חז"ק אייבניץ נ"א! זה אזה ירחים כשלום חלי מחברת כ"ע מוכבזי
 יחך מנחם יוד כל יודעיו הרב החכם הנליץ המפורס נו"ה מענדל צר"י שערך,
 נ"י, ובהגיגי זו — מרוב חביבותי אליו — בחסות וזדלוג ומאמר למאמר
 הציג לנגד עיני ומכתבו היקר ובו פליאות שונות מאד כבודו על צריחתו של ר"א
 בארץ עז"ה ומנוחלי מכתבו ניכר, כי לא לנגד עיניו האיר צורך המלון הכולל נו"ה
 דוד לוריא זללה"ה אשר כוננו ידי קודש על סדר"א הכ"ל, אשר באות האיר
 עיני כל צד עד כי ירוץ הקורא וכל יבשל עוד. ולדוגמא לדבר הנני אערוך לפניו
 הדברים האחרים אשר על ידס גדלה הפליאה בעיני כבודו.

א' הנה אורות מה שאמר שם (פ' י"ח) הערך הששי זה נ"כ וכו' ולא עוד אלא
 אשילו בעושות ומשל, שאשילו עוף לא הי' יכול לפחות סיו חוץ מרשומו ולא היה
 נודד כקף ופולס מה ונלפף, וכזה ע"ז כבודו נ"י "ואתה יידי קף כל הספר יעני'
 צידך וקרא צפרסס יו"ד י"ד והראה כי הכתוב ולא היה נודד כקף וגו' לא על
 נ"כ כי אם על סכרתינו מלך אשור? וכבודו כשל אורות הפליאה אבל הגאון המורד"ל
 הכ"ל גורם, כענין שנאמר ולא הי' נודד כקף וגו', כי על עיקר הדבר שנבדקת
 שלט גם בעושות איננו לריך להציא ראיה חדשה, יען מוקדם הציא צפרסס"א
 לפני זה שנבדקת שלט על כל העולם הנה גם שם נאמר (דניאל ז' ל"ח) (ת

ב' שאל היו יכוין להניד כקף ולפלות מה ללפף וצלי חשני כענין שנאמר צפרסס.
 ואורות פליאתו על דברי הצרייתא שם (פ' ל"א) ששאל אברהם להקב"ה "לאיזה
 בן לבן הערלה או לבן העיולה" והלא גם ישועאל כבר מהול היה ונקרא מלך
 הוא וכולו, הנה סדר"ל גורם "לבן שנוכל לפני העיולה או לבן שנוכל אשר העיולה"
 ואולם גם לנוסחא האנורה לפנינו נכון הדבר, כי ישועאל שהיה זרע אברהם צרס
 נמול, נקרא בן הערלה, ואולם יחך נקרא בן העיולה לאשר כבר הי' זרע קודש
 אשר שנוול אביו והי' תמים (ואולם אבוכי צרס ראיתי את דברי סדר"ל אשרי
 כי רק יחך נקרא בן העיולה לאשר צרס נולד לנעום אברהם להמול הוא חרבו
 חריו, לא לא לזוה על זאב ישועאל שיוולו זרעו וע"ב מהואר הוא בן הערלה)
 ואולם צורך הראשון הוא יותר נאמן.

ג' אורות פליאתו צע"ש שם (פ' ל"ג) שאמר הקב"ה ליחזקאל בן חזם מה אהה רואה
 וכו' חזר לו י"ש ב"ח להמיתו? והי' לו לומר רצש"ע י"ש ב"ח וכו', אלא

והראויים לאמנם צפני חצרת הכננים וכצווי לצ. והנה כן דצרת, כי לא האיר
נגד עיני צאוק הגאון והרד"ל ז"ל על פדר"א, וחי ה' וחי נפשי ידידי, כי
לא ראינו מיינו הצאור הלך, ולא ידעתי מנליחותו וגם לא שועתי מנונו

אמר וכו', כאלו לא האמין לפיך לא נקברו עלמותיו צאוך עטורם שחאמר
ולמה על אדמה עמאה תקבר; והנה מקרא זה לא נאמר אלל יחזקאל, כי אם
אלל אגליה וולך יהודה (עמוס ז, ח') (פס שגה ו"ע, כי לא על אגליה וולך
יהודה נאמר אלל על אגליה כהן בית אל כאמור שם ז' פסוק יו"ד) וגם כי שם
נאמר ולמה על אדמה עמאה "המות" לא "תקבר" ? הנה נוסחה הרד"ל ז"ל שם
לפיך לא נקברו עלמותיו צאוך ישראל ומונח "שחאמר", לא נזכר שם אמונה, ואולם
הרד"ל כתב שם, כי אין לורך לרא' מן הוקרא שיחזקאל לא נקבר בא"י יען זה
כבר גלוי וידוע לכל שקבר יחזקאל הוא בצבל (ויעו"ש ו"ש על אורות ששלחו
נח"י, כי שפלה בימם שעל קבר יחזקאל נמלאו תפילין נכתבים בקבר רש"י,
אין הכוונה שח"י הוא קברו ושם נפלה בנייה, אלל כי רק אשם שלחו המעשה
הזה).

ד' ואורות פמלות תרומה אשר ואלל ו"ע צברייתא הנ"ל ונפלאות הנה צעיקו לאשר
לא ואלל דמיון צשאר קפרי אגדה, הנה כבר כתב הרב הגדול החוקר מו"ה משה
קונין ז"ל בס' בן יוחאי (מענה ח') נגד קשר המעפשה צבאור וולת אשכנזח"א,
כי כל חכם קדמוני אם צבבלי ואם צמדרשים ואם צזוטר וכו', לו דרך מיוחד
צקדר מלחמיו ואופן ותמונה וולחיו, ולא נפלה הצרייתא הנ"ל צערכם מכל קשר
מיוחד ולשון ומלוח מיוחדות.

ה' וחי דברי ופדר"א אמרתי להעיר לפני ו"ע ג"כ מנאמר אחר נפלא מנאו, אשר
שלחתי את פי יידי הרב העלוי סג הסכם הכולל מו"ה חיים יוסף פאללאק הצד"ק
עטעביש, וגם חשבונו היקפה אשר השיב לי עליו. צגנו' (ראש השנה ל"ב ע"א)
צעשרה מלחמות וכו' הלא חשעה הוי, אלל צראשית נמי מנאמר הוא סינו על צריאה
כה היולי, ואולם י"ע פקרי דר"א סוף (פ' ג') ו"ל: צעשרה מלחמות נצרה הפולס
ואלו הן ומונה והולך א' יהי אור ב' יהי רקיע ג' יקוו המים ד' תשח הארץ
ה' יהי מלחמות ויהי ימי ואלל המים ז' הולל הארץ ח' שנעשה אדם ט' נחתי לכס
י' וי' ויאמר אלקים לא עוב היות האדם לצדו יע"ו הרי לכלל הך ויאמר לא עוב
היות האדם, אשר נאמר אחר מועשה הצריאה ג"כ בין עשרה מלחמות ?

ח"ל החשוב: מה שסעיר ו"ע על הסחירה הצריאה צין דברי הגמ' כ"ה ל"ב ח'
ובגמ' (כ"א ע"ב) דחשעה מלחמות הוי וצראשית נמי מנאמר הוא, למה שמה
צפריקי דר"א סוף (ע"ג) צפירוש עשרה מלחמות מלצד צראשית ? ל"ע ויהרר יש
לחמוה על הגמ' איך נעלם מונח, כי צפירוף ויאמר אלהים לא עוב היות האדם
לצדו וכילי סם עשרה מלחמות מלצד צראשית ומה זה שחקשו וסח חשעה הוי ?
ולעד"י דפ" דר"א רלה לפרש מנאמר צעשרה מלחמות רק לפי פשוטו, עשער פעמים
נאמר דיבור "ויאמר אלקים" צפירוש מנשי צראשית, ע"כ מנה עונשם כל ויאמר
אלקים שחאמר שם עשר פעמים, וגם הגמ' דיון ידעה כן גם לפי הס"ד רק
שאלה "יהא חשעה הוי" ? ר"ל שלפי אמנם הדבר, לא נוכל עור לאמר צעבור וזה
שנצרה הפולס צעשרה מלחמות אחרי שרק חשעה דיבורי ויאמר אלהים "כוללים
צריאה או יצירה דבר חש, אלל דיבור "ויאמר אלקים" הנה נחתי לכס את כל"
שח"ה צבלל חשעה, אינו כולל שם צריאה וסויה חשעה, כי אם עקירת הרעות
לאדם לאכול מכל' למתי האדמה ופרי עץ אשר ירלה, וע"כ הולך הגמ' לחרץ, כי
צצריאה וזה נוכל לחשוב גם צראשית וכו' שגורה על צריאה חמומר הראשון,
מנאמר, וצאופן זה מר אחר חלד ומר אחר חלד ואלל פליגו, כי צפדר"א ונה
הדיבורים, וצגנו' פעולות הצריאה וסויה, שסם עשרה, אלו לצד ואולי לצד. ע"כ
לשון החשובה.

ובזה חקיים ומומר שלום לו וכלל אשר לו, ואצקם מנצונו אם ימלאו דברי
הך, כי יחכם צכ"י, אשר ילא לאור ח"ה והנני מנחם לחשבונו ייודו ומוקירו ונחמוק
זאב ווללך צגהאון החוקר מו"ה צני חיות זל"ה סה' אצ"ד צ"ק לאלקווא וחס"כ
צ"ק קאלים צע"ג פפריס יקרים הרבה.

צבתי ונבדוק כ"י, גם אסתפק אחד אם יראה ויואל צאריך וולדתי ונערהרנן, ווי יתן יזנני ד' ואזכה לראות זה הספר, כי אז אגלה ואסתמחה צו כוואל טלל רב. עם דצריך טע"ב בקרא ישמעאל צן הערלה על כי הי' זרע אצרהס צורס כוואל אז על כי לא לוח שיעונו זרעו לא אוכל לתקיים, יען עם כל זה נח יאות לתקרא צן הערלה טעמועותו, טגס צעט צוא דבר אלהים אל אצרהס לתקריצ צנו לעולה הי' עוד ערל זה שקר * ובן לא דצרת נכונה לדעתי צענין העולות הזרות הנמאחות צפד"א, כי ראשונה לא תנחתי רק

(* ולא כאשר יחסו המעשקס הלל כהנא צבלין 43 והאגיד טנה טציעס שלכך קורא סס אח ישמעאל צן הערלה על דבר כי נולד ומאצרהס קודס טוול אח עלאו ויספיש סס צדוניו, גאוחו ורוס לצו דצרי נבלה עלי ובאשר הוכיחו על פניו צאמה ולקו גלין 51 טנה הי"ל חכס אחד החס החסו 88 אשר אל גס לא יעטיסו, אונטו וצס יק ונכד אכנה אשר לא יספון צבאלות וגדופות ותרפת ארס חרמק ומנו. ומה נאמר לדצרי הלל המעשקס „צונענה רך" שלו (גלין 6 טנה טציעית) אשר צאמה גס הוא קשה כגידיו, כן לא דבר טעס הוא טע"ל ירשו סקוק א' על איס אחר ומאשר נכחט עלי? כונעט אונתה שלא רחט עימיו דצצרי אגדה ולא טוס ידיעה לו ומדכס והליכותיה צקש, כי לולא כן הי' מולא טרק אח נאמרו הכחוצים צתס וכוללים דצרי מוסר וחוכמה אזי ירשוס חכמיו ז"ל על איס מנאכיס כפי חכמהס רבס והצונחס העמוקה ותרפתה וני יס כווא צבצכוס טרק הוואס: חנו רצנן ונעשה צהלל הזקן טה"י צא צדק וטעט קול לוחה ואמר מוצעס עלי זה צחוק ציתי עליו כהחצו ארוער משמועה ורעה לא ירח כוון לצו צעוה צד' (החלים קי"צ) טאה פ' ה' מי טחינו מניח אח הטנייס ללקוע או טהוא מניח אח אחד ואחד לא או טהוא מנייע אח אחד וכל הי' זה גוול אח הענייס על זה נאמר אל חק גבול עולם (משלי כ"ג) סס וכל מי טהוא לריך ליעול ואינו כוול אינו מת מן חוקנה עד שיפרכס לאחריס משלו ועל זה נאמר כרוך הגבר אשר ינעט צד' והי' ד' מנעטו (ירמיו י"ז) טגס פ' א' דצי ירמיו' הוא יתיב קנייס דר' ירח וסו עסקי צשמעחא נגה לללווי וסו קא דצי מוקרה ר' ירמיו' קרי עליה ר' ירח ומיר אזו עטמוע חורס גס טגבלו חועבה (משלי כ"ח) פ' ז' כל היודע לחטוט צתקופות ומולות ואינו חושב עליו כהחצו אומר וזה טועל ד' לא יביעו (ישעי' ה') פ' ט"ו תן לחכס נישכס עוד אחר ר' אלעזר זו רוח המוואציה ומוואל הרנתי וכו'. צראשית רבס פ' כ"ה ד"א ד' לדיק יבחן זה אצרהס לונלך טאמר לאוהצו העלה אח צדך על שלחני הציאו אחו אהבו וקבייס צירו אחר הונלך וכי העלשו לאכלו אצרתי לך העלשו אצרתי לך משי חיבתו הדא הוא דכתיב ולא עתה על לצי (ירמיו ז') סס פ' כ"ז ד"א מייס קריס על נקט עיפה וטמועה טוובה ומארץ מרחק זה אצרהס טעט טהוא צבר טמוריה נחצטר טוולס זוגחו של צנו. טמוות רבס פ' י"ג ויאמר ד' אל משה צא אל פרעה הי"ד כווד אצן וטעל סוול וכעס אויל כדו מנשיח (משלי כ"ז) סס פ' י"ח ויהי צבחי היללה הי"ד ונקיס דבר עבדו ועלת ומלכיו יטלים (ישעי' מ"ד) א"ר אצרו מוקיס דבר עבדו זה משה וכו' סס פ' י"ע לצ יודע מרת נפשו זו חנס טהרנס היס מןעערת ד"א לצ יודע מרת נפשו זו השונמיס אימתי כשונט צנה ונאחס לקבול לללישע. ד"א לצ יודע מרת נפשו אלו ישראל טהיו נחוייס צבאלריס צצעגור. סס פ' ו"ח ראו קרא ד' טגס צלללל הי"ד טוב סס ומשנן טוב כווא סולך טען טוב מוקיעון לערקלין וסס טוב סולך מוקף העולס ועד טופו. סס פ' ו"ע וישבו כל חכס לצ הי"ד מייס רביס לא יוכלו לכבות אח האצנה מייס רביס לצו אונות העולס טחאמר כחמות ימיס ימיוון ואס מנכסנין כל אונות העולס כצול אח האצנה טנין סקצ"ה לישראל אייס יוכלין הי' מייס רביס לא יוכלו לכבות אח האצנה. ויקרא רבס פ' ט' ד"א זוצח חודה יכצדנני זה עבן טוצח אח ילרו צחודה. פ' ט"ז אל חאמר לפני המולך זה משה הי"ד וישלח מולך הי' ירחו מונלריס. סס פ' ל"צ וילא צן אשה ישראליה הי"ד קציב רשעים יתחלבון קציב לרשעים הדוקיס והלכין. צמדצ רבס פ' ט"ז שלח לך אנשים זס"ה אשהוללו

העירותי עליהן, חלחל קטית אם גם אין להכתיש היות לכל כותב דרך ויחוד
 בלשון, זה יתבאר ויליכחו בצבדות זה בקלות הנה הוא נוכרח עב"ם לבחון
 דרכו הנויחד הזה אל חקי הלשון ולא שייעצור זר בחובו; אולם ווי לא יודה,
 כי הנויות "החריט, פנניות" וכדומה הנמלאת צפד"ל זרות הן ואלד בלשון
 וככבריות כחצו לה? ונלמד זה ווי זה יערב לנו, כי צפד"ל צרייחא קדומה
 הם כאשר יאמר אדוני והיות נחצרה ר' אליעזר הגדול? האל צפד"ל הוכיחו
 חכמי זמננו צראיות צרות ונכונות, כי זו הצרייחא נאחרת היא. וצענין ונתח
 "לשונבא" שהצאת נקשר צן יוחאי הנה כל חוקר דבר לאנחו יאמר, כי הדין
 עם צעל הנוטפת היות ומה זו נקורה צפד"ל והיותה ראי' נוכחת, כי
 נחצרי קפר הוה"כ חי צארץ צפד"ל צאשר לא נלחנו, כי צעלי התלמוד ורצקן
 קבוראי והגלוים אחריהם נשאו ונלות קפד"ליות על שפתיים (אגב אצריק
 ג"כ, כי רחית צעל קפר צן יוחאי עס היות הורחת ונתח "לשן" ונקום קצועי"
 מהתרגום ירושלמי ונועמה ל"י שמשא ללא צאשוכא (צראשית ל"ב ל"ג) היא
 שקר, להיות סהורחת הנויות ללא צאשוכא היא "שלא צזנונו ונה גם צצחיה
 נוקחאות מהתרגום ירושלמי כתוב צאנח קדם צזניה" וכמו שהעיר צעל נוקף
 העברך ערך לשן א' (יעיין עס) אולם היה לו לצעל צן יוחאי להציא ראי'
 ונהצדעש צראשית רבה פ' ל"ד והו ענין עמיה לאשוכא (יעיין ערך לשן צ')
 (שפירושו נקום ויחוד) אולם תלדק נאלד צדצדק, כי שניתי והחלפתי אונלי'
 כהן צית אל צאוניה ונתך יהודה, ואנכוי לא אובל להצין ולדעת חיק יאסה
 טעות זה ונחת יד, צאשר קפר עוונם הי' נבד עיני צעת כחצי דברי, הן

אצרי לצ אשתללו אלו משה וזההן שטלחו הנרגלים וצאו ואמרו לשון הרע על אהרן
 ולא היו יודעין מה לעשות. עס פ' י"ח ויקח קרה ה"ד חס נשעע מקרית עו: זה קרה
 שחלק נכנר משה ונכר וירד מן כבוד שהים צדיו. עס פ' כ"ב ד"ל לצ חס לייניו
 זה משה ונב קבל לשמאלו אלו בני ראובן ובני גד טעשו אח שיעקב עשל ואח
 העפל עיקר שחיצבו אח ממונם יוחר מן הנפשות. דברים רבה פ' צ' ואחחק אל
 ד' ז"ש החנוים ידבר רש א"ר הנחומא החנוים ידבר רש זה משה טבא אלל
 בוראו צהחנוים. פ' ה' נמורק עאל לא יחרוש אחר ר' שועון צן יוחאי זה שאינו
 לונד הורס צנערוחו ונבקש ללמוד צנקוחו ואינו יכול החו וטאל צקליר ואין.
 עס פ' י"א ווי ועלה צהר ד' זה משה . . . ווי יקום צמקום קדשו זה משה.
 כל אלה החבובים העובדים מה נאנרו צקמם וכונה החכמים צהם כונו שיאנרו
 מדרשים צכל דור ודור: אויף דימען אדער יענען איז דא שריפטעטעללע אכ-
 לווענדען; אולם אס דברי הכתוב נאנרו צפירוש על איש ויחוד (בחון נא היעב
 דברי על סקיי דל' אליעזר צצחיה זו צחוצרה כ"ע ל' י"ח וחרחא כי האנח אחי)
 לא הכחו החכמים לעולם "לדעס על איש אחר מלשר נכתב עליו ולאמר למשל
 ד' אחר צעשיה או ליחזקאל וד' לא אחר ודברי הכתוב יענו כחשם צפייסם. כי
 רבוסינו השלמים והשעמיים נחוי נפש, אשר לאורס נלך כל ווי מיינו עלי ארץ
 הנחם לא ידברו כוז ולא ינלא צפייסם לשון הכנייה — ונענה לא אנכי, כי אס
 הלל, אשר צלדק נוכל לאנר עליו עס דברי רב צפסיים י"ח א' אישעצם כחנא"
 הוא הוא אחים, אשר עתן צדברי חז"ל ונרענה, והוא האיש אשר לא שקל דבריו
 צלם הנייה ודעת! ולו החבונן — אשנה ואשלם זה — ולו החבונן צעין סקוחה
 וטוב שכל צדברי אנדה ולו קרל רבה צהה שחבו על האגדס צכלל ובפרע החכמים
 שחוקרים נח"ל קראכנמאל, מהצט"ל ראשאפארע ונחריץ היות, כי ענה לא הוילי לעו
 כוז צדבי על חכמינו ז"ל ולא הדלח קלונו וצחתי צפיי רבים! וצערס ספרדל מאיש רבי
 ואש מרון הוא אחת אדבר: יהללי או יקללי, נשקני או נשכני אשים ונחשום
 לנו פי ולא אשיב לו דבר, כי כמו שאומרים לצדורה אומר גם אליו: לא מדובשך
 ולא מעוקך! ! ! ל"ב א"י ז"ל ע"ר.

אונס ד' העלים וזנני, כי לא ראיתי דבר האנוח צעניים פתוחות, ולך יקירי
 אלף תודות, כי העירוחתי בטובך על שבגתי אשר שבגתי. הדברים אשר הצלח
 צעם הרב הגדול החכם הכולל וזהו חיים יוסף פ' אל ל' חק אד"ק טרעביטע
 הי"ו ואלו חן צעייני ויורו על חכמת כותבם הכודע לשם ולתהלה בכל מדינת
 ונעארבען, וגם צאלר מדינות הולנד זכר שמו בכבוד, ווי יתן וירצו כוונתו
 בישראל. אם הפךך לדוני, כאשר תודיעני לגלות ומכתבך צקהל רב, הנה אתך
 שאלתך ולעשה בקשתך ואכתוב בקרב היונים אי"ה אל ידי החכם והנולד
 הנופאר וזהו"ו ש ט ע ר ן כ"י ואסתר פניו, כי יעשה עניו אות לטובה להדפיס
 דבריך, לקוה כי לא יונע ונעשות את חפצי; אולם לא חובל להצטייך אם
 יודפסו דבריך (אשר אשים לפני כבוד צעל הנופאר לאור קפר כ"י אות צלות
 כמו טילאו ונתח ידיך) עוד צונחרת הצלה, כאשר בצודת הסולאס לאור
 תכבד ואל על האדון ש ט ע ר ן ולא יוכל לנאלות וייד הפך כל איש ובקשתו,
 די לך אם אומר, כי יראה ומכתבך על פני חוץ, ואם יתחננה ונעט חבה
 לו, כי צוה יצוה דפוס לא יאחר וזה אלף ואלך צצרכת שלום אחת שלום
 וביתך שלום וכל אשר לך שלום כחשיקת אהבך ומבדך ונוקירך.

ל' י' צ' א' י' ז' ל' ע' ר'

מכתב, היוצאי צעונים יתן צרכה ושלום וכל טוב החיים ללדון היקר
 החכם הנכבד פאר הנולדים והנשוררים נודע לשם ולתהלה צעערים ה"ה כבוד
 וזהו נכתב ד' ש ט ע ר ן כרו יאיר השמש צהרים אמן. פקודתך לדוני
 שורה רוחי בקרלי את ספרך כתר תורה, כולל כל פקודי ד' המנו תרי"ג
 מלות התורה צונעטה ונלימה ונענוטפות ובחרתי פניו שיר ועולפות" ומאשיתי
 עד שונו, הגם כי רבים היו הנונעים, הטרודות והתללות, אשר קצו שחו
 עלי עת צוהו אל ידי. וודי תאזה נפסך לשווע ונשפתי על ספרך זה החדש,
 הנה אומר לך לדוני כאשר עם לצבי: ואלחי ונדברו נאה, ובי כלו מונחקים
 וכלו ונחמדים, ואלחי, כי חרוזי צתי השיר, אשר כוננו ידך ידי אמן נפלא,
 אחד צאחד יגשו, וכל הר יקר כונון צלמוניהם. ואלחי — התחפוף לדעה
 מה? ערך, עונג, נחת רוח ושעשועים בכל עת וצבל. עשה וצבל רגע קרלי
 זו. וזהו ואל השכלת לעשות לדוני צצרך פענוים לא ונעט הטענוים הישרים
 והנכוחים שנתנו חז"ל לנלות אלהים צטרטרות ונלינתך היפה והנענויה ותשויט
 ליות חן לה, ומה שיגדיל עוד ערך ספרך זה וינשאו לנעלה רשע הוא,
 כי צבכותך עשית ומנרת לכל בית ונואורי כתי הקדש, אשר יערצ ויעם
 ללזן הקורא בקול כנור וצבל וכזמירות ונשוחות לצ ונפס; לכן תשוחות חן
 לך ומחם ושיצ נפסכו צוללותך הטהורות, טענתים ונזקקות ועינים ונחירות,
 תשוחות חן לך עלי שיעך לפני אהצי מליה ושיצ ספרך, ככתר תורה" אשר
 אונס יכתיך מחדש: כתר פאר ותהלה נגד כל קהל ישראל! ולו יואילו אחינו
 בני עמנו לתת לכסף ונולא ולאסוף הכתר הציתה, כאשר ידעתי כאזנה, כי
 ינאלו זו טעשועים כונוי היום, וכי יתן עונג לרוחם ונענדנים לכפסם. יהי
 נח לךך לדוני ידידי נכון ונעוה, כי לא חלדל ונדבר על לצ אהצי ונקרופ
 ונרחוק וגם על לצ אלם השגשים צלרץ מולדתי, אשר יציעו יראו צצרכת
 וזה על כל חולרות הרוח, אשר יולידו חבוי לצ צעפה העצרים, כי יקנו את
 ספרך היקר ויקפחוהו אל כלי החמדה, אשר אחס צצית, ואם ישעבו לדברי,
 הנה וזה טוב ומה נעים יתיה זה לי, ואיך יגל לצי צקרי, ואמה מנחם איש

חיל, כך צדק זה, אשר הי' כך לזונה צוללטה העבדית, והוסף לטעם כפשות העבדים בספרים, ופז ומפנינים יקרים, יהי נועם ד' עליך וקרנך צבדוד ירים, דצלי אהבך ומבדך ומוקיך צויתרים. ל' ז א' י' ז' ע' ר.

פֶּשַׁע אֶרֶץ. (נכתב תר"ח לפ"ק)

Von Dr. S. J. Unger, Rabbiner.

עת שלום ושקט חק ודת ישורו
נעם משטרים עלי ארץ ישמרו
וכנפי אורם עליה כחן יפרשו;
כשמש ביום בחר יאיר הקליל,
אדם באדם איש באחיו עש חיל,
שד לא ישוד, זרן ועשק ישבתו.

אם משל צדיק טוב עמו ידע
אשרו גם עשרו עד לבו נגע,
כשמש צדקה יפדה לו ברכה וישע;
אז גם אהבת העם למלכו נשמרת,
היא אשר בעבותיה לבבות קשרת,
ואשר באכרותיה תכסה כל פשע.

אשרי האיש עמו המליכו למלך,
הנה הוא רדה בכל עבר ופלך,
יגזר אקר ויקום, חפצו ישלימו,
אשרי הממלכה לעולם תהי נברת,
מתשאות נגש לנצח נשמרת,
מלכה ועמה יחדיו קרנה ירימו.

הוי עת שד, שלות הארץ נעדרת,
האיכה המרדות תחתה שררת,
ובעצמת עזם עמים יתפרצו,
הוי עת הרצבות המשפט יתירו,
עת מוסרות דת וחק יתקו יסירו,
מלחמה יקראו קרבות יחפצו.

אי לארץ לא תשקט ולא תנוח.
 רב טוב צאצאיה ישא הרוח.
 כי למשפט חטאו בחק ודת מעלו.
 חמת המלך מות ועפו זיו יער.
 מתגרר מתחלל בסעה וסער.
 רגע באף ידבר — והברושים הרעלו.

הוי במסמרים אש הפשע חדרת.
 תצת תלהט תאכל לא הדע עצרת.
 במחשך יקדת עד שאל תחמיה;
 פתאום בלבת עז מתנשאת שחקים.
 לפידים יהלכו וראו ברקים.
 רגע תהפך ערים לשואה ושואה.

האדם מרחם	ישנים עזרת.
בחייתו יער	המון בערים
ללחם לחם	המלה ושאון
ידע הנער.	מאספסוף וזרים
מבטן הקדישוהו	ינהגו בשגעון.
אמו ואביהו	עם הארץ
לעבד עבדתם	יפרצו פריץ
לפתח אדמתם	יצאו חמשים
לרעות שורים	חלוצי חושנים
ולחרש בבקרים.	בזרע לחמת
בלי דעת	בהרב נקמת
ישכן חררים	חישו יפרצו
ומה יעש	יבקשו יחפצו
מבה סגורים?	לערך מלחמה
לא בכל פנה	לגסם נקמה
תמצא הבינה	לארץ מולדת
לא בכל עבר	מטה ידנת
ימצא הנכרי. —	המעשקה
	המרגלקה
הוי עת צרה	ממשאת מלך
בסופה וסערה	על עשיר וחלד
ברעש סערת	

שֶׁאֵין מִפְּחַד.

אֵכֵן מִרְ הַפְּנֵעַ
 סָר כְּמֹז רַגְעַ
 עִם סִגְלָתוֹ
 דִּרְשׁ רְעֵתוֹ
 זָקֵן וְנֶעֱר
 חֲכָם וְבָעֵר
 לֵב אֶחָד יוֹדִיעוֹ
 פֶּה אֶחָד יִבְיָעוֹ
 אִם לַמֶּנֶח
 אִם לַחַיִּים
 גִּרַד צִלְמוֹת
 אוֹ נֶעַל שָׁמַיִם
 גְּמוּתָהּ בְּרִצָּח
 אוֹ גִחִיָּה לְנֶצַח!
 כִּפְרֵק קוֹלָם נִסַּע
 עַד לִבָּם נִגַּע
 מִשְׁנֵה יִתְחַבְּרוּ
 כִּפְלָיִם יִתְנַבְּרוּ
 הַקְרִיָּה הַמִּיָּה
 וְלֹא דוּמִיָּה
 מְהוּמָה וּמְכוּבָה
 בְּחֻמָּה שְׂפוּכָה
 הַחֻצוֹת יִרְעֵשׁוּ
 הַרְחוּבוֹת יִגְעֵשׁוּ
 צִעִים נִפְתָּחוּ
 רְצוּצִים שִׁלְחוּ
 מוֹשְׁכוֹתֵם פָּרְקוּ
 מוֹסְרוֹתֵם נָתְקוּ
 גַם יִשְׁאוּ
 כַּחֲצֵצְרוֹת יִדְיָעוּ
 חֶפֶשׁ יִקְרָאוּ
 וּדְרוֹר יִשְׁמִיעוּ
 אֲשֶׁפָּה יִשְׁאוּ

וּמַעוֹל סִבְלָם
 מִנֵּת גִּזְרָלָם
 בְּאֵין בְּסָף
 יִשְׁאוּ בְּכַתְּפָה.

בְּגֵדִים וּחֲשׂוּבִים
 עֲצָה מַעֲמִיקִים
 סְבִיב יִתְהַלְכֵן
 בְּתַחֲבִלוֹתֵם יִתְחַפְּכוּן
 יִאָּרְבוּ בְּחֻחָף
 לְבַצֵּעַ בְּסָף
 יִמְהָרוּ יְחוּשׁוּ
 יְבוֹאוּ יַעוּשׁוּ
 יִקְרָבוּ הַגָּה
 לְבַקֵּשׁ תְּאֵנָה
 לְבָכֶם פְּרוּעַ
 יְחוּג וְיִנְוַע
 אֵשׁ בְּעֵרַת
 לְמוֹ חֲדָרַת
 עֲצוּרָה כְּעֲצוּמוֹתֵם
 וּבְמַצְעֵם פְּחוֹתֵם.

גַּם הַיִּשְׂרָיִם
 הַשְּׁלוֹם יִאָּהֲבוּ
 קִלּוֹ מְנַשְׂרִים
 נִפְשָׁם עָרְבוּ.

מִפְּחַד הַשׁוֹנִיִּם
 וּמִשְׁנֵאֵת הַמּוֹנִיִּם
 מִתְּנִימוּ יִאָּזְרוּ
 וְחֲרָבָם יִחַגְרוּ.

וְהַמְּלֶךְ בְּמַעֲנָתוֹ
 יִתֵּן בְּאֵמוּנָתוֹ
 הַמְּלָכָה הַנְּחַמְדָּת
 לִימֵינוּ עֲמֵדַת
 וּלְבָבֵם יְהוּד

גְּבוּרַתָּהּ גְּשֻׁתָּהּ
וְהַעִיר — גִּתְּפֶשֶׁה.

כְּרֵשׁ וְחִרְדָּה
הַמְצוּדָה גִּלְפָּדָה

חיים יעקב אונגער חו"פסק איגלוי.

Exegese von Jg. W. Bock, Bezirksrabbiner.

וּדְרַשׁ רַבָּה פ' לך לך. ויאמר ד', אל חרם ל"ל וחללך ר' יצחק פתח
שומעי צה וראי והטוי אזנך וטכחי עונך וצית אצרך וכו' וכו' דר"י רובא לתקן
הפיכת קדר הכתוב דלכאורה קשה למה נכתב בתחלה ו א ל ר לך ו א ח"כ ו ו ו ל ד ת ך
ו א ח"כ ו ו צ י ת א צ י ך , הלא צעזבז חרם את חרלו יעזבז וקודם את צית אציו
ו א ח"כ ו ו ל ד ת ו י ר ק א ח"כ את חרלו! לך אומר ר"י כי ההלכה הנאמרת פה
איננה לצד הליכה צרגליו, אלא ראה הקצ"ם שיעזבז הונאהגים והדרכים הרעים
אשר ראה ונאשי חרלו הולכי חוץ ו א ח"כ יסיר ונלצו השועבזות רחם ונצני
עירו ו א ח"כ יעזבז ג"כ ארחות צית אציו הרעים. ולפי"ז הסדר הנדוקק ונאוד
וכי צודאי אחרון אחרון חמור, באשר יותר נקל הנהו ללדס להסיר ונלצו
צראשונה וננהגי חרלו טאנים כשרשים כ"כ צעזבו כדרכי וולדתו או כוננהגי
צית אציו אשר וולות אכשים וולונדה הנמו לו ונפגוריו כונאמרים צרא ברעא
לדצוה. זה דוונה ונמש לכווי שומעי צה וראי וטכחי צראשונה עונך ו א ח"כ צית
א צ י ך , ומה ונתקו לפ"ז ונדשג דצרי הנדרש שאומר כי גט זה הוא נקיין, כי
באמת אין לך נקיין גדול וזהו שיקיר ונלצו ההרגל הנעשה לטבע, והנן
ש ו א ח"כ צ"כ ג"ג ע"ד פ"ק ח'. ואלה דצרי דוד האחרונים וכו'.
ידוע לכל יורדי ים התנ"ך צושטע צינתם לונען ידלו פנינים יקרים ללוהבי
תוסיה אשר כל מונתם להפין דצרי חכמים וחדותם, כי לריק העמיקו לצוה
עד תכונת הצנת הוקרלות האלה הסתומים והסתומים וכל לך, וכי נללו כל
הנצארים לנוולח פתח צינת אלה הדצרים האחרונים ונעשים וזמירות ישראל, עד
כי צחסר ויחיר החזיקו זה צבה זה צבה. אונס כל זאת צל תנעס לנפש
הקורא, אשר קול אלהים חיים שוונע ונדצר וחוץ האש של הארצע ועשרים
ספרי קודש. לכן אמרתי אחוה אף אני דעתי החלוטה, ואף כי קטנס עצה
וונחתי. וערם אהל אקדים, כי מקור הטעות לכלס הוא על טחשצו שאלה
הדצרים הם דצרי שיר — ורק הנקר הגדול רש"י נטוה וזהו וחסשם לאורי
נצוהה — וצאמת לא נצוהה ולא שיר הנמו ועל וזה זה הכפיל הכתוב פה
לונר: כחם דוד צן ישי ונלס הנצר וכו' ונשיח אלהי יעקב ונעיס וזמירות ישראל,
הלא דצרים אף לונותר הנמו? ונראה לי שהנך דוד ראה דצצרי האחרונים
האלס להודיע לצני ציח, לדודו ולדודות הצאים אחריו אמונתו ודקת לצו
ותווחו עם אלהיו ונעודו ועד היום הזה, בלויצענקצענקענעניק צלע"ו, כי
אין ספק כי כמו צדורות האחרונים האלה רצו הכמות צדרך האמונה ככה
היתה כזאה נס ציוני דוד, כונאמר תכבס אל תאמר שתינוים הראשונים סיו
עוצים ואלה, שהאמת אמרה אין אלהים שופטים צארץ, כאמרו אומר נלל צלני

איך אלהים, והאחרת תשיב אוננים לאונר: עת לעשות לך' ולא כל הכחות ולא כל הזמנים קוים. והנה דוד אף כי לא היה צראטונה רק רועה ונקמה ועוזר על המדרגה היותר פחותה על קולם המעלות צהרת האנושי ויכול ללכת בשרירות לבו ונצלי דעת ויראת ד' ככהוג גם ציונינו צבערים הסעורים, הוא לא עזב את אלהיו ולא נטה ינין ושואל ודרך הישר והטוב — ואף גם זאת צהתהפכו והיותו חיש פתאם לבצר הוקם על, לא התנהג עלנו כדרך הנשואים קל ונהרה ונוודרת הפחותים ועלה ועלה עומפארקעוולינג, לבנות את יראי ד' וחושבי שנו, ותאי הפך כי בכל כמו ועלנו חסד עם קונו לעצדו ולאצדו בלבצ שלם, באונרו כי יד ד' עשתה כל אלה ולא צכחו יבצר חיש, וככה היה דרכו חנוים עם אלהיו גם ציונים הצאים, עת היה ונשיח לאלהי יעקב ודצרו היו נטועים לב, לא בקש גדולה לעלנו צהפך דצרי אלהים חיים אנה ואנה לאונר זאת עשו וחיו, בזה ראו וקדשו עלנכם לאלהים כונעקה הונחדקים ציונינו, אלה אף אחרי היותו לנעים זמירות ישראל לא צחר צאלה צצרייו להנעבות לצ העם אלו. צזמירותיו להסיר לבו ונאחרי אלהיו אונת כנהוג אלל המעוררים ציונים הקדמונים וגם צדורותינו, אך כל ישעו וכל חפלו היה לנעמ צלל העם יראת ד' וצטחוננו וזה צעצור שהוא עלנו צחר וחפץ צטוב והאזין והקשצ לקול ענות בצורת ד' אשר דצר צו ונצבע כל היצורים וננצבע כל כחותיו כאונרו: בלוי ראו עיניך, והנה המושל הצדיק הזה עם שכל ישעו וחפלו היה להננות לצ כל הקרים למשנעמתו לטוב, עב"ז ראה ונסה כי צהצרת אונתי רק לנושל בזה יקראו מושל לדיק, אשר ינשול גם ציראת אלהים. ולבגר ארצע המדרגות אשר צנו עצר הלוך וגדול אונר: רוח ד' דצר צו, לנענות דוד צן יסי, ונלחו על נשוי, לנענות הבצר הוקם על, אונר אלהי ישראל, כגד משיח אלהי יעקב, לי דצר צור ישראל, לנענות נעים זמירות ישראל, ור"ל בזה שכל עת ועת ויוני חיי שנעמתי קול אלהים אונת ונצר אלו: ונשול צאדם לדיק הוא המושל ציראת אלהים, ואוננס צאונת כאור צוקר, צו יזרם שונס, צוקר לא עבות כוננה וננצטר דשא ונארץ, כי לא כן ציתו עם אל וכו' וכל חפץ כי לא יננח, חדש, וכו' ויתורם:

Dieses sind die letzten Worte Davids. Es spricht David als Isai's Sohn, es spricht der Mann, der plötzlich an die Spitze gestellt wurde; es spricht der Gesalbte des Gottes Jacobs und der beliebte Sänger Israels. Es sprach der Geist des Herrn in mir, sein Wort war stets auf meiner Zunge, es sprach der Gott Israels, zu mir redete der Gott Israels. Unter den Menschen geket d e r Regent als fromm und gerecht, der selbst die Gottesfurcht zur Herrschaftsrichtschnur macht. Allein so wie der Morgen, an dem die Sonne scheint, ein unbewölkter Morgen ist, so wie durch Sonnenglanz und Regen das Gras aus der Erde keimt — nicht so stehe mein Haus mit Gott, denn mir begründete er ein ewiges Bündniß, in allem wohl vorbereitet und gewahrt; denn

mein ganzes Heil und mein ganzes Streben ist, daß nichts
(Neues) aufkomme u. s. w.

ויחלק העומר לב' וחלקות צראטונה עד לור ישראל יאמר כי זכב
עבותיו מימי חיי החסדך לפני האלהים צעונו תמיד קול אלהים וחלדך
לרוח האדם האדם — צעניה עד ועול צירח אלהים יקמר את הכסיון וזל
העם זזה, והעליקים היא כמו הנטחה והצובה שלא יחמוך זזה לנלם.

מכתמים. Von Israel Fürth, Rabbiner.

החלש יאמר גבור אני.

איש נכבד ישב במסבת רעים,

ויאכל יספות פקר מלאה תולעים;

וחסר הרעת גבה לבו לאמר:

בגן מנוח תגבור עשיתי,

אלפים ורבתיים כמותי!

— "תצדק בדברך" — ענו השומעים:

"כמותי גברת פלחי החמור!"

איש אשר כברכתו ברך אותם.

לפני כהן מדון לברכה התניצבו

בחור ובתולה, זקן וזקנה שחים לארץ;

ויברך הראשונים ויאמר: "סרו ורבו!"

— ולאחרונים אמר: "ומלאו את הארץ!"

בישישים חכמה.

ל'ישיש אחד — ה'! עיניו מקו בהריהן —

תצעקנה בתולות מהתלות: "שלום לך מלך שלמה!"

וען: "לא כן! פשאול נזרד מפקומו,

הלכתי לבקש את האתנות — וּמַצְאֵן!"

האיש הרך והענוג

איש צבא בשמעו כי יצא לשדה המערכה,

בקש מפקדו ירשהו שוב לאכיו החולה;

וען — בהבירו הקזב על רוחו עולה:

— "כבר את אכיד למען יארכיו ימך!"

איש לפי סקודיו יתן.

אלמנה אחת הבטיחה לגדת בַּתָּה
ישש מאות בָּסָף; וכבא החַתָּן לְקַחְתָּהּ,
בַּק יִשְׁתִּי מֵאוֹת רֶצֶתָה הָאֵם לְתֵת לְגִדְהָ.
וַיִּזְעַק חָמֵס בְּגֵד זִקְנֵי הָעֶרְוָה,
וַיֹּאמֶר לָהּ: הֲלֹא יִשְׁשׁ מֵאוֹת הִבְטַחְתִּינִי,
וּמִדֹּעַ עָתָה פָּכַח רַמְיִינִי! —

וְהָאִשָּׁה בְּחֻכְמָה פִּתְחָח: "הֲלֹא חֻכְמֵי הַמִּשְׁנָה
יִגְזְרוּן אִמְרֵי" שְׁלִישָׁה שְׁתֵּפִים בְּאָדָם,
אָבִיו וְאִמּוֹ וַיִּזְעַר נְשָׁמָה לְבָשָׂר וְדָם;
לְוֹאֵת צְדָקָתִי, וְאַחֲרֵי רִבְרֵי לֹא אֲשַׁנָּה.

לְכָל אֶחָד מִשְׁלֹשְׁתָּנָו שְׁלִישִׁית תִּגִּיעַ,
הֵא מֵאֲתִים מְנִי, וְלֹא מִלָּה תִבְיַע;
עִם אִישֵׁי הַמֵּת יִחְסְרוּן גַּם לָךְ מֵאֲתִים,
וְיִשְׁתִּי מֵאוֹת — בְּקִישׁ מְרוֹכֵב שָׁמַיִם!

Boetisches von A. B. Gottlober.

ליום הולדת אותי (ח"י נוצת תרי"ח) צהיומי צן חרצעים ונצע עמים.
מה קסנונטון ישן.

זֶה הַיּוֹם יֵצְאֵתִי, מִבְּטָן הַדְּרִתִּי,
אֶל הָאָרֶץ בְּאֵתִי, הִיא רַחֲבַת יָדַיִם.
וּבְיוֹם זֶה הַיּוֹלֵדֵת, הַגִּיעַ הַזֶּרֶם הַדֵּת,
רָצָתָה הַמִּיִּלְדֵת, בֵּן עַל הָאֲבָנִים.
וְאֲנִי חֹזֵק חֶסֶד, לֹא קִרְנֵי אֶסוֹן,
וּבְשִׁמְחָה וּבְשִׁשׂוֹן, קִדְמוֹנֵי בְרָבִים.
הוֹרֵי תִקְעוּ בָהּ, וַיִּרְחֲצוּנִי בְּסָף,
וּכְמוֹ כֹּל הַשָּׂפָה יִנְקָתִי שָׂדִים.
גְּדַלְתִּי רוֹמְמָתִי* לֵב לְחֻכְמָה שְׁמָתִי,
אֲשִׁמְרוֹת מִדְּמָתִי, וְאַט לָהּ אֲזַנְגִּים.

(* כונת על הסועל, כונו סרונוננה קרנות לזיק (ספלים ע"ה, י"ח) ולא על ה' על הינחל.

אֲנִי לִי אֲרִשְׁתִּי, רַק חֲכָמָה דְרִשְׁתִּי,
אוֹתָהּ לִי אֲרִשְׁתִּי, אֲרִשְׁתִּי שְׂפָתַיִם.
עֵיר מִבְּצָר הִיא, נִשְׁקִי, הִיא נִשְׁפָּה הַשְּׁקִי,
הִיא יוֹמָם חֲלָקִי, הִיא חֲלָקִי בַחַיִּים.
אוֹר מִלֹּא שׁוֹלֵיחַ, מִעֵדֶן נִחְלֵיחַ,
לְתַרְוִפָּה עֲלֶיחָהּ, פִּאָּה לְעֵינַיִם.
וּבָהּ כָּל מַעֲנֵי, כִּי הִיא גֵן עֲדֵנִי,
מִמְּנָה מַעֲדֵנִי, מִדְּגַן הַשָּׁמַיִם.
בַּם הִנֵּה זִקְנָתִי, הִיא שְׁבֹטִי מִשְׁעֲנָתִי,
וְתָהִי לִי סוּבְנָתִי, מִיָּדָה קְרִינִים.
שָׁמְעוּ אֵלַי בָּנִים, לְדַבְרִים נְאֻמִּים,
יִדְעוּ רֹב שָׁנִים, מִבּוֹרֵי שְׁתוּ מַיִם.
אֵל תְּהִי בְּחַנְפִּים, פּוֹסְחֵי שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים,
אֵךְ שִׁנְאוּ סַעֲפִים, אֶהְבּוּ תוֹרַת חַיִּים.
הִיא לָכֵם מוֹרֶשֶׁה, חוֹד וְהִדְר לְבָשָׁה,
לֹא כֵן הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר בְּעֵינַיִם.
דַּת נִפְלָא לָךְ חָבֵל, בְּהַתְּעַרְבָה בְּחָבֵל,
הֵן יָבֵא לָהּ חָבֵל, וְהַמְלִישָׁה חֲלָיִים.
וּבְגֵי הַתְּעַרְבוּת, יוֹלִידוּ לָךְ רִיבוֹת,
וּפְרוּד הַלְּבָבוֹת, וְכֹאֲלָה בְּפִלִּים.
וְזָכוֹר אֵל יְחַדֶּךָ, מִמַּצְרִים פָּדָךְ,
וַיֵּצֵא כִּי אֶת שְׁדָךְ, לֹא תוֹרַע בְּלֵאִים

מענה רך למבקר ואגדה נדרשת פרק ה' ו'

Von Salomo Frankel.

„אשרי אדם צדק לו צדק ונקילות כל צדק:“ עוצרי צענוק הכבד ועיני יסוחו
גם צרכות יעטו עורו, ילכו ויחיל אל חיל יראה אל אלהים ציון וכו' (תהלים
פ"ד). ת"ר היה אמת יש צדקיע כשהוא יום אמת צונחה ובשהוא לילה
אמת אנונה צונחה (צרכות), מותנו של הקצ"ה אמת ינוח וקנהדרין). אמת
רוח אלהים צדק ועצודק ענו של חי העולמים קול רוח ודיבור איהו רוח
הקודש" (ספר יצירה פ"א ו"ט).

זה ינוים אחרים, שהאיר מול עיני ספר „צבורים“ עם לוח לטבת תרכ"ה,
טבת ונושלת ועצודק (כובץ), „העצודק צעולם ריצות וודנים, ונותן כח לעשות

חיל וכו'. והוא כובץ השכל והחכמה נוחן לפתאים ערומה לנער דעת ונזימה לכנס עושר ונזון (כתר ונלכות לרש"ג), והוא חליל הקוחרים ועיר לביה, ונוודיה למדינה, ובצורתו הוא צזריקת אצנים לתיקון וצנין הדרכים והתביעות, גם צארץ וחזותו שלא עבר זה אדם הראשון, ולא ישצ טס אנוש, שהחל לקרוא, צקיון זכר או נקבה גם לשם הנוקרה, שאין צו לד זכרות ונקזות (עיין חל"ע קי"ז). — וגם אחה צעבדך תחת ונושלחו לראשית צבורי אמרתך, וצזרקך מאצני לצבד למרקוליס, ליישר הדרך והנסילות, לפני היודעים ומסתכלים בצורתה דנוצצ. וזרתא דנוענתתא, לא כתרפת צולאכתך, להסיר גם האצני מנשול ווראשתי "נוטא צני אדם", טגשכו וידי צעלי סתקוניס, להכובד, מצלי רשותך, — וגם אותי זכרת צשוני. (הלאמר עליו צזורה צראשית "תינין כל טלמה דאמר צש"הש דשליחא דיליה צנוקצי מלכא סתם צנוקצא מלה וכו' יבו"ש, ולהלין יצוא הציחור לה, ורצ תודות נחשיצתי לך שלא נקצת ותשטת גם לשון). ושוותי לנפגע לך "ע"ד הנוציצה וכו'" (צבורים זייטע 206), לירות אותך צי, ותחת כל ונעבה, לקחת צחוקה ונוקוס חצורס וטס אנורס, לצנות מאצני שחוק הללו צנות ישחק, ולהעמיד עליהם רוצין ווריצו צנתך לידס מנוצצ של כסף (ומכסיפתא וצושת) אשר פתחת זה ונלד אחת חנוור צר"ת "חכס מופלא ורצ רצין", ונלד השנית, עמוד "ושפטן סתווי" צפתוחת זכר ונקבה, וכ"ז עשית "לחועלת ולשעטוב נפט כל אוהצ חכמות ישראל וספתינו הקדושה", וצראותי זאח וגם אח הקדושתך צקראך צז"הל "אל אחי וענוי טלוס, צחתי לפניכם הצבורים וכו' מנחה לדור ההולך אחנו עלי אדוות לנען ידע מה הזמן דורט ונחת, ונחה לדור הבא אחרינו אשר יקצט ויונל פה נורה דרך וכו'", אז גם אנוכי צע"ב עינתי אחריך, גם צרכות יבעה ונורס", כמה גדולים ונעשה רי"ק האחרון אשריך צע"הז (צאכלך צשרא וכוורל תחת יקא (יקרא ?) וכוז לך לעו"הצ (כי רוחו כבוה ונכון לו הקעודה ונהליותן), וגדול הנכה (צשחוק) ויגיב כפיו יותר וירא טוים (עיין צרכות ח' א' יעו"ש) שלא טוז לו לעו"הצ, ויותר מו"ס שאין להם ונוחה לא צעו"הז ולא צעו"הצ (סוף צרכות) — וצקלחתי לליון נפט הייתי ותאותי קנאה גדולה, ואני יוטצ צחוק הענוק, וצכיתי הרצה צבה, קראתי ונוענוקיס (כענוקי טפה), אוי לי צעו"הז ואוי לי צעו"הצ, אוי לילדותי צשיטה אח זקנותי, כי לא איט דצרים אנוכי, ולא לנדתי צנערותי ווקרא ודקדוק ע"ד הנוחרגוים והנוצצרים ותל"ע, ולנלמדוי התלמודים מצצלי ונערצא, הוה היו צבוכרי, צלונס אותי לקרות צדרך "אל תקרי, אל תקרי צני אלא צוניך (סוף צרכות) אל תקרי צנות ישראל אלא צנויות טצישראל קנדריות טצישראל (ירושלמי נדרים פ"ג ה"ד יעו"ש)", ווה אעשה היום לצווי וצנוותי, שלא הגיעו עוד ליוני הצינה ונדרשת חז"ל, הנושחקים צי כל היום, כל חלונותי אשר חלונתי צוודרט הכתוצים על צ"ח וחוכי הנועגל (עיין וגיב טבת ז' בלין 47) וצאנורס" שלא יציו אף אחד וני אלף ונדצי (צבורים טס), — ווה יענו דור הבא אחרינו אשר יקצט להם ונורה דרך, אוי לי אוי, לניו אני עונל, ונחקר את נפשו מכל טובה, צצערי עלוני צעו"הז, וצעו"הצ לא יהיה לי כלום, — וצעצרי רעיוני צענוק הצכא, ונלגל עיני הדוונה לניס, ונעשה כונוין הנוחצבר, — והס קול רוחי קורא עלי, גם צרכות יבעה ונורה, צחלונכות ונחל אל חיל וכו', ולהנחיל לאוהצי יש וואנרותיהם אונל, ונאולר ירחת ד' הנונל אח כל, — אם תשוב ואשיבך לפני העמוד ואס תוליא יקר (יקרא)

מוזלל (צער וכבוד) כפי תהיה, ועוד ארוחת ירק וסלסה צה נוצית מלא זמתי ריב. — לך והודע להם, כי לא דרכי צונדעס הגדה והכחצוים, דרכיהם, ולא מנחצוטי חצוצות האדם שנצרא צללס דמוות, ומנחצוטיהם, — לא ירלתי ועליתי צעקב עבדה להר ירלח, כעלייתם וירלחם על קולס רעוב והיכא דשכיחא הזיקא, — לא שכרי ושכר המפון ללדיקים, צצתי גואי ומנהורא די ליה (עיין חגיגה י"ג רע"א), כשכרם צצתי צראי. — ולא אשרי (וכדצרי הנעים זמירות „אשרי אדם עז לו צך וכו'") כאקרא, לא עז רוחי צמירתי, ומסילות לצבי לנן עדן ועץ החיים, כעזותם ומסילתם, — ולא מפלתי צמפילת צן תימח (אחר ונאמרו „ועז פנים לביהם, ואחר ונאמר שמואל הכהן האומר (קדושין ע"א) „כל כהן שיט צו עזות פנים אינו חלל וזה" יעו"ש) „יהי רצון שתצנה עירך וירלח אל אלהים צליון צנהרה ציוניו, ותן חלקיו — ונהעח והעזים צצחוות — צתורתך ככתוב צ"ו עז לעמו וכו', — כתפלותיהם, — לא נוצתי ומנחצו והנחצו, וצחקתי עז והנקרלח „לקח עז,“ להחזיק חלילה נוצה למפטי, לאכול ולשמות, ולחיות חיי נלח, ולהיות עיני לרה צבל אחרים, רק אדרצה קרלתי להם כל היום „קחו ענוכם דצרים“ ונההו רחא דאחצבד קול ודיצור צהלות אמת צמוח חמים כשהו יוס, להתודע ולהגלות כי הוא הצורא והוא היוצר והוא המוחיה את כל, הוא צבל והכל צו, — ולא דרעותי לחועלת כחמת ישראל (סיון א') וצפה הקדושה, (לפי דעתי, לא לטון עצר נודור המוצל, ודור הפלגה, ולצן הארצות, נקרלח „שפה הקדושה“ — ועוד צעה צית הראשון,

סיון א', השם ישראל הוא ע"ש כ"י שרית עם אלהים ואנשים והכול, והכמה ישראל היא צעק ענוה ירלח ד', ונה עשעה החכמה עטרה לראשה עשה ענוה עקב לקולתה, רלובם, נה עשעה החכמה והסלוקוטי עטרה לראש, צאונס שחסידי רכי השם „עליון“ צעליחם לראש הקולס לראות השם „עליון וסגורה ועל הגבוים, וצאנת הוא קילס רעוב ושכתי הזיקא, ולא קצרינן אינא, כי רבים חללים השילה, צהליס ומחו ובצבו או קללו צנעיעוה, והעוה עשה לירלח ורליית ל' אלהים מיים, ומלך עולם, צמקס ענוותנותו, — „עקב לקולתה“ לרוענוסה ורוענוותו, והיא היא ירלח הרוענוה, כי צמקס ענוותנותו, שנה ונלחו לגולתו בצורתו ונורלותו, צהשרלח ששכיה עם האדם צארץ, וכאונס על הפקוס „ואח דכה ושפל רוח“ מגיד הכתוב שכל ניי שהו עניו קומו להשרות שכיה עם האדם צארץ וכו' וכו' (מכילהא מוצא צילקוט ש"ע יעו"ש) להחודע הויבה יתיב מהאדם שנצרא צללס דמוות, והיא צעמדה לר' עקיבא עטלה וירד צבלום, וילח שמתו צאחד, כי ירלחו ורלייתו צעקב ענוה שסוכן את דכה ושפל רוח, לאות אמת צמוח חמים אמת היה קדושת לחכמתו ונון, זה ספר חולדות אדם צדוה אלהים וכו', וע"כ גם חכמתו צחכמה ואהבה ישראל לכל האדם — כקיימה, צנפחו צה, צרוה מנלל, כשמה מיים ואהבה, מהאות אמת צמוח חמים, שאין עוד מלצו, „ואין אוהב שונא“, — וכל ניה דענד כחננל לטב ענד ומציגין היקורים, — ואפשר כי לצרים חללה החכון הילל צמוחמו הנודע „הוי אוהב את הצריות“ שנצרא צללס דמוות, ומקרבן להחורה“ צקולוה ענוה ואהבה, וכפרוש אהבה, שאם צל לטווא, אונרים לו „דע כי אין אוהב שונא“, נגד שונא" ניי שהוא צעל הגדה, ומגיד ומקשר נודרים כחכנן וון „זה ספר חולדות אדם“ והגדו וספורו הוא מהשפה ולחון, לא צרוה מנללל מרוח ל' ומלחו, „אזד שמים“ השם „אדם“ אדם צללס דמוות, — כי דלח מוסק לדיח בנפחיהם, ובצתי גואי, מהאות אמת צמוח חמים, „ויק"“ (ועיין סענית ל"א) „הקצריה אימיה“ והיא האדוניה, ולא יצו רוחו לאלהים ולאציו צמחיים, „ודלח יליק ומשום חכמיהא קעלח חייב“, כי אין לו מוחר וועיר פלח, צענדו להסם אדם, — „ודלשמות צהגב חלף“ רלונו, המשמשים צחכמה הפילוקסופי עשעה לירלח ל' עטרה לראשם, והכליה כחמתם נזה, צידעם שלח יעו. וע"כ תגס ועצרתם הוא „תגל חלף“ שחלף והלך, ואין

אמר הכניא, "בתוך עם עומא שפתיס אכובי יושב" — אלח ווי טנפתח שפתי
עב"י רוח ד', היותב צהלהת ישראל, בקרא שפתי שפתי הקדושה, ולזה תקנו
כנהוג, לפני התפילה, אמירת "אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך", כי שפתיחת
השפתיס ע"י האדון, זאת הוא תהלתו, תהלת הסוכן צאדס, צקול רוח ודיבור
זימו רוח הקודש, כדרשתיסם לכבוד יטובת עלום וצפרס ותולעתס, — לך
לך ודרוש להס — ונצתי גואי לנצבלי הגדה, המוכיריס את צוראס, צעקב
ענות יראת ד', — ותקבל שכר, ומשכר הזפון ללדיקיס, אשר עיין ונצטר לא
לחתה, — לך כי אכובי שלחתיך, וזהיה עם פיך ומדצריהס ודצצריהס, צכללי
התורה וקפס הקדושה, צשמות הקדוטיס, ותעודת ישראל ונטיח האומיחי (עכיו
ורוכב על החמור) להחגלות השכינה צאדס, צקול רוח ודיבור, "חס צקולי
חשומעו, — ואת אשר אטיס צביך, לך ואמור לכל האדם, כי לא ללמד על
עממי ילחמי, להחזיק טובה לנפשי, כי כשאני לנצבלי מה אני? ומה חיי?
ואס לא עכשו (כי אין שונע לרות יתירה דחית צי) אימתי, — אלח ללמד
על הכלל כולו, רחיצה יתירה שיתודע לנו — צצילח הגואל "טוב" לדין
נפש חיה יחידה, — והוא, חציבות האדם טנצרא צללס דענות, וחציבות ישראל
סיקראו צניס למוקוס, צכל ארץ מוסצותיהס, — "והיה (גס) צמוקוס
אשר יאמר להס לא עמי אתס יאמר להס צני אל חי, (הוטע צ'), — ושינתן
להס (לחכמו דור ודור טעשאו אזניס לחמורה) כלי חומדה, שלח תתנה ותתנן
ציקודס וקודס די לה, — ואחרי אשר תדרוש צרוחי לרציס, אמור צפרט
להנותן אמרי טפר, "בשחתה חצוה אל ציתי אני אצוה אל ציחך" להקדיס
ולפתוח לך עלום צשומי טלונה, וצכל מוקוס אשר תזכיר את שומי (לא כצבלי
הזוהר שאמרו "סתס צמוקא ונה" ודרשו לאות ה"א לקיון מוקא, "צכל מוקוס
ציאתה צנו"צ אף צראס חמיצה, כדרשתס (טס) "יום הששי יוש צכלהו יומי
דלח אמור צבו ה"א אלח הכח כד אשתכלל עלנא אשתחצת מוקא צחצורא
חד ה"א צשמי לנחוי כלהו חד) וזכר כל הונעטיס לפניך יצוה, צזכרון טוב,
לא צבתות או כעצות (ולחלין יצוה הציאור לולה כטו צות) אז, "אצח עליך
וצרכתך" כדצר חיש אל רעהו, צנשון "אתה ואתה צקופה", וצצרכת אצח
דיה צמיטרא לירקא וירקא לקול שני ריעיס (עיין חענית כ"ה וצציאורי לזה
צב"י ומצרת 28 זייטע 94). — ועתה הטכס רוחה צצביך כי צחוקת
יד רוחי עלי, חני ונכרח גס צפעס הזחת, לדרוש לפניך להצלל, ולענות לך
צפרטות ג"ב צדרך דרוש וכתבות, לחועלתך וטעשוע כשפר, ולך הוטשפט לדיעת
ולראות אס רוחי ככונה, ואס כדאיס הדצריס להצזון צמו, ולאכול ועס יקרא,
ויהי לךון דחינא ויילחא דמתקבל! זה החלי.

להוטשך אגדה הנדרשת פ ר ק ה ע י ט י :

כחמס הקיינות, והשונע צכחמס וחמס ולא ייע מלי קאמרו, הוא כחמור נושא ספריס
והגה הלך, — וצצילח לליון נפש חיס א ח ה הגואל "האומיחי אז יתרחס, כעני ורוכב
על חמור ועל עיר וכו" וצזוהר יחי אמור "עיר וחמור טרין כחין אינון דשלעו צבו
עמויח וכו" יעו"ס" — והנה אס כי שפיעת דצריהס החכונו צחס "עיר" לנלכות ישנעאל
טנקרא ע"פ "עיר פרא" וצשס "חמור" להקרא ע"פ "חמורא דהוא רשיעא", — וצב"י
אס כאמור כי דצריהס, דצרי קבלה סס מייני קדס, כ"ל לאמור, טנצסס "עיר החכונו
להכרך גדול, — וצסס חמור הסולמיס צשיעת חממת יוון הטעמיס, טנקראו מוס "חסייסיס
טעיסי", צהלכס כחמוריס צאוכסא ונחמנוחא, — אצל לא יעדו להכמה חנה (וצמ"ח
הלכתי צזה, ולחלין יצוה הציאור לכל דצרי חזוהר על הפסק עני וכו'). —

(ירושלמי נדרים פרק חשישי הלכה ד' כתיב לא תקום ולא תטור
אח צני עונך היך עבדא הוה עקטע קופר ונחת סביחא לידו תחזיר ותנחי
לידו וחסדא לרעך כוונך, ר' עקיבא אומר זה כלל גדול צחורה, צן עזאי אומר
זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול וזה, "וצר" פרסם כ"ד אחת צו"הל" זה
ספר תולדות אדם צן עזאי אומר זה כלל גדול צחורה, ר' עקיבא אומר
ואסדא לרעך כוונך שלא חאמר הואיל ותצויתי יתצוה חצירי עוני הואיל ותתקללתי
יתקלל חצירי עוני א"ר תנחומא אס עשית כן דע לנוי אתה ונצוה צדנות
אלהים עשה אותו, והנה דצרי ר"ע צ"ר ותחיימים לדצרוי צהירושלמי, ורסא
כח פלא, כי לוד להלכה הזאת, הילכתא למסיחא, לאהוב גס לנוי סהרע לך
וונצוה אותך, לעשות וננוו כלל גדול צחורה שקולמה ענוה, והסחבז "ל ר עך"
כלומר גס לאויבך הנריע לך צציונות וקללות, ונחץ ונחת לידך לא תקום ולא
תטור, וחסד כוונך, והיך עשית אס ידך האחת ונחתה צסכין צסגגה לידך האחרת,
האס תקום ענאך צידך וצטרך? כך לא תקום ענאך צציון וקללת רוחו, כי
לנוי אתה ונצוה צדנות אלהים עשה אותו, וגס דצרים הללו חתיין כוונאמרס
צצחות "חציב אדם סנצרא צללס וכו'." — ולפ"עד ככלל כלל גדול הזה גס
דצצרי הילל העניו, סאוור (שצת ל') כל ויילתא דסני לך לחצרך לא תעציד
זוהי כל חחורה כולה וכו', כלומר אס תכה צידך חסנית, אסס לא יהיה סכי
לך לנקום ענאך זה? כך לא תקום ולא תעציד מה דסני לך, לחצרך
צללס דוונות, וכל האדם חציריס צוה, והיא כוונאורו (אצות) הוי אהב את
הצרות ונקרצן לתורה" צחיצה יחירה הנודעת לו ע"י חחורה, הנאורה ופי
הקדוש, וצלסון הקדוש, וחת דיצר אלהים סתיס זו סווענו "ע"ב זיל גוור
לפרושה ותנאלא צונלח "רעך" גס להפירוש ונאויבך. — ואך כי לפי דצרי
ונחיא (ה' פ') אור וחקוקס "סוועתס כי כאור וחסדא לרעך וסנחא את
אויבך וחי אורר לכס חסדו את אויבכס וכו', "כל סגס וחקוקס אשר אורר
צפירוש (ס"י) "אל תחצבו כי צחתי להפר את חחורה וכו', (צו"ח סוכחתי
סריב לקחו ככלל דצצרי הילל וציהו) לא אורר זאת, רק להסוון סקרקו וסנו
ולא סוועו לת"ח, ואור הוא להס, סלפי סוועיהס והצנתס צמוסעווע קריאת
הפסוק "וחסדא לרעך" לאהוב את האוהב ולסנוח את הסווא, אצל צאונת לא
כך הוא ההלכה העוקצת את הוקרס, להעוידה על כללותיה. והכלל גדול צחורה
הוא, לאהוב גס לאויבו. — כי "אס צחת לסנוח דע סחאת חו"ס, ואין
אוהב סווא" (ירושלמי סוטה פרק חושיי הלכה ה' יעו"ש). כי רשפי אהבך
היא סלחצת יה, — וגס ווי וריצה לא תוכל לה. —

(ההווען ונאורר הזה דצד 105 ונחצרת הזאת).

Beiträge von Anselm Büchel. הלילה.

היום פָּנָה לְעֹרֹב, הִשְׁמֵשׁ נִסְתָּרָה,
עֲלִילֵי חִשְׁדָּךְ יִשְׁתָּרְעוּ מֵלֹא רוּחַ אֲדָמָה;
מַלְכֵת הַלַּיְלָה יֵצֵאָה בְּקֹדֶשׁ נִאֲדָרָה,
וְתִקְרָא לְמִנּוּחָה אֶת כָּל פְּאֵפוֹ נִשְׁמָה.

יָקָר הוֹלֵךְ יָרֵחַ, תֵּאוּה לְעֵינַיִם,
גַּם רִבְבוֹת כְּכֹבִים כְּפִנְיָנִים יִנּוּצִצוּ,
שֵׁם הַגַּם מְסֻלּוֹתֶם בְּמְרוֹמֵי שָׁמַיִם,
וּבְמַחְוֵנֵת תַּפְּסָאֲרֵת עֲלֵיהֶם יִרְצִצוּ.

הַבְּרִיאָה כְּלָה תִשְׁבּוֹת, אֵינן קוֹל הוֹמִיָּה,
הָרֵל שְׂאוֹן קָרְיָה, כָּל הַחוּצוֹת שְׂאֲנָנוֹת;
אֶךְ רוּחַ צָחָה נוֹסֶסָה בְּהִשְׁקֵט וְרוֹמִיָּה,
תִּנְיַע עֲצֵי חַיְעָרִים, תִּשָּׁב מֵעֲרֵנוֹת.

שָׁמָּה מִנְּקֻרוֹת צִוּרִים בְּרֵאשֵׁי הַהָרִים,
מֵעֵין טְהוֹר בְּמוֹרֵד שֶׁלֹּאֲנָן נוֹבֵעַ,
מִימֵי הַזְּבִים בְּלֹאט וְנַחַת נְגָרִים,
וְקוֹל דְּמָמָה מִבֵּין מְרוּצְתָם יִשְׁמַע.

הַצִּפְרִים חֲלָפוּ, הַתְּחַבְּאוּ בְּמִסְתָּרִים,
נִאֲלָמוּ רוֹמֵיָה, הַמִּיָּה לֹא יִשְׁמִיעֵי;
אֶךְ הַמְּזַמֵּר בְּלֵיל הוֹד קוֹלוֹ יָרִים,
וְלִהַד זְמֶרְתּוֹ כָּל הָעֲצִים יִרְעוּ.

נִסְגְּרוּ דְלָתֵי הַבָּתִּים לֹא יִפְתְּחוּ,
הֵם כָּל בְּשָׂר, כָּל נְבֵר עֲתָה יִנּוּח;
לְהַשִּׁיב נַפְשָׁם הָעֵיפָה הַמָּה יִלְכוּ,
וּסְרוּחִים עַל עָרְשׁ יִצּוּעָם יִשְׁאֲפוּ רוּחַ.

בֵּין זְרוּעוֹת יִשְׁנָה כְּלָמוֹ יִתְעַנְּבוּ,
מֵעֲבוֹדַת הַיּוֹם עֲתָה מִנּוּחָה יִרְוּי,
יִשְׁכְּחוּ הַתְּלֹאוֹת עֲלֵימוֹ הַשְׁתָּרְנוּ
אֶף לֹא יִדְאֲנוּ אֵלֵי יָמִים בִּי יֵאָתִיו.

גַּם בֵּין חֲלוּמוֹת נְעִימוֹת רוּחַמוֹ מְרַחֶפֶת,
חֲוִיוֹנִים שׁוֹנִים לְעֵינֵיהֶם אִזּוֹ יִתְרָאוּ,

עָלִי מִרְאָה נִחְמָדָה , עֲנֵג רֹב מַעֲלָפֶת ,
תְּבִלִית גִּילָה יִשְׁמְחוּ , צַחְצַחוֹת יִשְׁבְּעוּ .

הָעִי נִדְרָה לְלֶחֶם , שׁוֹכֵן צִלְמוֹת ,
עֲתָה כְּחִלּוֹמוֹ לִכְכְּבִי אֶל כְּסֵאוֹ יְרִים ;
עָלִי פִסְגֵת הַצִּלְחָה יִגְבִּיחַ לְשֹׁבֵת ,
וּבְכָל מִשְׁפִּיחַת הַחֲמָדָה יִמְלֵא חֲדָרִים .

עוֹשֶׂה מִיִּשְׂרָיִם בְּנֶפֶשׁ זֹכָה וְתַמִּימָה ,
בְּמַתִּי עַב יִתְרוֹמֵם , יִרְאֶה מַחְזֵה שְׂדֵי ;
לְעֲדוֹן אֱלוֹהִים יִתְנַשֵּׂא , אֹר חַיִּים פְּגִימָה ,
וּמִנְחַל עֲדֻגִים תּוֹכוֹ יִרְוֶה לְמַדִּי .

גַּם גַּעַר בְּכִנְפֵי דְמִיּוֹנוֹ עוֹף יִגְבִּיחַ ,
יִדָּא תּוֹעֲפּוֹת שְׁחָקִים , יַעַל לְשָׁמַי רְמִים ,
שְׁמָחָה בֵּין בְּנֵי אֱלֹהִים חֵי שׁוֹכְנֵי רְקִיעַ ,
יִרְאֶה חַיִּי עַד , אִף יִחַזֵּק שְׁנוֹת עוֹלָמִים .

בְּכָה כָּל תַּמִּימֵי דְרֹךְ , מִיַּמִּיבֵי לָכֶת ,
יִרְאוּ מַחְזֵחַ נְעִימָה , לְבוֹתֵם מִשְׁטַחַת ,
יִרְנְנוּ עַל נַחֲלַתֵם כִּפְּלָה הִיא מְבוֹרָכָת ,
אִף יִתְעַלְמוּ עַל שְׁפָעַת בְּרָכוֹת וְנַחַת .

אוֹלָם לֹא בֵן עוֹשֶׂה עוֹל יִלְדֵי פִשְׁעֵ ,
מִרָה לְמוֹ הַשְּׁמָחָה , בּוֹאֶה יִשְׁנָאוּ ;
רָעַתֵם אִז תִּיִסְרוּם , יוֹכִיחֵם הַרְשָׁעֵ ,
וּבְצֵל בְּנִסְיָה מְנוּחַ לֹא יִמָּצְאוּ .

חַזִּיזִינִים מְבַהִילִים הֵם לְבָם יִפְחִידוּ ,
מִרְאָה נִדְרָאָה יִחַזוּ , רָעָה וּמְרָה ,
מְלֹאָכֵי זַעַם אוֹתָם לְתַפְתָּה יוֹרִידוּ ,
וְעָלִי פִשְׁעֵם יָכוּם מִפֶּת בְּלִמֵי סָרְהָ .

חַזִּיזִינִים אֱלֹהֵי אֲזַנֵּם לְמוֹסַר יַעֲרִידוּ ,
עֲזֹבוּ דְרֹךְ רָשָׁע , לַעֲשׂוֹת יִיטִיבוּ ,
בְּנִקְיוֹן יִרְחֲצוּ כְּפָם , חֲמָאָם יִסִּירוּ ,
וְאִךְ לְאֲדוֹן חַזִּיזִינִים בְּכָל לְבָם יִשׁוּבוּ .

הָאֵחָ, נִפְלְאוּ לַיַּל בְּקָרֵשׁ הַלִּיכוֹתֶיךָ!
לְכַפּוֹת רַגְלֶיךָ תִּכּוּ עַנְבֵי וְגַם נָנְעוּ,
לְכֹל הַמַּיִשְׁרִים אֲרוּחֹתֶם שֶׁמָּחָה הַבַּיִת,
וְלִמְעַקְשֵׁי דְרָבִים אַךְ אֲסוֹן וְפָנַע.
אֲנִשִּׁיל בִּישַׁעַל.

הַמֵּת אֵל הַחַי. (סעמקס.)

אַחֲזֵת קִבְר קַמְנָה, קַצְרַת יָדַיִם,
מְכוֹן שִׁבְתֵי הַנֶּה, בֵּיתִי וְאַרְמוֹנִי;
רַגְבֵי אֲדָמָה, עֵפֶר מְלוֹא חִפְנִים,
מְכַצֵּר מִשְׁנֵפֵי הַנְּמוֹ, סְבִיבוֹת מְעוֹנֵי.
פֹּה אֲשַׁבֵּעַ נְעִימוֹת, בְּחִיק מְנוּחָה יִקְרָה,
מוֹדַר לִי כָל יְגוֹן, לֹא אֲדַעַה צָרָה.

כְּמוֹד הַיּוֹם, גַּם אֲנִכִּי אֲדָם נִכְרָאתִי,
כְּבוֹד נִחְלַתִּי, גַּם חֲכָמָה וְתוֹשִׁיחַ;
בְּצֵלֶם אֱלֹהִים אֵלֶיךָ נִמְשַׁלְתִּי נְדָמִיתִי,
עֵתָה הֵחָ יִרְדְּתִי לִירְכַתִּי שְׂאוֹל תַּחְתִּיחַ.
כֹּל יוֹקֵם לִי לְמִזְבְּרַת אֲכֹן מַצְבַּת,
לְמַעַן מְהֵרָה אֲצַאֲהָ מִגֵּיא הַצִּלְמוֹת.

הֵן מְרַעֵשׂ מַמְלְכוֹת, פְּלִעוֹת לְפָנָיו תִּלְךָ,
לְמַשׁוֹל מְמַשֵּׁל רֵב, הַקֹּדֶשׁ מִנֵּי רָחֵם,
וְגַם עֲנִי קִשְׁה־יּוֹם, תִּמְךָ בְּשִׁלְךָ,
וְעַל הַדְּלֵת נוֹעַ יִנּוּעַ לְבַקֵּשׁ לָחֵם;
בְּמַעוֹן צֶר כְּזוֹה, שְׁנִימוֹ יִמְצְאוּ יָדַיִם,
פֹּה יַחַד יִשְׁכְּבוּ, יִנּוּחוּ עַד בִּלְתֵּי שְׁמַיִם.

לְכֹל חַיִּי הַנִּבְכָּר וְזֹאת הִיא הַמַּטְרָה,
פֹּה אֲפִסּוֹ חֲמֻדוֹת תִּבְלֵ, פִּסּוֹ חֲדָלוּ,
כְּבוֹד וְתַהֲלָה, גַּם שְׂאֵת וְתַפְאֲרָה,
פֹּה הַמָּה לֹא יִתְנוּסּוּ, לְשׂוֹא יִתְהַלְלוּ.
כְּקַטָּן כְּגֹדֹל כְּעַם אֲרִיץ כְּחֹזֵק חֲבֵר,
יַחַד בְּאֲדָמָה יִמְצְאוּ לָחֵם קִבְר.

*

הן זו הנזקה בה קננה הנשמה,
כל ימי צבאם בתבל מעונתה שתה;
עברה ארחות ימים, וכל רחבי אדמה,
עתה הוי תשבזן בארץ עיפתה.
כנכבד כנקלה כל אשר נולדו,
יחד מרחם אפס למות נוערו.

הן זה גורלכם גם אנשי חיל!
כל סתום גליתם, כל נעלם תבינו,
בחכמה אף תהגו יומם גם ליל,
ועלות פסנת התבונה הגה תהינו;
גם אנכי כמזכם רב חכמה למדתי,
עתה בירבתי כור יצועי רפדתי.

האזנים את מוצא הפה קשבו,
השפתים מערכי הלכ ספרו,
הידיים הגיוני הרוח על גליון כתבו,
והרגלים לכל הפעם ללכת מהרו
עתה הוי סר פחם יחדיו נכשלו;
ואף לרגבי עפר, הן גדמו נמשלו.

לכן גבר פה בנלך נצבת!
ומעפר אנך דברי אליך אשמיע,
אל תדמה כרות ברית עם מות,
גם אם על מרומים לישבת תנפית.
הן לא רב הדדך לכזא השחת,
כי קרובה היא לרגליך מתחת.

מכל בתי נכאתך, ושפעת שרמותיך,
זאת היא נחלתך, אחזת אדמה צרה;
מכל בגדותיך החמדות, וכל יקותיך,
אף שלמה אחת לך למעטה נשארה.
כל עבדך למשמעתך עתה יסורו,
אותך הוה ישפחו, שמך כמעט לא יכירו.

ערום הן יוכל הנבר לקברים,
לא יקח לו מאיכה, בהפרדו לקץ הימים.

אף צדק ומשפט ענה ומישרים,
המה ישארו לו לנחלת עלמים.
בניו היקרים, גם אשתו אהבתו,
הם לא ילוהו אף עד מקום קבורתו.
מה מאשר הוא זה האדם לנצח!
הולך נלחו, בנפש זכה ונקיה;
ההוא ישחק למות, כל ירא רצח,
כי נפשו לא תמות, באבדן הגויה,
גיותו פה תשבון במחשבי דומה,
ונפשו תרא על, תעורף שמי דומה.
לכן כל עוד ישמש תיתך תופיע,
החוק בתום, זכור נא ימים ויצרו;
כי עוד מעט הו והנה המות יגיע,
ולשוא תנחם עלי שנותיך בהכל עברו.
הן כל שמחות חייך תחלוסנה כעננה,
ואף תום וישר לעד ישארו לך למנה.
אנשיל בישעל.

*) Nach dem Deutschen „die Winkelschule“ des **הדדדד**
Leon Häzberg = Fränkel, von **Leon Hirsch**.

וארח צמחאים חצינה צננים נער חקר לז (ועשלי ז' ז') חנוך לכער על פי
דרכו גם כי יזקין לא יקור וננוו (טס כ"ז ז')

צטפלת העיר צנוורד הקריה, יסתרע רחוב ונורא ונגבל, רפס וטיע
רפידתו. הנוקוס הזה לר ללכת צו, ילרו לעדי חיש, יתנגפו קרסולי האורח

*) צסם הזה הכונה בוח העורה, אשר לחינו בני ישראל ישלחו שמה כלאן עייליסם,
לקחת תורה ולשמוע צלעוודים. קדוש יאמר לה סיכל ד' סיכל ד' סיא, ונדול עון
אש מנשוא, אשר יוקיר רבלי בניו מניח מחינוך סוס, וילדיו לא יבואו כסוד
להקם ערני חצריסם, כי אש צית סינוך חמדס (שולע) יצקרו. לא לא יאמרו
לו! ענח ענח יקרא! עבר חוק ספר צריה, סוד סספורו עלוקי ארץ, ויכוספו
עוקיות חבל. כי הנכסלים סאלס אשר צמחשך מעסיסם, אורח חיל לססיא, כחיס
לצצריסם אשר אין להם סחר מנעיס ומירות ישראל (ססליס ס' ב') „עסי עוללים
וינוקיס יקח עוח“ לסי לרפס כקל לנו, עניכי הלימוד מלוח אכסיס מלומדה,
אשר ילמנו הצעריס ססרואיס צחדר מחשך סיה, סנה ססס מעוני עולס אשר עליסם
סס ס' ארץ ועלוחה, וסמס יגונו גוון וסל-ל על חבל ויוסצי צה. אך סגו צרוחה
ולא מלחו יידיסם צסנתה סכחבו סוס. — הועמיק.

בצדכי בגו וזרי ונכסו, ורגלי ההלך תטענה בצדך. בקלה הרחצו הזה, כשקק בית שפל ודל אופל ואין כוונה לו פנימה, וחוץ אפילה חתולתי, עמודיו יתפלגון, שותמיו יועדון, יסודותיו ירופפו, ואדניו יחסבו להסגר. הגב כשזר כשזר ככל יזריס, ולו שצעה עייס ככלי חורי, המוריקים מעליהם אגלי רציצים, ודולפים דלפי טורי. מוכסו הקרשים חכסו חלמוותם את קירות-עץ, אשר יתפרדו קרשיהם וזוטיס לנפול. ומורה לא נטורה אשר שפעת אצק חכסנה, עפרה צעפר וגם שיצה זרקה זה, אחזה בקורת הצית, להופיע נהרה ולהפיק כוונה, צליל התקדש חב והשצת, לשוכני צועון לר הזה, ומכונה נגדה יעשי מזעך וכלמות האלה יראו אור גדול. קירות שלשה ונוכסים צפיה הכצטן, וירטבו וזרס גשם שטן ונוטר קוחף, ודועעת על לחיסם מוניוי שלה, וזר יילנו צהצטים צראי ונוק, את אחותיהם הכייעית כי חשך ועשור תארה. החלונים הטוויס ומלחמם צם כי לא מורקו ולא שטופו צויס מייס כוכו. הדלת חקצו צכצידות על זרייה, אף היא נלחמה ותתיפח על כי אצד עליה כלת, ויד העת לא עברה כח להכותה לרסקים להיות לטריפה מאכולת את. הרמטש מלאה קיח לואה ומגוללה צעב טיט. שלחן עצי אלונים גדול ורחב ידיס יעמוד צחוק, ללע אחת תיגע צקיר וללע השנית נוגעת צקיר השנית. כסאות כצידות עתיקי מייס עד ומאד, כפזרו לכל רוח צלי קדרים. צעד חורי ומלחמה מרוקצה כשקפו צגדים הזוחים וצלוחי הסחצות, ושולות צלות ומטולחות כראו החולה. צירכתי הצית ונטה כפת רגליס וכשצרה ומפרתה לולעת על יריכה. ערוקה ענייה קוערה, אחחה צהצל עב וצבצותיו עגלה בקורת הצית, ותתיגע הנה והנה כאשר יוד הקנה צויס. הנה כלי צית כהעב וכאלח המולח פה לפה עוללים ויונקים ככלבו ומלח עוף. שצעים נערים כאלגי מרצק, שויס ומבורותיהם ומולדותיהם, נקצו על השלחן; ונהס ערלי לצ וטפש כחלצ לצס, ונהס לצ רגש ורוח ככון צקרצס, זה נטוי גרון יריס ראש, וזה יכון כלהמון ראשו, זה ידצ צלוחר עתק, וזה כאז ומרצ קולו, זה פועק שפתיו ויפער פיו לצלי חוק, וזה יסיס ומחקוס לפיו ומתב צשפתיו, כפי פרשת הכסף אשר יסקלו אציהם על יד מורס ומנהלס, ומחיר עמולו ויגיעו להורות חורת ה'! צראש השלחן ומלוד ללא הועיל הזה יכון מושצו, וישמיע צרוג קולו אשר כקול הסירים יללל צאזי שומעיו. וכאשר ישא חליל יופיטער את הירעס צירו; כן יופק גם הוא את עקל חוצלים, ומת צרועו יראה צשף קף, לוח כי יס ללל ידו חרוע ונשלה לו. את הכרפס יפקיד לרגעים, לזען וינהרו יחשו ונעטיהם, ותועי רוח יסכילו לדעת וילמדו לקח. לכן כל נער יריע אף ילריח עד אשר נחר גרובו ומעקה, להראות כי התחקה על צרטי הלימוד והליכותיו. ארשת שפתס עקטים ולוחים, וקול לעקתס וד כחקתס יתפוע על כל אפסיס, כשפת יעשי צלל אשר צלל ה', והפילס על פני מרחקי חל, ותחלה הארץ אחס. ככה זה ונעטיהם, צצלי דעת אין ציכה יסצו יכועו צמגעל עקס ומלחול. וכהלך אשר יריס פנעויו למקצות, ולא ידע שצלי עולם כתיצות הולכי דרך, יטה זני אורח ויתענה תועה לא דרך; כן יתעו וישגו ומאין הפוגות צשצילי התלמוד, אשר חרוך ומרצ מודמו. וצטרס חלפו הלכו למו שני שעות לרוח היום, יאכלו לשצעה ללצות צטון מונעדי היראה, ויולחו כרסם צמולח ספל אנוכה, ואין חולה ונהס ויזר לו צינולות ספקו.

צטרם ידע הנער צין יוניכו לשמאלו, אזנים כבדו לו לשמוע צקול דצרי
 התלמוד, ולפסק צהלכות שונות לנייטן, אשר חיך לאל שכלו לצוא עד תכונתו,
 ואיך שזנחו ושתגה לצוא צקודן. כפרץ כופל נצעה צקיר חוונה, הלל שחומיה
 יהרקון ותערה עד היסוד זה; כן הלמודים האלה יקרקרו קירות לצז לבעירי
 לנייט. — הן היתה כזאת? ויי שנוע כאלה? עוללים ויונקים, עולי ינייט
 ורכי צנייט, ירחיבו עון צכפסם לבלות ונשך הנקמדות, ולצלע פני הלוט הלוט
 על רזי עולם, אשר אך זקן ושצע ינייט, עז ויטיט, הונה יטינו נפסס צכפס
 לדעת הנקמדות האלה. — — הענת הכז והכטרון, אשר נועדו לישר
 דרכי איט, לנהלרו צנועגלי לך נתיצות אלמות, ולרתק אח נפטו צחצבי זה
 האחמה, לנענן יצוא צמוקרת הצרית עם אכטי עס ככצדי עם אשר צרום עולם
 מוטעם — הו! כליל יחלופו צחוג העללות הזה, לא לעזר ולא להועיל, רק
 צחוחו והצל יכלו. — אך יגוול הנער ונחלצ ונעמק ונעדים, עוד לא עזצ
 ערשנו ולא נקט חיך אנו, עוד תיטכהו על צרכיה ותחצקהו צין זרועותיה,
 עוד ינעברו קרקוליו ורגליו יתנועעו כנוע עלי יער ופני רוח, כי עוד לא
 הולך רוח צהס ללכת קומוניות וללעד הכן צעו וצורה — ונה רע ונור
 גוולו — קחוצ יחמז הינוק הזה צחצקה אל צית הספר, אף כי יתן קולו
 צצבי עד אשר יטענע ההד על כל רחוצות קריה, והקיפה הצעקה אח כל
 חולות העיר, וכשנך נייט רצייט רסיקי לנעבותיו ונעייו נברות וירדו על לחייו
 העבדיים. — שונה יפתח לו אחן לשמוע קרוח ספר.

אך הו! לשוא ענונו הוריו צו, ויגיעת אצותיו צאפס תקוה. שלט שניס
 נגוזו ועצרו ונאל דרכה כף רגלו על ונפתן החדר, גוו כחן לנכייט, ומורו
 הכהו שוק על ירך, הכה ופלוט, ונולמדו ונרטו אח לחייו, וצליטת ראטו הגציה
 אותו הגציה לנעבלה, וצחלחלי קוולותיו הניף אותו תנופה, לנענן יטכיל לדעת
 ראשית הקריאה. אך גם זה הצל ורעות רוח, כי עדן לא ידע הנער קרוח
 ספר, עוד יצזר צלשון עלבים וענוקי שפה, ורצצות אגלי יצ עעל ונלחו יזולון,
 צטרס יפתח שפתיו לצטט ונלה והגה אחת. — אחרי אשר נפקחו עיני הוריו
 לראות, כי זכה הנער אח ארחו, נדי צקטו תורה ופני מורה נצזה וחדל
 איטיס הזה, יצחרו לו מנהל אחר להדריכו צדרך ילך. הנולמד החדש יחבור
 שארית כחו ציתר שאת וציתר עון, לטקות הלמודים אשר לנוד הילד זה שלט
 שניס. אך גם חפץ מורה הזה לא הלליח צידו, ויגיעתו צדי ריק היתה, כי
 גם החינוך הזה לא הכה שורש צלצצו, וגזעו לא נקצך עוד צצתי נפטו. ככה
 יעופו וצחרי עמותיו צהצל ורוח, וטל ילדותו, ולעד חייתו, הכפכו צחצבוני
 הצערות והסכלות. —

העללות רפימן ידים ונשפט לנוד יטן נושן* (למוות ולא קדריס הזה,
 ינייט ונוועדיס אשר יעצרו עדי יעלה הנער ונעלה אחת ונעלה — אך הו!
 לדאצון נפטו ילך עשר ונעלות אחורנית — ואיך איט עס על לצ להעיר
 צקצרו רוח רגש ולהקיץ צו השתוקק לתורה ולתעודה, ולהעצירהו תחת שצט

* צעו"הר יאחינו שזוא נחטס, כי כל וננה נטייט קומוניות קודש הוה ואחריו לא
 ישנה, כאשר יאמר הוילץ טיללער: „מכך הארץ זמירות שנענו: קודש השנה וכל
 דבר אשר אצד עליו כלס, ואורס נענן הוה על חלתי העת, קודש יאמר לו,
 וצחרי אל יקודשו" ס ע ע א ק. Wallenstein 1. Akt 4. Scene.

הצקורת נגדה כל קהל ועדה (עפפנענליכע פריפונג) — הנה יונגעו אוחו
מלשקוד על דלתי בית הספר, זהם לא יקום רוז צנער לעלות על ראש
פסקת ההשכלה, זהם ירד הנוון רגשי רוחו כלז ים הסבלות, וישליך צוואלות
הצננות כל רחמי לצנו. —

האח! מה נעים היה גורלו וטמרה נחלתו, לו יפתחו ארצות צינת
הוריו, וצעד אשכניי שכלם יסקיפו, לפלם ונעגלותיו צהשכל ודעת ולהודיעהו
דרך תצונות. אבל הו! נחו ונראות עיניהם איזה הדרך יסבון אור, לחך
את הנער על פי דרכו, ולהעיר צצנו הגיוני ונורטי אשר ננו שנתם צחדרי
ונשכיתם, כאשר הסכן הסכימו לעשות צצתי ספר החדשים קם יעפילו הנערים
ציוני חרפם לעלות על צונתי התצונה והנודע. —

שעבירה נראה צצית החדר, איש הישר צעיינו ונפשו אותה יעשה. ואיש
נחשב ונאלח אשר רוח נעוים הוסך צקיצו וחושיה נדחה ונחמו, ואין צו כס
לעמוד צהיכל הנולדה, ולא ינעוים לחכו נופת אף הדקדוק, ולא ידע לעשות
כונים לנולכת ההגיון, גם לנחסור לו לצטא צשפתיו ונורטי ונשמתותיו אשר
יעצרו צנשכיות לצנו, רק שפתיו נעות ויירם קולו בגצר עצרו יין, ודציו
נלחיס ואנריו עלבים, האיש צער הזה יפתח וישרד תלמי לצ צעירי ליונים,
ויטוון זרע צנעצה קרעפס. אכן הוא יכרה שוחה לנשוחם, ויפזר אצני נגף
ולורי ונשול על כל דרכיהם, וידיחום וני דרך הישרה, ויוליכם שולל עליו
ארחות עקלקלות אשר לא שזפתם עין רואה. —

כלז ככאה ודכה רוח רגש רפתה ונעליו, עיינו השע ונראות איזה דרך
הנוצ והסכונה וליין תצוא, לצו לפון ונשכל, סקר דעת ונעדר התצונה, יעצו
הנער אשר גדל והיה לאיש, ונעלי הילדות השליך אחרי גוו-את החדר, יוק
כגפן צוקק וכל עיניו הלנווד, אשר עליהם אצרו יוני עלווינו הנכאצים והנעניוים.
וה וואוד יטווח לצו גילת אף רכן, עת יצור עול החדר אשר כלאה ונשוא
ונל לוארו, ויפירוק נשא לעינה כזה אשר רצן תחתיה ינוים צצירי ונל
שכנו. — הו! אה פניו ונעדות? ומה וננות נפשו? — לשוא!
לשוא קפו טונו כחו וראשית אוכו, כל אשר יזם לעשות, לנפח נפשו יצך
ונוכו, ונה טוז ונה נעים היה חצלו, לו הלליח והשכיל להלין את לעדו ולפלק
דרכו, לנען ישיג הנערה הנכונה, ולהגיע אל התעודה, אשר וננה יאל לחמו
ווינויו נאנוים. האח! מי ונאשר היה צארץ וננו! כעת הזאת עלה צנעלות
קולם האושר, ושנש הללחתו שלחה קוי זהרה עליו ונרפא צכנפיה. לולא
הגדיל נודרת התשוקה צצתי נפשו, לאלל ונעץ דעת התלנווד, היה וננחתו
וחפאו להגות צחורה ה' וצכצתי חזיו יונום ולילה, וללנווד שפות חיות הנשחלכות
צארץ. האח! הים הולך ונכן כהולך צחליל לקראת העמיה, וישנח אל
גיל אלי ינוים יולרו. ועתה הו! נחלתו אשר נפלה לו צנעניוים ונרשה ונחחדר,
הנה הכס קצעים עליו התלנווד, אשר טרף צציו ציונים כצירים האלה, ויכצו
אכפם עליו עול ינוים כנווהו.

תחת אשר צצית החינוך (שולע) הלעיר יגציר חיילים, ידוך על צונתי
הנודע צעייני הילנווד שונים לניייהם חדשים לצקרים, צצית החדר יננה וישלם
הלנוודים אשר לנוד זה ינוים רצים צנעמה הנעעלת גרה.

תחת אשר נעברי צית החינוך יעלו ונינוים ינוייה ונעלה אחת קדימה
צנעעלת החכונה, ויקצרו פרי פעולתם צענותי הנורגע (וואקאלענל); ילדי

החדר יעמדו תחתיהם צומעלה אחת, ימים יחלפו, ירחים יעברו, קנים יקופו ולא יעלרו פה ללמוד קדימה, ולא ישזונו ויעזרתם הקטם אשר עבד צם כאשר שזונו נעיה, ולא יריעו עד צלעם רוקס, גם לא יענדו עטרת הימרון על ראשם. —

התקוה כי יעבור תחת שצטן הצקורת נגד ראשי עם וקריאי העדה, והם יחרפו ונשפטם אם לנצטן אם לחסד. התקוה הזאת תצליגה את הנער לשקוד צלומים, והתחלפת בזאת תרהיב עוז צנפשו, ותפעם רוח רבש צקרב, וכל תלותו ונגומו לתורה ולתעודה, וכפלים לתושיה. —

לא כן גורל הילד אשר אזה המדר לנושצ לו אם ייעיז דרכיו ונעללי, ויבשה כטוב וכישר צעיני נורו גם אז לא יקשור ליות חן על גרגרותיו אך יגון ואכזה סבל, אם ינרה את פי רצו, הה! ירוץ אליו צחנות כוחו, ויחשוף את זרוע עוזו, ואגרפתיו ילכו הולך ותפוק על קדקדו כזרם צרד ואצני חלגציש. —

צטרים אפרד ונחתך קורא יקר! אחחר לפניך הנעקשים והדורים, החרולים והקושונים, אשר עלו על נתיבות השויליזאטליאון צעירנו קטאניסלויא. שניהם התקדדו צעצי הצערות, ועכני הסבלות עטו פני יושביה, עוד עודם נשנורים הצלי טוף, ויושטו כעור קיר הארטאדאקסיע. —

זה שנים טלושה, יחידי קבולה אשעי טם, ילאו לישע אחיהם ולהטיצ ונצטם כי צרע הוא. נגונת פניהם להכין צית הספר (כארטואלשילע) לרות לנאון נערי צני ישראל אשר כאיל תערוג על אפיקי ויט יעורגו אל אפיקי דבת. — אזל הה! כאשר השנויעה עשתה לה כנפס, והנה קול טאון קול פחדים צנרווי קרת, קול שועת הנחתקדים צעם, קול הטאון דופק, ור יעשקו על הנצלה (?), אשר נעשתה ציטראל. קוול הקכאה הסוף אש ועלים על ויקדי הריצ, והדון נואזר זיקי מדון, והגדיל נדורת הנעטווה. —

אלה צראש הנויות יקראו: „אוי נא לנו טערוריה נעשתה ציטראל והציט און ציעקצ! אללי לנו יום לרה ותוכחה היום הזה! תפוג תורה וכטלה צדחצ אחת ואין איש טם על לצ! קדשו עצלה! קראו ונלאו! אטפו אטיפה! הן היתה בזאת אשר יהיו צני ישראל, לערער נשפט הלמוד ישן טוןן אשר ויווי קדם קדמותו, ועל ארני קדש הטוצע עד היקוד צו? הצדלו ונתוך אשנים החנאים האלה, אשר נעריהם צילדי נכרים יטפיקו! הציאו עצלה עטו פליזיה להעציר את רוב הגזירה ונעלינו. הה! פלצות צענתנו חיל החקחנו כוולדה! אחינו ננדנו יגרשו את צנינו ונשטתפח צנחלת ה' ונלהטתופף צנחרות קדשו. ראשי עם קהל עדת ישראל! טועלים ונחצלים כרם ה' לצלות ואחס תחישון? הלא רעה נגד פניהם והצט אל עוול ציטראל לא טוכל, וני הטאון לטנוועטנו כי צני עיר קטאניסלויא, אשר היראה אזור ונתייהם וחקידה אזור הלציהם, יעמדו ונגד ציוס ילאו אשנים הטוכים צנכורים, לחרף ונערכות אלהים ולהרויך עדים ונעליהם? העיגי אשנים יקרו? האטפו אחים ורעים אחוים! צאו וכלחווה ונלחנת טופה נגד טוכחי יצויו אלוה אלה. איש אל אחיו יאמר חק ונרפס עד חרונה כי לה' הנלחווה.”

ואלה צריונות יתנו קולם: „צרגלים כרווס עטרת גאות הארטאדאקסיע, וכטלת נוגל כי צטל קפירה. כל אצני נגף וזרי נכטול כטקל נדרך השויליזאטליאון וכסיר נקוסה הנצוכה הנוטה על פני אחינו האווללים. וצעים רוח נלחום נגד

הצוברים צעם, אשר נחו ונרלות עיניהם איזה הדרך יסכון אור. הדעת ואסקו ותורת אלהים אחרי גום השליכו! הו! עם לא צינית הוא. אין נוי יורה דעה אותם ואל יוכח איש. לכן אחים הנאצים והנציונים! התחזרו לאגודה אחת, איש את רעהו יבזרו, פנו דרך, קלו הנקלה העולה בית-אל. — עודוע חגבע כחלתינו ונשאר אחינו יושגי גאלי'יען? ככוכן נוצני עינינו על יושגי צ. . . ט. . . אקר ירו אצן פכה ליקד צית החיכוך לנעקן יסקדו כעריהם על דלתותיה וילדיהם ישגורו נוחת פתחיה. ואכחנו נשז חצוק ידים ונחריים צונלכחנו? עורו עורו רעים נחנודים ונחדנות העללה, ונעשה חיל כי עת לנעשות לה! הנצונים צעם התעוררו נחיק התנועה, האירו נתיצ להולכי חשך! פכת סצני יה הריונו נס האינטעלליגענץ על הר ה'! הכנוים ויודעים כרו צונשנכתס צאר הסכמה ונויניכס נוי דעת ירוו לנאון הכנוים לשתות צללח דצריכס!

ככה צו ולעבו והשנויעו צרוג קולס חנקים נלים האלה. אלה יאנורו: „רוח ה' נוקסס צנו." ואלה יאנורו: „רוח עינים צקרצכס." זה יכחצו ידו לנצ"טנו זה צעס הרנצ"ון יככה איש דגול ונרצנה העוונד לכס ענוו. אך הו! לטוף עמולס לחת לפתאים ערונה, ויגיעתס צאפס חקוה ללנוד לכקלים דעת ונוונה; כי הצעט"נים הכצידו אזיכהס ונשנוע ולכס חלנויע אור. — לאט לאט כלפור קלון כפיים המויליזאטליחן תריונה פענויה, זעיר טס זעיר טס אשר אור צהיר התצונה נכה עליהס ונתי נקפר הנה ועבר יכחס. וההנוון עם לנעז הולך ורצ, הסקידה צקעה ודגרה צללו, והפתיות והסקלות ונלחו קן לנור, והמדון והדון ירצון צתוכו. הו! קר קצאס ויין טרק נשתיסה חונת תכיכס ייכס. אף כי לטונס אל ה' צכל זאת אך כקוס עגור יאפלטו וכיונה פותה יהבו, ולכס דחק ונונו כי נעלליהס לנרות עיני כצדו. זה ליטוט עיניו זה נורה צאלצעותיו, זה יוולל צרגליו זה ירקד כעגל נוצק. הו! ציין טרק שבו וצוים חיים תעו. אין יתרון לעס הזה וון הצהונה כי הנה הצל. —

לנען האונת אשר כלפיד יצער צקרצי לא אחטה נוחות דעתי גס אחי. אף כי ידעתי את ונך ערכי, וגס לעיר חכמי ליונים ועוד ענויני ונלחו עלונו, ולא נקייתי צאלה לצוח כנוגד פשע לאחינו צני ישראל ונחנול שלטוס. ולנען הלקד אשר כאש יוקד צקרצי לא אשקונ, כשופר חרים קולי ואקרא צגרון לכל זרע אצרהס החוציי!

לא עוז חרפות והגדופים אשר נעצירים עם ה' איש על אחיו, ויתנו את ישראל לדראון ולטונלה צקנייהס. עשו זאת איפוא אחי! שנועני וישנוע אליכס אלהים. הרפו נאף ועצו חמה, הסירו קנול הקנחה ונחוככס וכדי ציון וקף. קל ונני רץ קפה תונה הנשנועה, והמדון כליל יתלון, והמדון יעלה צתוה ויאצד.

הנה כלכס כאיש אחד חצרים תועדו להנחיק קוד לננצח הכלל, שנוצי זרוע נשצו כצנת אחים גס יחד לחקור על קדר הלמוד צעריכס, ואחיו יד תעפילו עלות על צותי ההסכלה. איש אל רעהו יקרא: הנה ונחחכמה להטיצ ונצצנו וליטר הדורי דרכינו; וניקדה אצן צוהן לצית החיכוך לנען יעמוד לתלפיות, לכל יפע יתדותיו ושתותיו צל יהרקון. ונשלח טעה ילדינו העדנים אשר חננו ה' הסכס ונלוח, לקחת תורה נופי נורס וננהלס, אשר

הטף יטיפו אונרוחיהם הנעיינים על תלנוי לזציהם, כנל עלי בעצז וכרציהם
עלי דשא; וכל רוחיהם יאמרו, זרע צדך ה' הנה!
אז יקבע כשחר אור הויוליאטואין וקלוס יהיה לבס אין פרץ ואין
לוחה, ותולאו דעה כוויס לים ווכסיס. ודגל האיכטועלליגעןץ עליכס אהצם.
דצרי לוחב עונו ל' צ ה' ערש.

Bon Sefajas Liebermann.
חֲבַצְלֵת יְרִיחוֹ *

בְּדוֹרָה גַּלְמוּדָה תַעֲמוֹד הַחֲבַצְלֵת
גְּבִרְיָה בְּאַרְץ יִפְי פְּנֵי חָרוֹר,
וּמִמְקוֹר עֲצָבָה אֲנִלִי דְמַעַח נִזְלָת
עָלַי אֶרֶץ תְּלֵאוּבוֹת מַעֲפָעִפִּיהָ בְּגָרוֹ.

אֵיךְ אֵיפֹה עֲזוּבוֹנִי אֲחִיּוֹתַי כְּלָגָה?
תֵּאֲנַח בְּקוֹל דְּמָמָה אֵין פֶּחַ
אֵיךְ אֲחִי? אֲהַכּוֹנִי אֲהַכֶּה נֶאֱמָנָה
מַעַת הַפְּרָדִי מֵהֶם לֹא מַצָּאתַי מְנוּחַ.

אֶרֶץ מוֹלְדֵתִי מִנִּי רְחוּקָה הָיָה
שָׁמָּה בְּגוֹלְמֵי תְּכֵלֶת יַעֲמוּ הַהָרִים
וְאֵלּוֹנֵי תְּמָרִים יִשְׁתַּרְעוּ וַיִּהְדְּרוּ פְּנֵיהָ
וַיִּשְׁפּוֹלַת מִיִּם בְּחִגּוֹי סֹלַע בְּגָרִים.

הָהָה! הָרִי עַד הַגְּבוּהִים וְהַרְמִים
אֲשֶׁר שָׁמָּה עַל שְׂפַת הַיַּרְדֵּן נִצְבִים
אָבוֹי! בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם בְּלֵב תָּמִים
אֲיַחֲלֶה לְקִרְאתְכֶם לְרֵאוֹתְכֶם בְּאֲהָכִים.

לְחַבֵּק אֶתְכֶם מֵה נִפְשֵׁי שׁוֹקֶקֶת
בְּזוֹרוֹעוֹת אֲהַכֶּה, עַדֵּינָה הַנֶּאֱמָנָה
עָלַי הָאֲרוּזִים אֲרוּזֵי אֵל מִתְרַפֶּקֶת
בְּאֲדַמַּת קוֹדֵשׁ שְׁתוּלִים וּכְפֹתָם רַעֲנָנָה.

קִאֹד עָרְנָה נִפְשֵׁי לַעֲמוֹד שָׁמָּה
עָלַי גְּבַעַה תַּחֲתֶיהָ תַּחוּם הַנְּשִׂיָה

(* העתקה מספר "Die weiße Rose von Sericho." Der Zuda des 19. Jahrhunderts.)

מפּוֹחַ פֶּה בְּאֵפֵי נְחָלֵי הָאָדָמָה
לְמֹלֵל וּלְיָבֵשׁ זָרָה וּנְקֵרָיָה.

עֲלֵי מְרוֹב תּוֹנָה לְאַרְצָן כְּפָסוּ
אֲמַלְלוּ חֲרוּ פְנֵי מִסְחָד
הֲלֹא תִדְעוּ? עֲמָקֵי יְרִיחוֹ בְּבֶר עֲטָפוֹ
חֲחַדְרוֹהָ וְהַמְשֹׁשׁ חֲשִׁוּרִים שְׁמָה יָחַד.

הָאָדָמָה אֲדַמַּת קוֹדֵשׁ הֲלֹא תִשְׁמְעוּ?
לְמִשְׁכַּן כְּחַר אוֹתָהּ אֲלֵהִים צְבָאוֹת
הֲהָר חָמַד לְשִׁכְתוֹ הֲלֹא תִדְעוּ?
עָלְיוֹ הַרְעִים אֵל בְּקִילוֹ גִּלְגָּלוֹת.

מְקוֹם קוֹלוֹת חֲחַד חֲנָה וְהִי יִשְׁמְעוּ
יַעַן הָיָה לְחֶרֶבָה וּלְמִדְבָּר שְׁמָמָה
שְׁמָה הָאֲבָנִים בְּקִילוֹ מֵר יִרְעוּ
צוּר יִשְׂרָאֵל זָנַח אֶת הָאָדָמָה.

אוֹלָם גַּם פֶּה קוֹל מְבֹשֵׁר יִרְעֶה
חֲזָק וְאֲמִיץ כְּחוֹמָה בְּצוּרָה
חֲסֵד אֵל כֹּל הַיּוֹם יוֹפִיעַ
וְרֹב הוּא מְחוֹל הַמִּדְבָּר אִם נְתוּרָה.

וּבְחֶסֶדוֹ הַגְּדוֹל יִצִּיל וַיִּשְׁעֶה
עָמֹ בְּלִבְבֵי שְׁלָם עַל מוֹבֹ בְּמָחוּ
וְאוֹרוֹ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זָרוּעַ
וְרִסְיֵי דְמַעָה מֵעַל פְּנֵיהֶם יִפְחוּ.

כִּי כִשְׂאוֹל מִתַּחַת עֲמוּקָה
עֲמוּק שֹׁבֵר בַּת יְהוּדָה
וְהֶאֱלֵהִים לֹא יִפֹּשׂ מַעוֹף צוּקָה
מִנְפֶשׁ עֲצֻבַת חַיִּשְׁבֵּת גְּלִמְוֹדָה.

הֵן מִכָּל גְּבַעָה נִשְׁאַח וְרֵמָה
גְּאוֹת יי מְאוֹד מִגְּבִיָּה
בְּכָל זֹאת הַמִּית תּוֹלַעַת רִמְשׁ הָאָדָמָה
יֶאֱזוּן מִמְרוֹם וְחִשְׁכוֹ יִגִּיהַ.

אָהָה אָהָה! תִּאֲנַח הַשְׁוֹשְׁנָה עַלִי הָאָרֶץ
 אֵל נָא בְּדַבְּרוֹן נִפְשׁ אֵיחַל לְדַבְּרֶיךָ
 מֵעַת הַגִּלְת יְהוּדָה וּתְפַרְץ בָּם פָּרֶץ
 מִנְחָלְתֶךָ הַגִּלְתִּי וּגְמִשְׁתִּי מִכְרָמֶךָ.

וְאֶחְרָיו גַּם אֲנִי בְּאֶהְכָּה גְּמִשְׁכְּתִי
 פֹּה לְאָרֶץ נִכְרִיהָ וְזָרָה
 וְדַמְעוֹת עֵינַי בְּדַמְעוֹתַי מִסְּכָתִי
 וּגְפִשְׁנִי כְלָתָה לְאָרְצֵנוּ נְלַמִּידָה נִשְׁאַרָה.

וְרַפָּה כַּח נִפְרָשָׁה הַיְדִים
 לְאָרְצֵנוּ אָרֶץ הַקְדוּשָׁה שָׁמָּה
 וּנְקַרָא שֵׁם אֵל הַיּוֹשֵׁב בְּשִׁטְמִים
 נִצַּח יִשְׂרָאֵל הַשׁוֹכֵן בְּשִׁטְמֵי רָמָה.

הַשִּׁיבָה הַשִּׁיבָה אֵל אָרֶץ מוֹלְדָת
 אֵלֶּה אֲשֶׁר הִפְרִידָה בְּלֵב תָּמִים,
 הַשִּׁיבָה אוֹתִי שׁוֹשְׁנָה עֲנִיה נוֹדְדָת
 לְאָרֶץ הַחֲמָדָה מְקוֹם תְּמָרִים הָרְמִים!

ישעיה הלוי ליעבערמאן.

עד הגל הזה והמצבה.

על מות אדונינו ורבינו הרב החכם הכולל תפארת ישראל מופת
 הדור כ"ק"ש"ת כמו"ה וחיאל מיכל זקש ז"ל י"ג כ"ג שבט
 תרכ"ד לפ"ק.

Von Nathan Löwbeer.

וחיאל מיכאל, השר הגדול בישראל, ציונו על קבר
 חלקת מחוקק אמת ספון פה, חמדת עין כל גבר
 לפעת ערת ברלין — בכו בכז לחולך, עמו כבודכם נכובה
 אָוִי ואבוי צעקו כמרר עליו, שמש זרחכם עמו ככה
 לו שם ביודעים תפארת כבודו מלוא כל הארץ

מורה גבונים להנחותם דרך ישר הולך. גודר כל פרץ
דריו בכל חכמה ומדע, לא שקמה מהגות כמו רוחו הרמה
כלתה נפש העם לאמרותיו מדי עלותו בית ה' הבמה
לב התל לטוב הטח. כטוב מעם ודעת מוסר זורע
זכו משמן מדברות חנו אף טל יערפו לאזן שומע
קצץ עבות הרשעים בימיו, בירו קנה מדת אמת וצדק
שפתותיו שושנים דורש משפט מליץ יושר בעד כל חדק
זכרונו לא יסוף מעמו, אמונתו אמונת אמן, מעשה תקפו וגבורתו
לקדושים אשר בארץ שב למנוחתו ולדור אחרון לברכה שם תהלתו!
ת"צ"בה

Beiträge von Alexander Joachim Schorr aus Zurlungo.

רגשות הגבר בימי הבציר.

צני חכם כאשר שוכים הנה איש ורעהו בתחר פניסם, צללום וצדוותם;
כן כפרדים הננו: בתכונת נפשם, צנוגם וצנוצמם. והנה הוא רעיון כטוב
ונוחד נעלה אשר צנוחות הטוב לבויתו תתאחדה והיו לבצר אחד. צכל
שעטועי תצל ותענובות צני חכם איש לדרכו יפכה, בצר צנוקלתו יעלה,
אל כל אשר לצו יטנו חפס, השנוחות וגזל אשר תצאנה לרגלי חזיוני הצריחה,
הנה הם אשר לחם לבדם נתנה המנוטלה, האונוץ והכח לקטר צנוענות
התאחדות כל רגשותיו והיו לאחדים. — וזאת תגדיל ציחר שחת תאות
כפש לטעטע צהוד ונחודי התולדה, אחרי כי צכל ונחזה כפלאה אשר עינינו
תחזיקה, הנועוררת צני רגשות עדינות, עוד כפטינו יודעת כי חלה התרגשות
יפילו תצל צנועיוס לכל ונתי תצל, וכלהם כקטן כגדול עליונו יתענוו —
אונס! צהיכל וקדש התולדה כהלך צרגט אחד! כוולך כהלך, כעשיר אשר
עפרות זהו לו, וכחלבה אשר צציתו חין לחם וחין שוולה. כל לבויתם לו
הנה הטוב צחוץ תרונה. — צרז כשפיה תנוטול על כל האדם צני הצל
איש ואיש לא יטיש צנה, לו יהי עני חקר לחם הנוטחוס לאגורת כסף,
צלות הטוב לאור: שונח תנווח ותגל! ? או עין ווי לא תנווע דנועות
לנוציר, צגום הון ועוטר צציתו וכסף תועפות לו, צפרש עליו הטוב רוח
עצנה, צצווחה, לאור: צכה תצכה! ? הלח אז גס לצ חן כניס תנוס יהלך. —
הטוב השלטות הלזו, אשר ציוני הוד האציו רקדה ושחקה לקראתיו
צחקות אל-נוות, וצתוחלת רצ צרכות; ואשר פרשה עליו קטנוי שטונה ציוני
תפארת הקיץ, הטוב הלזו הקירה עתה חליחה וועל פניה התחללה עדיס
ותחם צלעיף אלנווחה, כי ירד נוונה כל הדירה, וכל חנוותיה אשר כשאו
לבויתו לנועלה, עתה כחלום חזיון לילה גונו מיט ויעופו, חלפו — עברו —
ואינינו. — —

וי זכם אחי הנאחצים והנעניוים, ווי זכם אחיני לכו צבזורים אשר
 יוכל להתצונן התעורה הכללית אשר לנו וקציצ, צהנתן ונוקוים רצותים אלפי
 טביות החוודה, ולא תשבון עליו עכבה, עננת רוח ככאה אשר כל צעל נפש
 ונוגשת צהלחות האציב לא יחליפה: ולא יקח תעורתה? או הגידה לי קורח
 יקר אשר כעוות אדם צקרצך, ורוח הרגשה נוסקה צך, הגידה לי טאהבה
 נפש, ונה זה יחוש לצך, והרגשת נפשך ונה היא, צראותך עתה הטבע
 פצוטה ועורה כיום הולדה וכיום לאתה נואפסה ונתחת ידי יולדה, ועיניך
 לנכח יצינו העוצה ונה רצה צקרצ הארץ. כאות דשא טוונות השרון לערצה
 היה הדר הכרנול הפך לטוונה הנלנים נראו צ א ר ץ, פרחי חווד קוולו,
 טעני עדן חוללה, וצרגלים תרווקסה. האלה והאלון צשלבת, ווצדי דליותיהם
 דועבות אזל יזוקו. כל עליו עליו יער עליהם עוף השוים ישכון, יצולו ויפולו,
 ורוח קועה וקער שארית חוות יחגור להמעולל עלילות צרעע עם כל פליטי
 טריידי חרצות היופי. האם אין זה הרגש אזל כד לראות צאצדן נחזות נעיונות
 אשר הפיחו צקרצכו כענות רוח גיל טשון צדרך יקר ונעיס? . . . האם
 לא תתפעם ותתפעל רוסך צחזותך כליון חרוץ עליו הוד עטרת וכליל תפארת
 החולדה? . . . אוננה! הן נראש לא צתת הגדתי כך קורח אהוב, וגם
 צלעדי ידעת גם אחת אהובי ונחודי, כי צכל חזיוני הטבע הרגשה אחת
 תשחרר עלינו גם השחרר וגם צנחזות הללו, לצותינו יתלכדו צשרשרת החוטים
 ולא יתפרדו. —

הסרגשות אשר תעורר צנו תקופת העת הנוכחת, הנס צהתחצרות עם
 טעפיים נטבצים וגדולים צעד כל ה א ר ס! הטבע הנחודה צכל חזיוניה
 וחליפות עתותיה, תציב אוור אל רוח ציות אדם — אין אוור ואין דצרים,
 וצקרצ כל נחתי תצנ כענוע קולה — רוח הטבע דוצר צענות חדוהים טפלי
 הקוונה, ונלחה על לשון השטנה השוחקת, בכלנו תחן הטבע אוור ודצרים,
 אשר לקולם יקילו, יעורו ונתרדווחם ישי ונטיבות לצינו. גם הנשונה והנעפכה
 אשר לנו וקציצ, לה גם לה נתכה הטבע כח הדיצר, הולך חן צשפתותיה,
 ונודצה כאוה. ונושק עלה נדך, ונהוית רעש קופתה אשר תזרה לכל פאה,
 נרפי עץ עצות, עליו טיה ותאנה הנוצלים והנפלים ארלה, קול קורח אלינו,
 קול הוד כוחה כוע יניע על פני טטה ויחרי לצינו. הנה נחכמה, ונדעה
 נרדפה לרעה הרעיונות והנחשצות עליהם חוליכני הנחזה הנשונה הלזו! אשך!
 הן נוקדם כלכם ידעתם היה איפה חוליכני, לצבכם יצין כי טרעפנות נטבצות,
 רעיונות רנות ונשאות, ונחשצות הלדקה, והשגת החיים הנלחיים הנה הס
 הנטרה עליהם חכוכן. — עתה לכו ונלכה נא יחדיו ליד נעגל הטבע
 לקראת אלה הרעיונים, צאו נא התאחדו אחי לחוג ענודי את חוג הצליר,
 כאשר נאה לצן אדם אשר כענות אל תפענוהו, ואשר לו נתן הטבל ונורוים
 יתרון וכל אחי אשר על פני האדונה. —

צראטית ונצינו על נחזות הטבע אשר קציצותינו עתה, חיש ונהר
 יאחזי רגש פיונה, ונצין קצבי טעפיי לצינו הרעיון הזה יעלה צראש: כי
 כל דצר הנולד על צרכי הזון הוא צן חלוף. היום הנכנ, ונחזר איכנו, ולא
 דוע ווקונו היה. והרעיון הזה יוליכנו גם לאחור להצין ולהשכיל גם עלונות
 קיונית צתצל ארלה. והנה לא ככחד וננו, כי גם ננאיחות האדם היא ונהרף
 עין כקף על פני וים, הוא גם הוא כחלוס יעף על כנפי העת הנעורה

צמורה. הרגעים איש את אחיו ידחקו, רגע יגרש רגע, עוד זה לא קר
ואת פקודתו יקח אחר, ועד ויהרהר וזא רעהו ויקח גם וזה עונותו. —
הוי רעיון חיוס וזרח! כאשר נקצצו לנו המון זלנו, ושלל מצעי הנצנע
היפיהם חליפות נלח בעצ תעופויה, וכחו המנועה המוידית השולטת
צמבאוות עזה צולח רחצ התבל הטונית, ולא תחן נורוב והסקטה לכל
היקוס אשר לרגלה. ככה — הה! תמור טערת צשרי — ככה גם עלונית
קיונו תנוק צמורה, ככה יעלו צתהו ויאצרו כל וצצרי רוחו הצנויים לתלפיות,
כל דחשי לצציו וילרי נחשצותיו. ככה הה, יכלו צאפס, תקותיו ונשאלות
כפשינו ורגשותיה גם יחד. כלנו כשצולל תנוק יהלוכו ואין חלוצות למוחס.
כל אשר צארץ יוגע, הכל כאשר לכל לפתח חליפות הזון רוצץ ואין וידו
נולל. —

„נורח הוא — יאמר חכם אחד — לראות כצבע הזון. כל חלה
ואחתה גבר ולצתי התארה תארה לדבר אשר יקוס נלח, ולא יירא נשצנע
הזון ונעצרתו כי קשתה —“ הה, רבו כונו רצו, הצוערים צעם המוכים
צקטורים, אשר לצ הותל יעונו, ויוליכם תועה אחרי נשאלות שוא ונודחים.
חקטים — אשר טעש לצם כצמנות טדי, וכחיתו יער יחוגו וינעבו צגיא
חזון העת, וכל רוח הרגשה אין צם לצקט אחרי דצרים נלחיים, אשר לא
יתחפרו תחת נקצות הזון האכזרי, וככה הכניעו יקרת רוחם, עד כי נקלה
היא להם, להטות שכום תחת קצל אכזריות העת השודד, וכל מפץ לצם
לצדו הוא זה. — אחרי כי יד הזון צכל נשלה — כי לא יבצוד אכמו
עליהם, וכי ויוליכם על נקלה אל נוקוס האפס וההעדר. — הוי איך היתה
לשונתה ותרד פלטים הנכפס הנקצצה צה השונים! כדי ציון ואי — כצוד
הוא לה, וחלות היא לצני אדם, צשוום על לצ כי נולחוחם הוא כאצק פורח,
וכי כחליר ויהרהר ינלו. — אויה! ווי זה הגבר אשר צחילים יתגבר, ולצו
לא יתר וננוקומו צהעלותו על רוחו כי גורל אחד עם פליטי שפלי הצריחה,
עם שונת הענוקים וחצלתה השרון, אשר כל רוח אין צם. — וזה יקטן
ערך האדם הלז, אשר לא תקלר רוחו להיות לננס עוצד לזון העובר שארו,
עדות לאונתה היא על תכונת נפשו, וכשרון רוחו, כי ריק הוא וכל הרגשת
כצוד האדם הנועלה, וכי הקר ה ת צ כל נעויע נענויעם, שתיני השכל, אשר
הכו יולרו, ונעל ערבות לכתו צעודס צאצס. כי זולת זה ווי זה יוכל שאת
הרעיון האיוס. כי ווי שנותיו כונו הגה יבצורו ולא תעדרו כפשו אשר קיוס
כאזון אשר אין חליפות לו נלח. —

לא כן הגבר אשר האליל עליו אלהים ונהוד כחונחו, וכשרוני רוחו
התפתחו וננוקרותיהם ועשו פרי צווחה. איש אשר הצטילו אשכלותיו ענינים,
ענכי נודע והשכל, להצין ולהשיג יקרת ונעלת רוחו ונעצו, האיש אשר אלה לו,
לא יוכל להתצוק צמורות הנצנע אשר על פניו יבצור, החליפות אין קץ
אשר לו נקצצו, ראשית, ותכלית, כליון והיות, את החיים ואת הנות, צלתי
אם שני רעיוניו צעבים יתקדרו, וישקע כנטייל צרזל ציון נוללת רוח ענצת,
אשר צבתס אופיר לא תקולה. הן אונס היא הנציעהו — כאצן העופרת
צנוי תהום רצה — צנוענקי קרציו פניעה, אצל היא גם היא חלית
צקרצו להצת טלהצת יה, תעור ותעורר צו רגשות נקצצות, תפקח עיני שכלו,
לדעת הין ערכו, ויקרת אונתת נולחוחו. וצעת ישלח הזון חרון אפו,

החולה לבעשות צד ונעשהו לזלג כל כצדא ונעל פני האדמה, ויעצור על פניו
 גם תכלית קיומו בחליו. אז תתוונם צו ההשכלה הרוחנית כי נשנות אלהים
 צקרו, אשר זה לא תשלוט יד הזון הנאדרי צכה, כי צעד הלכה כצדחה.
 ואם גם צית חמורו לקצרות יוצל ועלמותיו צדי שאלו תרדנה והיו לצרות לנאוס
 נאוס, עוד צו נשמותו והיא מרוניס תשוב אל צית אציה כנעוריה לאור צבור
 פני ונלך חיים עד עולם. —

הרעיון הזה יאזור חליו עז ותעמונה להסתלק לתמו בכל חזיוני
 הטבע ותמורותיה. עונו יפגוש רעש הרוח הנוצץ ופאחתי יונה אשר צקופה
 וטערה דרכו, יונה. אחן קצצת להנחית העלים הנופלים ארלה, אשר רוח
 כציר. השנוייה ישאל, "התחלפו וחלופי — יאזור אז בלצו צרות — נכחה —
 טענה — אמת וזה ללנוי התולדה, גם אחס יוני חיי הצליו עשוו חסוי על
 כפי קצרות הזון הלוור אחתס כנפיו! ואני ידעתי צי רוח שדי הוניתוסקת
 על אדונה לצחי אשר צוללת חופשה הנואל ידה און לה לעריך ונלחנה וקרב
 עם העת השוררת בכל הנולאים הנצעים, וגם יכול חוכל לעמוד על עונדתה
 נח. אונס! אל תשאלו קוראים! ווי ונה זה הרוח? הן ידעתס, כי הנה
 הוא הרוח האדיר והנשגב הנוליך אותה צורה חיים למעלה לנשכיל, אשר
 על ידו תעשינה ידינו תושיה, צו נדעה אונחת עלמותנו יקרת כצדונו, ויתר
 שאל רונותינו על העת והזון תמורותיה, אף תכליתנו ותעודתינו צחבל. —
 צכל מועדי הזון וצכל חזיונותיו הטונות לנחיתו תעורר צו הטבע
 הנדיצה הרגשות הנונודות צדך הטוב והמוסרי כנער אף וליות. לכל תקופת
 זון תכוכה ויחדת, ודרך אחד לצד להגיע וייתרי לצותינו. כנאפי תודה וחולה
 ינולאו אותנו ונחזות האציה הנולחות על כל גדותן תשואות חן ותקות חמדות
 הנותנות ונעדינס לנפש העדינה. איך נאיש טעושה ולצותינו גיל תחורכה,
 לעת תקרב הטבע קבור עפעפיה. וחקיולה ותרדנותה וחודותיה נכונו קל
 ונהרה תשוב ליוני נעוריה ובה עליויס כחה. הוד והדר כשלמה טענה, פני
 האדמה השנוייה תחדש ותריק עליה ונשפעת טל הודה ויפעתה, ונצבד חזיוניה
 עתרת צרכה צלי די תשיט וול עבר פני חייס. הן אז כנאקס חלק יפתחו
 לצות צני אדם לקבל רגשות קדושות ונשגות. אז תקרב הנוככה הנסוכה על
 עיני צפר ופני הוטן, הוטן על קולר שכל אנוש להטיב להטיב כונו הטבע
 הנפלאה, להוטייר געס נדצות ולפרוש כפי חסד וחנינה על כל נכה לצ רוח
 כצרה אשר ההלכה הטענה זרה לו ותצגוד צו רצ — צגד. גם תקופת
 הזון הכוכבי, צהקיר התולדה לצי עדיה ונעליה, עת תפשוט אמת בתחתה,
 ותליג כוכב פנינו ונחזות נוצות ונאסות ונראות יגון ואכהה, גם העת הלזו
 תצר חליו צקולה קול עז, וצהנייה דקה וכעיונה ונחופפת על לציו, תעור
 צנו הרגשות חמדות, ותעורר אותנו לצלתי הטות יונין אז שאלו עודרבי הווקר
 והאווה. צהזון ועיו יענין הגרב צקרב אלה הנוחזות ונאציו, ואם ונעבר
 ונה חזיון ונות הטבע יוקף עלצ עונו, וצדאזה ינולאהו, ינשאהו ונעבר ונה
 השרעף הנעלה ויקרת ונליחותו צרב השתנוונות גיל וטשון למעלה. ונרוצ
 התלחצות כפשו, עינו נגרה וניס, ופנינו דונע אחת אחת עלי לחיו יתגלגלו.
 הוי — יגהה צרות נכחה — הן אכי הולך לנות צאשר זה סוף כל אדם,
 כי הוכן יוס הנות וניס סולדו, ווי יתן יואל חלום ותמות נפשי כמות הטבע
 ותחי אחריתי כוונה! הטבע השנוייה צאקפה זי כבודה צהקירה הוד אדרתה

גאונה ותפארתה ועמליה, הלך תשאיר אחריה עוללות: צרכה צקרב הארץ ונצבד חרבי אחרית עקבותיה. תליץ התקוה היפה כי עד ונשרה תחוג חב התחיה ותוסף תח כחה למכציר. הו, לו יכלתי גם אני להתהלך לתו וי כל יוני חיי, את אלהים ואכסיס, למשך חסד ילהצטו כפי יכלתי לגבר ענויותי, ולקשור אלי צהצלי אדם וצבצבותות אהבה כל היקום אשר רוח חיים צאפו, ואחרי כן צנתיס חפשי אנונה שתי, אחרי אשר יודע לי אונן כי עס צירכתי קצר אונל שמוס חדשים וארץ חדשה, שונה אוכל להרצות ולהטיב, ונאשר הטיצותי לעשות צו התבל השפלה. —

אחנה נפשות קדושות, אשר אלה הנה רבשותיכן, אהנה יקרות ועדינות! ככה תמוותן ולפניכן הגלה התבל החדשה הלזו. התחזקנה! לך לך דרך רדופנה! והיה נעשה הלקה. שלום! עוד ציתר נעשת, וציתרון כבוד והדר יהיה מותכן, מות ישרים, מוות התולדה, התקוה הכחומה תרחף ונפציע לערש הנוותה, וכחותיכן, אחרי האצקן עם הנוות האכזר אשר צידו נפש כל חי, נקלום יחדיו יצבו וינוח, ונבלות הלקה תערב להן עתכן. —

עתה אחיס נבימיס! אנה יוליכוני אלה ההרגשות אשר יעוררו צו נחזות הצליר? הן הנה יכהלונו אל הרעיון הכפלה אשר קדוץ יאמר לה, הנה יוליכוני אל ונקש יה אל היכל האמונה הרופה, ווי זה יתצוקן — צצחיה ונקרית — חליפות לצאי הטצע וצלי יתשח על כרוצ שכלו אל הרעיון הכצב והמרווס: כי חסין — יה, שוכן שחקיס, וכי צמות הבגר נשמותו עוונדת לעד? . . .

כמו כל אחת נעבותי השנה לארצעתן טרעפות נבצות והרגשות ונקריות צקרב איס ולצ ענווק ונשוררת; ככה תנהלנו גם צנפלות נחזותיה צאודס וישור וצנעגלי הלקה, תנהה לחטי על ווי נחזות הדת והאנונה. וכל צעל נפש זכה וצרה צכל תמורות הטצע נחזה שדי יחזה, רד' צהיכל קדשו — לבגדו תניר. — צלי תפונה גם לצצק קורח נחוזד, יודע כאוונה ורוח ונצינתך יענה ויאמר לך, כי אונת יהנה חכי אס אחליט צדעתי ואבור אוונר: כי צירי הטצע צחקופת וועד הזה — אס אונס יקדירו את יפעת זוהר רוחנו — יעצרו כה ורצ אוניס להעות לצותינו אל אל אליס הרובצ צשוני גבוה. הן אונס גם האציע ישאנו על אצרותיו השמוינה, כי ווי זה יוכל להתצוקן העון חזיונות חין ספורות אשר צס תחדש התולדה, וצלי יכרע צרך, ויקוד אפיס ארלה לפני כס יה? או ווי זה יתפלה צקרב נחזות האלה, עללי הוד וענוות הטצע התאוה לבימיס, וצלי ינלחו צתי נפשו ונבזוז התקוה לרס על רוויס, אשר ונאפס ותהו קרל ותהי התולדה, וילו עלליה כי כהקיר ציר מיוייה כן תריק צלי פובה וועין צרכתה עללי אדונות? ? אצל לצי יהונה, ונצטרי אחזה זאת, כי ונראות הטצע והתעבורות רבשותיה ציוני הצציר יימוו ציתר צתת לצותינו אל הנהה ואל התפלה. יגציהו רוחנו ציתר עז אל רבשות הדת והתוסיס. לכך אחי אהצוי! לתקופת עת הצציר היותרן ונבל שחר אחיותיה, הנה היא חונדת העתיס לכל נפש יקרה ולה אף לה נשפט הצבורה. —

לח אכחד ונעך הקורח! כי כל אשר עימינו תחזינה כעת יעלה על צציו ויצכיר אונתו את העת הנוראה אשר נויס ליוס תלך הלך וקרב, תוהר ותחיס צשקף ונרולת האון; עת, אשר תכנה גחלת חיינו, וצורוב עזה תפרוד

צ'יכנו וצ'ין התצל, הגוה והמאזוטרסה. הה, זכרונ'י מות ירחפו על פ'ינו מכל העצרים זלכתנו לצדד, הרחק ומתשוחח קריה, צ'ין עדמות הצ'יר השנומות, אז כ'ארי יתנשא בקרצנו הרעיון האיוס כי גורל אחד לנו עם כל הגנולאים שפלי העברך ואחרי ראותינו ונעטו צנוצות האוטר הזונ'י, עוד מושרי יצא, וכלנו גם יחד, כפול סדוד תחת יד ער הטצחים: הנות, אשר כפתן חרש א'טס אזנו, ולא יטעוב לכל תפלה ולכל תחנה. אזל, הגצר, צעל בפש' תוונות, אפסר צ'אמונתו יחיה, לא יתעצז אל לבו ואינוות מות לא יצעתוהו, צ'חזותו וקצ'צ' ונחזות הצ'יר הכשמות, לפניו יתרחא ללס דמות הנות, כונו אל הזקן החכם הידוע אשר כונטל צעינו דמוה ל'יש רעים ער ווכ' וחה, הולל רוח חכמה וצ'ינה, אשר צנוצה ונחה, וצ'רוח נדיצה יצנה לפיד החיים. „מות אמותה — אור צחין שפתיו — אזל לא אגוע עד כלותי צ'ין רגזי עפר האדונה. מותך ההפכה הגדולה אשר תפיל אימותה ופחד זלצז קעני אוננה אחישה מפלט, לאוימתה וז'יאותי, והיתה לי כפ' סי ללל. העת הלזו אשר צ'חליפות עד תסוס ותשאף יחד כל היקוס אשר לרגלה, העת ההיא תקרא לנפשי דרור לנעוף צמוטף לארלות החיים הנלחיים, שנה צ'חוג שנים תצצע כבימות, צ'רצ' עוז הלפון לה וצ'רונוי הרקיע. אף שנה צ'קוד ערפי יה ארללס ונללכי עבלין, חז'יא לפעולה כל תכוכות רוחה וכצ'רוני כחה. — — —

חמה אל מפתח צ'חצ'ון עוזי שחקים, אשר אנכי אנוס קצר רואי לא ארחה ללס דמות פניך, ואך לצי צקול ענות גצורה יצ'רני מוהוד וז'יאותך אל עדי חכם וקדוש! לצד הרעיון צ'ך — אשר עונו עז ותושיה — יאזרני חיל, ויפיה בקרצ'י כשמת רוח התקוה הלזו. הוא יתאר לי צ'לל זצעים רקמה רקומים, ונחזית הצ'יר, הוא ינלל עחוק פי לנורו'ת תקופות העתים, צו אשחק לנשוחות התולדה, אלעג ללה חרצות הנסיה הכללית, מדי זכור אזברך אלהים צנולו'ו רגז לצי, אז לעיני כח דויוני ילצ'עו עדמות הצ'יר ונעטנה היופי והתפארת. וצעיני דמוה כאלו כצר צא האצ'צ' לחדש פני האדונה ולהעיר כחות הטצע ומתדנחם. ואז אין חק ואין גבול לעז ונצעי' צ'ך. חזק ואזיץ צ'רגשות התקוה והצ'טוחן אשצ' צ'דד ואדום לקראת העת הצ'אס אשר לה אין קץ ותכלית כונו אל תאות לצי ונשאלות נפשי. —

אלה הנה אחי הנקש'צים לקולי! אלה הנה ההרגשות העדינות אשר תעורר תקופת העת הנוכחת זלצ' יקרי נפש הנוש'רים אורחותם. וז'י יתן ויגיעו גם אליכם, וישיוו גם בקרצכם פניוה אותים אותות לתורה ולתעודה, יכינו רוחכם לאש — דת ולאמונה. לתפלה ולתחנה. ואשרי הגצר אשר נלא צ'ני אשפתו, עם רגשות זלצ' כאלה. חזלים נפלו לו צ'נעימים, ונחלתו ז'ה נעונה! הן הנה ישאלו לצינו לנעלה ונעפרות התצל, יקרצונו קרצ'ת אלהים, ועוד עבלי אדונות יפתחו לנו עבר השנים. —

אלכסדר חיים שור וצ'וראו'ה.

Beiträge von Emanuel Landau.

יִלְלַת הַיּוֹרֵד מִנְּכַמִּי

כָּל-הַקְּצִינִים הַנְּכַבְדִּים
שָׂאוּ מִי נִדְלָמוּ ;
הֲלֹא הֵמָּה נְחֻמִּים
תְּהַלֵּה נְאוּה לָמוּ.

כֶּהֱם יַחַד נִצְמְדוּ
חֵן חֶסֶד וְחִנּוּנָה ;
בְּמִו יַחַד חֲתָאֲרוּ
עוֹשֵׁר יוֹפִי וְחִבּוּנָה.

אָב הֵייתִי לִיתוּמִים
חֶסְרוֹנִם אֲנִכִּי מִלְּאֲתִי ;
הֵן שֶׁהָדִי בְּמִרוּמִים
הַצְּדָקוֹת לָמוּ הַרְבִּיתִי.

לְדָלִים מוֹשִׁיעַ הֵייתִי
הוֹשַׁעְתִּים בְּעַת צָרָה ;
עָנִים תָּמִיד רָאִיתִי
שֶׁמְחַתִּי נִפְשׁ מְרָה.

שָׂרִים נְכַבְדִּים וְאֲדוֹנִים
לְהַדֵּר מַעֲוֵי נִהְרוּ ;
חֲכָמִים רַבִּים וְנְכוֹנִים
בְּכַבְדֵי הַגִּם הַתְּיַפְרוּ.

אֲנִשִּׁי דַעַת וּמִזְמָה
לְהִיכְלִי יַחַד הַתְּאֲסִפּוּ ;
וְאֲנִכִּי יִשְׁכַּחְתִּי פְּנִימָה
וְלִשְׁמֹעַ עֲצָתִי שָׂאִפּוּ.

אוֹחֲבֵי הָיוּ לְרִבְבוֹת
נִפְשׁוֹתֶם בְּנִפְשֵׁי נִלְכְּדוּ ;
הַתְּחַבְּרוּ כִּי הַלְּבָבוֹת
רוּחוֹתֶם בְּרוּחֵי נִצְמְדוּ. —

אֵל לָכֶם הָאֲנָשִׁים
לְשִׁפוֹף דְּמַעוֹת בְּפִיָּם ;
עַל אֵלֶּה הַרְשִׁים
מַעֲרֹם יִפְרְשׁוּ פְּפִיָּם.

הִרְבּוּ אֲכָל וְתוֹנוֹת
עָלִי בְּזַעֲוֹנִי ;
בָּכּוּ מֵאֵין הַפּוֹנוֹת
עָלִי אֲנֹשׁ כְּמוֹנִי.

עָלִי מִקָּה וּמַעֲנָה
אֶף עֵינֵיכֶם תִּשְׁמִוּוּ ;
עָלִי שְׂאוּ קֶנֶה
וְקוֹל גְּהִי הַרִימוּ.

יָמִים מְקַדֵּם אֲזַכְּרֶה
תֵּאָחַז נִפְשִׁי כְּהִלָּה ;
יִסְבּוּנִי פֶחַד וּמוֹרָא
כִּלְכֵּלֶם בַּל אוֹכְלֶה.

כָּל-מַתִּי הַחַיִּים
עַל נִדְלֵי הַתְּפִלָּאוּ ;
בְּסֵם מִלְּאֲכִי שְׁמִים
עַל הַצְּלַחְתִּי תִמְהוּ.

לְמִשְׁפַּחְתִּי הֵייתִי תִפְאָרֶה
לְכַנֵּי עָדֵי עָרִים ;
בְּאַרְמוֹן הַיְכָלִי הַשְּׁתַרְרָה
רָנָה בְּכָל-אַפְסִים.

בְּגָדֵי תוֹלַע וּרְקֵמֹת
לְבָשׁוּ בְנֵי הַיְקָרִים ;
הַדָּרֶם עָלֵי אֲדָמוֹת
הָיָה כְּכַנֵּי שָׂרִים.

מעַת צִאתִי מִרְחֹם	וּמַעַת הַצִּלְחָתִי סָפָה
הַצִּלְחָתִי הַרְקִיעָה שְׁמַיִם	גַּם אוֹהֲבֵי סָפָה;
עֲתָה לִבְקִשׁ-לְחֹם	אֶהְבֶּתֶם אֵלַי הַלְפָה
הֵה, אֶפְרוֹשׁ בְּפָיִם.	בְּרִיעַם מְנוּעַר מְאֹסִי.
אֲכַלְתִּי מַעְרָנִי מִלֶּחֶד	גַּם יְדִידֵי הַנְּבֻחָרִים
יִשְׁכַּתִּי בְּבֵתִי מְלָכִים	כָּלְמוֹ אוֹתִי זָנְחוּ;
וּבָעַת אֲנֹכִי אֶלֶף	הַתְּהַפְכוּ לִי לְצָרִים
לְשֵׂאוֹל עַל הַפְתָּחוֹם.	יַחַד מְנֵי כְרוּוֹ.
בְּכָל-זֹאת מִנְרַעַת	אוֹהֲבֵי אוֹתִי שִׁכְחוּ:
בְּמַעֲעֲלֶיךָ אֵל רַמִּים	הַרְחַק מֵעָלַי רְחֹקוּ;
אֲנֹכִי כִן-תּוֹלַעַת	לְאוֹיָבִים לִי הַתְּהַפְכוּ
לֹא אֶתֵּן לְעוֹלָמִים.	עַל מַפְלְתִי יִצְחָקוּ.
אֶף מֵלֹא מִשְׁאַלְתִּי	אֵי-יִכְבָּה לֹא יִשְׁתַּכְּבוּ
מִשְׁאַלּוֹת רוּחַ נְבָחָה	דְּמַעוֹת עֵינַי כְּפָיִם;
תִּן-נָא מַחְיֵתִי	אִם עֲתוּתִי הַתְּהַפְכוּ
מִיֶּדֶד הַרְחֲבָה וְהַמְלִאָהּ.	וְהַשְׁלַכְתִּי אֶרֶץ מִשְׁטֵמִים.
לֹא אֲחַפּוֹץ לְרוּב	מָה אֲדַמָּה לְשִׁבְרוֹנֵי
הוֹן עֵתָק וּמַטְמוֹנִים	אִם כֹּה נִפְלְתִי;
גַּם לֹא כְּשׁוֹב	מָה אֲשׁוּחַ לִיגוֹנִי
כָּמוֹ הַיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים.	אִם נִפְלְתִי מִמַּמְשַׁלְתִּי.
אֶף יוֹצְרִי וְקוֹנֵי	הֵה! יִרְדְּתִי פְלֵאִים
פּוֹתַח יָד וּמַשְׁבִּיעַ	בְּגִדְהָ כִי הַהֲצִלְחָה;
הוֹצִיאֵנִי גַּא מִיגוֹנִי	יְמֵי מַכְאוֹבִים וְרָעִים
וּתְסַלְּתִי רוּם תְּגִיעַ.	מֵלֵאִים יְגוֹן וְאִנְחָה.
עַת הַיּוֹתִי בַחַיִּים	שְׁמֵשׁ הַצִּלְחָתִי כְּאֵה
יֶדְךָ הַנְּדִיבָה תַחֲיֵנִי	אֲבֹרְתִי הוֹנֵי וּמְאוֹדֵי
וּכְל אֶפְרוֹשׁ כְּפָיִם	שְׁכַבְעֵתִי נָדוּד וּתְלֵאָה
לְאֵנוּשׁ כִּי יִתְמַכְנֵי.	הַשֶּׁפֶל לְאֶרֶץ כְּבוֹדִי.
וְאִם גּוֹרְלִי לְשֶׁפֶל	עֲתוּתִי הַטּוֹבִים חֲלָפוּ
כְּרוּעַ עַל בְּרַפִּים	הֵה, כְּרוּוֹ וְאִנְמוֹ
הֵה, שׁוֹכֵן עַרְפֶּל	חַיֵּשׁ בְּיַעַף עִסּוֹ
לָמָּה לִי עוֹד חַיִּים?	אֲנָה אִיסוֹא אֶמְצֵא-מּוֹ.

וּמָרָם אֶעֱזֹב הַחֶלֶד
שִׁמְעוּ נָא לְדַבְרֵי
בְּזָקֶן בְּנֵעַר בְּיַלְד
הַמֵּוּ אֲזַן לְאֹמְרֵי.

אַתֶּם קָצִינֵי תִבֵּל
עַל הַכֶּסֶף בְּסִלּוֹתֵיכֶם ;
וְהַהֲצִלְחָה לָכֶם לְחֹבֶל
לְמִלְאוֹת כָּל-מֵאֲוִיכֶם.

עָלִי הַבִּיטוּ וּרְאוּ
אַתֶּם הַקָּצִינִים וְהָאֲדוֹנִים
הַכֶּסֶף "עֲנֹל" תִּקְרָאוּ
וְאִזּוּ וְאָפֶס הַמְּטֻמָּנִים.

אֵל יִבְטַח הָאִישׁ
עַל הַהֲצִלְחָה הַבּוֹגְדָה ;
כִּי תַעֲרֹף חֵישׁ
אַחַר תְּרוֹמְמָהוּ מִהַעֲרָה.

הַיּוֹם הַהֲצִלְחָה תַחֲבֹקְהוּ
תִמְלֹא אֶסְמִיו בְּרִכָּה ;
וַיִּתְּרָהּ הֵה ! תִּרְחִיקְהוּ
תִזְרִידְהוּ לְעַמְּק הַכְּבֹא. —

אִם כִּי יִלְחָמוּ
כָּל-אֲרָאֵלֵי רָמָה ;
אֲתֹאב־שְׁנוֹתַי יִתְמוּ
וְאֲשַׁכַּב בְּיַרְכְּתַי שְׁמֵמָה. —

אֲנִי אֵל שְׂדֵי ,
קַח גִּבְשֵׁי אֵלֶיךָ ;
שִׁבְעֵתַי חַיִּים לְמַדִּי ,
אֲחַסֶּה מַעַט בְּצִלְךָ ;

לְרֵאוֹת שְׁפֹל מַצְבֵּי ,
אֵיךְ קָרְנֵי הַשֶּׁבֶר ;
אֲבַחֵר לְחַיּוֹת מִשְׁכָּבִי
בֵּין שׁוֹכְנֵי קִבְרִי .

שָׁם אֲשַׁכַּב דָּמָמָה
לֹא אֲדַע אֲנַחֹת ;
מִטּוֹב הַצִּמּוֹן בְּרָמָה
תִּשְׁבַּע גִּבְשֵׁי צַחְצַחוֹת .

שָׁם אֲשַׁכַּח שִׁכְחָה
כָּל צְרוּתִי וַיִּגְוֹתִי ;
שָׁם אֲדַע מְנוּחָה
יִמְחוּ כָעֵב מְכֹאֲבוֹתַי. —

וסר השכל.

הַסִּיר הַקִּשְׁקֻשִׁים מֵעֲלֵימוּ
כַּאֲשֶׁר הוֹטַב בְּעֵינֵימוּ ;
לְבֵיתוֹ הִפָּה לְקַחִים ,
שָׁם חָתַכְם לְנִתְחִים ;
לַיּוֹם שִׁמַּחַת לְבָחוּ ,
הוּא חֲתוּנַת רַעְהוּ ;
אִזּוּ שִׁאָּנָן שִׁקְטוּ ,
לֹא עוֹד הַתְּקוּטְטוּ ;

הַדְּגִים בַּיָּם גִּצּוּ
כָּלֶם לְמִלּוֹךְ רָצוּ ;
וּבְכַה הַטִּיף מְלִיָּהוּ
כָּל אַחַד לְרַעְהוּ ;
"לִי נֶאֱוָה הַעֲטָרָה
"לִי שִׁפְרָה הַכּוֹתֶרֶת".
פְּתָאוּם מִשְׁלָכִים יִבְשֶׁת
מִהַטּוֹמֵן לָהֶם רִשֶׁת !

מָאָסוּ בְּרַחַב וּבְגָאוֹת ,
 וּבִיגִיחֵם אֶף רִיעוֹת . —
 * * *
 כָּכָה בַּחֲבֵל הַשְּׂמֵמָה ,
 יָרִיבוּ בְּגֵי הָאָדָמָה ;
 בְּרַעַשׁ בְּרוּגְזוֹ וְסֵאוֹן ,

לָמִי הִיתְרוֹן וְהַגָּאוֹן ;
 פִּתְאוֹם מָוֶת נִרְאָה ,
 יִמְשָׁכֶם בַּפֶּח וּמְכַמְוֶה ;
 יוֹרִידִם לַקֶּבֶר וְלִשְׁחַת .
 — שָׁם אֶחָבָה פּוֹרַחַת . —

נוחם בצרה. (הערתקס חפצית)

בְּיָאֲדָם אִם יִמְיָה מְכַאוֹבִים וְכַעֲשׁ
 הַשְּׂתֵהּ הַמַּצָּה מְבוֹס רַעַל הַקִּפְעֵת ;
 תִּסְבּוֹל צָרוֹת נוֹרְאוֹת גְּדוֹל בַּיָּם שִׁבְרָה ,
 פִּגְעֵי מְרוֹרוֹת הַזְּמַן יִבּוֹה בְּעִקְרָפִים
 גְּלִי יָם תִּלְאוֹתֶיךָ לְמָאֵד עֲצוּמִים וְרַבִּים
 עַד בִּי תִמָּאֵס בְּחַיִּים וְרַק לַפְּוֹת שִׁבְרָה .

הַשְּׂמֵר ! אֵל תִּדְבֵר קָרָה עַל חַי עוֹלָמִים
 אֵל יִזְעַף לְבָךְ בְּזַעַם עַל רַם עַל בְּלִדְרָמִים
 בִּי גְבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ חִפְזָן אוֹתָךְ אֶף לְגַסּוֹת
 אִם תִּמְעוֹל בּוֹ בְּיָמִים תִּפְרִים וְהַרְעִים
 לְבַן הַחַשָּׁה קְוָה לְיָמִים טוֹבִים תִּבְאִים ;
 בָּם תִּשְׁיֵג אוֹשֶׁר וְעוֹשֶׁר תִּשְׁבַּע גִּיל וּמִשׁוֹשׁ .

צַפָּה כִּי טוֹבִים יִהְיוּ יָמִים יֵאָתִיוּן .
 אֶף עַל יוֹשֶׁר מַעֲשֵׂיךָ עֵינֶיךָ יִחְזִיוּ *
 כִּי לְזֹאת יוֹכִיחֶךָ אֵל לְמַעַן תִּבְיֵן חֲטֵאתֶיךָ
 כִּי יוֹצֵר כֹּל לֹא יִשְׁפּוֹךְ חֲנֹם זַעֲמוֹ וְאִפּוֹ
 עַל פּוֹעַל מַעֲשֵׂי יָדָיו וְעַל יַצוֹר כִּפּוֹ
 לְבַן רָאחַ מִהַיּוֹם וְהַלְאָה כִּי תִשְׁלִים מַעֲשֵׂיךָ .

שַׁח רֵאשֶׁה בְּתִהוֹלְעַת לַפְּנֵי יוֹעֵץ פְּלֵאִים
 אֶף אִם שָׁלַח עָלֶיךָ כָּעַת צָרוֹת וּפְגָעִים

(* כמאמר חכמינו ז"ל אם ראה אדם שיסורין באין עליו וספספ צועטיו (נרכזה ס' ח')

ובאל אלים אל תבגוד בגד, אל המעול מעל
אך צפה להעתיד ועיניך למרום תשא!
ופלל לשוכן שמים, חוסה גא חוסה
האל הטוב יסלח לך ויהפוך למתוק הרעל.

כמו בימי סתיו הקרח אך יציר בחלונים
כל-עץ בצבע לבן וכל-נצנים שונים;
עת עתותי האביב הרימו פעמיהם
וצמחו המורתם נטעים נחמדים לעינים
מפיקים חן נועם ויופי פשמש בצצהרים
ישמחו כל-לב ונפש כי מרפא בכנפיהם.

כן אם ברשת צר ומצוק עתה נלכדת
ומים כפירים פיגון ואנחה אבדת
עוד גילה רגה ושמחה יפלו לגורליך
תחת עצבת לבך ונפשך יהואצבת
אם אך למו עצתי תהן און קשבת
אשריך כי דאגה ותוהה תנודגה מאהליך.

שיר תהלה.

לכבוד בוא לעירנו אחד מידידי מרחוק לחלק ספרו היקר ה"ה
הרב החכם המליץ דגול מרבכה כש"ת מו"ח רר.

עת זעם קוץ ושפף דם אחיו הקבל
יה גור אמר היה נע ונד בתבל;
שמש צדקה באשר זאת ראתה,
לפני שוכן שחקים מהרה עלתה;
וככה שפכה שיח שמש המהורה
לפני רם על כל - רמים איוסונורא;
שדי שופט צדק מה פשעי ועולתי
כי להיות נודדת הה. הלקי ונחלתי? —
מפעון קדשו ענה לה בקול דממה דקה
הקשיבי גא אמרי שמש בהירה וזפה;

(*) כפי כח המוקרים הסוגיים כי סוצב סוצב הלך הפועל.

"לא למען פשעת והרבית חטאך
 נודדת את המיד לארץ לא נודעה
 אך יען נצונו הודך מאד יפו ונתדרו
 וקרני זיחר יפעתך מכל שמיין נטהרו;
 "ולמען על כל בני האדמה תפיצי קרנים
 ועל הטבע בלה הפרשי כנפים
 "לזאת אמרתי מעת ידי עולם יסדה
 "סובבי" "סובבי" את שמש נחמדה.

* * *
 במוה במוך איש חכם ונבון
 אל השמש נמשלת זה מעון.
 חף הנך מפשע נפשך נקיה
 אך למען על כל בני תכל תפיץ תושיה
 ועל כלמו באור חכמתך תופיע
 לזאת אמר אלהים "נוע תנוע".

מנחם מענדל לאנדוריא.

לתקופת השנה. Bon Suoch Wayer.

הארץ הולידה והצמיחה.	לכן על תלמי לבך לגמע
ונתנה לחם לאוכל.	מטעי יי האדם דרש!
מפל השמים הפריחה	וגם זרע קדש בהם לזרע
והקשילה דגן לגוחל.	לתושייתך כמו כן תרוש.
נסגרו ונכלאו הפרדות בתוכה	תפחדש בכל עת די נפלאותיו.
שם תחת מגרפותיהם.	הוא מלמדך להתקדש למואל;
והאדמה לא יכלה לתת פחה	כאשר ישלח לך שפעת ברכותיו
בלתי ירד גשם עליהם.	כן לעשות רצונו הואל.
ואם השמש בהיר בשחקים	בכל יום תזל כמל אמרתו.
בזיו הודו עליה זרח	יערפו כמטר משמים
אזי צמחם על הרים ועמקים	ברה כחשה כל מצותו.
השניא והפריית פרח.	הלא היא מאירת עינים.
וכן נתנה הארץ יבולה	לכן בכל עת תקופת השנה
ומלאה פני תבול תנובה.	נחפש מעשי ידענו.
וככל אפסיה ובכל גבולה	ונביא נקיון פשינו למנה
הנה מברכה לרויה רטובה.	בקול רנה ותודה לאדוננו!

Son **Nathan Weller**. [סעטקס] **גִּרְגֵר הַזָּרַע**

ברוב עמל ישדך אדמתו החורש
בחקיקה יצפון זרע מלוא הפנים
והנה הזרע יצמיח שורש
מתוך העפר יראה לעינים.

האדמה אליה הזרע לוקחת
מחלבה ממיץ שדיה אותו תשביע
נצה רכה העל צומחת
ראשה האדום לאט תגבילה.

ערומה עומדת בקנה וקור
לרסיסי טל וקרני שמש מיחלת
השמש מחביון הורה מפרומי אור
עליה בשין אהבה לראות משפלת.

מהר ישים הסתיו משטרו בחלד
מקור ותחבאי אדם ותיתו יער
הנצה הזאת לא תוכל הקמלט
לא תמצא מחסה מסועה וסער.

אולם לא ישיגוה קרח וצנה
שלג ובפור ירדו מפרומי רקיע
וכפו את הנצה בצנה
והיא בהשקט ומנוחה תישן פרגיע.

עור מעט נימי החורף יברחו
כל הברואים נעורו ימו ותחדשו.
שרון וברמל ישובו יפרחו
עמקים וכרים הדר ילבשו.

שבלים רמי הקומה רבי תפארת
מצע הקנה יצאו גרגרים נמלאו
וכים ירקרק ושגגן — גרום סוערת
לכל עקר נפאה המה יתנוועו.

והשמש אז ממכון שבתה תשגיח
עלי שדות השבלים בטיפעת עינים

כְּלוּלָהּ בְּהַדְרָה הַאֲדָמָה תְּנוּחַ
בְּכִלָּהּ יִפְיֶה מְעִישָׁרֵת בְּעֵדֵי עַדְיִים.
הַקּוֹיֵן יַעֲבֹר יָמֵי הַקָּצִיר יִגְיעוּ
הַעֲמֻרִים יִרְעִשׁוּ הַרְמֵשׁ וּמַגָּל יַצְלִצְלוּ
קוֹל הַיָּדָד מִסְבִּיב הַקּוֹצָרִים יִרְעוּ
מִמֶּרֶב וְלֵב עֲמוּק לְאֵל תּוֹדָה יִמְלִלוּ.

הַגִּיּוֹנֵי בּוֹקֵר. [הַמַּחֲמָה] Son Nathan Weller

הַסֵּהר גָּאֶסֶף וְשִׁלְמַת הַעֵיפָתָה
הוֹסְרָה מְעַל פְּנֵי רַחֲבֵי הַאֲדָמָה
הַפּוֹכְבִּים נִעְלְמוּ בּוֹקֵר אָתָּא
וַיַּעֲרֵר מִשְׁנָה כֹּל בְּאֶפֶס נִשְׁמָה.

שָׁמַיִם לְבָשׁוּ אַרְגָּמָן וְסַפִּירִים
פְּנֵי הַרְקִיעַ זָבֹה הַמְּהָרֵי
עַפְעַפֵּי שֶׁחַר בְּרוֹב יוֹפֵי מְזֵהִירִים
וּמַהוֹד נִגְהָם הַצִּלְלִים עֲבָרוּ.

מִתְחַבֵּין הוֹדָה מִמְרוֹמֵי שָׁמַי שׁוֹהַר
יִצְאָה גְּבֵרַת הַיּוֹם בִּיפְעַת עֵינַיִם
עַלֵי הָאָרֶץ יוֹצֵקֶת אֲשֶׁר זוֹהַר
וּמִצְפָּה שְׂדֵי תְרוּמוֹת בּוֹחֵב קַרְנָיִם.

שׁוֹשְׁנֵי הַדָּר סְגוּר לָבָם פִּתְחוּ
וְאֲנִלֵי טַל עֲלֵיהֶם מוֹל שֶׁמֶשׁ יִצְהִילוּ
תְּפִיחֵי זָהָב כָּל עֵין יִשְׁמְחוּ
וְרִים נִיחֻחֶם לְכָל סְבִיבָם יִזְלוּ.

יֵצֵא אִישׁ הַשְּׂדֵה לְפַעֲלוֹ שֶׁמֶחַ
הַלּוֹף וְגִגֵּן יִנְהַל רוּעָה הַעֲדָרִים
עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּנִינּוֹת יִנְצֵחַ
וּמַהֲד קוֹלָם יִרְעִשׁוּ הַיַּעֲרִים.

נִפְלְאוּ פְּעֻלָּתְךָ אֱלֹהִים רַב חֲבוּנָה
אֲבִי הַתּוֹלְדָה. הָאֵחָ מָה נִדְלָתִי!

*

לְכָל עֶבֶר אֲנוּכִי לְחַבֵּיט אֶפְוִינָה
אֶחָזָה מִפְּלֹאֲוֵיךָ אֶתָּה פְּעֻלָּתָּ.

מֵאֲוֶרֶךְ יִהְיוּ מֵאֲוֶרוֹת אֵין סְפוּרוֹת
לְרִבְבוֹת מֵזְרוֹת מִיֶּדֶךְ קִרְנִים
עָלִי הָאָרֶץ פִּרְעִיךָ רָסִימִי מִל אֲזֵרוֹת
אֶף לְרוּחַ אֶתָּה נוֹתֵן כְּנָפִים.

בְּדַבְרְךָ הֵן נַעֲשׂוּ הָרִים וְעַמְקִים
וּמְחֹל הַתְּבִכָּה זָהָב וּנְחָשֶׁת
אֶתָּה כִּירְעָה נְטִיט שְׁחָקִים
וּמִפְרָשֵׁי עֲבִים הַעֲשִׂיתָם תְּלַבְּשֶׁת.

לְוִתֵּן הַנּוֹרָא אֶתָּה יִצְרָף
הַמְּשִׁים בְּמִרְקָחָה מְצוּלוֹת הַמַּיִם
בְּמַתְנֵי רָאֵם הָאֲדִיר חֵיל אֶזְרָף
פֶּסֶל לֹ גְבוּרָה אֶף הוֹעֲפוֹת קִרְנִים.

אֵת עַמּוּדֵי שְׁפָרִיזֵי הַשָּׁמַיִם
אֶתָּה עַל אֶפֶס וּבְלִימָה תְּלִיט
הָאָרֶץ הַגְּדוּלָּה רַחֲבַת - יָדַים
אֶתָּה יִפְדֶּהָ, עֲלִיתָ קֹו נְטִיטָּ.

מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ אֵל נוֹרָא עֲלִילָה
וּלְסַפֵּר כְּלָמוּ אֵין דֵּי אוֹמֵר
וְאֵיךְ יוּכַל לְתַת לְךָ שְׂכַח וּתְהַלָּה
כֵּן אָדָם הוֹלְעָה קְרוּיִן מַחֻמֵּר ? —

Salomon J. Weintraub. אהבה.

מכל מחמדי התבל לעין נחמדו
כל אבני חן בערכם יסולאו
עצם האהבה יקרה, לכל בה יאחדו
יעלת החן! אותה בשם קראו.
לא בלב כסילים תמצא מנוח
על תלמי הסכלות כל תמע אהלה

כי כעס בלב בוערים ינוח
לכן שם כל תפול חבלה.
היא תעלה על פְּשֶׁבֶת תַּחֲכַמוֹנִים
שם בעופל ובחן תכין שכתה
אותה נתן אל חבל ממעונים
בלב תמימים תוסד מצבתה.
כבוקר יפיץ אורו מאופל הליל
לאנוש המחכה לו תשמח שמוח
כן היא תגיה תוסיף אומץ וחיל
תשביח מלב גלי מדון תרנין הרוח.
היא נתנה ארוכה בארץ החיים
בלעדה לא יעמוד כל רוח בארץ
גם חית השדה ובעלי כנפים
בה יעמדו בה ירצו פרץ.
את יעלת החן! את בת השמים!
את בת היחידה בארץ שוררת
אל אין אונים תתן ידים
אם תעלי על לכו כאש בוערת.
תשלחי חציך תמחצי כל נפש
החשק והשלום תואמים יחד
כל עצב ונהי ישלחו לחופש
ישמחו לב גבר כל יירא מפחד.
כך איתן מושבי שמת
תחת צל קורתך מרגוע מצאתי
רעיתי תמתי נזר תפארתי
האירה עלי כבודך. כך תשוקתי!
שלמה ישראל רויינמרויב.

Boetisches von **Nathan E. Fischer**, f. Musterlehrer.

באבדן תקותי.

הרפו מני תלאות החיים
גמר גרזני, עצמותי נגרו

הָרַפּוּ מִנִּי פֶן אֲמַס בְּפִיָּם —
מִפְּנֵי הַרְעוֹת עַל רֹאשֵׁי עֲבָרוֹ!
סוּרוּ מִנִּי רַק כְּמוֹ רִנֵּעַ

לְמַעַן אֲנַפְּשׁ מֵעֲבֹרָה וְזַעַם;
סוּרוּ מִנִּי מִכְּאוֹב וְנִנְעַ —

מִשְׁפָּט אֲדַבֵּר זֹאת הַפֶּעַם!
הָרַפּוּ מִנִּי הֵהּ! פִּי כָל יְמֵי

אֶף עֲנִי רֹאֵתִי אֲנִי הַנִּכְבֵּר;
הָרַפּוּ מִנִּי כִּי נִמְטוּ פַעְמֵי;

נִחַלָה מִכְּפֹתֵי יִשׁוּד וְשִׁבְרֵי!
סוּרוּ מִנִּי, לְמַעַן אֲרַגִּיעַ

מִזְדוֹן הָאֲנָשִׁים זָרִים צְרוּם;
סוּרוּ מִנִּי הֵהּ! לְכַלְתִּי אֲרִישִׁיעַ —

לְקוֹם מוֹל זָדִים שׁוֹחָה לִי כְרִים!
הָרַפּוּ מִנִּי יְלִידֵי הַמֶּזֶן חֲגֵג —

כְּלַכְּם בְּלַכְּ וְלַכְּ תִדְבְּרוּ;
הָרַפּוּ מִנִּי הֵהּ! לִבִּי יִתְמוֹגֵג

עַל רַעַת בְּנֵי-אָדָם לִישְׁעֵכֶם יִשְׁבְּרוּ!
סוּרוּ מִנִּי כִּי הִפְרֵתִי זְנוּנִיכֶם

לְשׂוֹא דְמִיתֵיכֶם לְאֲחִים וְרַעִים;
סוּרוּ, סוּרוּ בּוֹנֵדִים אֲכֹזְרִים הַגִּיכֶם —

אֲנִישֵׁי אֲמוּנָה אֲכַדּוּ יַנּוֹן שְׁבָעִים!
הָרַפּוּ מִנִּי גַם אֶת נִשְׁטַמְתִּי —

מֵאֹד תִּשְׁתַּחֲוִי מֵאֹד תִּהְיֶי;
הָרַפּוּ בְּרַח לֶךְ מִשְׁשֹׁמֵר גּוֹתִי —

לְמַעַן אֲגַאֵל מֵאִשׁ זַעֲמִי!
רַב לֶךְ חֵיָתִי שְׁבַת נֶאֱנַחָה

בְּקֶרֶב אָדָם נִדְבָה גַם נִנְוַע!
קוּמִי; עֲזֹבִי מַעוֹן תַּגִּים עִמָּךְ הַכְּבֹא —

שֵׁם בְּמָקוֹם חֲצַבְתָּ עוֹד אֹזֵר לֶךְ זְרוּעַ
סוּרִי, סוּרִי מֵאֲנִשֵׁי הַרְהֵב,

כי דופי יתנו גם בך מהרה!
הנח להם, כי אלהימו הזהב
ובספס אמנותם עלי ארץ הגזרה!

פה אהה! אין עוד תקנה לאחריתי
פני הארץ יכפו ריב ומדון;
ובמה אחפץ עוד, אם אנשי בריתי
בחרב לשונם יהרגני כדון! —

לבן גפשי הפרדי נא מעלי
או הימין, או השמאלה;
כי עובדי פחי מעדו קרסולי —
הה! מאסתי בחיים ארד שאולה!

בבית אביך שבי אלמנה כל ימך . . .
אף לתוף גיית אדם עוד כל שובי!
בצל אל תתלונני עם אחיזתך
ובגן ערנים לעולמים תנובי.

ואותי אלהי! הנני וחלצני —
למען במהרה אעזב ארץ הממאה;
ובממסגר אסיר להפשי הוציאני —
אנא אדני הושיעני ואושעה!

מתן תורה.

עם הנבחר עת כי יצא
ממצרים, בדרך קצה;
לשוב לידי נוגשיו בקש . . .
בקה היה אז דרפו עקש.

אף באשר מופתי אל ראה
ושר ליי "כי גאה באה" —
פתאם הוא גם דרפו הטוב
ונתן תורה לשוב ומשיב.

אחרי בן השמיע האל
מהר הרב לעמו ישראל
בקול חזק עשרת הדברים
בלם אהובים, באמת נאמרים.
ישמח יעקב בשמחת תורה
והוביל ברננה שי למורא
והאל הטוב עליו התראה
בענין ואש — והעם משתאה!

"שמעו בני דברי אביכם
לבל תמוש תורתי מפיכם;
רכוש הגדול זה הוא לכם,
אשר אמרתי תקוהו עמכם!" —

בה דבר אל השמים,
אחת דבר — שמענו שמים;
ובני ישראל אשר נבחרו
"זה אלי! ענו ואמרו. —
נתן אליעזר פישער,

שיר תודה. Bon David Horowitz.

הובל לשי לכבוד ידידי אלופי הרב החכם המלי; המפואר
כמהורר יצחק ציממער בהפרדי ממנו.
אזכור ימים מקדם עת עוד בזרועותיך
עתותי עלומי על כנפי רננה חלפו
כמח אין מחריד שכבתי בחיקך
כי אברות אהבתך עלי חפפו.
ילך רך בשנים עוד כאין דעת
על תלמי לבבי זרע צדק זרעת
מתורת ד' תמימה אין בה מגרעת
את נפשי ורוחי מפריה השבעת.
רחשי תודה הו! לך בלבבי יהמיון

על רב טובך לי צפנת
כי באין מנהל תעיתי בארץ ציון
ואתה על מי מנוחות אותי נחנת.
על מי מנוחות החכמה משיבת נפש
שם עוזה וכבודה הראיתיני בקודש
מלכב האדם תגרש כל מיט ורפש
למען יופיע כסחר בחצי החודש.
עוז הגיונך נטפו כטל עלי רפאים
למו ערגתי כאיל לאפיקי מים
וארשת שפתך אשר בפו מסולאים
המה בקרבי נפחו רוח גיל וחיים.
לקח טוב לי הוספת במתק שפתים
ומנחל ערן דבריך נפשי הרוית
הה! עוד נועמם יצלצל לי כאזנים
כי על לוח לבכי אותם חרית.
לוית חן לראשי עמרת הפארת
אהבתך לי תהיה לנצח נצחים
וגם תקותך נכובה בלתי נשארת
כי גם בלבכי צמחה צמחים.
יקרת רוחך הלא רגשות מהורות
רגשות אהבה בקרבי עוררה
וגם עת מצוקות הזמן השביעני מרורות
היא בלבכי היתה נסתרה.
אך פחד פחדתי עתה כנלגל סופתה
יבוא עלי בחרון אף וזעם
הה! איך בלבכי התנונה ששתה
ופלגי מים ירדו עיני הפעם:
עת כי אשים לארץ מרחק פעמי
וכי ארחק ממך נדוד אשים אל לבי
הה! מה מאושרים היו ימי עלומי
טמונים המה בקרבי צפונים בחכי.
ועתה ידידי הא לל תודתי
כשירה הזאת לכבודך אותה ישרתי
זאת היא התשורה זאת מנחת
בה רגשותי לפניך העברתי.
מאת אוהבך דוד הגרוויץ.

מכתבים אל ישר Von Salomo Rubin.

א' (הושרך) עוד שם: ואלה הכתוב כי תחת הטופטת וצוקונו (זה פירוש לנ"ד של לטופטת) ישינו חכמינו אחר" דחוק צמטפני שנוש הלשון, כי הלנ"ד עם פעל ה' ה' הקודם לו וורה חומד על הדצר האחרון אשר עתה נהפך אליו הדצר הקודם כנו: והיו לרם (עיין הראצ"ב ע"ס) היו לה לאויצים. ע"ב גם כאן רלונו: והיו הדצרים האלה לך את אשר יהיה עלי בשווי לנוכרת צין הצנות. ולפי החכם ישר היה ז"ל: והיה הטופטת לתפלין! —

עוד שם: „ונלמד שלקצמת ריח"ם יהיה בל הפקוק הזה ויותר לגווי, כי כצר כזה לנעלה. והיו הדצרים האלה אשר לכפי ונלך היום וכו" — חולם ריח"ם כשנור וזה ג"ב צלערו צלעונו הזה: ולאות על ידו היינו ככל ונעטיו כנו"ם שצצתו ולכתו וסככו וקונו, ור"ל ע"ב חזר אל הדצר אחרי אונרו כצר והיו הדצרים וכו' על ל צ צ, לנעץ לרף גם הנעשה כנו שאוור: צצתך צציתך — צלי ונעשה — ולכתך דרך — צנעטה — צצכך — צלי ונעשה — וצוקונו — צנעטה — (וורנו על חצות הלצות והאיצרים). והנה ידענו כי העין והיד הנה לרוב קרסורי רע או טוב: העין רואה ותואצת והיד עושה ופועלת, ע"ד אונרו אלל נעות זליות: ולא תחורו אחרי לצבס ואחרי עיניכם (ולא הספיק צל צלצד) אך שם זכירה חושית וכאן ווסריית כנו"ם הריח"ם. והכיר פה שלטת החושים הנושלים ציתר עזו על האדם: „שנו ע ישראל על יד יד, צין ע י ק, היינו חושי השנוע השנוע והראות. ראיית החכם ישר ון (שנות י"ג) היא לטתור. כי לפי הפשט הפשוט היה ראוי להיות איה קונו גם צפה צעבור אונרו: לנען תהיה תורת ה' צפיך. או לתלות איה תפלין על הלצ כאונרו שם: והיו הדצרים וכו' על לצכך. וצאות הוא ע"ד: ונה לך לטפר חוקי (נגד והגרת לצכך פה) ותשא צרתי עלי פיך. והכתוב שם דוונה לכאן שאור: ותנחת לצניך."

סיון כ"ח. תמה על הריח"ם ועל הרעצ"ון צלערו שזו טעות וסוטה ונפורקתה טפלו זה כל גדולי החכמים, כי חולם קצרו שנות השצית ציוס השציעי נזכרה צחורה צקיפור צריחת העולם וכו', חולם צנעטה הצריחה כאור לצד דרך קפור" — ולדעתי סוכו חולם על דצרי פקרי דר"א דק י"ג ח"ל: וצכות יוס השצת ניכל אדם (הראשון) ונדינה של גיהס: וראה אדם כמו של שצת אור לא לחס צרך הקצ"ה את השצת וקדש אותו התחיל וסורר ונזנור ליוס השצת שכוור ונזנור שיר ליוס השצת. ר' ישנעאל אונר הנזנור הזה אדם הראשון אונרו ונעכח ככל הדורות עד שצא נעשה וחדשו ע"כל הרי שהם קצרו ג"ב כי ע"י הקיפור הזה כזה ה' לאדם (אף אם לא כובר צחורה אולי לנען הרהות כי נעכח נעשה יחדשה כדצרי ר' ישנעאל שם) והכתוב ונרנו ונזנור (שנות כ') על כן צרך ה' אלהים את יוס השצת ויקדשו (בלשון הנדרש דלעיל) הנוקצ על ונה שכתוב שם: ויצרך אלהים את יוס השציעי ויקדש אותו. וזה אונרו: על כן היינו לתכלית שוירת ונלות השצת, אשר נראה לנפרע, כי כונת הנעלה הזאת החלה עוד אז הרהות, וע"פ השערה מליצית אונרו שצא אז הליווי לאדם ולצניו.

שם: „והקצרה תגורי שהכציה ונלכה היא נעפי שהו עושה שכו לנעולתו" — היא קצרה קלושה ואל, וקוורת דצרי עלונו לעיל צס רנה"ו,

כי כל לשון ומלכה כופל רק על מעשה ידי אונן שמשנה זו הדברים וצרייטן, ודבר זה אינו צדוק העל הפה או הכלי הנוגע פעולת הטבע העשה ומלכה והיא קליטת ומלכה נטבעיית ולא עבודה ונטעיית; אם לא שכוחו על כצו צ"ת, אשר זכר, באונלעות כלי אוננות וכוונות וזים ונזקקות.

סיון כ"ט, תפס את הריא"ם באשר נתחלף לו יונין צמאל צטס מט א צמקורלות טהיח, והתלוך על צעל אר"הט אשר טשייט טטס מט א אלל כ ט א צטי"ן יונית, אחרי הוללו שלט פעמים צמחייה, והאמת כי צכל הטלט פעמים צמחייה טס יש טתי נוסחאות, כמלין טס צספרי ת"ך לפוט ויינן ולחדתן, וצמחייה י"ג הנוסח העיקר הוט צמאל. ואולי גם "משאת מחונה" (דצרים ה') הוט צמקסאות אחרות צמאל (והכוונה כוונן הוולט האשכנזית Raft) ועתה הכל לדק.

סיון ל"ו. קוטייתו על הריא"ס סיפור חיוב מלות ואיקור חוץ הוט לזכר לאחס צמפון, היט קוטיית ונהרי"א (מוצא צמ' ונעטי ה' לר"א אשכנזי) על ר"ג צהרה טחונר צפירוש: מלה זו טלנו אוכלים וכו' כמו הריא"ס פה, ותטותו היט צמקון צין פסח טצמלרים טהיה וטטס לחס עווי טעטס על מלות ונורוים, וצין פסח לדורות ע"ש המפון, ע"ש טהחריכו הרצה צזה, וכלל הטכס יט"ר, כי ללו טלין צו ונעשה א"א טיהיה לזכרון, נראה כוונתט מונט טווליגו צגיד הטקס; וכל קדושת הטצת היט כוונט — כטונו כן הוט — צצטיחה מן עטיה וצטצ ואל טעטה לזכר אונות החדט.

טס. על דבר הטרה יט כתוב טונות י"צ כ"ו) הוונות, כי הכתוב והדחת אשר היט ריא"ס קחי על טקושת טאלת הצנים, ואס לא זכר, וילנד קתוט ונהפוטש.

סיון ל"ח. דצרי ריא"ס, וכצו כהצברה" טכר גם היט"ר גם הריא"ס את דצרי ריא"ס לעיל גצי טצת טלין אוקור כלל צכצו גם טצת! הערה ל"ח תפס על ריא"ס טאשר ז' טל כוכות וקרלו ונעוד וטצטו לטועה, וצאחת לא טעה כי צמיון ו"ד הוב"ד חנר וה' יוניס אונלעיים חו"הו, אך צטגרא דליטכא לא דקדק היט.

סיון ו"ד. צין טקוטותיו על הקראים צעיין לקיחת הד' ונייט חנכ: "טלח יתכן הטווי ללקוט ונייט לעטות קוכה ציוס ה ר א ש ו ן האקור צמלכה" — חולס יכול הוט להיות ע"ד: ציוס ה ר א ש ו ן טצציתו טאור, גם חוונרו: חין מלות הקוכה ונטוט טונחה" חולי קחי הטונחה רק על צקירת פרי הדר ועצצי ריח יחוח דוקא. גם פרי עץ הדר חינו רק לתלות צדופני הקוכה לכו כוונת הונכה צאונת. ור' יוסף טוורץ צספרו צמלות הארץ ונספר לנו כי צני ח' ונקיס עוד היט קוכותט צעכפי עץ ענות. וזה ונקיס עס הכתוב צמחייה ועט דעת הקראים, ואשר החליטו הטכס יט"ר כדצר צדור, כי עלי טון הצמרים צמחייה (וגם צמ"א ז') היט אחט עס זית, חייכו וויכה באשר ידוע כי הרצה ויני עלי טון היו הטוקים צמטנת צונה ודליקין, וצאחת הצנת הכתוב צמחייה טתחת ונאל חס כחנר כי הכפיל דצר אחד צצטי טונות טוקיס, צצפרט אלל עץ ענות טהפסיק עס עלי טונרים.

טס. "פרטה חורה ג' ויניס" צודאי ט"ס ו"ל ד' כדצרו לעיל: "טפרט לנו הכתוב חלס הארצעה", כי גם צפרי עץ הדר על הטודע לחוננו ולנוקונו — וטנו אחרודט צ"ע — דצר.

סינון ו"ז. רגון החכם יס"ר על לבקווא צפוריא שהיא רק לשתות קלת יותר ונומחה, נראה כנצטל ונדבר ונעסי המוצא בתלמוד עם אחר למווד העיוני הזה, דקס רצה ושחטיה לר' זירא, עצודה זרה ונכריה הנוקצצת רק ונשברוהו של לונ, ונעקבה כרוך ג"ע וש"ד, כדברי הר"ן אשר הביא עם.

סינון ו"ח. שתי קושיות הקשה החכם יס"ר על הרי"ס, ה"א: עודע שנה אח סדר הרבעת הטורים, והז': עודע לא התעבצ גם אלל כל אחת ונהלכות חו"ו להגיד עליו נענומיו, רק אסף ונעסי ידי ר' אצנר הכופר שנים שלשה גרגרים? ואחי הלעיר אצוה אחריו ואחלא חת דצריו זקוטיא שליטת: עודע שנה אח טעם ונליטחו ולא קיים גם בחלק החו"ו מאחר זוגי צעל שני חרזים כמו שלשת האחרים? ע"ב כנ"ד תירוץ אחד על שלשתם והוא: הרי"ס לא רצה להתעבצ אלל פרטי דיני חו"ו ופני הטעם המספיק שנתן צעלאו ח"כ בחלק חוץ הנושפט; אולם ונאשר צערה חס האמות צלבו המלא חופס דק חוס וישר, רצה בכל הפחות להביא את הפקולת אשר הלאה ר' אצנר ון דיני חו"ו, אך למען לא יתראה כנוחקטו צנוכות אחרים, וגם טנוא היה לו עם נושאן, כאשר יכחשו: ט"ע, ע"ב הזכירו שלא צנוקונו כלאחר יד. וצוואו לנקוס חלק חו"ו לפי הסדר ורמוז עליו לזאת קיועא ורחיה צעלאו. סינון ו"צ. אמר: ואלה דברי פחיות, שאס כדבריו היה חסור לאכול צהונה ששחטיה רק ונעט ון חסיה וכו" — אחמה! האצדו ונהחכם טריפות הדרוסה אשר יצו וישרלו וינאלו קיונים וקעופים לאלפים? ומה הוא חס לא האיסור לאכול צהונה או עוף שנשרטה ון היה טורפת צעלת חרם, וצריטה צעלאו יכול הארס לכנס צדונה.

סינון ג"ח. „שאס כדבריו היה הכחצו אמר: וכל דס לא תשמו." הם אמרו: שמה בכלל אכילה, ונאלו שמה נקראה אכילה, ומה שהוליא צלשון אכילה, אולי להחמיר אף על תערובות דס צעין צנאכל וה' יודע האמת! סינון ג"ח. החכם יס"ר צטעונו מלות אחדים הנוחקים ונדצק נראה כקוטר אצן פחו לעיל קי' ל' שאין לנו רשות לדמות מלה לנורה צנוקס שלא נחפרט נענוים וכו'. אולם אהנו תופשים לטונו האחרון, ולצד צטעמא חליא ונלחא, כדעת הרמב"ם צטליטי לנורה, ואך צזה חבלל החורה ותאדר. כחונה השערת החכם פה כי לא תצטל גדי צחלצ אנו ר"ל הרך והקטן ביותר היונק ונשדי אנו. אולם ל"ד הראצ"ע (שמות ב"ג) ו"ל: יש הפרס צין גדי וצין גדי עזים כי גדי גדול ונדי עזים כי עורנו לריך היותו עם העזים וכהה שיעיר ושעיר העזים עכ"ל, היה לריך להכתצ פה גדי עזים? —

סינון ע"ו. „הנילה אחד ון האלנים אשר צינו אונחנו ככון עליהם" אכי הלעיר לא רחיה הפסקים ונחאסף הר"ר טרייער, אכן נעניים לי — nach „Daß sie — die Juden — eine so viele Jahre dauernden Zerstreuung und ohne ein einziges Reich, noch jetzt vorhanden sind, ist kein Wunder, da sie von allen Nationen sich besonders durch die Beschneidung absondern — — — — — das Zeichen der Beschneidung kann, wie ich glaube, hierbei so viel vermögen, daß ich annehmen mag, dieses Einzige werde die Nation ewig erhalten.“ חלה הנה דברי הדלים והלנוים אשר נפלנו אולי כטגיהא וקולוקי,

ושכלי קצר ומשפט עליהם, ע"כ אחלי ארוני הואילה כל לעגב שתשובתך הנונה
את בעדך הנוסחופק על הפרות ספדיך ונוקירך כערכך הרם. אם אתה רוצה
גוללחטך ח"י תנוח תר"ג. שלמה ראב"ן.

תשובת יש"ר. (* ז"ה. ה' עונך, איש יקר, ונלא עמלה ותושיה, הר"ר
שלמה ראב"ן י"ח, וטובו צוהך! נתח טעמה בלבי בשירותיך המושכלות מיום
י"ח לחודש העבר, לא צבצור דצרי הלל ושבח אשר פזרת צנוו ונלא חספדיך
לחדל אישים כוונתי, השנחות שאין ראוי לא לך ליתן ולא לי לקבל, אבל
צבצור כי אזרת כח לחרוץ ומשפט צלי ושוא פכים על חצורי הקטן צחינת
הקבלה, זה לי לאות כי איש אוהב אונת והולך וישרים אתה. ראה נא, אחי,
קוראי ומחצתי זאת (אם תחת עול התלמוד נתנו לווארס) יחרקו טן עליה,
אך ישנורו לפיהם ומחסום ולא יעמו דצר, ואם אוהבי הנוחקר הם יצואו לפני
צדרי חופה לפארני צונה שאין צי אך לצם צל ענוס; סוף סוף מעטים היו
הפונים אלי צחפסיות לרשום על לוח הערות וטענות על כל מה שידונה
לחס בלתי דוק; ואחא ון הנועטים האלה הקרצת לפני „טוב פת ר"א ח"ס"
צו הראיה הכותך ורוח צינתך, תודות לך על זאת! ונוי יתן והיו צידי עתותי
והוכח לי וכל הטורות העלוונות הנוקיפות אותי וכל לך, כי אז הייתי ככס
להשתעשע עונך צרחה ולהשיצ לאמרותיך בכל פרטיהן. אונס אין ציכלתי
לבעות כחפלי, וההכרת לא יגונה; גם זולת זה רואה אכבי כי רצו טענותיך
אין יסודתן אלא חילוק קצרות, כי לך ידונה שהענין כך, ולי דעת אחרת צו
ובכל כיולא צה אין רע אם לא נככים שנינו דבעה אחת, כי רוח הוא
צאונש, ודי לי העובג והטעמה צראותי כי על מה שכתבתי צניון י"א (שהוא
העיקר בכל הספר) לא ונלאח ונקום לערער צין רצ למעט, אשר צה כבר
השגתי החכלית המכוון לי צחצור ההוא, וכל השאר הוא צוודרגת טפל.
אונס טלא לפעור אותך צלא בלום אישי פה לקלתן צקילור:

סינון ד'. זה לי ארבעים טנה טלא ראיתי ס' אפיקי יהודה, ואם הזכרון
לא צגד צי כוודונה לי שהנוחצר ההוא ר' יהודה צן-זאב צעל אולר השרשים
והוא פירוש לספר האמונות לרצנו קעדיה גאון, ואם כן הוא יפה דנת טענלא
צו התירון צענין הידיעה והצחירה.

סינון י"ט. ונה שאונר הנציח לח ווס טווא ונוקצ אל האונר לונעלה
והיא צגללי לאת האדם העגנה לעיניהם, כלי ופאח אפיתו צגללי לאת אדם
נקרא הלחם ענוח, ח"כ אין צזה טוב רנוו לנ"י. — הוא סינון י"ט
סינון כ"א. הכצרת ולין להוכיח טענות החפלין גם הנוונה אין אלא
ונשל ונלימה, ואכי עודני עחזיק בצצרתי טהם כפטוטס, ונה צכך? הנה לא
לא ונה חזק או ונכשול לשום אדם אם כפרדנו איש ונאחיו צזה הפרט.

סינון כ"ח. על ענין השציתה ציום השציעי אונתי שהיא ונלה מחדשת
צזון ונתן תורה וטלא צא לוי עליה צנועטה צראשית, ואחא כונוט לקצור טאף
אדם הראשון לטטווה צה; ונחה קום קרא את אשר כתבתי על זה צס'

הוא סינון י"ט

(* החכם יש"ר זלילה"ה צספרו הנ"ל „ווכחתי ישר" ובהקפותיו בקוף ספרו, ילקוט
יש"ר הנ"ל הולך ומונה את כל ספריו קצור הזונים כפי לאחם לאור, ונאחורו
הניל סס חודו קפרו „צחינת הקבלה" ונוס גם אס השוכחו זאת חלי צתקסר
ספריו ונליין אותה צמנין ק"ז ע"ט. שלמה ראב"ן.

דף ק"ז ודף קכ"א וכוונתו, ותמוה *Frankels Zeitschrift II. Jahrgang* דעתך; גם תנאל עם תשובה על ווס שאזרת צפי' ל"ו שאלות שצנת היא לזכר אמונת החידוש, ואינו כן!

וכנה לחתום צדריסת שלונדך וכוונתך כל הימים, כחוס הכ"ח פה גערץ ציום ה' לחודש אב ט' תרי"ג, ארסכך יט"ר.

זרם החיים. von **Joachim Hirsch Gottesmann.**

זרמחם שנה יהיו (תהלים ל' ה')

עניו ראו נחלתו	לד זרם מים
הרחק ממנו תופיע,	סוער מפועה וסער
ועד בא תליפתו	גדול ורחב ימים,
עדיה לא הגיע!	התיצב גער גער,
אפה בן חלוף!	נפשו לעבור נכספה
נפשך לנחלת שדי	לנחלת שרה וברם
הכל גם תכסוף	בגן העדן נשקפה
להתענג עליה למדי	מעבר השני לזרם:
ולא זרם החיים	להלוף, הפים גאו,
מימי הדונים בשאון	ולעבור, אי מעברה,
עדי רום שמים	לשחות, ידיו לאו
סוערים בגאון וגאון —	מנגד לרוח סערה;
לחוף הזרם, מבטחים	ניט שם אהלו
תכונן ותכן היכלות	נימחמהו בכית לנה,
במים ועליות מרחים,	עד ועבור לגדלו,
ועיניך מחלות וכלות. —	בגן אלהים רוח —
לד הזרם אפה שוכן	ניוחל בכליון עינים
עד ישתוק מזעפו —	לד הזרם שמה;
הגד אם לא כן!	עדי ישבו המים
ואיה תקנתה איפא?!	וקמה סערה לדממה.
שוא לבך בוטח	מים רבים נגזו,
ימיה אף יחדלון	חמים ושנים נקפו,
עברו כצל בורח	וחמים בחוקה יחפזו,
פחו בפנים וזלזון,	הסערות לא חלפו —

מִיָּד אֶךְ יִמְהָרוּ	פְּלָגֵי הָעָרִם יִרְעֶשׂוּ
מִבְּלֵי מַשִּׁים יִכְלִיֹּ	נִצַּח הוֹר הוֹר
לֵים הַנִּצַּח יִנְהָרוּ	גַּם הַסַּעְרוֹת יִתְנַעֲשׂוּ
זְרִמְתָּם שָׁנָה יִהְיוּ	לֹא יִחְדְּלוּ מִסַּעֲוֹר.

שֵׁם עוֹלָם. לַעֲבֹל כֶּתֶר טוֹרֵם

Von Josef Mayer.

מִכְתִּיר בְּכִלְיֵל זִפִּי כֶּתֶר הַתּוֹרָה,
 בְּרָה הוּא הוֹצִיא מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
 חָזַן וְהָדַר הוֹצֵק עַל שְׁפֹתֶיהָ,
 מִמְּקִימָה מִעֲפָר וְחוֹפֵיעַ תַּעֲלוּמֹתֶיהָ,
 מִי הוּא יֵאָוֶזן זֹאת, שׁוֹמֵעַ קוֹל בְּבִרְתָּהּ,
 עֵתָה הֲלֹא יִרְאֶה הַתּוֹרָה כְּהִדְרָתָּהּ,
 בְּזֹפֶת נוֹטְפוֹת מַצּוֹתֶיהָ בְּשֹׁפֶת עֵבֶר,
 דְּבָרֶיהָ בְּשִׁירִים מְגִבִּיהִים אֶבֶר,
 לְעֹלוֹת עַל בְּמַתִּי מְלִיצַת טְהָרָה,
 וְשִׁמְשׁ צְדָקָה לְתוֹרָה הַזֵּרִים,
 מִעֵמָה בְּהַכְצֵלֶת הַפְּרִיחַ
 עִם יֵי יִגִּיל וְיִשְׂמַח בְּפַעֲלָתוֹ,
 רַבְּנוּ לְשִׁמּוֹ! בְּקִצֵּה הָאָרֶץ תִּהְלָתוּ,
 בְּרוּ עֵינֵי עֲוֹרִים הַפְּקִים,
 מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הָאִישׁ הָאֲבִיר,
 חֲזוֹן לִכְבֹּ אֲשֶׁר הִגְדִּיל בְּכַח בְּבִיר?
 בְּכָל מְקוֹם הֲלֹא הוּא נוֹדֵעַ בְּשַׁעֲרֵים
 רְיוֹחוֹ, לִמָּה זֶה תִּשְׁאֲלוּ כְּדָבָרִים?
 כִּיבֹכְבִּיו יִזְהִירוּ כְּזֶהר הַקִּיעַ,
 הַזֹּרֵת פִּיֹּן יוֹם יוֹם לָנוּ יִפִּיעַ,
 רַחֵם לָבוֹ קַרְנֵנוּ יִגְבִּיהֵם!

תעודתו נחל נובע יפוי חוצה,
ובלי חשף מנמת פניו קדימה,
רשפי איש שפת הקדש להרימה,
האח, אוהביה אחריו גרוצה!

ההלך. Von Moriz Klein.

מעטה קדרות לבשו השחקים
הרעם בגלגל יהמה בגאון;
סביב ירוצצו חזיונים וברקים
וסער מתחולל ירד בשאון.

נבקעו נפתחו ארבות השמים,
החמות אל תחמות בוצעו יקראו;
יתגעשו יחמרו נחלי מים
פלגי נהרות הכים ישאו.

יחרד היקום בארץ מתחת:
חיות השדה גדלות וקטנות
יבקשו במערות בעברי פי פחת
ממטר וחרם מבטחות שאננות.

שם בראש הארו בין העפאים
על קן גוזליו הנשר יעופף;
פה בין דליות ברושים נשאים
חסידה על צפריה תחופף.

מבין נאות דשא וחציר גנים
תדלג ארנבת יקפץ השפן
יטשו ירק עשב, פרחי שושנים
מיראת שוד בל יפנו לקפן.

האריה מצידו יבוא במסתרים
מטרפו יעלה נמר ושחל;

מֵאֵל פְּגָרִים יַעֲזֹב עִיט הַרִים
וְעֹרְבִים, בְּצֹרְחָה יִרְוֹמוּ מִנְחָל.

אֶךְ מִדֵּי זֵיז שְׂדֵה וְחִיתוֹ יַעַר
אִישׁ בְּמַעֲוֹנָתוֹ, בְּמִסְפְּרוֹ בֹרֵד,
הֵן מִבְּחַר הַיְצוּרִים, — בְּסוּעָה וְסַעַר
יִבְקֹשׁ מְרַף, לְלַחֵם הוּא נֹדֵד.

שָׁם עַל שְׂפִים וְרוּמֵי הַנְּבָעוֹת
אִישׁ הַנוֹסֵעַ יֵלֵךְ לְמַסְעוֹ;
מִרְדֵּף מְגֻשֵׁם וְרוּחַ זְעוֹת
יִדְבֶּה יְשׁוּחַ פַּחַת מִשְׁאוֹ.

כְּעוֹר יִגְשֵׁשׁ עַל הַרֵי נֶשֶׁף
סְבִיבוֹתָיו חוֹשֵׁף סַחְרוֹ עֲרֻפָל,
וְרַק לְנוֹנָה אֵשׁ בְּרַק וְרֶשֶׁף
לֵאמֹת לֵאמֹת יֵרֵד מִנְבַּע לְשֻׁפָל.

וְשֵׁם מִסְפֵּר הַדָּר, נַחֲלֵי בְלִיעַל
בְּזוּעָף יִשְׁטָפוּ, יִגְרֹשוּ מֵיט וְרֶפֶשׁ.
בִּינוֹן טָבְעוּ רַגְלָיו, בְּכָל שַׁעַל וְשַׁעַל
בָּאוּ הַמָּיִם, בָּאוּ עַד גְּפֶשׁ.

לְרִיק יִפְרֹשׁ לְשַׁחוֹת עֵינָה וְאֵין אוֹנִים
אֶךְ לְשׁוֹא יִקְרָא הַזֶּה עַל שְׂבָר!
חַנּוּת בַּל יִדְעוּ מַיִם הַדְּוֹנִים;
בְּסַתֵּר גְּלִיזָה יִחַצְבוּ לוֹ קֶבֶר.

זֶה גֹרֵל הָאָדָם יֵלֵךְ לְעַמָּל!
אֶף רַגַע בְּחַשְׁקֹת בַּל יִוְבַל שְׁבָת,
פְּגַעֵי הַחַיִּים יִשְׁלַמְלוּהוּ בְּלֵי חֶמֶל
וּבְקַעְמָלוֹ בְּעַד חַיִּים יִגִּיעוּ מוֹת. —

בְּעֵבוֹר גַּעֲלִים וְחַלִּיפַת בְּגָד
בְּעַד לַחֵם צָר וּמַיִם לַחֵץ,

גפשו יחרף ישליכה מנגד.
זה גורל מלך על כל בני שמים!

משכיות לבבי. Von H. Brüll.

צ"ל התקדש חג, הוא נשף חשקי ליל ה' דחוכה שנת תרכ"ג, זו נולדו
לי שבט עשרה שנה וזו למותי צלולות צרות החלום עם העלונה הסובליות
ונת רחל ונצ"ח צח הבגיר הנחולל וי"ה מיכל רודיק כ"י

- 1 א אברת שיר אנפיה אבר בנה רנגים
ב בפורי שעיפי משושי יהנו נצנים
ר רבבות הניוני קדש בלבי יחמרו
ה הם כל בשר מפני קול בגורי
ס מוקד שלהבת יה בבשרי ועורי
י יבלי מי ששון כל שפתי עברו.
- 2 א וני דלתי הבית יסובו על ציריהם
ס סביב אישים יתהלכו פני גיל פניהם
ף פנינים ואבני נזר בראש נשים עדינות
כ בויץ וארגמן לבושן שמלות הוד ורדידים
ר רשפי משוש על לחייהן בוערים בלפידים
י יום חג לנו יום זמרה ונגינות.
- 3 ל לילה פנים יאיר בהיר הוא במנורות
ר רבבות תודה יקריבו לקורא הדורות
ח חגבת בית אל יחוגו ברגש קודש
ל לפת פך השמן תזהיר שבעתים
ב ברק ואור נוגה בעת מחולת מחנים
ת הואר כל פנים פסחר בחצי חודש.
- 4 מ מזרקי דם ענבים מסך מלאים
י יין הרקח ישתי במסכת רעים
כ כרה כיד המלך לקרואים הובנה
ל לביבות ועוגות וכל מעשה תופינים
ש שליו ובשר ברבורים לאיש איש נתונים
ר רקיקי נופת ודבש מספרם מי מנה.
- 5 ה הלא תדעו הלא תבינו אלופי היקרים

מָה כֹּל הַרְעַשׁ הַזֶּה לְמִי אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים ?

הַטּוֹב אֲנִי וְשָׁמְעוּ בָּא הַקְּשִׁיבוּ אִמְרוּתִי

מוֹעֵד בְּרֻכָּה יוֹם מִבְּחַר חַיֵּי הַיָּעֵ

קָרַן שָׁמֶשׁ חֶסֶד עַל רֹאשֵׁי הוֹפִיעַ

נִבְקַע שַׁחַר חֲלָדֵי וַיֵּאָר פְּנֵי שְׁנוֹתַי.

6 מִפִּי גֹזְחֵי מִפְּטָן הַיּוֹם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה

שְׁנוֹת טוֹב נְגֹזוּ חֲלָפּוֹ כַּעֲנָנָה

הַמְּוֹרָתָן טוֹב אַחֵר בְּאֶשֶׁר מִצְאָתִי

סְגוּלַת כָּל גֹּבֵר בְּאַרְצֵי חַמִּים

מִטְּרַת יְלוּד אִשָּׁה פִּתַח הַשָּׁמַיִם

מֵה נְעִים חֲבָלֵי מֵה שְׁפָרָה נִחְלַתִּי!

7 אַרְבַּעִים יוֹם טָרַם אָדָם וַיֵּלֶד

נִכּוֹן לוֹ בְּשָׁמַיִם עֶזֶר כַּנְּגִדוֹ בַּחֲלָד

נִחְלַת שְׂדֵי זֹאת צוּר חֲלָקֵי פְחִים

עַד כִּה מִפְּנֵי בַחֲבִיזוֹן עֵוִוָה נִסְמָרָה

עֵקֶה לְמוֹלֵי נִגְלָתָהּ בַּחֲמָה בָּרָה

מִצְאָתָיָהּ רֵאִיתִיָּהּ יַחֲדָה בְּרִפּוּתֵים.

8 בַּת נְדִיב בְּגוּרָלִי כַּעֲצֵם הַרְקִיעַ לְטוֹהַר

נוֹבֵה יַפְעַת פְּנֵיהָ קָרַנִּי זִיו וְזוֹחַר

רַבְתִּי חֵן סְבִנִּית הֵיכַל מַחֻשְׁבָּה

נִפְשׁ טַמָּה וְזָכָה בְּשִׁכְלֵי נְאֻדָּרָה

הַצַּנֵּעַ לְכַת לְרֹאשָׁהּ זֶר הַפְּאָרָה

זֹאת רַעֲיָתִי זֹאת יַפְתִּי רוּחָה נְדָבָה!

9 לְעַת הַיּוֹדִים זֹאת לָנוּ מִשְׁתָּה וְעֶצְרַת

דְּבָרֵי הַבְּרִית יִבְתְּכוּן בְּסֶפֶר לְמִשְׁמֶרֶת

בְּרַכַת הַזּוֹרֵי וְהַזּוֹרֵיָהּ רְכוּשׁ לָנוּ תִשְׁפִיעַ

בְּשִׁמְחוֹת וְגִיל נִתְקַע יַחַד פְּפִים

זִבְחֵי תוֹדַת לֵב נִזְבַּח לְשׁוֹכְנֵי שָׁמַיִם

וּמִקְרָב נִפְשׁ נְרוּחַ חֶסֶדוֹ גִּשְׁיֵר נְרִיעַ

וְאַתֶּם אֲכוּתֵי כִי הַבְּאֻתוּנִי עַד הַלּוֹם

10 לְכַפּוֹת רַגְלֵכֶם הַגְּנִי מִרַמֶּס וְהַדּוּם

חֲסִדְכֶם אֲזַכּוֹרָה כָּל עוֹד רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּי

לְנֶאֱוֹן וְלַתְּפָאֶרֶת בְּיִשְׂרָאֵל אֲבַגְהָ בֵּית

בְּכַרְבַת צְאֲצְאֵיכֶם הַיּוֹדְכֶם יִפְרַח כְּנִית

שְׁפָתֵי יִשְׁבַּחוּנְכֶם בְּשִׁמְכֶם אִשָּׁא כַפִּי!

*

שיר ידירות.

לדודי הרב מהורר זכריה פרזנקעל* נ"י ליום חתונתו

Von Prof. Wolf Mayer f. A.

אם על שדמות החכמה אספת עמרים
בכרם יי צבאות בצורת ענבי כפורים
אם לתורה קראת, אף אחותי לפינה;
הן עפה לבן האהבה ירד ידדף
לחסות בצל עין החיים איית חמדת
ומכל פרחי עדן לקטת שושנה

ידיד יי ואנשים, מה נעים גורלך!
התורה לך לאור עולם, החכמה נר לרגלך
אורן יגיה כל מחשד, אף ינים עננה,
ברשפי שמש האהבה מרפא לכל רוח
עד זקנה עד שיכה לבטח פגיו
אשרך ישגא בארז לבנון, יפרח פשושגה!

השומרים הבלי שוא על חילם יבטחו
יומם לא ישקוטו אף לילה בל ינוחו
אף כל ימיהם יבלו בנהי וקנה;
כי עין החומד הן כל משבע לנצח
גם כל עושר רעהו בעצמותיו רצח
כל ימי חלדו יעל חוה לו תחת שושנה.

אשריה זכריה, ידיד נפשי, אשריה!
אם כל פגעי העת יהיו בעוכריו
אמה תלעג למו, תמלא פיה רנה!
החכמה תעזו לחכם מעשרה מגינים
אף אמונתך תנצרך מפחים וצנים
ומבין חוהי ילדי יום תצמח לך שושנה!

*) Gegenwärtig Director des jüdisch-theologischen Seminars in Breslau und als Gelehrter und Schriftsteller wie als Förderer jüd. Wissenschaft rühmlichst bekannt.

דברי הברית והשלום.

אשר נכרת בין ראש הקראים הישע מו"ה יוסף לעאנאוויטש חכם
עדה צעלי וקרא צעיר האליץ וצויי משה יוסף הלוי צעיר גראס-קאנישא.

Mittheilungen von Josef Löwy.

ב"ה פה העביתס ט"ו לר"ח אייר תש"ת **וי"ו** ענין אלהיך ולמקפדס,
1. מאי 1860.

מי כהחכם ווי יודע פשר דבר, אז לתורה ואז למקורה זו נכבדות ונדובר
ישיפט ודורש משפט ונחיר לך, ונחזיק בלמודו כל קדק ודק,
דחכמה עננתו והענוה לצושו, ושמן אל יספר על ראשו,
לקר רוח, איש תצוה ונזע קדושים, טוב עם ה' ועם אנשים,
ירא ראשית לו ללמוד תורת ה', ואחרים כל החכמות צעצעה מניני,
סודות גלות עליות ותחתיות, עיין והטיג וילא לראיות,
פנה ושחה צעוקי ים שלמה העווקה, נכנס שלום וילא שלמה ולדקה,
דלא רצו רוחו לכונו יחד, להצין קשר הנזילות שלשתם כאיש אחד,
חזק ואנץ בצורים בחכמה וצויה, נצבני תלמודית ואלהית היו לו למונה,
נר התורה וזר הפילוסופיא, חוקר ודורש בקודות פליליה,
שנו נרנו **ב**צין **ש**יני **ד**ברוצים, לקר **י**נאור **ג**ן **פ**אר ענוים חצינים,
שר גדול בישראל, נאור גולת אריאל, אנוף מגדיאל, חכם בלנזאל, כמווד כדניאל,
אדון התהלה, ויקוד הנועולה, אחד ונויחד ציחדי קבולה, הצעיר הנכבד ונעלה
זה דודי וזה רעי, אלופי וויודעי, החכם הנפואר הנפורס הנפולבל הנפולבאף
שנו הטוב משון טוב כנחורר משה יוסף הלוי כ"י.

כי שונחתי אדוני צפעליך צועשה ידיך ארנן, אותותיך אותות עליונות
כתובות ונלצ תמים ושלם, ונרנן פי אלם, צעט צדל חיותות, והתיצות חטובות,
ונלחות חן ותנובות, ונלצ לצ טהור יועץ מדינות, והנלילה צועעלה והללה,
כנולה חקוקה וילוקה צדיה וצעעלה, צלי ככל וסכל רק צועעלה הסכל הזך
והטהור, צהיר ונהור, שגיון צחציון ורעיון צלי שגיון, נקי ונשאה וקנאה, גאוס
ובקות רוח פורחות צרות, אסיות הנחועבות, חולצות להצות, ערוכות צצרכות
ארובות, צגילות וננוחות, צחכמה שלמה ותנוינה וצויה עדינה והגונה, דצרי פי
חכם חן, ונקירות לצו חסון, על פני האדמה לשלחן, לוקה נפשות קדושות
ונחתה כס אל חרותות וחרושות, אל חוך הגוף בשלחות ונפרשות, לחיות אותו
צעני עלוים ויוקדות ונחטשות, וזה יזכה לצו אל כופחה לשכון חחת עץ
החיים קדושות. אשריך, ידיד יקר, שון מושחה על ראשך, חכמה ונלילה ונקירות
לכך הטהור הנללה, צקשת החכמה, יגעת ונלחת, צדרך הנחכם ונכל אדם
דרכת, עושר ונכסים וכבוד לא שאלת, והנה הם רדפו אחרין ואותם נחלת,
כי צלל החכמה צלל הספק התלוננת, ותורת ה' הכתובה ע"י ארע"ה שוורת,
וכל אשר עושה יוסף ה' ונלילה ואשוב לנכון:

הנה צהגיע אברתך אדוני אלי צ"ג לחדש הייתי צצית הנשפט, לשווע

דין שני חכמים תלמודיים והציב אלי השליח וון הפלסטי את האגרת קראתי
 ויחזרו עיני ששתי כעל כל הון כוונתא שלל רב צראותי כי עודך אדוני חי!
 לקחו החכמים וידי האגרת וקראו אותו — ציגיעה רבה כי אינס צקאים
 צוילתא לשון הקודש — הנה ראו כן תעשו כשהלו חפצו ואמרו: לא כראש
 כצטם היקר הזה צוידית שצא תחת ונולכת כוש כאשר היום צאלנו, אשרי
 האיש שכהה לו, החכמה והצניעה נפלו צבורלו, שי עולמות אל הנחילו, וקשר
 הויליות השבילו, וצקרי צראתית הנחילו, זה שצחו זה והללו, וזאת חלקו
 וכל עוללו, יראת ה' עטורה זו תורה זו עברה. אף אפי השיצותי להם:
 הראיתם אחס לוצטי צגדי החקירה היודעת צטוים וועדיה, וצתך וצאפילה
 ונודה ווילכה רגליה, שכצר עצרו ויני הרעה, הטגלה והקנאה, התורה והחכמה
 שני תאווי לביה, האירו לישראל צוקוס וצאפילה, היו לצחדים צידם שתי הנרות,
 והאירו להם כוואורות גם הארץ האירה וצבוד תופשי התורה וחקוקה, הנוציקים
 צה והוגים אותה ציר חוקה וצלב חטוקה, כי היא וודצט ונופת לופים וחווקה,
 וצקודשתה וחרחה זקוקה, וצחוקים ונולותים ונעטפטים צדוקה, ונעתה לא תהיה
 צוקה ונצולקה, אף לא ונוחת צקרן זוית שוועה וריקה, רק תהיה על לוח
 לצ דורשית חקוקה, ולומדיה לא לחס יזרעהו רק ללדקה, וצכותה ישורם
 הט"ת וכל לרה ופוקה, וליון צנעטת תפדה ושציה צלדקה.

ק' כצבי ילחץ ונחצרת כ"ה טעגרת לי אדוני קצלתי לכבון חודות לשונך
 שחנכתי צנחנה יקרה כוז, הן כל יקר רחמי עיני שוועה אזני ונצן לה, לא
 אלנון ישראל ויהודה ואלהיו דור דור ונדרשו, עוד יש תקוה לישראל, עוד
 השאיר כיר לישראל, עוד לא יצטו לפתוח צטער פיהם כי ידצרו את אויביהם,
 ויהללו צטערים ונעטיהם, עוד לא נכזה אצת לשון הקודש לצורשית, עוד
 יום יום יקווו שלנים וכן רבים לוודיה, שתעשעשתי צקריחת דצריהם, אחרתי
 לא עתה יצט יעקב, לא עתה פניו יחורו צראותי את ילדיו ונעשה ידיו,
 ונצרכה היא לשוכנו העצריה, צה נכתצה תורתו הקדושה, לוודיה הנותים
 שפתותיהם דוצות צקצר, דורשית החיים שפתותם שוט"ס נוטפות וור עוצר,
 וודוצת היא שפתי ישנים, חכמים ונצונים, עד הנה היתה עקרה אין לה ולד,
 אולם כעת צרכה ה' צרצת צנים ונלומדים לקרצ הוגים ונולפלים צה, הקילות
 ונשייתה, עוררוה ונחדעיתה, עשה גפן פורים ונגלת תלמים למוקים ורמונים
 עטרוה צויליות וועולות קראוה שפה עצריה, לה תהלה דוועיה היא שפת
 אצותיו הקדושים צה צרא הט"ת עולנו תחתיים שניים, שלטיים, צה נתן
 תורתו לענו ישראל הנקדשים, צה יקראו כלם צטם ה' לעצדו שסם אחד
 צשלישים, והיה ה' לעלך הונחטש לכל ראשים.

הרשית לי אדוני לשים עיני על ונכתך היקר דף 34 צבצבי ילחץ. אף
 שאיני וון החוקרים ונצקרים כי לא נציא חכבי ולא צן נציא, צוקר חכבי
 וצולם שקניס. אונס צהיותי ונצויי צכצוד האיש לעשות רלונו גזירחך עשיתי
 וקריתי ונכתך, גורתי עליו את ההלל ואחר דצריך אין להציב, כי כן הוא
 גם דעת חכמינו ע"ה כאשר הציא צעל ק' דוד ונדכי אשר לפיך, וכן הוא
 דעת רבינו יסירה הדסי האצל צקצרו אשכול הכופר שרעויותו לך צלגרת, כן
 הוא דעת צעל ק' ערוגת הצסם וצעל ק' ונאור עינים וכן הוא גם דעתי
 העניה כי כל הספרים אשר אינס ונצכיינים הן צאותיותהן הן צתיצותיהן הכל נעוה
 שני ונחאחת עד זמן עזרא הבהן אחר גלות צעל; כי רק אז צצווי ונעס ונעלאו

בוקרות שונות נעבר את חלבו הוא וקיעתו והשיצו את התורה לאיתנה וליושנה
 ותקנו המעוות ויסקו המוקרה על מוכנה צחקר ויתיר קרי וכתיב כאשר נוצל
 היום צפרינו, זה דבר שאינו לריך לעדות כי האות עוזרת ואינה כעזרת.
 גם הנקודות היו עוד קודם עזרה הכהן ע"ה כי וי היה יכול להכיר ולהצדיל
 צין המלות הדומות בלתי יתקן דברי אלהים חיים ולצטט צפיו כפיות
 לולי הנקודות כגון: אדם אדם, אדם אדם, אדם אדם, אדם אדם, אדם אדם,
 צרך צרך, צרך צרך, צרך צרך, צרך צרך, צרך צרך, צרך צרך, צרך צרך,
 יטר יטר, והשאר שאשר הם כי כוונתם לאלפים ולרצוצות צת"ך עד כי חל
 לקפור כי אין וקפדו הנקודות המורות על עניניהם, ואונס להציג כולם
 באגרת לא יכל קפר ואונס צחרתי הקי"ור. גם הטעמים הן ונלכס הן
 ושרתים מודיעים ונודלים דבר ונדבר וענין וענין כי הציצות ברושות והטעמים
 ככשמות.

גם ונדקדוק הלשון דגש ורפה ופיק ופסיק לחיק אחי ורחוק אחותי
 שרשם והטעם כולם נודים אורה חיים לנעלה לנשכיל. גם המלות אחוי
 לשון וחלוקי ענין והפכיהם אחוי עקר וחלוקי ענין והפכיהם יודעו ונניס
 ונעמם, ונלכת הדקדוק חררת לדיעה הזאת ודי צה.

שאלת לדוני: איך חסרו חכמינו הראשונים החתון אשר צו ריח ונשפחה?
 מה שהצאת לדוני ראיות הכל היה קודם ונתן חורה, כי גם קדש וקדשה היה
 נותר אללם צנון ההוא כבודע ונעשה יהודה ואף שהיו שוורים ז' מלות
 בני נח. אונס אחר נתינת התורה גרר להם השם צחוקים ונשפחים לדיקים
 מה שלא היה קודם וצפרט צוונות העריות אשר חסורו נוגע בגוף ולנפש,
 ואנת כי העריות ח"ן חסורם ונשפחה אלא גזירת ונך היא ואין אדם יכול
 להוקף עליהם כי הם תלויות צד ויתות צית דין ואין נאסר צני שאינו
 כחצו ונחייב לפי סדרתו ויתה לעוצר צה? לכן לריך לחפש צנוצ לעמוד
 על פי הרשום צכתצ אנת צהקש הצרוו וצהקש החפוש והנשפת מרבי ההגיון,
 לכן חכמינו הראשונים החזירו כל כך צענין העריות (צלוקהם כל ספק לחוורה)
 עד שאנורו שהצבר והקצה צונדרגת גוף אחד ואסרו לאיש שאר אשתו כשארו
 ועוד זאת, האשה אם נשאת לאיש אחר נתיית היא והוא צונדרגת גוף אחד
 ואסרו שארי זה האיש לצעלה הראשון, וכן אם נשאת עוד לאחר והוא
 נשא אחרת זה הנשפט צעלנו שאשר הציאו ראיה ונפקוק ודצק באשתו
 והיו לצפר אחד, ע"ב חסרו והחזירו נשום ריח ונשפחה ולהעריך ולכתוב
 ראיותיהם תקלר הידיעה ונחיל כי לזה לריך חצור שלם אונס חכמינו
 האחרונים מנזן רצינו יוסף הרואה ותלמידו רצינו יסועה נ"ב צראותם
 כי זה כנגד לא תוקיפו דרכו על הכתוב וההקש הצרוו ולא לעשות
 הקש והקש כאשר דרכו הראשונים והעמידו גרר העריות על ששה עקרים
 וקימו וקרא ונלא לא תוקיפו ולא תגרעו וננו. אך מה שהצאת לדוני ראיות
 מצנות לנשפת לא לעבר ולא להועיל אדרבה חיזוק לדברי: כי מלת וננה או
 שצט כולל יחיד ורצים, וכן צא צלשון רצים, "למשפחת וננה אצרה" וכמו כן
 שם של ד"ד הוא שם של תורה ולא יועתק מנשאל אל נשאל רק עומד צנוקו
 כשאר שנות של תורה ואם התורה עניה צנוקס אחד, הנה היא עשית
 צנוקס אחר; לכן החכמה והאורה ותהייה לצי ד"ד י הן לנשים ציו"ד הרצים

ולא אמרה ד"דהן בלי יו"ד פן היו נותרות וז"ל הוואמר שתי אחיות לבני
 אחים אונתיים כאשר נותרות לאחים ועבדריים. גם אם יעשו הטובין ויפסקו
 וישארו בני קיש אחיהם כוכל להשיב כי זה היה קודם ונתן תורה, או שהאחד
 היה בן קיש והאחד היה בן בנו ונקראו בני קיש על שם אחיהם כי בן
 הבן כבן יקרא בתורה.

זוהי השנייה נשים אחינו ב"ד לחדש ככתוב בנחמיה ט"ו ח' וזה לי
 לראיה יותר ויפסקו זה, ואם אתה כחצת שאחינו נשים ב"ג לחדש לא ידעתי
 ונקורו גם חני. הזוהי הזה קוצל פירושים, אם לזכר עולי צבל כאשר אמרת
 אם לזכר גלות וציתת שארית ישראל כאשר הוא המשתורר אז על יתר הפלגים
 כדעת חכמינו, או על צטול וציתת כלל המועדים שהיו עשים וטעמים
 בזמן העלכות כשהיו עולים שלש פעמים בשנה לראות את פני האדון ה'
 לזאת, ולכן תמו ומתאבלו כי ערצה כל שמהה גלה וישוט הארץ, ולכן גם
 החכם הר"ר יהודה גבור כ"ע בספר ונחת יהודה צאננו וכן גם סוף תשרי"
 רוז על ב"ד לחדש ולא על ג' אשר יקרו חכמינו לזוהי יום ה"ל בני שום
 ראיה לא וכן התורה ולא וכן נביאים וכתובים הגם שנהרגו יותר גדולים וטובים
 וכן גדליהו ונלכים אונתיים נביאים וכהנים ולא קצבו שום זוהי ואלו בעדם
 ומורק שצטום וקום וכן כ"ך אינו מרניז וקוצע שום זוהי על ויתת יחיד
 רק על חציתת וגלות ישראל כולו, כי גם התפלה שאחנו ונחפליים ציוס
 ההוא רוז על זה הענין.

וזה שאחנו אונתיים בספירה הנקשר קודם היום והצחת לראיה פקוק
 „אחד נפש“ (בגדר ל"ח) ואמרת אדוני שהוא חוץ ובגדר הלשון הן נוכלו
 בתורה רבים כוונתו וחצרו צדק שהוא (פקוק ל"ח) זה „אחד אחיו וכן חנושים“
 ובפקוק ו"ז כבר הקדים האחו וכן אשד; ובצדקאית ו"ז „שש עשרה נפש“
 ואחריו כבר הקדים הנפש וכן הנקשר, ובנקום ח' אשר שבעה שנועות חספר
 לך, ובנקום אחר עד ונותרת הקצת השניעית חספרו חנושים יוס ואתה ידעת
 אדוני כי העברי אינו ונקפיד על העולות רק על הטעמים.

תמנה אדוני על אשר אינו וזכירים שם הר"ר יאשיהו קנשיא צהר"ר
 עבן הנשיא ר"ח ואינו ויחסיס אותו לאציו הר"ר עבן. תינה קטן הוא זה
 כי וני יוכל לקפור כל החכמים שקנו בישראל וזוהי החלוקה נשך אלף כונה
 ואלות נשים כי גם הכתבים צדורים שלנו אינם לחלק קטון וכן הכתבים
 בנ' ארץ נדיקים הנעלם אלף, וני יודע אולי טעות קופר הוא זה כי יחם
 את ר' יאשיהו לכן צנו של ר' עבן הנשיא, כי צבל הזכרונות אם נפקדים
 אם נכתבים ויחסיס את ר' יאשיהו לאציו הר"ר שאול, וזה וכן הדברים שאינם
 נעלין ולא ונורדין.

נכספה וגם כלתה נשך אדוני לדעת אם וכן האפשר הוא להתאחד
 בה הקרלים והנרצים יחיד ציחית הנשים צוהרה יצוא ציונו. הלא ידעת כי
 כל היעודים וכל ההצעות שיעד והצניח ה' צ"י נביאו וחזיו רוזנים על
 גלות ג' הזו וצטום ייעוד או הצעתה לא תוכלא שיהיה הפרט והצדלה בן שתי
 הכחות, כי אם נפרדנו כעמים צוון קדום ופני השכחה והקבלה בן שני
 הכחות, הלא מתאחדנו צעקרים השניים לתורה הקדושה; ואם לפי אחד
 העירוסים בפקוק „וגם וזהו ארץ לכהנים ללויים אשר ה' רוז יעביה
 הנביא על חסידיו אונות העולם שיקם וזהו „אשרתים לנשרתי ה' עושי רלוו

כי וזה הם חייבים אם שקר כחלום אצותם ועבולם? כ"ש וב"ש ישראל עם קרוצו וקבולתו אשר נחלו תורתו הקדושה לקהלת יעקב מורשה וכל יום ויום נולדים ונחכים ישובת ה' כי קרוצה לבוא, איך לא יתעבדו והיו לבנם אחד? והנה זכריה הנביא אשר צונו לא היו עוד עם ישראל נפרדים לשתיה כמות צפוק, והיה יום אחד יודע לה' לא יום ולא לילה. והיה לעת ערב יהיה אור" רוח על השלום גלות ה' וציונה הגואל וציון ציה ג' צמחה ציונו, ולא יהיה ה' לנולך על כל הארץ, ולא יחזו עם ישראל לשתיה ונולכות עיר. ואם לא נאמין בכל זה כבר בפרנו צעק א' ועקרי התורה, ואנוס חייבים אנחנו ללפות ולחכות ציונה הנשיה בכל יום ויום ולא לחסוד קלים כי על כנו זה אגרו חז"ל "תפנו רוחם של נחשצי קלים!" והנשיה נולדה כת שיהיה לא יהיה גבה עינים ורחב לב, רק יהיה עניו וסבל רוח כאשר העיר עליו הנביא צלמונו: "עני ורובב על חמור ועל עיר צן אמותות" וכל הקדר י"א בצבואת ישעיה רונו עליו. ואנחנו אל ה' אלהינו יצוא זנון יתקב צופר גדול, מן תחפכתם עד ונדול, נתקצ ונתחד, וטס הטס עליו יחיד, אהציו יראו ישועה ונחום, ונשאלו ילצו צנת וכלום, לא יהיה צבולם טוס ריב ודון ונלה, רק טסון וטנחה דלה ועללה, לכן אדוני חיותות כאלה אל יצתוך, ורעיוניך אל יצתוך, הוה טקט וטאן, דטן ורענן, וכל שדי תתלון; ואם יתנחמה ככה לו כי צוא יצוא אל יאחר, ואם יון הנועד יוחר, רק נקט אה ה' אלהינו טזכנו ליוות הנשיה ויקיים זנו וקרא טכתוב: כי אז אהפוך אל עמים טפה צרוה וגו'" וצידך אדוני להטנאל ולהיוון, ואהם לך לקץ וטנח וטעמוד לגורך לקץ היוון: זאת היא דעתי ולא אזו וננה עד יום נותי. —

וואשר ידעתי כי נולחתי חן צעיוניך יקר פדיון נפשי. לפניך אם חידלתי ונתקי להטייך דבר צאפון ואחר עד עתה, כי לא נחשלקן כח זכרונות הנחשטן צגופי החרשתי, אף לא לפגל בצבוד קדשך טנתי לפי ונחוס; הלא זה נצחר טעטועי להטעבלס צוכחצים עם שלמים וכן רעים ככצודך! ואיך א"כ אונכט אה הנוצ ונון? הלילה לי נוחת אה תודתי לפסה טתי רגליו! איך זה כי אם הזון יקר עלי אם צהנהגת עדתי, אם צעקתי העיר; כי מוכרס אני לקבול ונשא כצד על טכנו להיות בכל יום ויום צצית הנחשטן צעירנו לקטוע ולקבל הטוצעים והנחצעים הן ונהיהודים הן ונשערלים להצדיל, ולא להחטלל צנחת שקר צאתי, יודע כל טעה צית עמוי כי אני לא אשט פנים ולא אקה טוחד, כי נחסי ה' כי לא טונו איכני חסר ונאוונה ולכן העניטו אפן הנשעוסה הזו עלי; מנורף טחלות אני צגופי ועלול צצריאותי ואור עיני גס אם אין אמי כאשר תעיד על זאת כתיצתי. וודעתי טלא אהיה כנחשטע צעיוניך וכגול רגע ויוניך הנקודטים לטס טוים אונתי הלך להרגיעך אהוצי ולצטרך אדוני טצוועה טוזה תדטן עלם, ותצטר אדוני רצות ותצטר ותשטח, כי צעזרת הנותן ליעף כח ולאין אונים עלמה ירצה וצעזרת חסר הגדול העמוד על צני ענינו נכירי וניודעי גראף גלחילחלוסקי ויטיקטער יתי לעד (אשר הייתי אללו יוחר ון עשרה פעמים צהיותו צעיר לעווצערב) הגיע לנו כתצ חירות עולמי ונלפני הקימר הגדול יר"ה שלא נצוד חלולים לטרת נלצח (כי כן חתס לי צהיותי אללו) ירוס הדוד ותנשא ונלכות! הכתצ חירות יל ונלפני הקיר"ה ציוס 30. דעלנעווצער צטנה העצרה, וציוס 3. יענער יל ונלפני

הענייסקטעריים וציוס 19 לחדש הווא האביע אלינו. זרבלו וצאננו ווהללנו עס אליהו אשר לא עזב חקדו וואננו ונונו לא צלדקתנו וציושר לצצנו כי אם זכות אצותינו כי בצר חקדו על ישראל. היום הווא עשינו עושה ושתה ויום טוב, הזוננו כל טרי וטופטי העיר אשר היו לנו לעזרה אל העשתה אשר עשינו להם. גם העירונים אשר ווקרס היו לנו לאויצים צהלטינס אותנו צפני הענייסקטעריים עוד בשנת 853 צדאותם כי לא קומה עתם שבו בליהם ריקס, צושו והבלנו וחפו רחם ונהפכו לנו לאוהבים. לכן אדוני אל תקוה ונוני ואל הצניח עלווד להחראות עוני צעיר וויען, כי רב ונוני הדק; אונס אם ראוך הטהור של תנוחוק זכרוני וזכרוך צקצי צדצרי טלוונך צלי הללות ווולימות רק כדצר איט אל רעהו, רצה לצאך אדוני, וואה, קחס כל אלי ווצרם, ותוניד אם לא אונת כי אחיה יהיה החוצ ווונט עלי לערתך בפליס צאצם צכל אשר תבוזר אנר, בי אונך ראיני אדוני לדיק לפני צדור הזה. הוגעתיך אדוני הוגעתיך, כל רוחי הולאתי אליך, וולאתי את שחצנה נפשי, אעבדהו עטרות לראטי, אחצתי ולא ארפנו, עד יום וותי לא אעצנו, ואם אולי נפלנו וועני דצר יתיר או חסר צחפזון וצלי סדר, שגילוח וני יבין, וענדך אדוני הסליחה, אנה עא כל לפצע עבדך, אל תעכה צרית האחות והחצנה הלצית ואף לעורחוק, צשכר זה הע"ית צספר חיים אונך יחוק, ציוני הקפירה הצרורה אשר הקצעה לצני ישראל לטורה, לקבל את התורה, ציום החושם יום ונחך תורה, אל גדול בצור וברא, ישלם לך ווקדש עזרה, וצוכה לחוב את חה הצעויות צקדש וצטורה, אכ"ס.

עמה אתה אדוני עא טלוס וצרכה, וואדון הועצרה, תשכון צטלוס ונונחה, טשון ושעוה, רווח והלחה, צהשקט וצצטחה, ונסו וונך יגון וואחה, אפקידך לרחמי אהל, גואל ישראל, הוא יוסף לך כח ואל, וידעיקך על צנתי הסלחות חיי צני ונווני, ולא תחסר ער ועונה, עם כל צני ציחך ואוהציק זקנים עם נערים כחפץ וכחפץ הנותיקר והנותאונר צבדודך ועתה ועד נשיונתו האחרונה. זאת צרכה אהצך לנלח יוסף לעאנוויטע.

צדצרי ווה"ר טלוס פרענקיל צבוכצי ילחך דף 40 ודף 92 ראיני טכנה את ענני הכהן הגדול שהיה ציוני בית שני אציו טל אלעזר הפרץ הראשון צסם ענן. אונס צס' יוסיון צכל ווקוס טנוכיר אותו ווכנה אותו צסם ענני. אולי צעגנה נפלטו ווקולווסו. גם דף 105 ראיני דברים אלו כחוצים, כונו טלא יתכן צדצריו כגד החכם יש"ר זלנה"ה. צכן אם יהיה עת ראון לפניך לצקרני צדצרי טלוונך הודיעני אם החכם יש"ר ווכירו ווויודעו טל אדוני אצח הנונח, עודוכו צחיים אם לאו? וטלוס תינח, צני וניכח.

von S. Meller. מסורת הברית.

(הונשך) טלש פעמים הטליונה הארץ את תקופותיה טציב וואור היום: השונט, לונן הלילה הזה, אשר העתה תרלה ראשונה תחת עול האצנה קדוקר. טלש צמים? ונה נקלה היא לצטאם צונו עמה, או לחוק אותם צחרט אנוש עלי! לוח! אולם היכילי כל יריעות טמים את חליפות קורות אדם א ח ד צונו?

ווי יתן וקספר לדועעות עצב, אשר צמורותם וני עיני תרבה חזר, ונורי לחכותה
אשר ונבזה הנועך כולנו? ווי זה חכם ויזין זאת? ואיש הרוח ויפתור חדתה?
"הן ציונים אחדים אבוא ואת כדרי אקים" כה היו דצרו, ועתה הלא עמו
טנים שלטה עלי אצרת העבת ולא בא? כשקטנה פורחת תוולל ותיצט ולחיה
הנואדמים יחורו, עת תולעה צקרהה תשית קן לה, הן לדועות תרלה גם היא.
צרק עינים בזה, אף נבלו שפוני לחיים, צשרה כחש ועשון, וכלל נהלטה.
צצרת אונס אחקה וצוקתרים נאחשה. "אם בגד צצרתו ודצק צצרת" חצרה
צצנה" נר לי נר, ואם קרהו חסון לונה לי חיים". הנוראה הנוראה הזאת
מעין אונס החודרת לא נעלמה, אך היא חצרה צגגה — ווי זה יציט
צנחשקי קרצ ויגל תעלונותיהם — כי צמה תעבצ אל צעה, כי לא תוכל היות
לאיש עשירי לאשה, ולזאת שורה לפים וחסום, ועלי לשאול אותה ונאונם. —
ציום אחד, עת תרלה צעד החלון כשקפה, ועיניה הנה והנה תרולכה, חולי
תולא את שחצרה נפשה — כי עוד לא אונרה צצנה נואש, אף כי ארכו
לה היינים, והנה קול צעדי אונס נשוע, אשר צחפזה סערה הסדרה ועיניה
כלפידים כוללו. שיקי ושנחי צתי — אונרה — צצורה נובה צפי מולאת!
"צצורה נובה" שאלה העלמה "האם בא? בא? איש? אהה הלך רוחך צתי!
החולנות הנך? כשלג הלציו פני העלמה, כי כועטו גתה לאונס תעלונותיה,
ולכן לחקן את הנועות ולהנולט ונויור טונה לערונה ונפלט לה לאונר: "הן
דצרת אונ, הן צליטה הזם חלוס חלונתי, כי דודי האהוב, אשר לא רליתיו
זה שחיים וינים, צא ללל קורתיו להתראה אוננו פנים" — אל תשית לבך
לזאת, אונרה יובדד, דצר אונת, לא חזיון סקר נחמי הנה, והן חצצתי זה יינים
רצים ונדוע קודר חלבי לדעה, ועל וזה צוקתרים תאחצי? אם דוח צינתי
לא חצעני, ועיני צמלופני לצך לראות הטיבו, אז ונקור דועותיך, כי עלי
צרבי העוני גדלת, לכן אך לאיש רש תסיה לונה, וצנחסור ובסן כל צנחותיך
ידור. אונסה ההגיון הזה סיה כרקצ צעלונותי זה כציר, וצאישון ליל עת עלי
התנועה הנעימה התענגה, פרשתי כפי השנייה, ותפלתי צפי כי יולא ה'
לורחצ רגלינו, ואחרי אשר להרים חלדי חצרות ענכים האפילו, לעת ערצ
יהיה אור. וצרוך ד' כי הטם אזנו לקועתי ויענני, הן זה יינים אחדים נדצרתי עם
שכננו חליונלך, והוא גלה את אזני, כי נוצו חקך ונותר לצך את נפש צנו
יחידו צרעת אהצה לכדו. צחום לצו גלה הנכער כל ונקתרי לצו, כי אך חליך
תשוקתו וצך הוא חפץ, והוא אהצו עד נואוד, וארשת שפתיו אל יונע קלה.
נדוע תחריט תרלה, ופניך יחורו? ונדעתי כי זה האיש אשר הוכיה ד' אותך
לו לאשה. — הן יוסף הוא צן פורת עלי עין, כליל החונדות צגיו ונפש,
אף תעלך ידו על נרוויי ההלחה — כי האיש חליונלך גדול ונאוד, וד'
צרכו צבל — וצאשרך תסיה ונאשרת גם חמי! "קלח לי אונס אהצתי" ענתה
העלמה, הן כי יקן איש דצר צאגורת כסף אונת, אז לא יחדל ונצחון אונתו
פענוים רצות נרס יסקול הכסף ונחירו, ואיך תצקש וני להיות לאיש נרס
צחנתהו ותדעי, אם הוא כלבי, אם ציוניו יהיה כוכי רויס, או לרור עמו
ותלחה ימי חלקי וגורלי! "עונל ותלחה צצרועות האהצה?" "האהצה? שאלה
חלסה, ווי יערצך כי לא צצב ונצ ידבר? הבאת עד נצבי נפשו, לדעת כי
לא סקר ונליו? ווי יערצני? הלא זאת תסיה כך לעד, כי חפץ קחתך
לאשה, אף כי נודלת העם הנך? — על דצרתי צתי! לא חציקך, הן זכור

*

תזכור בפני יוני קדם, עת שניכס ילדים רבים הייתה ולא כנעני כעונתי
אשר זרועותיהם יחד יסובכו, כן בפשותיכם חזירות היו אשה אל אחותה,
ומדוע איפוא כהפך לצד כחומר חותם? הרפי וניי אוי הרפי, עדי אהבשת
יום או יוונים ועם לצי אוחתיק סוד, לנענן אדע אס תקוי אס תחדלי! „תחדלי?
תענה יוכדז בלצה, האונס כספר תחוס לי דצריה, ואולם אחריש אחאפק,
עדי תפתור לי את חידתה“ ויי יחרות בעני סופר עלי לוח את רגשות שונות
אשר בנפש העלמה הרכה והענוגה עתה קערו, ובולחונות תנפח אשה באחותה
תלחמנה! כתובתה נלז על הדרך, וצלי לדעת איזה דרך יצרה ככה כדונתה
גם היא. אם תאזין לנאות אונה, הלא צגוד תצגוד צאלוק נעורה ואהבו לצה?
ואס שנוע תשנע צקול האהבה, תאציד את כפש אונה עד להתחלות? הו!
אכור, אונתה בלצה, הלצעצור זאת הולאחני מבור תחפיה, להפילני לעונקי צור
יגון ועבז? הלצעצור זאת העלנתי וננות, לנענן בכל רגע אשתה אונה את
קצעתה כחוק? הלא עוז היה לי לנות צצור, וחיות חיי תמוריס כאלה?
אונה יתה ונעונה תחצל, לצרוכי ד' אשר צין ההלחה יסכונו, וכלל כנפיה
תסתירונו, לצי יאונה כל רע לנו, אך לא ללז נשצר ודכה, לכפש נענה
אשר צעין דוונת תשוריה! ווי לדי יתקע כי לא צרגע הלז, אשר כפשי
צין תקוה ועלצת ונחפת, הוא חיק ככריה יחצק, וצרועותיה יחצק ילעב לאחון
לצי? אך אשה ד' אלהים! אנה הוליכוני ונינוותי, אשר שוצצ צלי קדריס
צנענוקי נפשי יתהלכו לנו! ההוא יאונר ולא יעשה? יצצע ולא יקיונה?
לא! לא! אין זה כי אם אסון קרהו, ויעבור צעדו לסיס לדרך פעמיו, ולחלאת
וולא שפתחה! אויה, שונה על ערש דוי יכבד יתיפח ונפשו לשחת קצצה, חסיס
הננות צקרוז ילחמו, אולם עוד רגע וגצר האחרון ויונתן — הרף ואלך
ועשתים! אסוק ידך! או אס לדם אונס לנחת, קח את נפשי כפרו, אך את
נפשו שונר, ולא תניק גרון עולי נעע נענון, טרס יאין אפי ויגמול פריה! את
הנחמה הנוראה הלז וול צעיה ללצה, וכל רגע תקוה ותוחלת צקרה הרעלה,
כל אוכל לא צא לפיה יווס, ותדד שנתה ונעפעפיה לילה, וכיונק רך צקוס
עליו רוח קערה אשר ילענהו עד ונורה ונוקומו וידכאהו. בארץ, כן הפיל
העלצון אשר בלצה עס קבו את תרלה חיש מחר על ערש דוי ונפשה לשאר
הגישה. — חיי הליל כצר חוק עצר, וכל לאלאי הטצע מוכי. זהו השנה
ונרגעה ונחת שתי, אולם יוכדז קשת רוח ונרת כפש, שנה צעיה לל רחאה,
כונתהוללת ראה צחדרה כה וכה, ותפרט כפיה צנאוקת לז. וברעס צגבל,
אשר עוד תחדד אחן שנונעת, גם אחרי קס לדנונה, כן לללו אחיה לקול
דצרי תרופה — רופא חליל וקלר עינים — אשר אונר כי תרלה וות תנות
ולא תחיה. איפוא צתי היפה צעלונות וחדות כל עין, תרד צאצי חלדה דונה
ותשכון כסיה? וות! וות! הונעט ונוד קון ודרדך אשר תנחץ צנו כל רגל,
ותצקט ללז חצללת כלולה צהדרה, אשר כונעט פתחה את קגור כוקה לשונת
עין, כונעט החלה תת ריח נחוח למשיצת נפש? הונעט ונוד חורטי רע וחוצי
הוות, אשר וולאס הארץ חותם, ותהין לשלוה ידך ולגעת בנפש תנוונה, אשר
אך עוז פעלה ולדק עשתה? — הו, כאשר פקח ד' על צתי צני ישראל
צנוריס, כן פקוח תפקח על אהלי החטאים צנפשותם לנענן יצואו ציונים,
וישצבו עובב ונחת עם לאלאיהם, ותצוא צחלוני תיוני דרך ונעיוצי לצד לדכאס
בלח עתם, או לשדוד ונונס ונחמדי עינס ותקות חלדם, לנענן יקללו את יווס

וישטן צונאס קצו. אולם אסה, ונה דברתי? הן טנות לא צלוננו וחפלו
 ינטול, כי אם כלי נשחית הוא ציד ד', משרתו עושה רלוננו צכל עת — הוא
 יאסו: פגע! ופגע: הרק! וירק — ד' אלהים! אסה ידעה, איך צאמון
 כפה שונרתי את האולר הטוב אשר נתח לי לננה, איך צלדק וצאמנה את
 צתי טפחתי ורציתי, לא למדתיים לשור צטירים ולרקוד צמחולות, ללודד לצוח
 צני הנעורים, לא נחתיים לטוטט צמולות לונען יראוס גס צני אדם גס צני
 איש ויתאוו ימיה, כי אם הדרכתיים צונעגלי לרק והורתיים לירוש ולאסנה אונך
 כל הינוים. ונה גדלה יביעתי לשרש ונחלני לנה כל דלדל וחוס ולזרוע נחתיים
 זרועי אונת ולדקה חקד וויטרים — ועמה אחרי אשר אלחתי לראות כי צעל
 קליר וכי זרע זרעתי עשה פרי צוואה, עתה תקחיה נזרועותי, ותסרוס
 כרגע את אשר אנכי טים רצות לצנות עולתי? אל נא ד' השופט כל
 הארץ! ואם אנכי צונעטי הרעים הקלחתיך, וצפעולותי הכעסתיך, תהי נא
 ידך צי כי נרדתי צך, ואל נא תפקוד עלני טפחות ינותיים ורי יולדתה
 וחטאתיה! כונעט החמה תפלתה, ותחקה הטנונה ותישן. והנה צחלונה איש
 זקן עוטה ועיל תפארה, ואור פניו כנוגה השמש לעת הלחיים, יוכדד הכירה
 עד ונרה כי הוא אישה וללוף נעוריה אשר לקחו אלהים ונונה זה עשר
 טים: הכחתי ינתי! הטיף ולין — ותני קצב לדונעות עינים! אונס אזי
 עליה ווקרצכם זה כציר נטחתי את ציתי פה צעפל, לננות אהלי טנה צנעטי
 טנים; אולם ונורים, צתי, עיני עלליכם לופיה, ורוחי ונחלכת צמוככם חווי. —
 הרגעי ודעי איפוא, כי צתינו ונודת נפטינו סיה תחיה ולא טנות, קרוצ
 ישנה לצוא וארוכתה להגלות." (ההוטך צונחצרה צנאה).

von G. Bachet. רק לרוח *

אם הגבור בגבורים	אנה הלך בסוף שלמה?
מלך שלמה רק לרוח.	אנה הלך? — שם לרוח.
על נאות פרמי אביב החיים	אנה הלך, פרחך שושן
מעטה פרחים שם שטוח.	עת בא יומי — שם לרוח.
מבלי פנות לאלפי האלפים	למה תטיף אמרי חכמה
אשר קבר חלפו רק לרוח.	עמקי נפשך רק לרוח?
הן לכוסי נער אדמוני	אם גם חכמת מלך שלמה
רסיס הענבים פי פתוח;	רק להכל — לרעות רוח.
ראה למלקוחי דבק לשוני	איך תתהדר מלך אדיר
עפר אהיה מהר — רוח.	באמץ לבב בך ינוח.

*) Nach Altkerts „Eingegangen in den Wind.“

בְּעֵצֶם יָבֵשׁ עֵץ חַיִּיתִי
גַּם כָּל לַחֹז — שֵׁם לְרוּחַ. —

אֹדֶר הַנְּעוּרִים נוֹגַהּ יָפִי
כַּמְעַט שִׁמְשָׁף לִי זְרוּחַ ;

טָרַם שִׁמְחַ קוֹף לְבִי
הֵחַ נִכְפִּית — שֵׁם בְּרוּחַ.

עָדִי כִתְבֵל זֵו חַמִּיִּם
בְּטָרַם רְגַע בְּצִיץ פְּפוּחַ

בְּאֶבֶק כָּלָה חֲלִפּוֹ יַחַד
בְּכִסָּא שְׁלֵמָה — רַק לְרוּחַ.

זְכָרוֹן שִׁירֵי חֲמִיַת לְבִי
בְּמִפְחַ גִּפְשׁ שׁוֹר טְבוּחַ ;

הֲלֵא יִשְׁכַּח ? הַעוֹד יִשְׁאָר ? —
אִם גְּוִיָּתִי שֵׁם בְּרוּחַ! —

נָעַר חֲלָדֵי חֲלָף חֲלָף
מָלֵא חֲלָאָה כְּסִיר נְפוּחַ

בְּחֵלוֹם לֵיל בְּצִלְלֵי עָנָן
גַּם חֵישׁ הֲלָאָה — רַק לְרוּחַ.

עֵץ תִּקְוֹתֵי, בְּפוּץ עוֹבֵר
עָף מֵאוּוֵי, בְּחִץ שְׁלוּחַ

שִׁכְרֵי אֲהַבְתִּי לִי לֹא שְׁלֹם
אֲנַחַת לְבִי — רַק לְרוּחַ. —

דְּבַר הַחֲגֻפִים, פִּי הַלְצִים
אָבֵד כָּלָה גַם שְׁכוּחַ

גַּם אֲהַבְתָּם גַּם שִׁנְאַתָּם
הֲלֵא כְלָמוֹ — רַק לְרוּחַ. —

אֲכַבֶּה עוֹד רַק דְּמָעָה אַחַת
עַל קִשְׁתֵּי יוֹמֵי בְּזַחַת חֲלוּחַ

תְּנַחֲוּמֵי לִבִּי.

Von Jacob Heinrich Löw, l. Musterhauptschullehrer.

אל ידי ורעי המשכיל היקר התורני השלם סופר מהיר מהי
נתן אליעזר פישער נ"י אחרי אשר מתח עליו בתו יחידר
רוחה ע"ה

רֵאִיתִי נְהַרֵי פְּלִגֵי דְּמַעוֹתֶיךָ

וְקוֹל אֲנַקְתְּךָ עַל מוֹת בְּתֶךָ שְׁמַעְתִּי.

זַעַף יי תִּשָּׂא — וְאֲנִי יִדְרֶךָ

דְּהַגָּה עַד הַיּוֹם לְנִיד לְךָ מְנַעְתִּי !

בְּכֹל זֹאת עַד מָה אֲחַשֶׁה וְאַתָּה נְהִי וְנַח

תִּשָּׂא עַל אֲכַדְן שׁוֹשְׁבָה נְחַמְדַת ?

מִי יְדַבֵּר עַל לִבְךָ תְּנַחֲוּמֵי אֱלוֹהֶיךָ

הָהָה, אִם גַּם רוּחִי לְקוֹל יְגוֹנָה רוּעֶדֶת!
וְאִם תִּרְבֶּה כְּבִי, תֹאכַל עַדִּי קֶבֶר,
בְּשֵׁשֶׁת לֹא תוֹדַע הַרְגִיעַ בְּאֶרֶץ;
תִּתְחַבֵּה כִּינֹה תִּמְאֵנֶךָ עַל הַשֶּׁבֶר;
בּוֹעֵר יִמִּיד תִּתֵּן אֵלַי קֶרֶן;
אֲוִי, פֶּן תִּעֲרֵר בְּאַלְהָה יִשְׁנֵת מָוֶת
לֹא תִתֵּן גִּפְשׁ יַחֲדֶתְךָ לִשְׁחַת?
יַחֲדֶתְךָ — הֲלֹא בְּצַל שְׂדֵי יִשְׁכַּחְתָּ,
עֵבִים סִתַּר לָהּ וּבֵאוּר יֵה פּוֹרַחֲתָ!
זְכוֹר אֱלֹהִים וְשִׁקוֹל בְּעֵשֶׂה בְּמֵאוּמִים
רְאֵה גַם רְאֵה: אַחֲרִית כֹּל אָדָם תּוֹלַעֲתָ!
פֹּה בְּחֵלֶד מְלוֹנוֹ; בֵּיתוֹ בְּשָׁמַיִם;
יַחַד עִם שְׂרָפִים שָׁם גִּפְשׁוֹ מוֹפְעֵת,
לְשָׁם בְּבֵית יי, שָׁם בְּמִקְהֵלוֹת קוֹדֶשׁ
עוֹד תִּרְאֶה עֵינֶיךָ אֶת בִּקְוֶה לְתַפְאֲרָתָהּ.
רְאֵה תִרְאֶה נִגְהַה בְּסִתְרֵי בְּחֵצֵי הוֹדֶשׁ;
תִּבְיֵשׁ יַפְעֲתָהּ בְּאוֹר חַיִּים מִזְהָרָתָהּ.

הַסֵּעַר בְּהַרֵי קַארְפַּאטְשֵׁן *

Von Alex. J. Schorr.

הַשֶּׁבֶת עִפְתָּה בְּסַחַח פְּנֵי רִקִיעַ
קוֹל רַעַם בְּגִלְגֵּל יִגְעַשׁ חֵיעַר;
גִּשְׁשׁ עַל אֲרָבוֹת שָׁמַיִם הַבְּקִיעַ
וּבְרַעַשׁ וְסוּפָתָהּ הוּי יִהְיֶה הַסֵּעַר.
בְּשִׁטְמָה אַף יִפְצֵץ תּוֹעֲפּוֹת סִלְעֵי עוֹלָם
יִקְרַקֵּר צוּרִים לְרִגְבִים יִתְפּוֹרְרוּ;

*) Nach dem Deutschen des Michael Seidmann.

נְהוֹרֹת נִשְׂאוּ דְרָכִים יִתְּנוּ שְׂאוֹן קוֹלָם
מִפְּוֹרֵד הַפְּסָנָה בְּרַעֲשׂ וְחִמְרוֹ.

קוֹל אֲנֻקַּת דְּמָמָה בַּת אֲזוּנֵי קִשְׁבָּת
שֵׁם מֵרֹאשׁ הַרְרֵי עַד גְּבֻעוֹת עוֹלָמִים ;
בְּנִכְחֵי מְרוֹם ; נוֹצְצוּ רִשְׁפֵי שִׁלְהֶקֶת
וְאֲזוּנֵי תִצְלָנָה לְקוֹל רַעֲשׂ הַרְעָטִים.

שֵׁם אֵלֹזֵנִי חוֹסֵן רִבִּי תִפְאַרְהָה
— שִׂיא רֵאשִׁים מִפְּלִשֵׁי עַב הַגִּיעַ —
יִפְלוּ שְׂדוּד מְזוֹלְעוֹת רוּחַ סַעְרָה
אֲשֶׁר בְּסִאוֹן וְרַעֲשׂ תִהְמָה וְתִרְעֶ.

עֲרַפֵּל וְעֵלְמָה עֲטַפוּ מִשְׁדוֹת יַעַר
וְעַל אִפֵּי הַנְּחֹל פְּלֶה נְחַרְצָה ;
מִזַּעַף אִפּוֹ עוֹד לֹא יָדוּם הַפַּעַר
עוֹד יִסְעַף פֶּאֲרוֹת רַעֲנָנוֹת בְּמַעֲרָצָה.

בְּרוּם חֲבִיזֵן שְׁחָקִים אֵין עֲנָנָה כְּהִירָה
בְּלֹחוֹת צְלִמָּוֹת בְּרַחְבֵי הַתּוֹלְדָה ;
וּכְמוֹ לְעַת הַרְתּ בְּהוֹ עֵתָה הַיַּצִּירָה
שִׁלּוּלָה מִתְּרָה מִכָּל יַפְעָה נְחַמְדָה.

אָפֶס ! פֶּתֵאס לְפִתַּע תְּדוּם הַשְּׁעָרָה
עֵתָה נָחָה שְׁקָמָה סוּפָה הוֹמְיָה ;
וְזַרַח הַשְּׁמִישׁ בְּעוֹ וְהָרַר תִּפְאַרְהָה
וּקְרַנִּים מִיָּדוֹ עַלֵי חֲרֻבוֹת הַשְּׂאִיָּה.

חֲדַל הַרְעַם עֲרַפְלֵי שׂוֹאָה עֲקְרוּ
בְּשִׁלְל צְבָעִים הָאֵח ! נִרְאָתָה תְּקֻשָׁת ;
נָהַר פְּלָנִיו לְאֵשׁ יוֹלֹזֵן יִנְהָרוּ
וְהוֹד חֲלִיתָה הַתּוֹלְדָה לּוֹבֶשֶׁת.

שְׁמָה כְּבֻשׁוֹת צֹאן יְדוּדוֹן יְדוּדוֹן
וְרוּחַ קְרָמָה חֲרִישִׁית תִּשְׁוֹבֵב נִפְשִׁימוֹ ;
לְקוֹל כְּנֹר וְעוֹנֵב מִתְּנִים יְגוּדוֹן
עַת לְמָקוֹם רִכְצֵם רוּעֵם יַעֲהֵלְמוֹ.

היום רר השמש בא האהל
 תחת נבעות ער, ופניו פני להבים ;
 יקרן הסהר יאר פניו סלה
 וכאבני נזר יתגוססו הפוכבים.

המזמר בפילי בקול נחמד ונעים
 — ברוח נבאה אפס חפשי מדאנה —
 ישיר ישיר אהבים מפניות העפאים
 פחיק רעיתו תנוה והמעגנה.

אך מה ועל מה זאת עורקי לא ישכבו
 ודמי פעם ירוץ פעם ילך לאמי ?
 מדוע מפת עיני דמעות יזרכו
 וכעומיה שלמה נפשי אשר אתי ?

הוי יראה נחמדה, תקוה אפלה
 חליפות יעברו נפשי בסתר אהלי ;
 דעת אחריתי תאותי גדלה
 אם כגורל הטבע יהי גם גורלי ?

הגם אחרי סערות חלדי אחרי מותי
 אחרי יבקעי בחלד מרורת פתנים,
 ישם מנוחה ישאננה תהיה מנת פוסי
 אשפע נעמות נצח מנחל עדנים ?

אלכסנדר חיים שור.

Kritisches von Salomo Rubin. **אגרת מבקרת.**

אלומי איש צדיתי! שלום שלום לך ונוקום רחוק ונלב קרוב! צרוך טעונך
 וצרכה הצבתך אלי, כי גם אחרי אשר הקעו (או התעו) אותי אלהים וחרץ
 ונולדתי גאליליני ויבאני ארצה רוסיא, לא עזבת את חסדך ואמתך ונוני,
 וחפקדני כפעם כפעם צמכתצדך הונענוחים לבני והונעעשעים נפטי. והנה
 צמכתצדך האחרון שאלת ונוני גם הפעם, להגיד לך קוטעו ונעפטי גם על
 ונחצרת תשע ובעשרים ונקפרי כוכבי ילחק היולחים לאור שנה שנה ונחת פני
 הרב החכם, הנוקדר את הכוכבים צמחצרותיכם, הגולל חושך ונפני אור צקפרי
 הנואירים, ולינה ונפני נויס צמחצרוי הנותיוויס, הוא ידידנו הולץ הכעלה
 נו"ה ונחם צר"י טעערן הי"ו. הכני לנולחות גם הפעם ונשאלותך, ולהעציר
 על פניך כונה ונאמרים וסירים ונקפר הזה, אפס קלהו תרחם וכלו לא תרחם

כי רק וואוירי תושיה וטירי ושאג נפש וצקר יאורי ורוח צוחן וצדק ילבדו,
 לא כן יתר "הואילנות והטירים שהונה ונחכסיסי הצחוריס" (ולקף לחכמה ונהר"ר
 יש"ר ונקדיחה), צאגס טירי ללללי שונע וטדופי כל רוח, אשך אשך פעמוון
 הסרוח יענוגס צבתר השיר, טעליהס הקצ צדק החכס רח"ל דחז"ל "חל תהי
 טוטה צחרוזין" (חולין ל"ה ע"ב); וגס הונעט הזה נצחרה ציננו רק זעיר
 ונזעיר, ועליו אגיד לך צרוח נכון את כל אשך עם לצדי, וזה החלי:
 זל 11 הונטך פירוט אצות לאחד ונרצותינו הרפחיס ז"ל, וננאניו
 לנדין וננוו זל י"ב כי עוד ציניו נדע הונטל ההווי "וולאכה ונלכס"
 כהיום הזה.

זל 15 ונבצז ונל ונרדט דצרי תורה וחכמה וצקורה צחיך ערך ונליסה
 נעיונה ונלח הרצ החכס ונה"רל אייזלבער נרו. צדצר העברתו עס כי הונצטא
 "נענה לו זי" לא ננאל צכל ספרי הקודט, י"ל צדוק" כי באוור ונל הפועל
 "נכה זי" והלשון כלשון החוזה הזה — צענין תנייתו על אגדת פדר"א
 ז"ל, שפיר העיר ידינו הרצ החכס ונה"ה היכל כהנא נרו (הננודי ז"ל ע"ג)
 כי כן צנוקס הדפסה החדשה של פדר"א עם ציאודי הרד"ל, צעל "קדנות
 הזוהר" ונצאר אגדת שנואל, ננאל צז"הל "אור לפניו רצון כל העולוים
 לאיה צן לצן הכו לך לפי הוילה או לצן הוילה". חלל אס ידק
 הרה"כ צשפטו, לא יוכה צדצרו צעיס רוח לשונו צגלל ענין זעיר ונזעיר
 כזה, כאלו ענה החכס אייזלבער צדצר ונשנה (ראס צענין הזה תוכחת חכס
 א' צהנודי ט"ז כ"א והתכללות הרה"כ עס ט"ח ו') וכל דצר קטטה איננו
 טוה צנוק, דצרי חכמים צכת כטוועיס, ות"ח ורציס טלוס צעולס, וגס דלוגס
 אהבה. צאגס עון חופט וצדק צננו פדר"א איננו גדול כ"ב ונשוא, כי אס
 אונג הנאל ינאל איזו שגיאה גדולה או קטנה צאגדות פדר"א, אין אחריותן
 על ר"א הגדול, ולא אהו גלין ונשנמו: כי צאונת גס הונרדט הזה, כנו כונה
 ספרים קדמונים טלו, נכתז ונחלונדי תלונדיו ופי השוונגה צטס ר"ל, שהיה
 קנה רחוקה לכל הספר, כנוו שהעירו ע"ז חכמים רציס וכן טלוים, ראס ד"ו
 דצרי הגאון יעצן צספרו, ונטפחת ספרים" ח"א פ"א, וצקדר הדורות צסס
 ספר היוחסין אדות פדר"א "כי בצר ידוע טאעפ"י שהו ונכונה לרצי אליעזר
 האחרונים עשו פקרו כנוו הזוהר וכו" וני ידע כונה ידי זרים ונעתיקים
 ונחקים ווויספיס חלו זו, וכל וצקר ונעיר ונאיר על דצרים כאלה הרי זה
 ונשנמו. ועוד הרנוצ"ס ז"ל צנו"ל צ' כ"ו הפט ונאל ל"ד זרות גדולה צפדר"א
 צנאנורו ידוע, "שנים ונהיכן נצראו וכו'". והגאון יעצן צנטפחת ספרים ח"צ
 פ"א סי צ' נרע לייטז את ר"א "החכס האמת" — שהרעיש עליו סנו"ב
 את העולם לחכס ונחסרון השגה" (לשון היעצן עס). וצספר "ניצלות חכמה"
 להר"ר יש"ר ונקדיחה עלה ח' נרע צעל הגהת "ניצלות אורה" עס לייטז
 את דצרי ר"א חלו עפ" ח"ה, והטר דון יחק אצראצינאל (כן כחצו שנו
 ודפיסי אונטרנדס צנתס טי"ז) צס" "עטרט זקנים" פרק כ"ג עפ"י חקירתו
 ע"ט, ועיין עוד ונה צס' קול יהודה להר"י ונאקאטו ז"ל ונאור צ' סי' ד'.
 וצאנת איינו רחוק כי גס הונאור כלו "שנים ונהיכן נצראו" הי"ל הוה שית
 נוספת ונאיזה ונפלטקף אחרון, אשך הי צענת הגלות נגלות הדעת האפלטוניית
 הוהת ונאנור היולי גס צין ונקוצלי אונתנו, כאשר צרר היעצן עס. וגס צפרק
 ל"ג חלל העלמות היצנות אין ספק טנוקחא ונטענה הי, כי צנוקס הרד"ל

„מתיצח עולם“ כי תלוידיס רצים וטויים חצרו אותה גשנו ופי השנועה
 וכ"א הסיק נופך ונשלו לדעתו ולשיטתו. — הוצטא צפרק ל"צ „ודשנו
 עמוותיו“ הוא פשוט ומוצן צדרך כפעל ון הפיעל „חדשן עולם“ (וושלי) כמו
 שהעיר הרד"ל עס ויתר תולדות הערות צקורת וחפישות ווהר"ל צפרד"א עס
 קן טעות ככוחו וועילות ורלויות לני שאמרן.

לד 21 איה קוערה ותאנית תנוררים על ונות הגלון ר' ונשה קופר
 ז"ל ונלונדו הווצהק הנו"ל ה"ו. הקינה הזאת חודרת בחצו לטושה קרצ
 איש ולצ עווק, ונלותיה חלים טכונים לפלח לצ הקורא, ונוריה צני הרנחיס
 לדקר צכליות השנוע. — לד 29 ונל חכס ירושלמי צק' עט קופר שני
 שירי עוגצים העיוחסים להראצ"ע ולרעו הראצ"ץ. ונאחנו נפון ונלד אס כניס
 השירים האלה לצעליהס, צאשר עניינס לא יתאס עם הבונת כפס הראצ"ע;
 אכן אס יפלח ונווני לצח עד תכונתס ולדעת וני אציהס וני ילדס, צכ"ז ככר
 ונחכס כי קדמוניס הווס, ודוויס צתכונתס אל קלת שירי הלוי ואל שירי
 הקראי ר"ע ונדראי, ור"י אלה ריצי צתכנוני, ור' ענואל צנוחצרותיו ודוויסס.
 צורותס צנוייס השירים האלה ע"ו יחד וצ"ת יחד וצ"ת צדלת וכן צקובר,
 כושקל שירים רציס וכן שלנויס וכן קדוסיס כמו שיר „אדון עולם וכו'. ויש
 לתקן צשירים הכוכחיס קלת טעיות ואלה הן : צשיר הא' חרוז א' צקוק הקובר
 ל"ל כ וט חרוז צ' צדלת ל"ל אפיק לשווי הושקל, חרוז ג' צדלת ל"ל יע לט,
 וצסס כ"ו ה" רונו על הצחלה צשוויס, חרוז י"צ צקוק הפיגר ל"ל הונו ה,
 חרוז האחרון צדלת ל"ל ווס יעל לשווי הושקל. צשיר הצ' חרוז ה' צקוק
 הדלת ל"ל על לוי, וצקובר עס ל"ל אדעה לתקון הושקל, חרוז י"ט ל"ל
 יהי וחרוז כ' ל"ל עיר וסכ ג"כ לתקון הושקל, חרוז כ"א ל"ל והאותות.
 אל וצטאטיס רציס צשיר הזה ונלצד שהס טוחיס וווגויס צעניכס, עס ג"כ
 צלתי טהודיס צלטונס וצנוצנס.

לד 33 ונכתב חכס הקראיס צהעליץ, הוודצר על פינד דינייס צין
 הרצניס וצין הקראיס צענין קדוש חודש וטוונחת הונח וונות תפלין *), אשר
 עם היות עניינס כאלה כודעים כצר לכל דורש ונעל קפרי הקראיס אשר
 כפרלו צוהנה הרצניס ציוניס האלה, עס צכל זאת ונעיליס להקורח צצחינת
 לאתס ופי חכס קראי צווננו (3) דצרי הוכתב הזה עס ונוש דצרי ונכתב
 אציו החכס ר' אצרהס צר"ל, אשר כתב צעלס הענין הזה, אכן ציתר טוב
 נועס ודעת, צצנת ת"ר אל החכס רלנו"פ בר"ו, הנדפס צהלופה להנגיד ט"ז
 גו"ו (4), ואכר וננו יס לתקן קלת טעיות צוונכתב סוכחי צכ"י, ד"ו צונון

(*) והנה צענין ענתה הקראיס על הכחצ וקשרס לאוח וגי' שטוח רק צדרך
 ונליה, העהרתי דצריס זה כעשר שניס צונכצני אחרון אל החכס יש"ר ז"ל
 אחרי הוליוו לאור קשרו צחינת הקבלה, הלח סוח זכור לעוב צקמרו „ילקוט
 יש"ר“ וסאכתה הזה וונתה עתה לפני החכס העקדר הכוכבי ילק י"ו, ושמו
 לעת וועד לאחו עם תשובת יש"ר לאור צאור חמיס.
 (3) עס סוח ונכנה רצני אחד (שהוא כנרלה החכס ר' טעול ל"ב גאלדעננערב ז"ל)
 צסס מ קו צל שר"ל רצני ונלויין צחורה העקוצלה צע"ס.
 (4) צאגרת הווס השחשט חכס הקראיס צלשון עזה וקאס נגד אחד הרצניס הנקרה
 ונונו ונ" ושה היוני צונצטא „הרקו שיניו צפוי ונלחעוטי ונלו“ אשר לא כרת
 חכס צעל קורס ונדות!

חבור ת' הנוצח נר' אהרן הראשון בשנת ה'ד' ת' ה'כ"ג, וצונו חבור קמר
חדרת, אליהו נר' אליהו זשי"ל בשנת ה'רכ"ז ת' ה'ר"ז, וטעות הזאת נפלה
גם בזמננו הנוגד להלן בשורותיו הנובעות וקמר חדרת אליהו שכתב צונונו
שנת ה'ר"ז וכו' שצ"ל ש' כ"ל כדלעיל ה'רכ"ז, לפי דציוו טס צעלאו שחבור
הקמר הזה היה יותר ונוחחים שנה אחר חבור קמר הנוצח ה'כ"ל

ד' 37 שיר הל"י על קבל הקלוו"ח (5) ואת החכם המליץ ר"ו זיידוואך
כ"ו. השיר הקטן הזה נראה צחורי הוד ויפה צחורו חן, יסודתו צחוכן כוחתו על משלי
ונלך המליצים, כי נופח תעופנה שפתי זרם וגו' ואחרית המורה כלענה וגו'. והנני להעיר
אזכך גם הפעם, כי רוח השיר האמתי לא ינאס צננינות חשק ואש זרה. אם תוכו
רלוף רלפת קודש צחובללת לאוזן טוועפת, כאשר ראה ראינו צשירי חשק חנויכות אהבה
והנושורים הקדושים שהע"ה ר"ה ר"ה רצ"ג רצ"ב ורצ"ב כוונס ככ"ל,
והרשות נחונה לאנשי רוח וצעלי נפש וכטונה יתירה, לצר שירים כאלה בדרך
רוח על זרות רוחיות אשר רחפו לעיני חזון הנושור כלעיני זופה ונציו
תנוכה קגולתו צשני ורווי דויווי, כאשל נעשה צשירי חשק האיטלקי, Petrarca
אשר קלח ונצרוו החליטו כי עלם חשוקתו ותשוקתו Laura ששהה נפשו
צחעלויות עזו המות, לא היה ולא נצרא חלל משל היה על זורה רוחנית
אשר פענתהו צשירי (6). כי כמו שכתאונת על ס' שיר השירים הערת צעל
העקידה, שצו יתהלל העוקבל העקבל והחוקר צחיקרתו שאפי' הרוצ"ס ז"ל
שהשכיל צכל דרכו להשען על צינת חלם בדרך רצו אריטתו ולא הלך כצני
דוכו לקרחת נחשי פרוצים וקטני הקודות, שצן צשירי קודש האלה רוז נמשל
על האוונה הישראלית, כמ"ש צאגרת תיון ז"ל: „ושלמה המלך ע"ה דמה חותנו
לאשה יפה צחכלית היופי שאין צה דופי שנא' בלך יפה רעיתי וווס אין צך,
ודמה שאר האוונות והסצרות שרולים להנשיכה אליהם ולהחזירה לאמונתם
כאנשי הצליעל השטופים צוונה והנפתים הנשים שהם צנות חיל להשיג מהן
חאוותם הנוכערת וכו' „עכ"ל; כן ולינו גם צין האחרונים שרלו להחננות
צזה לשהע"ה וחצרו שירי חשק ותוכס רלוף: אם דרש פילוסופיי, כמו "שיחות
אהבה" צלטון חיטלקית נר' יהודה אצרבנאל; או רוז ונחקריי, כמו טעשה
האמן המלח צננינות חשק על נייס ועוגצ צמחצרת י"ז את השיר הזה:

אָמְרוּ יָמָּה אֵשֶׁה בַּעֲלַת בַּעַל
יֹם נוֹרֵדָה בֵּית נוֹ-אֲפִים שְׂקָדָה
הִיא חֲ-שָׁקָה בָּזָב וּבְכַלֵּי־עַל
לֹא יִדְעָה אֲלֵמוֹן וְלֹא עֲמָדָה
לֹא פִ-עֲלָה דָבָר וּמְתַפְעֶלֶת
תַּחֲשׂוֹק בָּזָרִים בַּעֲלָה גוֹעֲלֶת
סוֹד בִּי הָיָה לִי נוֹ-אֲפָה אֲוֵלֶת

(5) ונריך טס לחקן עזי דקיוק חלטון: טס חילותי טלח כיון על חלסיל כ"ג, כי
חס על משלי ה', ו"ל חילתי כחשטע המשקל פעלת, והפעל "ויז" טל"ל כ"ל צ
חו מ"י. —

6) Vgl. Geschichte der alten und neuen Literatur von F. Schlegel.
2. Theil S. 10.

יום נולדו הרים קבי ילדה
 ובחזקת שקיה מעלה היא מעל
 ובכל אשר היא ענבה בנדה
 לראות בסוד עירין ואלי מעל
 רבו שנותיה ולא יקנה
 ואענה חידתכם צפנה
 תקרא והוא הסוד אשר ממנה

הרומן (ענין נצלות חכמה ונהר"ד יש"ר ונקדיאס בהגהת נצלות אורה
 דף ס"ח) על טבע החומר היולי ל"ד הפילוסופים קדמוהו אל אשת איש
 (המורה ג' ח') ונפוצת דרכיה לכל עובר, לפסוקי אורה אחרת; או רעיון
 געגועי האווה הישראלית אל אחיהם מצענים, כרוז שירי ר"י הלוי, וכמו
 "שירי טולמית" ונהר"ד הכ"ל, וכמוהם ל"ד גם שיר אחד הנמלא צוקף ספר
 אחד קדוש יאמר לו הוא ס' אצקת רובל (דפוס נאווי דוואסר תקנ"ד) שיר
 חשק כזה:

שירי צן חכם ישננה אז ואם אל תשוקתו (תשוקתו ?) כי יסרה צעיני
 והיא חוננת.

צ"ת ויתד וצ"ח צדלת, צ"ת ויתד ותכונת צנוג.

צושקל החותם: אם לש-כחם יפך תשכח יוני.

אם אשר-בחה מראך מראה אללים
 או זיו הדר שמשך מחשיך גבוהים
 או רום מכון שבתך על כל גבוהים
 את מ-חמדי את שמחת יוני
 אם אשר-בחה יפך תשכח ימיני.

אמרות הבונתך עפרה ערבות
 בשמי לחיך מלאו רחובות
 ידמו לשניך עדרי קצובות
 אדמו שפתותיך* מדם ושני
 אם אשר-בחה יפך תשכח ימיני.

ראשך בכרמל הוא עפרה תמימה
 שערך בארמון אגוד געימה
 ושתי בנות עיגך בכסיל ובימה

(* הסכון שפחך לשווי העסקל.)

מצחך בעצם הוד נלגל שמיני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

צואר בעמוד שש מזויר בחשך
משוך בחוש חסד פחת לראשך
מושה (?) בחלקתו לבנת (?) ומשך
בו מ-אנתי משען גאנני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

גבות לך פדמות קשת עננים
יורו בלב הודים חצים שנוגים
לקר עלי מצחך ציץ מפנינים
נושא אשמי הוא נושא עוני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

לך הוד בשודים בשגי עפרים
רועים בשושנים תוך הכפרים
לא יעבור רוח בין הבתרים
אש אהבתי גם מעיר צפוני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

ברק בתוך עפעפיד ועופף
החן והשקל אותם חופף
כל צור לעומתם קשה ירופף
שם שוכנים תמיד לבי ועיני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

רבה בשנים את עלמה צנועה
בתגך בעשת שן מעין ישועה
חלקת שדה ערן אך לא זרועה
שם מחשבי הוא שם רעיוני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

אפך במגדל עזו עומד במצפה
גזרת שבו ספיר שוחם וישפה
מקים ברוחו כל נכפה ונספה
מנהו מקור רוחי פחי ואוני
אם אש-בחה יפיד תשבח ימיני.

שָׁרַף קִירָה בְּבַלְי פְּנִימָה
שׁוֹקֵף וְאַלְיָתָף (!) מְנַה תְּמִימָה
לְאִישׁ אֲשֶׁר יְהִי אֱלֹה תְרוּמָה
וְשִׁישׁ וְלֹא יְחֹשׁ אֶל רֶשׁ וְעוֹנֵי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

חֶפֶז בְּיַיִן הַטּוֹב תּוֹמֵף מְזוֹנֵף
דְּבֹשׁ וְגַם חֶלֶב תַּחַח לְשׁוֹנֵף
יִדּוּ בְנֵי אֱלִים אֶל שִׁיר גְּרוֹנֵף
גִּילִי וְשִׁמְחָתִי הוּא גַם שְׁשׁוֹנֵי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

יִפִּית בְּמַגְבְּעוֹת לִפְנֵי יְדִידִים
בְּלִכּוּשׁ וּבִמְעִיל חוֹד אֶף בְּרִדִידִים
עַל צְוֹארוֹנֵיךָ נִי מוֹ רִבִידִים
נְעַמְתָּ בְּסוֹת נְכָרִי וּבְסוֹת מְדוּנִי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

יִפְיוּ בְּיָדֶיךָ יַעֲלִי צְמִידִים
אֶף אֲצַבְעוֹתֶיךָ נְעִמּוּ אֶפְרִידִים
גַּם הֵם בְּטַבְּעוֹת מִפּוֹ חֲמִידִים
מַעֲשֶׂה יְדֵי אֶמֶן אִישׁ תַּחֲכַמּוֹנִי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

בְּלֵף נְעִימָה אֶף מוֹם אֵינן בְּגוֹפֶךָ
אֵינן בּוֹז בְּנַפְשֶׁךָ אוֹ חֲרָפָה תִּשְׁוֹפֶךָ
טוֹכָה בְּרֵאשִׁיתֶךָ תְּהִי בְּסוֹפֶךָ
שָׂא נָא צְבִיחָה אֶל קוֹצֵר לְשׁוֹנֵי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

עַת תַּצְעֲדִי אֶל קוֹל תוֹף וְחִלְלִילִים
יִפּוּ פְּעַמֶיךָ אִז בְּנַעֲלִים
עַת מְלֹאוּ זִוְךָ בְּלֵ הַשְּׁבִילִים
אֲשַׁכַּח שְׁנָתִי גַם אֲשַׁכַּח מְזוֹנֵי
אִם אֲשֶׁר־כָּחָה יִפְיֵף תִּשְׁכַּח יְמִינִי.

עוֹד יֵשׁ בְּאַלְהָה בְּךָ אֶלֶף שְׁכַחוֹת
קָצְרוּ בְּסִפּוֹרָם שִׁירוֹת וְשִׁחוֹת

לְכָלוֹל שְׂבָחָךָ אֵין חֶכְמָה בְּשׂוֹחֹת
 אָדָם לִיזַאת רַעִיָה אֲחֻתּוֹם גְּרוֹנִי
 אִם אֲשֶׁר־בָּחָה יִפְיֶךָ תִּשְׂבַּח יְמִינִי.

מִטְחִיב עֲלִיּוֹן נִפְשֶׁךָ חֲצוּבָה
 חֶבְרָת בְּבָמָן בַּת גְּדִיב חֲשׂוּבָה
 הַפֶּחַם בְּאַפְּךָ אֶל רִיחַ גְּדִיבָה
 יִרְאֵת אֱלֹהִים אֶת שׂוֹכֵן מְעוֹנִי
 אִם אֲשֶׁר־בָּחָה יִפְיֶךָ תִּשְׂבַּח יְמִינִי.

שְׁלוֹם אֲשֶׁרָה לְךָ שְׁלוֹם נִתְּךָ
 שְׂבַחְךָ וְקִימְתֶךָ בְּוֹאֶךָ וְצִאתֶךָ
 שְׁלוֹם לִיּוֹלְדֶיךָ וּלְכָל עַדְתֶךָ
 בְּרַחֲמֶיךָ יְהִי יוֹצֵרְךָ צוּרִי וְקוֹנִי
 אִם אֲשֶׁר־בָּחָה יִפְיֶךָ תִּשְׂבַּח יְמִינִי. (7)

או סוד ח"ן כמו טירי חתקינו סעודתח להאר"י ז"ל, שע"ז אור החכס
 ווהר"ש דובנא ז"ל צבל תקון סופרים צוכתצו הכדפס טראש הוחצור להחכס
 רו"ח ז"ל: "וידו חלקתה לו גם צמלכת השיר, כאשר נראה צג' שירים טעשה
 לב סעודות שנת, וחתם טונו וטס אציו ונטפתחו צראש הצמים, והנה יפיס
 צחרחיס וצוקצב היתדות והתנועות, וצלטון ארוני טאינו רגיל כ"ב על לשוכנו
 כל"הק, וכלל צס צקור לטונו הכוונות של ג' "הסעודות, ע"כ; או לווד
 ווטרי כאשר טעה הרינו"ז כר"ו צטירו "ספל קאוול" טלפנינו.

דל 54 העתקת וולית האשכתי יעאן פויל. תרגום עברי ונדונין החלום
 הזה דפס צראשונה צכנפי יונה הנקפחים אל הוינה וואת ווהר"ש זקס נרו",
 ואחריו דפס וונוי הכותב צו"ע, "הנער" אשר להוצער (היולא לאור צלצו
 ע"י הרצ החכס וו"ה יוסף בהן דק נר"ו) העתקה אחרת צסם, "חזות קשה",
 והנה זה טלטיסה העתקה ככוכה וחה; חצל טגהה אחת וועיררת לחוק, יולא

(7) וטקל השיר חוס דומה צמדה וצוטורה אל השיר, כי אשורה שנת וגי וטראצ"ע
 צסנס צלורת הטונון (Refrain) טלו כו"ט החכס רו"ח ז"ל צהקדמות ווחצור
 טנועות צטעס טסס טונון צסס ק' וטהלך להכ"י קמחי לחצר: והטין העשירי
 חול וורכב וצ' תנועות וכו' וחול על וטקל טונון ווהטין חוס וט טסורכ הרצב"ע
 כי אשורה שנת אל יטורני וכו'. "וככה הכרת פני השיר חוס טענה צו כי קדמוני
 חול, חס אונס לא ארע כעת (כי חין לפני טוס דיוואן וטקדמוניס וגס זכרוני
 לא יעירני לערות וטקורו) מי אציו ווי לידו, כמו טלא נע אל ככון ווי חול
 הוחצר טפר חצקת רוכל ח"ב צעלנו הויוחס לב' ווכי צשנת ח' קל"ה ל"ד
 יוחסין וטעח דוד, וחלקו טעני חול כולל חלק טעני וט' "נפט החכמה" או "ספר
 וטקל" להטקצול ר' וטה דיליאון ז"ל.

והפני המעתיק הזה, שהצין את הוולגה האשכנזית, Latre לא צהורחתה הראשית (שכן צלטון רוויי מורה Larva חזות פני עדים וטעירי ליל) השייכה לענין, שר"ל ללם חכמית פל"א איש ונחש צטער על וקסוה הכיתח על פני אדם להסתח בו ושנו צוקרל לר"ק, "אפר" (ו"א ב') או "סתח פנים" (איזו י"ג וב"ד) או "בסות עינים" (צראשית ב"א שהוא "מחשקב" צלע"ז, וצ"ח "פרלוק"; כי אם הכינה צהורחתה הנושאלת צספרי תורת התולדה, שר"ל שרץ העוף צבלגולו השני, צטרס לוחו לו הכנפים, וקקרא אז צשם, Klaupe וטרח לתרגס צהארכת דצרים וצהערת וואוורים לאמר, שהוא תולעת שרץ העוף הנושנה לורתה. . . וחטט צזה ואשס כגד כוונת הענין וכגד הצנת השכל הישר. והנה צעיקר טעס שחוף השס הזה צלטון העינים, יגיד עפלו רעו השס Puppe הנושותק צל"א ג"ב, לטכוי דעות שרץ צבלגולו השלישי, ולחותר פני איש צצורה קטנה, כוונעה התרפס שחוף הילדים, שנקורו ג"ב צל"ר Pupulus שר"ל נער קטן, וקקרא האישון צל"י Pupilla שר"ל כונו צצ"ע צת עין, שהוא הללס הקטן הכראה צשחור צצעין. ולד"ק וקור השס הזה צל"ר הוא ועס עגס פופה Poppea אשת כירון קיקר רוויי, אשר דאגה מחד על יפי פניה, ותהי האשה ראשונה אשר נתנה וקסוה על פניה, לשמור עור פניה וקור וטרצ וחורצ האויר. והנה הורחה הראשית על שני השמות האלה היא חכמית פני אדם, ויען כי הנוחצפסיס צאפר יתנו וקסוה כזאת על פניהם, לכך כונו גם את עעיפת שרץ צבעורו וצמוטוהו ג"ב צמוות האלה. ואולי וקור ששם הראשי צל"ע אפרוח ושהס אפר היל"ל צתום' ח' הושקל, ע"ד, "פרחח" (איזו ל'), ורק אח"כ הועתק לכנוי כל עופות הקטנים.

75 58 וכתב מולא חן ועכל טוז מהרצ החכס הר"פ וויזס כר"ו לך 64 שיר טהור ונזוקק ונחא הושקיל לעיר ליוניס הר"ר אצרהס צריל. הושקיל הזה כודע לי ונקרבו, ונולחתי צרוחו יתרון הכשר חכונה ודעה, ותכונת נפשו רחבה ונקצה לנעלה להשיכל להיעיץ. לך 65 שני מכתבים מהרצ החכס מו"ה יוסף מרדכי יאסנו ז"ל אל הרצ החכס דורס קדמוניות מו"ה. שלמה פריענקל הי"ו. המכתבים האלה אס כי רוצס שיח וטיג צלי ד"ת, הם צב"ז יקרים ונעינים, כי אף שיחת חולין של ת"ס לריכה תלמוד, ודצרים ריקנים שצחס מלחים גריגרי תועלת כרונין הר"ד, "אפילו שיחת חולין שלהן טקולה כנגד כל התורה" (והרש משלי ח' ט') צשגס ייקר לנו מחד לשמוע עוד הפעס לללי הלשון העצריה על שפת דר' יאסנו, אשר לא השניענו כזאת כעצרים שנה לניוס כחצו חלימות עצריות צו"ע "הליין" שלו, ועוד לו וכתב עצרי דפסס צהאגיד זה כשלת שנים.

72 75 נוסח שטר נודעה מייחודי העיר יודעצבורג צארץ שטייערנארכ צשנת קפ"ז לחלף הנוכחי (שס צצורה השניה צ"ל, "צצית הבכסת"). צעלת "לחניח" שרלו לתרגס צה הוולגה האשכנזית laffen לרחה איך השתדלו יהודי אשכנז אז לתרגס וליס גרונייס כלורתס אל לשון עצרית טהורה, ואס רק צקושי גדול עלתה צידיס. ועוד כטוב לראס צוכתב הזה, איך הכנוי "הפריץ" שנקורו צוקקרא ונחתה צכנוי צן פריץ קורר ונורה, השתמשו צו לתמוס לאות שס כצוד ותפארת גם יהודי אשכנז צשתלת לחלף הזה, הפך השערתו קלח כי

תקור התואר הזה חדש ונקרוב אל צין יהודי פולניא (8). וזה נחזר ונכרי לרף התוארים הפדץ הכבד צזה!

77 וכתב נתן אורי עפר וערוך צטוב טעם ודעת ונהבס מו"ה זעליג לויטערבאך זמועצותיטש, צעל המאמר היקר „דצרי רב“ הכדפס צו"ע „הסער“ ה"ל, אשר ואלא חן ועכל טוב צעניי כל ווקירי חכונת ישראל ודורטיה.

78 84 וכתב ועריות על הדיקים ועל החקידים צארלוט פולין ורוסיא, אשר לנורת רוח ולדצון נפש הנאחמים והנאנקים על תועבות הנתקדשים הללה, פשה תפשה וקפחת הבת הזאת כלרעת ונארת צבל הארץ, והרצנים יושבי על ודין לא די כי יטו שכונם לקצול אחתם (9) כי עוד יאחיפו להם ותטמא הארץ צמועצותיטש. ועמה אחי צא לא וראה איך טובה לפרנס על הרצנים הראשונים ונכרם על רצני פולין צזוננו (10), כי מדי אלם ונתקדשים ועטרים ונתקדשים גם הנה, וילחבו עפר כפות רגלי הקדושים אשר צארץ, כי שכה יטכחו את ונקור ונשחת ונעין כרפש על הבת הזאת; ראה ראינו את הרצנים שהיו צראשית הולדת (וולדת חוץ) השעברוריה ונקאחים קאלת הדת הטורה צבל ונאורם, וצראשם הגאון יעצ"ץ ז"ל (עם היותו גם הוא ונקובל גדול וחקיד אונתי) הלא כה דצרוי נקפרו ונעפחת קפרים ח"צ ע"ח „ונעינתי ונשומע כי עתה ונקרוב קונו כח חקידים חדשה צוואלין פאלדיע, וצאו ונהם גם לנדינה זו, שכל עסקם צקפר הזוהר וצקפרי קצלה, ונאריכיום חאי היום צתפלה, צתפלה הרצה יותר ונתקדשים ראשונים, עלא היו טוהים צתפלה עלנול אלף שעה אחת צלצד, אלל יתר על זה עושים אלו (לפי ו"ע לי) צתי"ח תנועות זרות ונשונות ונוגונות, ונעפחים צדיהם וננענעים ללדיהם, ראשיהם כפופים לאחוריהם, ופניהם ועיניהם פונים לנועלה, נגד ונה שאנורו רז"ל שצריך להיות העינים לנטה והלצ לנועלה, וצתנחונמל לא כאנור להיות עינים לנורם אלל צשעת קדושה וקבורות כו"ט צקולם, והרנו"ע צתשוצה אקר כל תנועה צתפלה וכונה כרכורים כרכתי לנולא פטר דצר, להטיר רק קלת התנועות הנוף צנחת אחר וקדם, לעבורר הכוחות ורוחות חיוניות צלצד הותר וכו', והקדונוים צתפלתם היו צלי הרגשה, ועפס"ה היתה שוונה צעמודם תרפינה כנפיהם ואלה עושים כפיים לעוף השמים. ותנה על עלנך אס לפני ונלך צ"וד יעשו כן, הלא יטליכס לארץ עד שאצריהם יתפרקו, וכל גרונותן הדיקו, צאמת אס הייתי רואה עושה אלם עלא שערום אצותינו ז"ל החקידים האונתיים, גזרתנימו לשתקיה צגזרח דפרולא עב"ל. וצקפרו חלי כחם ה"ל ז"ל: ועדיין ונתחדשות צכל יום כמות הלונחות וזה הארור (צצחתי לצי) ואחת ונהנה הם המרקדים ונעסקים ונכים כף אל כף וצאצע לרדה תוך תפלת י"ח ושאר ונעשים ונוגנים אשר לא שערום אצותינו וחקינו, כונעט הם צעניי כעוצדי הצע"ל (גי' צלע, גי' לצי, גי' לואה) וכו' אודות הבת החקודה לה כפיים ככנפי השערות והאלמה למינה, גונצי דעת העליונה וילצכו אדרת לער למנען כחש ותחתיה

(8) Vgl. Allg. Z. v. Sub. 1843 Nr. 6. S. 85. Art. Galizien.
(9) ועליהם נאמר, החמורים הם החלמידים הכונים שנאמר צישכר חמור גנס' (הרמ"ח צם' חורה העולה ח"ג פני"ד)
(10) ועל רבנים כאלם „אמלתי צרוך ה' שלא עשני אצ"ד" (חלי כחם והגאון יענן) *

תעמוד הנהגת היא חיות הנובעת ש"ץ לרעת הנהגת עב"ל. — החכם צעל
הנאמר הזה מחלוצי הנהגתו עם על החוהרים "הגדול והקדוש צעמים ובארץ"
אשר נתנו אשתי הבת היא לאחד מקדושיהם, אכן יותר היה לו לנשות ולצד
למשוגעים האלה, איך דבר כזה הוא חירוף וגידוף כלפי מעלה, כו"ש הבאון
יעצ"ץ צ"ק שאלת יעצ"ץ ק"ע על אוחס שכתבו לכבוד רב אחד לשון
שנה וקילוס הקדיש לית דכוותיה ונלעיל וכל זכחא, ונסיים שם ז"ל:
צלשון כבוד ותהלה וזרכה האמורה צה"ית צחלה, חלילה להשתמש צו להדינו
לא תהא כזאת צישראל וכו' ע"כ, וע"ז לוח החזה צן אנוץ, כצדי לאחר
לא חתן ותהלתי לפסילים!" — ונסיים צדד עוצ ישנחנו הוא השיר, חלום
צצעים שנה" זל 101 והנלץ הנפאר מו"ה אל כסדר ל א כ ג צ א כ ק
כר"ו. ותהא שלום וכו'.

Von Bernard Goldberg. מאמר ההסתעפות.

(הושך) פרק א' התכונות הנפשיות ורגשות הפנימיות הנושטרות
צקד צל איש ענוק, נראות ונלטיירות על טעם הפנים אשר צדק קראוס
"נראה הלצ, וכהתחלף הלצ צפנים אס לצן ואס אדום כן יתחלפו איכיות
הרגשות ההום, אס רכות ונחות, או קשות ונחבשות והוונות. ולפעמים מולא
צהרגש אחד חלף שני אלה הלצעים.

והליור יתכן שיוכשר על כל הפנים, ונעציר עתה עדר וערך התכונות
והרגשות ההונה תחת טעם הצקורות, ולציג אוחס עדר עדר לצדן. לנעין נוכל
צקור אוחס צקור עין שכלנו.

הכעס, חיונה, הרוב, הלוחס, השנאה, ונלטיירים צאודם ונראה הפנים
הנוטה אל הכחות והשחרות, ויתחלפו פה הלצעים ונצול הצקרת האודם עד
צול האחרון הכחות, כפי התחלף איכות ההרגשות ההס צחוק או צרפיון, וזה
טעם: חוס צכצמים, על נראה הכחות, חיונה, על הכעס להוצ על נראה
זהוית כזה, אס וצד להיצין ז"ל צתלמוד, על הלוחס והשנאה, חנה וענינו
השרפה, והשאל על הכעס, עטן על שם כחות הנראה הנותנגד להצקרת להצ
האש, יעטן אשך, על הכעס, ונוללים כעין נחשת על אודם הנחשת, וכי
ינלו אשתי על הראות הכעס והתגרה צין שני הלוחניים וזה צשני ונצט
ונתחלף צתלמוד על כחות הנראה של דבר הנותקל, כאץ צוקרל על הצצת
הכעס, וזה טעם הפיעל חנוץ צגדים, על אודם כדס, כי יתחנץ לצני, על
הכעס והתגרה, שני על נראה האודם, שוכל על איש כועס על רעהו, שכל
הכחם על התחלפות נראה הזוית הניוחד להנותכות ההוא, לן צחנה, על
השתחות עת הערצ והחושך-נאכטען-וילנו העם על ושה, על הראות הכעס
והתגרה לני, אמה על הצחת דבר צנעוד החוס והשרפה, אף על הכעס, וזה
שנושוק לפנים, על היות הפנים נושכן העינים, הוצריקים ונוללים, כטעם
געזיכט צלשון אשכנו, ועל היחס ההוא פנים-פנייים, שהורחתו האחרון עלס

מזריק לכן או אדום. לחם על דצר הכאפה ונתתה לנוראה החוום והטרפה
 האדם. כמו זאב כנה צראט ון צראטען. צריטען. לחם טערים על הכעם
 והתגרה. לאכען. האדערן. והגורחו ח"ב ון חוס והלמו"ד לזיור. וכן חלת זאם
 על דצר הכאפה זאט. ון וואלליס טהצאלו למעלה. לריז וואה על הכעם
 והתגרה. ומואל ח"ב יחס דוואה זעלשט הויליס. אפה-אף. לחם-לחם חלת-זאם
 לריז וואה. והצן. צוש-יצש על החורצ והבהות. טהצאלו עס דוד על הלוחס
 והתגרה. בהם הנגע. ולא כהה צס על הרלוח פנים רעוים לוי. זעף ונתקופת
 למ"ד זעעפה ע"ד טלאן-טאן. על רוח קדים חס ושורף. יזעף לבו על
 הרלות הכעם.

ה ע ר ה. על היחס טהצאלו למעלה אלל אפה-אף טורלח הפנים. ואלל
 פנים-פנייס. נראה לי היות יחס עצר-עצרה. רלוני טולח עצר הויתו ון
 צר על הלוצן והליטוש. והע"ן להגורם כמו עשן ון טני-טונא טהצאלו למעלה
 עגל ון גלל. ערץ ון רץ. ועוד דווייהס למכציר. כאשר הוכחו למדי צוואור
 ההגורם תראו וטס. וענינו הדל טלפני הפנים וקוס וטכן העינים הוחסירים
 פארן. דיא פארדערע זייטע וזה כאור צלמווד עוצר לעטיון כמו ון פנים
 לפני ון קדם טורלחי הדל טצו טתחלת זריחת השמש צוקר ועל לד טהאלה
 הפנים ע"ט וטכן העינים. כאור קודם על קדיייה צוון ועל חנועה ופעולה
 טקדמה. והפעל עצר הורלחו לפ"ו התנועה לל טלפני הפנים פאררוערטק-
 שרייטען. והנה וולח עצרה על טהנאה וטכעם הולטעיר צהצקת והתלדמות
 הפנים. אולם התיחסותו לטורו עצר. ונעצור הארץ עיין להללה העעם. עכ"ה.
 טצווי והטעו גדרו החלטת עלס הכנעה והכעצ למתחץ וטחורוית הורלח.
 ער טלח תמול טחכירה צו טצווי וצלרוף לדצר היפה מצדיק ונתחוצץ הורלח.
 וזה טעם: קיץ על עת השחרר השמש צעזו תקפו על הארץ עד טוקצ חורב
 ויצוטה. ועל תחליים הוטיצוים צחוה. ונפשו קלה זלחס הקלוקל. על
 התעבו. וזה טקץ (צט"ן) ההגורה צר"אט כמו שחר ון חרה. טעלים ון יזול-זול
 עיין וואור ההגורה) על דצר הווחלט לצווי ונחעב. תחלים וטיצוילי צלמווד
 על תתלדמות והטתרות פני תחלים עת הגיער לציבור. טעום: צוקר-
 צבורים. עיין להללה. וגם כפעס צחלה צי. על הטיעי. איכה יעיז צאפו
 על הקצת האופל והבהות. תועצה על דצר הנוצה ונתחץ הורלח. וזה
 כנעה הפעל תעב כמו צלמווד חרס. תחיל. ון תרוונה. תחלה. זה רליח
 עזוונה על היית הנוצות תלמוודיות הסס יקודם צעצרי והלכו צה צדרך
 הרלשונים וטיחי הלשון. וכצר הארכנו ע"ז דברים צוואור ההגורה. דוונה
 לזה טחז ון אצה. יתכן-חוכן ון תכויה טהגורחם הוון כן (פוס) והעניודה
 עליו והנושך וונוו הטזקות. עיין להללה. תקן ון ירכה וקנה על תתחזקות
 העניודה עליו והנושך וונוו תתחזקות זכלל פעטנעטלען. טעום-יצש-
 זאט-צו-צוה.

האצה. הנוודה. הרלי והפיות. וטלייטס צהצקת וואר פני העלס
 הנוטח אוחס. וחלף הצעעים וטני הגצולים לוצן והאודס והדרגתם וילה
 על חזק ורפיון כה הרגש ההוא צהניח הצע האודס על חזק הוואג.
 זה טעם כקף ע"ט ורלח הלוצן והזוהר. ככסוף ככספתי על תתסוקה.
 לצי ולתפארט על כוה וואר. לצה צארמיית על הכוסף. חוודות כוה על
 צצקה וכוה כמו ורלח הזכ. וצלמווד טנחנרו צי וטייה על טהרפה וטחמום.

לא תחמוד. על השקוה החזקה. כאו לחידך על היופי והזוהר. אזה לנושך
 לו. על חסיעוד. לנח על היוש וחרחור והנשך וננו הכחות. לנחה נפשי
 על השקוה החזקה. ואש נקטה ציבקז על הצער וזוהר אש. תשוקה על
 החומדה. שבה על לנישת העין לרליה. ושכיות לכו על החומדה והתשוקה.
 השוה : אזה-אפה שהאחרון על התאדמות ונראה הדבר הנלפה ע"י חוס
 והצער אש. כנו שאורנו לנעלה. קלה על הטרפה והחמוס. נכספה וגם כלתה
 נפשי על חזק השקוה. ויחכן עם זה ההדרגה ונרפיון אל החזק. (ואפשר
 מזה תכלת על נראה המדמה לכהות דונקעלצלויח) כונה- חננה. שהאחרון על
 לנישת העין לרליה. צרנוי. או השתוות אחרת כונה-כהה- כוה. ע"ד ארגוין-
 ארגון. לות-לנות. חוה- חוה. שוה-שם. דהה-דוה-דס. תוה-תוה. להה-לנח
 עיין ונאור ההגזרה. וכפי דרכי צהגזרת ארמוןך על ההשבה ון חוס. והר"ש
 להגזרה. ע"ד רגל ון גלל ע"ש שפרגלים כנו גלילים ועגולים. כנו שנואל
 ידיו גלילי אזה. על אצר דוניה לו. רקז ון קצ- קבז ע"ש הנקצים שעושים
 התולעים צצר הרקוב. רבז ון גז. ערדסיגעל. רעפש ון טפש כחלז לזס
 על השוון והדישון. רטוב ון טוב-טיב צתלמוד על הדישון. רדך ון הדך-
 כדך-דך. טעבין כולם דמיה והעתקה ונוקוס לנוקוס. רבש ון נבש-גשש טעבינו
 דמיה והכחה. ודוניהס לנוכזיר כאשר תראה אי"ה צנאור ההגזרה. וני לא
 יראה השמות הנוצטל צין שלשת חלה האותיות רי"ש נו"ן לו"ד וחלופיהם
 צלשון ויהי. ח"ב לחס-רחס-נחס צי גזע אחד חוס ושיס הרשקונים ונחלרים
 ונקורים. ועל האחרון עיין להלן. וצבלל הרגשות הסס. ג"ב החניכה. וזה
 טעם ונחל עיכס שהיא כנו ונחוד. חול על הראות החניכה והחמלה להיות
 גדרם הראות פנים ונקצירות ולפוצות לחיש נשוא החניכה. וזה טעם ונחול
 עיכס שהוא כנו ונחוד. חול על הראות החניכה לני והגזרתו ון חס.
 (והלנו"ד אזה ליורית נקוף עיין ונאור ההגזרה. והוא חצר צהורלחו לגוול
 שעיקרו התאדמות הפרי לעת הציכור והושאל על ציכור פרי צון לצלי הלעורך
 לחלז חנו.

והשוה ג"ב לקול טעבינו כנישת והתנאלות ונראה הפיחים צעת הנבלס
 נוחס יסתר נעבינו הגזרתו ון חס והנכון להגזרה והעבד אונרו כי ככ"ו"ר"ו
 נחווי. השוה חן-חס. חס-חז-חזה. וצבלל מדע ששווי הנוצטל יורה על שווי
 ההורלה. ודע ג"ב שהשווי צין לו"כ"ר כוהג הרצס צלשוכנו יותר הרצה וננה
 שששו ונקדני. ונושך הדברים כעורר ע"ו.

השומה העובג השעשוע ונלנייריס צהצרכת ונראה הפנים. וזה טעם :
 יאהיל פנים על הזכור והלוצן. להלס ושומה. על השומה. וצנלילה : ליהודיס
 היתה אורה ושומה. ישש על הזקן שהלצין שערומו. טיש-שש על הפעתה
 הלצנה ועל חן הנורור הלצן. שש-ששון על השומה. ונוצן עם זה טעם
 הנולל אור לדיקים ישוח שנוצן נעבינו היותו מורה הארה ונובה. כי זה ג"ב
 גדר השומה. והשוה ג"ב לסונך צתלמוד. שהורלחו הצרקה ואודס. חד על
 הליטוש גדרו הצרקה וניורטו כנו להצ חרצ. צרק מית ודוניהס. ויחד יתרו
 על השומה. והעבד שגדרו הצרקה הפנים ונורו תמדהו ששומה אח פניך.
 שייקסו לפנים. למשעי על החלקות והליטוש כי כל ונלוטש חלק. שששויעס
 על העובג. השוה ג"ב צאשכנו פריה על עת הצרקה השועש. פראה-פרידיע.
 על השומה. ויכר יותר העבין ונפכו. שאלור קודר חלך צנגוד לשומה.

שעקרו הכחות והאופל רוח כהה. על איש הנעלב. ונולת תוגה (משורש יגה) יהיה לפ"ג ההפך וכן כוגה. ונהאנור ילא לנו כנוגה טעם קריאת שם צן יונין כגוד לאשר קראתהו אנו צן אזוי שענינו תוגה ועובז. כי עיקרו של יונין תוגה וההארה. לזה יקרא הלד תעמוד זה השמש בלשרים יונין-תימן. כמו שקרא ג"כ דרום צו"ס הליור וכן הגדל המדורה שענינו שרפה והצרכת האור. וכן דר וסורת לד"ק ע"ש הצרכתו וכן נקרא ג"כ נבז וכן נוגז את ידיו בתלמוד שענינו החוום והיצעות הכושך ושרפה והצרכת השמש. אולם התיחסותו ליד יונין עיין להלכה.

הצוטה תשתקף להצרכת הלוזן ולהצרכת האודם באנרם ז"ל אזל סווקא ואתי חורא. וזה טעם ונליא: פניו יחורו על הצוטה וצתלמוד הנלצין פני חברו. כפיאל לי ונלחא ון כסך גדרו הצרכת הלוזן. חריף על השטן וחדות מושב ופתחך ממוטג ההצרכה. כמו להצ החרב. צרק חנית. חרצ החדה וגם מירטה. ורקו הרומים. חרפה על הצוטה. וצורף לזה שיש שענינו ג"כ גלוי הצפה הנוצנע והוא סימן חרפה והגנות.

השום חור-חפר. שכלנר מוניו וחפרה הלצנה. וכלנר מוניו ג"כ כי יחפור איש צור. ע"ד שכלנר ון חור-חור. והטעם עיין להלן. צו-יצש עם הנגוז והחרחור המוקצב והצרכת השמש או עלם שורף. צוטה ע"ש אודם ונראה הפנים ונריך שיועחק עררעטהען. לא שענוען. שחס. כי שאם-שענוען שיונעבל- שיונעבר. גרם אחד הצרכת הלוזן. צאוהו לשון. ונולת כלם (כלמה) השוהו לחלם שענינו רחית ונחה ליליית שכהה ונראהו מומחה יוניתי. ולחלמון ציאה בתלמוד שענינו החלק הפנימי והאודם שהציאה בנגוד להלוזן. וצקנוך חרףך עוד שמושב הקבירה והעלירה ושתתק צמושב האופל והכהות, וז"כ כמו שכלנר ון קבר. לא יוסן קבור תחתיה על הזסז ונראהו האודם. יוס קביר על יוס אופל ונעובין. כן נלנר ון לא הכלמו ונלווה על העלירה והקבירה. ונענחאלטען. וון הלל תכלם שצעת ימים שתיא כמו תקבר כדין המזרע. צושו והכלמו-כלמה על הצוטה ע"ש סווקות הפנים. והשוהו עוד לגלם שענינו הכסוי והעיטוף. מושב ונשתתק צמושב האודם והכהות. כמו אופל מאפיל צטליהו. והטעם עיין להלן. ועם זה התצארו הורחת הוללות הירדפים לענין הצוטה גרם והצלם. והאחרונים העתירו עליהם דברים וכללו אותם צומכלול הפילוסופיה ונחללות ההגיון. אשר לא שערסם הראשונים מניחי חלשון. (ההמשך צומצרת הצאה).

מכתמים Von Markus Freund.

התשובה. כל יוני לכן צכיסו אצן ואצן משקר
ואחרי תשובה, על קצרו, רק אצן אחד משקר.

הנבול. כל יוני עכן את רעהו רעה
השבו צמותו גם תקותו — רעה.

בלע השופט. מדוע זהשפטו צלע התצטעט משהח פכים?

יען צהיותו הוא שופט תוויד כשא פכים.

השאלה. ניי יתן תזוא שאלתי ולפתי חי חטואח תרצן כל הימים,

אז אלי וקרצ ציתי לא תוכל לצוא לעולמים!

הכילי. צקחתי אשה לא אחן דומי:

עקר הסן והצל היופי —

אמר כילי — לבעיים

לא אראה רק — לשנים!

מדוע הכלי צחו לאהובה לא נתן

יען שנוע צוואו לקחתה, כי נקרא צשמו נתן.

דרך הכסילים. שלשה הם כפלאו מצוערים

וארצעה לא ידעו הנוצ עשות:

לעת דוס ואלאו מליס, פה פוערים

לעת דצר ואלאו עוצ דוס גס חטות

צחוקיה יתגלעו מר הוא וראש

למוצק כזוא קראו מר מור וראש.

Von Moses Frisch. המשמש.

עת שמש תוציא קנה, ארצה זורחת

כל פרי צומח, כל גפן פורחת,

בה השטח כל נפש, יגיל כל רוח

כל חלש בה יעלו, ברפאות בנפה ינוח,

בשלקה נעוצי הוד בנהר אור לכל פנה;

בן חכם בזרעו בין ואור חכמתו זרוח

כל לב מלא שקוי וכל רוח רנה. —

Don Salomo Fränkel. (המסך נדק 32).

והנה קיוני ותוי החתים למוחת נפש חים יחידה, וצן איש חיל, (הסולך נחיל אל חיל) אחר וייתמו, שיהיה קרח גם אחר וייתמו צם, "איש ח" ע"י האות אונת שעל (נלכה) ואלח החיה, הלרורה בלרור החיים האוניתיים (אולר י ר א ת ד'), "את ד' אלהיך" באשר היתה באונת אחר, וענת היתה צנתי בואי בקהוא יום — פתחי היא זאת האחת, ראינו באכתב, וכתב אלחיס, חרות על האדם בלגס ודעות, ובאמור, — וגם שנענה, והבחיב, "ח" בהפקוק, צן איש ח", ובמאמנס (ברכות י"ח ז') "צן איש אנו כולי עלמא בני וחי יניחו אלח צן איש חי שאפילו צנתי קרח ח", ונפרט כתוב הזה אנו לומדין על כלל הלדיקים, ות"ח האוניתיים למוחי ד' (שלא צאו לרצוה "את ד' אלהיך" כהוונים, — אלח אדרבה, "את ד' אלהיך צא לרצות אותם לאחים לאחד, אחד האוניתי, בהפיתקא של אונת אשר צהסיה אחת יחידה לנפל להו ורקיב לארעא בהשראת שכנתו צאדם), — אשר רוח הקודש דוצר צם, ונלחו על לטוס, כונסה אחרן אלעזר וטנואל וכו' שכתוב צהם וייתם (קיוון ז'), וצ"ב קרחים חיים, כי הבחיב "ח" נגד הקרי "חיל" צנתי, לא ללמד על עלמו, יאל, רק ללמד על הקרי וכלל הלדיקים אנשי חיל. צהלכס נחיל אל חיל ואין להם ונוחה, עד אשר יראו, "אל אלחיס ציין" בהופעתו לנלכתו ולאוונתו, צצצעה עיני ד' שראה לאוניתו, — צכל וענשה בראשית צבי טוב — ואז יקר יתזה פניו, — וכפי דרשת ר"נ, "טוב נאוד זה הנות", כי הנות צנטיקה טוב נאוד, צהתדצקות פנים אל פנים — כמו היכי דנסקי ארעא ורקיב אהדדי, — לא יראה עין צטר וחי (צנ"הז) הנלכד צרשת חנוט עץ הרענת טוב ורע, ונצקש חצננות רצים, אלח האיש טכצט אה ילרנ, הוא ואלחך הנות בעשאו גם וי"ל הר טוב (עיין ירושלמי קטוה פ"ה ה"ה) והפציר עונו לצדוד ואלהנה בהעצודה צלצב, לקרצ כל האדם תחת כנפי השכינה — והפצרה צאה אחרי ונחו צלצבו האקילה, לדרכי ד' היטרים, העולין צקולס ענוה צית אל, אשר אונר לעולווי די, והסוכן אה דכה, והטרה שכנתו על הנווך צצהרים, ועל קולס עכוה הזאת נתן לנו אה תורתו (ובמאמנס, "תורה קולנוה עבוה), וחי עולם כנוע צתוכיו קיוון ג'). — איש חיל כזה שלא ונת צבעט יו טל נחש, הוא רואה צוניתו, וצנתת רוחו, להאות אונת טנולח החיה אחת, ולהפיתקא של אונת לנפל להו ורקיב לארעא, דנסקי אהדדי, צחי עולנוים ואז ילאה כנמתו

קיוון ז', ולויתיה כנחת התאוה בלעס באמרו (במדבר כ"ב) "מי ונה עפר יעקב וכו'" כלומר, אף לאחד ששצ הגוף לעפרו חיה יתיה צקסר ונעפר הלדיקים (שלא צקסו חצננות רצים) הנכחנים לחיים, חיי ער ון העולם ועד העולם, כי כל ישראל יש להם חלק בעולם הזה (ושלקס הוא צאחד האנשי) וגם צנייתם וקצוהם, אחרי ששצ הגוף לעפר שנקת נחש, קרחים חיים, ולויתיה וצחריה החוים פניווי ציטרם תאצ, באמרו "הנות נפשי ונוה ישרים" (כי ישרים דרכי ד' ולדיקים ילכו צם וחי אל חי נחיי עו"הו לחיי עו"הב).

קיוון ג', ולזה הסטווו (חגיגה י"ד ז') באמנס על אחר, שקלן צניעות, סיינו שכתים צהשארית הנפש, והכי הוא כאלו קלץ צניעות חיי עולם, ונקוקס חצורס, ככהוצ ואחס מדצקים צד' אלחיס חיים כולכס היום, — וצקללו צניעות חיי עולם יאל לחצנות רעה כמאמנס (סס) "אונר הואיל ואיערדי הואו בצרח וצהואו עלנשו ליפוק ליחסיה צההוא עלמא".

צאחד, אשר אין עוד ונלצדו והכל כלולים בו, — וצניחת נשיקה השוכן את דכה, הוא רואה צעיר ד' "את כל אשר עשה והנה טוב מאוד זם הנוות" וכאמור כי צאחת נניתה כזאת היא היא החיים האמיתים, להיות נקרא "בן איש חי", אחרי שגור ונלכח, "בן איש חי" לבנות את ילדו ולבנותו טוב, — וגם גופו הנוכח צגלוס על ונשכבו — לאחר שנקתלק רוח החיוני לבוואת דרקיב, — וכווצד על הצריות, צידעם ע"י אות אמונה, צנטרם עד למחר ונשכחה לה, כי הוא עתיד להצורם לע"ל, ג"כ צנשיקה וצגחת רוח, — ובדרשתם (סנהדרין ז"א, "אני אמות ואחיה יכול שמהא מיתם צאחד ותיים צאחד" ר"ל, שיחיו צוצעם, או חלילה כאלה האמור עליהם, " כי חולעתם לא תמות וכו' (ישעיה), כי הם הנה הברום זולת לצני אדם (עיין ב"ו ה' 28 זייטע 44) אשר כל היולא וזהם ביולא צהם, להוילאם ון העולם ולדום צמו, כי כמו כן עשו, וכמו כן ימותו (ישעיה ב"א ו') ויטיון צהלבתם צצחם (סיון ד') ועמידתם למחרת ודלחון לכל צער, "כדרך שהעולם נוהג" אשר נטרקצ והספקו, צא החיים להננוח והרוחשים, "ח"ל ונחתי ואני ארפא ונה ונחולה ורפואה צאחד" כי נחית השער לא יתכן אלל צאחד, לאמר כי רפא ירפא צרפואת הנוף והנפש, להשיב צאחד את צשרו כצראשונם, "אף נותה ותיים צאחד, ונלחן תצובה לאומר אין תחית נתיים ונחיתה". — רצא רמי תצו אי תחית ואחיה וכו' אמר הצ"ח ונה שאני נותים איני נותים" רצונו, ונה שאני נותים" ולל הצבור ונולאכי נות הקנאה תאום וכוצו, הנויחין את האדם ון העולם ותלמידתו לנלך צלחות לרדת שחת, — "אני נותים" להשיב נכשו וני שחת, "לאור צאור החיים (איז ב"ג) את ד' אלהיך, השוכן את דכה ותפל רוח. וגם אשר נותתו נקרא ח"י, ותייתו צאור תראם, "אל אלהים צליון" אשר "נשם אות ד' את הצרכה" צרכת התורה, — ולהדות ולהלל לטנו הגדול הגבור והנורא, — וחי חי הוא יודך על הרעה כעל הטובה צידעו כי נותתו לא תלל הרעות, וכל ונה דעצד רחונת לטוב עבד וכן הן גדלו גבורותיו וגוראותיו (עיין יונת ס"ט ודצרינו לזה צצוכצי ילחק ונחצרת ל' זייטע 117). — וגם אשני כ"הה כחצר רפל להו — צעקצ עגוה — הפיתקא של אונת נרקיב לארעא, ורלו לאור דיוונל להות אונת צצונל חחיה, שהוא תותמו של הקצ"ח את האדם צללם ודמות, לא החזיקו טובה לנפשם, רק הענידו תלמידים הרבה, צהרותם צהצרת פנים פני אדם, אשר כל שח תחת רגלי הנצח צללם ודמות ונתן לו

ס י ון ד', וצורך נוליה נוכל להמליץ עליהם הכתוב, "וצליעל כקון נונד כלהם כלונק, כלהם וכנהם היולאות מהם לבלות את צשרם, הוא כמו כן, דמידי כקון נונד, כי לא ציר יקח" לזותם ונולתם, "ואיש יגע צהם ינולא צתול מרב ונחית", כי כל הנוע צנכלותם ונולתם, לפחאום יקונו נוככיו וננעשיו, — ובאם סקפ ישרו צצחת" והוא ככתוב, "כי חולעתם לא תמות ואשם לא תכנה", כי הם הנה הנכרלים נותת חיות נצטר, שהוא כנהר וצור אש הקנאה החלום והצבור, ונחצת נצעה אמו וכעקו חולעים יולחן נמוטו, וצטבלם צנהר לצור הקנאה דלא נייה אף צצחת, צאם סקפ ישרו גם צצחת. — ונגדם אמר קטלם, ובכן דחיתי רעשים קצורים וצלו וננעקום קדוש יהלכו וישכתו צעיר (עיין נדעים ל"ב אצור סם, עיר זם הנוף יע"ש) כי כן עשו, — ונצדעם אמור, וכי יש רעשים קצורים נלים ונלכוסים אלל א"ר סיון אלו הרעשים שחם נותים וקצורים צחיים כי כל יוני רעע הוא נח"ל ונלל" כי כל נעשיתם ותיים וצצחתם, הוא כי "שצחו צעיר כי כן עשו. —

חיי עדי עד, יראה אלהים בציון, — רלווי הליון לנפש חיה צהית אמת שאין עוד ונלצדו וכחצו (ישעיה ו"ח) „אני ראשון אף אני אחרון וכו' ונעת היותה עם אני, — ועי' ז' צטלו לילרא דע"ז, הורצין צרסיות ווקאלין צנניעות, „חיי עולם אשר כנע צחוכינו“.

ב) (צודרט המוצא צילקוט קהלת) על הפסוק „וזה שהיה כצר הוא, אם יאמר לך אדם שאם לא חטא אדם היה חי וקיים לעולם“ והוא אמת וכלל על (חטא) עץ הדעת „אומר לו הרי אליהו ז"ל, שלקח אותו אלהים ומי וקיים לעולם, וגם עניו של נחט לא הניחו אף לעשה, וזה תראה כי צים — וכל צר לצצ — לא יונתו על אבות, ואם אצד הראשון חטא, הנפש החוטאת היא תמות, ולא היה עשה את האדם ישר ונטע צו חיי עולם, ונעת היותה עם אני — וזה שהיה כצר צועה היתה צללס דמות הוא זה גם עתה, והלק ד' עמו צעו'הז ועו'הצ, ועס ד' נקרא על כל ישראל שיש להם חלק בצעו'הז וכו', וכוואורס (צ'צ' ע"ס) עתידין לדיקום שיקראי על שמו של הקצ"ה" וגם אמרו „עתידין לדיקום להחיות נתיים (ולהליו יצא הציחור לזה) — ואשר להיות כצר היה אם יאמר לך אדם שהקצ"ה נחיה נתיים, ורק תחיתו היתה ע"י הקצ"ה צעלמו, להיות צן חי כמותו, צתמו לו השלגן והנפתח נחיה להחיות נתיים, „אומר לו כצר עשה כן ע"י אליהו וע"י אלישע וע"י יחזקאל, וד' נתן לפי טעם הנפתח וד' לקח, ואין שלגן ציום הנות, צעת אשר שלג האדם צאלס לרע לו, — וצקסודרין ק"י איתא „ר' עקיבא אומר קטני צני ישראל וכו'“ והס השעירים תלמידי הקטן (סיוון ה') שלא כלו לו חדשיו, ותולדותם נקראו צני ישראל, כי אע"פ שצתאומר ישראל הוא, „צחין הס לעולם הצא שאלומר קומר פתיים ד' שכן צכרכי היס קורין כינקא פתיים,“ וגם הקטנים הללו הונס כינקא מאונין לכל דבר, וצלקס אזנס ונדברי לור ומשכן לצבו, צקול אציו, „ויאמר אכובי אלהי אצד (עיין ט"ר פרשה ג' יער"ס), חצשו שהדיצור עז רק לו, וכינו אותו צעס, „צן כמותו מנלל ונקווו של עולם,“ וואור גרוד חילנל" (אם כי עומד צווקוס טהרה, הלז נופו נותה), — והוא העץ חיים צחית צן יחיד „ותצלוהו (שלא יתרכו היורשים צחיי האצ עתיק ומוין) צרם עיקר שרשיו צחלרעא שציקו,“ כי הוא היה המצפה דרך ונייטר הדרך למלך הנושית, להתודע ולהגלות לכל האדם, כי אין ווקוס פנוי צלל שכינה, אפילו קנה צלצת אש" (עיין ט"ר פ"צ) וחיצה יתירה נודעת לכל אדם שצצרחו צללס דמות, ונקראו צים למקום, צוון שצבוטין לרון ונקווו של עולם, וניתן להם כלי חמדה טעם צברל העולם, והיא חמדה והננות „אשר יעשה אותם האדם ומי צהס" חיים עד העולם. —

ולפענ"ד וכל הדברים האלה לקח נחיה עיניו הרעו"ס ז"ל את כל דצרו צהלכות וצלים פ"א ה"ד, טסיפי צצח האים מנלכי צית דוד, שלא

ס יוון ה', סוטה כ"ב „מאי קטן שלא כלו לו חדשיו הכי חרגינו זה ט"ס הננעט צרצותיו, ולפענ"ד רננו צזה לשחול תלמיד ר"ג, וקרי ליה „קטן שלא כלו לו חדשיו,“ ע"ס מאמר מוקקס (נחיה ה' ו"ז וכו') אל חצטצו כי צחית להפר את חמרה, או את הכצאים וכו' לכן כל המציר אדם מן הננות האלה חקטנות והנלעז צוחה את האששים קטן יקרא צנלכות שמים, ועס"ז קראו מנחגדי שאול אותו „קטן (צנלכות שמים) שלא כלו לו חדשיו,“ כי מורה וצרים חצסה מנחו ילאו ולא היה קץ ואחרים לחדשיו. —

זה לבטול (צריח ישראל קצח), התורה והנאות, ואף שיהיה, ע"י פילאטוס
 כפי רומי (הקרח נחז"ל צנוח צס, פנחס ליטבוח"י יעו"ש דוק), שהי
 הוא ככל ונלבי צית דוד השלנוים והכשרים שנתו" וקרחים חיים גם צניחתם,
 "ואף זה טעמו לא זה אלא ליער דרך לונך העשיח" ואף שכבטלו צו ציוני
 הציונים לאצד ישראל צהרצ ולפזר שאריתם ולהשפילם ולהחליף התורה וכו',
 צ"ז גם צניהם צאים לעו"ה, כי הוא היה הונפנה דרך לונך העשיח, אשר
 יתקן את כל העולם לעצוד את ד' ציחד שנאמר כי אז אהפוך אל כל עניים
 שפה צרורה לקרח כולם צס ד' ולעצדו שכס אחד וכו' יעו"ש ותראה כי שרטי
 דצריו לקוחים וטועים צדצרי חז"ל המוצאים פה, — ויש להאריך הרצה בזה
 אך כאן לקצר אכי לריך ועוד חזון לנועבד. —

ד) ת"ח ח"ן להם ונחמה לא צעו"ה ולא צעו"ה ש שנאמר ילכו וחייל
 אל חיל יראה אל אלהים צציון (וצילקו סיוון תמל"ג איתא, ח"ר יונה ח"ן
 נחת רוח לצדדים לע"ל עד היכן ח"ר פנחס עד יראה אל אלהים צציון) ח"ר
 אלעזר אחר ר"ח ת"ח נוצים שלום צעולם שנאמר וכל צניך לנודי ד' ורצ
 שלום צניך אלא צוניך וכו' וכו', והנה קושיית ההצנה בכל המאמר, וצפרט
 צ אל ת ק ר י ז ה, הוא לא הוא לא רק לצדדים, אלא הוא קושיא של
 העולם עווד עליה, ודבר זה נשאל ללוצטי צטלית של ת"ח, וצדקים ונלילים
 ונודקקים, וכולם יענו ויאמרו תשובת. טווד דוונה (העוונה על כל הרמות)
 "חס תצטיון צציו טצו חמיו, והקושיא הדרה לדוכתא" טווד ונה ונלילה (צפיד
 על כס יה) ונה ונליל (צחקרון ה') ונה ונלל? הלא אתה צוקר וגם לילה,
 והחטך וערפל אשר אור ד' לשכון צו כיתה להשם הנכתצ והקרח, ואיה השלום
 צעולם? חס צנים אכחנו רחמינו כרחם אב על צנים, ואם צכאים וצוים אכחנו
 י"הר שיצנה צה"נוק צוהרה ציוניו (ויטצו הכהנים לעצודתם) ותן חלקיו
 כהעוסקין צצניו של עולם, י"ה"ר ונלפניך שתל"ץ צצנתנו וכו' תצוה לפניך
 וידת טווד וענותותך (צרכות ט"ו צ'), וצקיינו לצעותה הזאת (צלצון שאין
 ונלחי הקרת חדשים לצקרים ונהר דבור — הקנאה והכצוד — וצניים),
 הוהר לן עיינין צהצביא ונליל ותטוצה הטווד, וצציאור ואור ציאור הסגדה
 דצרכה, והכ"ו צשאלת החכם להרשע צהגדה דפסח ועוד לכונה וכונה ונאמרים
 וזה אשר אגיד לך. —

והנה חכמי תורה עצודה וחסד, המהפכים צהני שלטה עוודים שהעולם
 עווד עליהם, ועוסקים צצנין ותיקון העולם ודין דין אונת לאוניתו (עיינ
 צ"צ ח' צ') כלומר, לאונית את אונת טצנלח הוים כסוה יוס, — נקראו
 נחז"ל צסם תלמידי חכמים, כי שאלת חכם חזי טצוצה, וצלתו עם תלמידיו
 הוא הטרול כענין, והנה הושיצים כהלכה, עד שקנה אותם לצדדים,
 צחיצור רוחו לרוחם צרות חי העולמים — וכדונה להם כי נחכונתם הולידו
 הצדדים, — והוא כמאמרים (חגיגה י"ד ח') "וחכם זה תלמיד הנחכים את
 רצותיו", כלומר שתלמידיו הוים צעיניו כרצותיו, והוא נחכים אותם צשלתו
 כתלמידו, והליצור ונהר על כח"ו ודונה לו כי נורו צלו הצדדים, ושנה
 צונחת חלקו, כאלו ניתן לו וקייני, ויצ"פ (אצות) צאמרו, "עשה לך רצ וכו"
 התכוון לאמר, צהאליך נורוחד לתלמידך עשה אותו כרצ, ואת עלווד כתלמיד
 השולל, לנענן להחכים את רצותיו, וצוה תקנה אותם לצדדים, ולך השם, חצר

עובד, "ואז ידון רוחך בחדש — את כל האדם — לכף זכות (סיון ו')", "צבעולתך
 אוחס מנעלה ונעלה צבולם העמוס, לשמוענת קול רוח ד' השוכן צקרבס, וגם
 צענייהס יהיה בלמודי ד' וגם שועיה צאמרו" ותנא את הרצונס החסון לאמור
 למודי צנולאבת צנין וחוקן העולם יהיה כדרך תלמוד ולא כדרך רב חלמוד, וזיתו
 ת"ח ונרעיס שלום צעולם, כי בלחודך לכלל הזה בלמודך, אז יהיו גם תלמודיך, למודי
 ד', ויהיה לך שלום וכלל לד, שלום רב, ושלום הצדריס, הנקראים אחיס ורעיס.
 ושלום התלמודים, הנקראים צהכחוב, "צניך למודי ד'", "אל תקרי צניך, (ואל
 תקרי הזה הוא כדרך לוו למודי חכמים הזהרו צדצריכס, ואל תקרי צע"פ
 לתלמודיך, צניך" כי אז יהיה ונשועב כי הם הונס הטולי, ואתס "חצ-טולי")
 וכ"ז יהיה כשלא תקרי אותס, "צניך חלא צוניך" לאמור, כי אתס הוא הנצנס

ס י ו נ ו' (אבות פ"ח) והנ"ל צאמרו "וכו דן את כל האדם לכף זכות", הבא
 לרבוס הצדיוור, כל האדם" חף לנקבה, ע"ש הכחוב, זכר ונקבה צלחס וכו' ויקרא את
 ש מ ס אדם, הכי לך כי גם נקבה יהיה נקראה בשם האדם שנכרס צרו מליוסס. —
 ואס לאמור, שחשובת יצ"פ ואלכסכדיה של מלריס, היה אחר ויהס אלכקרי ינלו
 הדוקר, ואחר מ'תסו, נעלה אשסו "שלמה" סיהס נקראו "שלליון", וגם בשם חלכסגדרס
 ע"ש צעלה, ובמלכותה כשלה ונלחיה טצ"ט, "בעלי טרוי צחוקך ולכני יושנת שונותס"
 בלמוניוהו, "אמר ש"ע הוה לי שלמח", כי עוה סכיר, כי "שלמה" עסקס להמלוכה, ויש
 שלום בל", — והיא הוה "עצדה ליה יקרא עובד" — וגם הוה "יחיב וקח ונשבת
 כוה כל האדם סכריו וז (קוטס מ"ז ח' יעו"ס) ללך צוה לשיעוה, צדונו לכף זכות, וסחצ
 לכסנה כסונוקיות, — חף כי היו עיניה ערוטוה, צחלחה עיניה על ינלו, ועי"ז נהרג
 חלניונוס, וגם צעלה סכרסוהו, חריקענלוס ויה על ייה, כנצובל כסוקסריס (ועיין צמחצרי
 צ"ח צמחגיד סנה שסית זיעעט 238), צפ"ז צלכו לשיעוה לדון את כל האדם לכף זכות,
 ונלח צכל האדם סכריו וז (קוטס מ"ז ח' יעו"ס) ללך צוה לשיעוה, צדונו לכף זכות, וסחצ
 צנו ק צ י ו ל כ א סה סנוקבא ונה" — ועי"ס וצין) לנכות דצרי קסלת (אשר חולי
 היה ציווה, ונחננדס), האומר אשה צכל חלה לא מלחתי" — והוה מלח צה אשה עוהס
 נלח וסקיהס, הוה נלח לשמה, וסנה נלח לה, כי סופס עוכיס על חחילתה, שעיניה
 ולצנה שעיניה ולצנה סיהס דנוקס צהפרוטיס ונלחנה, חוהגי ד' וסונורי מלוהו, וצחילח
 מנעמלה ליה, נחנה צרוה וכח להפרוטיס סנוקוטיס והנוטיסיס, להרוג צשוואהיס ונחניסיס
 סליוקיס, סהיו הונוין צהס ציוני צעלה, וגם מוסרה הכרס, צצעל' סונון, — והוה הכרס
 והכנישחל מנכסדין, סהיו ונוון סרקיוס, עד מיהת ינלו ציד הלדוקיס, ואשר עליהס
 כאמר (וויכה ז') "הסר שולל והסופט צשילוס והגדול דוצר הווח נכשו הוה", — מוסרה
 הוה הכרס הזה להפרוטיס, צידעה כי סהנוון כרוכיס חלחיהס, וגם סיהו רלחה צעוה לצנה,
 לעשות להפרוטיס יקר וכצוה, כאשר עשהה ליצ"פ רצוהו, יקרא עובד, וע"כ, הוה יחיב
 והכנישחל מנכסדין, סהיו ונוון סרקיוס, עד מיהת ינלו ציד הלדוקיס, ואשר עליהס
 הוה ופליג על "קלהת" האומר, "וולח חני וכו' חס חחד מלחך מלחתי אשה צכל חלה
 לא מלחתי", ויצ"פ צרעו להסס "אדם" גם על אשה, מלח אשה "שלמה הוהס לאמור
 סהיה חלחה מלחך, — והנה צמוכי על ונלחנכס "דליכח מיידי דלח רנויו צקפרי קודס
 (וכאשר חלחתי צמעניתי צהוגיל) וצפרט צש"ס ק"ק, וכל העולם כולו חניו כדחי
 וכו', — חני' לאמור צדרך מליה וכוה, צענת סהווס סכרו סמסוריס והמילו סמליס
 לכנה סקוקיס ונ"ס חסר חלחנה סמלך ננד שלחיה חוהס, וצסס סמלנה לאמור "צני
 חני נחרו צי (חולי סיהס י' חלחס סענון צן סעתי להכניס חוהס לציח ונלחי סמנונח
 סלדוקיס, לנען חוהס על ייה הגוללה להפרוטיס), — סונוי כוערה את הכרוניס וכו'
 וכו', — והנה חס כי חוהרה ושה צרניו למדו "סוקד עון חוהס על צריס על שלחיס
 וצעיס ועושה סקד חלחיס לחוהגי ד', הציחיהו לה שלח יחיס נקקד עון ינלו על ציחיס,
 צרות סחסד חלחך דור סניח לחוהגי ד', בלחריס "חלחך לך מלחתי, — ויש לדרוס
 ולחילץ כוה סקוקיס על שלחיה חוהס, חך יועתי גם יועתי, סכנד נחחי צזס סחחון
 סס להסמקיס על חלחתי וכוה, וחיסס מציניס חף חחד חני חלחך מודצני — ע"כ
 חלחתי, סצקי לקרא דסוה דמוק ומוקיס חנפסיס.

אנונה צ'ו ר , „אדם הנו על ה“ יחיו בני יעקב זהעת אשר בנו זר
נחשנו, זהעת אשר ד' אשר לשכון צעמל צצחי צרלי, כי צעת הוא שזעמו
והיראים שזאנוות שהיו אונרים „הרובי וזכות אין כל צרים יכולה לעמוד
צוחלחן, — והענה עשת עקב לקילחא (עיין צ"צ ע"ד וצפירש"י עס ו"ו ל
קילחא קל להס עלו), זאנונה להס לבו לחנו צלחמי צקי כפים וצר לצב
וצהצנת כל האדם — ודע ש א ת ה א ר ו ה צ ואין אהצ שוכא, — וגם
לכך ישראל לא יסקר, וצנערס עד לחצר, עד שיאיר יום הופעתו (אין וימי
השלות וליין ההולכים לאט לאט) „וושכחת לה“ לחותמו על הקצ"ה, זאות
אונת, אה האדם, צללס ודונות, ואז „אל תירא עבדי יעקב (צני צבורי) ואל
יחת ישראל“ כי שרית עם אלהים ואנשים ותוכל, “צחראוקד צהאות צענולח
ה ח י ה א ח ת ש אין עור וזצדו, ושנו אחד, וכל האדם נצרא צללס ודונות,
וקראים צרים, צני אלהים, ואין כ"ע צין איש לאיש אלא צהציה יתירה שזודעת
לו וקודס זאת ע"י הצורה, — ואז אהפוך אל עמים שפה צדורה לקרא
כולס צס ד' ולעצרו שכם אחד“ על הר ליון, הוציר לאות אונת צנולח ישראל
(צני עליה כחור אדם הועלה), כאשר קרי' רחונא (ברחם אצל על צנים)
לטהורא, ופקדיה אנוולחא דיונא, (אשר יעשה אותם האדם וחי צהס, צחי
עורלומס) זזאת הצורה שזעשית לנו סס חיים, והחמות צחות האונת לטון
הקודס, ציד וחס, שהיה עכיו צדעתו וכל האדם, — ואז גם כל צני כח
צנווחות רוחם וקנאה, לא יקאלו אה צית יעקב וישראל על צבורתם וצחירתם,
כי יראו צאות אונת שזמלח חיה אחת, אה לךקת צ צ ר ו כ ו צ י ט ר ח ל, ובזאנרס
(פסחים פ"ג צ') „לא הגלה הקצ"ה אה ישראל לצין העצ"ום אלא כדי שיחוספו
עליהם גרים שזאנר חרעמיה לי צארץ כלום אדם זורע סאה אלא להבטיס
בוה צורין“ וגם אצננו אצנר לפי דרכינו, לא הגלה הקצ"ה אה יעקב אלא
כדי שיהיה ודעים עקצותיו (דרכי ד') צארס ע"י עקב עזנה יראת ד', והוא
הוא עקצותא דנוסחא, כי לא נעקר יעקב ונוקומו אלא להסיף גרים ולקרצן
חחח כצפי השביטה, צכללי הצורה, וכלל ישראל, לכלול הכל לאחד האומות,
וצצית לליון כעס ח י ה י ח י ד ת, ה ג ו ח ל, עני ורובצ על הצונר, צהפצירו
ענו לעצור ונחצנה, צהציה יתירה שזודעת לנו, לאור האונת שזעס אהת,
אז יבוא גם „לצני פצע ציעקב“ רלוני, גם לאלה שצצו ונאז ונפעס ע"י
עקיצת יעקב, צנוחית הליה להאות אנונה, לאלה שצצו עתה צעקצותא
דנוסחא, וגם הנה יהיה נקראים צ ר ע י ע ק צ, ואס כי כצלו צנוחית
הליה, כצנעס צק יך יעקב, והרגו צנו צחצ, וצצרו אה שרית ישראל —
הזורעים דנועה, אה זרע אונת, — לחרצע קלות הארץ, הרחק ונאז ונאדם
העיר אשר ונל צר=טן, — רלוני רחוק ונאז ונחכך גדול שצאדוס, שנקראת
לצטון הנוקרא וזו"ל צס „זור ונלח“ על שזנוחית ונחצנה על ירושלים,
ונחעת שזנה הרודס הארוני צצול ח"י אה צעזרל לעיר כלילת יופי (להשפיל
אה ירושלים) ולצצוד קיסרי הרומים צקראה על עס קיסר רוני, וצלצון חז"ל
נקראת „לר חקר“ או „ל ר טן“ צב"ז גם פצור אה חיה לצות צרעל,
הצריעה והצרע ונרע אונת, והנפעס דרך רחוקה למיך הנוסית, צצו ד' אה
שוצת ליון, ואז ינלח שחוק פינו צרלוחינו לצרע אונת אשר ונחחיו ינחה,
והגדיל לצעות צעקצו, — וזיהו „כי הנני ונוסיך ונחוק ואת זרעך ונאך
צנים“ כליור כל העמים הרחוקים והקרובים יהיו נקראים צס זרע צית

יעקב אשר צמח ישראל יכונה, כי צמח ציאת לדיק ומישע, למשח ומשך הזרע, להשיב לב אבות על אבות, ולב צנים על אבותם, צחיים ושלום, אז כולם הצנים וצני צנים (והם האמות) יהיה חולקין כבוד, כי צוד אז להם "יעקב צמינו" צאמרם "יעקב צמינו לא ונת", — כי צרותו אנו חיים, בעוונות היום צעצעי ליון למשח חיה יחידה, ומה זרעו צחיים, אף הוא צחיים כי צולם יהיו נודעים בעקבותיך — וזו יצוא צרימה נמשח אל ונותיו, צמחיות אל-נות — ואז יקיים צהם הכחוב "לא עתה יצא יעקב ולא עתה פניו יחורו (צהם יעקב), כי צראותו ילדיו ומעשה ידי צקצבו וכו' וידעו תועי רוח צינה ורובגים ילמדו לקח — לקחת הטוב ומעקבותיו צעקב ענוה, והשראת השכינה צארץ, צישראל, וצאדם, — וכל הדצרים הללו ככללו צמצנות הצביה (ישעיה כ"ט) "וצא לליון גואל ולצבי משע ציעקב, ואזי זאת צריתי אוחם רוחי אשר שונתי צפיד לא יונטו וצפיד וצפי זרע וצפי זרע זרעך אחר ד' ומעשה ועד עולם", וצזרעך זרע אונת זרע זרעך (ולרוחו וד צרי והוא "קול רוח ודיבור זיהו רוח הקודש" ובאמור) — ככללו כל העניים הרחוקים והקרובים, כי אז אהפוך אל כל העמים שפם צרורה צלשון הקודש והקדוש, — וירא כל צער כי פי ד' ד צ ר, — וצזה כצלם פרק חנושי "אגדה נדרשת"ו

פ ר ק ט ט י

אבות 6. (ומסת קופרים פ"א ה"ד) "ומעשה צע' זקנים שכתבו לחלמי הונך התורה יונית והיה קשה יום ההוא לישראל כיום שנעשה צו העגל שלא היתה יכולה להתרגם כל לרבה" וצמגילת תענית קצעו לח' צנצת לחענית שצו כחצם המורה יונית וצא חושך לצעולם ג' ימים" — וכבר התפללו רבים וגדולים על המאגרים הללו — ועיין צמאור עינים פ"ז וח' יעו"ט. —

והכ"ל לאורי צזה, אס כי אלה ומצי חוה, שלא ראו עיניהם לנאורות ליון — אשר ומש אלהים הופיע, לצריחת עולמו, ולהשרות שבינתו (רוח ונולל) צאדם שנצרא צדנות — והגליהם לא עונד, צעקב ענוה, על הר קיני, המנוך צצהרים, ולא פסקה ומה זזהנות של כחש שקטטה עינים צאזטים (וונותרות) ונתנה לחוה (צ"ר פרשה י"ח יעו"ט), ששו ומנחו צהעתקה הזאת, כיום כתיבתן ומקיי צצצעים לשונות, לחזות צנוו אח העתיק ויוני הונצד כלשון עם ועם, ואז צאכלם ומעץ הדעת התרגם פקוק כלורתו (לורת גשיות האותיות ומשח שחורה) כפקחו עיניהם כעיני המנורים צפי עקצא דהדרא ליה להר קיני (עיין צ"צ ע"ד וציאורי לה צכ"י ומצרת 30 זינע 73)

לאחר שכתלקה השכינה וצמנוך היוצל, — וצאכלם וקוחם וצמחש צמשיכת היוצל, (לאחר שכתלקה השכינה), לחירות העצדים, והעבר צב, ומצדי וולרים, שלא לחירות ע"י תלוי וכנצור צמקופדים, אז היו כנצצרים צצעינים לגולי ליון, וקונו לצחק קול ענות, צככוי לצ והאשכלות (שכל ישראל צמו) היוצין על כסא ומטה, ולוונדין תורה כנשה רצינו, שהשרה להשכינה עם האדם צארץ — צמנעם זה ומטה הא"י לא ידענו ונה היה לה, צדרשו להתורה, צחוקם ורגעון, שלא ככתן על עור העגל — וע"כ היה קשה יום ההוא לישראל (ששעמו לקול ענות) כיום שנעשה צו העגל, שכתפרקו השמרים (בחד ויזכות וכח כהונה וכח קט טוב) ומש וכוו זר כחצו, "כי מה ציין לצין אר"ה (עיין ט"ר פרשה וז' וצמחונות קם וצתוס' גיטין ק' ד"ה אמונה וכו' יעו"ט ומלש

גם הנה התכוונו להשתקף האמת ע"י הלמ"י) — ולא זאת אף זאת, גם על התורה, הנאמרת ופי הקדוש וצלשון הקודש, ונהדצרים העמתיים האנים ונוגזלים ציון, יש זה עבר הוה ועתיד, ואחת דיצר אלהים שמים (שכבחה ושבע"פ) זה שוננו, צכ"י אחרי שיתן הרשות ציד ונקה להעמיק אותה, שכבחה ונכחה ירו, שכבחה, הכחוצה ונאז זאת שחורה ע"ג אש לצניח" (ירושלמי שקלים פרק ה'), ונשה נהג גם זה עוצת עין (עין ש"ר פרשה ו"ז) — ולא החזיק עוצה (הקראת "לקח עוצה") לעלונו — ונחנה לישראל, דרש ר"י עליה, אה הפסוק, "אכתבו לו רוצי תורתו כמו זר נחשבו", כי אחרי שנתגשמו ונשחרו האותיות שספרי ונהדיו והעור, לולי הסופר והספור — רלוני, הסופרים הנאחזים לדצרים ונאש לכנת הספרי, שחזו החזרים צדנות הבסח ותחת רגלי ד' — ונהשרידים והנהלבים, אשר ד' קורא ציון, צה דצרים שבע"פ הנההלך תוך ונחנה ישראל, ועי"ז ונחיהם קדוש — לולי זאת "הלא כמו זר נחשבו", ולא היה זיכר הדעות, שחלק ד' ענוי, — והוא כדצרי ר' יוקי (יצוות ק"ט) "כל האונור אין לו אלא תורה אף תורה אין לו", וכדצרי הזוהר "אורייתא קצ"ו ישראל חד הוא", כי צעת שטצו ישראל אל ד' ורוחו, חלקם ונור לצצם, השוכן צחוכם, ונחמורה, ונלקחם עושהם הדצרים, ונפחוחי חוהם (אות אמת שצנפם חיה יחידה), קודש לד', שחרותה זאת לצניח על לוח נור לצצם, והכחוצה והחרותה צאלצב אלהים, צפחוחי אצני הספרי, אצני לחות התורה, לקחו צזה לקח "טוב" (ואין טוב אלא אחד) שצחוק הדצרים, דצרת נור ישראל ונשל צאדם, לחצר הכל לאחד שתיח צכל והכל צו, — וכשנעטהר את ונחשצחך ונרגשות יל"הר, ולא יהיה עמוך אף נכר ונשוצד אל ד' אלהיך השוכן צחוכך, אז יגיד לך לצצך ופיך, צלשון הקודש — ש הוה כקי לנוס נור לצצך, — גשצרת נפשך חלק אלוה ונועל, הנשגיה להיטיב לך אש צקילו השוננו. — —

וריצ"י דרש (גיטין ע"ס ותעורה י"צ) את והכחוצים "כחוצ אחד אונור כחוצ לך את הדצרים האלה, וכתיב עפ"י הדצרים האלה הא בינך דצרים שכבחה א"א רשאי לאונרו על פה וכו' (יעו"ט), כי לשון תורה לעלום, היואלתו לכונה טעמים וכונה פנים, ונחגיווך (סיוון) צה יונוס ולינה צלשונה לשון הקודש היא ונאירח עינים, לקרני אות וההוד שצה, וקרני אור והסוד והללם והדנות שצך, ללרף אור אותיות התורה לאור האותיות שכבחה צו שניס ורץ ולאור השם צן י"צ אותיות וצן וי"צ אותיות (עין קדושין ע"א ולהלן יצוה הביאור נהן) וע"כ אי אמת רשאי לקראה ע"פ צלשון חול, שצקרון חשיכה כהנולצפים והנהגים צגרוים ולשונם קינים הגה והי או עלי הגיון צביטור והדצרים בכתצך, וצלשון חול, לנוען להוליא את הרצים ונידי חוצת הגיון שצלב (ועין צחום' תעורה שם ד"ה דצרים שכבחה וכו' יעו"ט), לדעת הרוח הסוכן צחוכם, והוא דעת ה"נור, הלייר נורה צחוק נורה — (צחולדות אין סוף, אף ונה שחלמיד וותיק עניד לחדש), ונחן צה רוח ושנוס. — ודצרים שבע"פ אי אמת רשאי לאונרו כבחה וכו' לא כרת הקצ"ה ציית עם ישראל ונל צשציל דצרים שבע"פ, כי הקול והדיבור, ונהדצרים שבע"פ (זיהו רוח הקודש) — ונפחחות הפנימיים להפחוחי קודש צאצני לחות התורה — ונקרוין לחכמי לצ, והשככולות (שכל האדם צו). להטיב אותם נרוח ד' העוולדת צחוכם, ולנעהר אותם צהאש לצניח, ונור לצצם, לפי חלכות

אל צקודס, והתגלות השכינה ציונים ההם, ויתן להם הרשות לעקוב את הנוקרא
 לפי לורך השעה וההלכה (קטנה ט"ז), — וצלמד התורה כמשה רבינו צעקב
 ענהו יראת ד', נקראת גם התורה על שנותם (קדושין ל'), כי גם הנה לקחו
 ונתתו באלם ונדבית לור ישראל, ע"י דבקותם בד' אלהים חיים, אשר עב"י
 הדברים האלה (נרוח ונוללה — והיא "רוחי אשר עבדך ודברי אשר שנתתי
 צפין ובאנור), כרת ענהם הצרית החיים והטלום — לאנור על דברים האלה
 "צרית הן הן הדברים שאלנורו לעשה וקטיני ("פקחים ל"ח צ') צעקב ענהו
 יראת ד'.

ואם כי יש ונח"ל האומרים (סנהדרין כ"ח צ') ששנתנה הכתב והלשון
 ציוני עזרא (ולאנסי קודס עליוית עזרא כשתנה ע"י היחידים עיין צפין יעקב
 וגיולה רפ"ח דברי עבד בעל הכתוב) הנה לפי כל הדיעות שנה השתנות הלשון
 והקודם לאריות, לא היו ודעת החכמים והסופרים, ועזרא ובני"ה, בצררם
 לישראל כתב אסורית ולשון הקודש, והיחיו להדיעות (כותלי) כתב עברית ולשון
 ארנוי (סנהדרין טס) החזירו גם צה, את העברה ליושנה. — יהיא העברה
 שערטה לנו חונם, אם הנוקרא, אם הנוקרה, ואם הצינס, להיות כנוולכת
 כהנים — וגם עשו צהם הסייג להתורה — רלוני, הסייג הזה לא נעשה
 ונהרש והנוקרה, להחיש ולהקביר את התורה, לפני חכמי זרות הצאים אחרים,
 כי ארצה ונלחו לכל תלונדי כ"הג גם דורות אחרים האומרים, "שב"ל צ"ד
 יצונו ל' יעו"ש), רק הסייג שעשו צה הוא שלא יכנסו צה הדיעות והכותים,
 לעשות ונננס טטוחין לצהנה (תוספתא ידים). —

ארת ז. ונעשה כחור לבניינו ונאמר, שגם אלה עשירי כ"הג,
 תלונדי עזרא והלופים, הולין אחרית דבר ונראשיתו, ראו צפקחת עיני הדיעות
 לאור ההפקה ואורייתא — את האורחא ולילי ונושך ונלרים, הצאה ונעשתת
 הלור ונוקונו, וקוס ענהו, — ונונחת עשישת ידים הצקפרים, הנקראים
 לפניהם, ופי הנוחורגון, דברים ככתבן, צלי רוח חיים, כי ספרים טיד הכל
 ונושטין צונו פקב קדשתיהו, ונאטינין הלצ, ונקרת הלור, אשר ונש ליתן
 לנושה, והיוקבים על כקאו הקרי לור והסוד ונהללם והדעות, ובאנור, —
 וצטיעטם צטיט הין, וצדפתם ונחחס צקדן רוים, קרני טור וזור, לקרני
 הלור והסוד, וצחיות קכס עגלי עונים, לל פ ר כ טל ראטוניס, הרי
 הוא כללו כתבו על קרן השור, שאין להם חלק צלהי לור ישראל, והצילו
 חושך לבולס ג' ימים, (והג' ימים, הם ימות עו"ש וימות הנשית, וימות עו"הב,
 כי ע"ז חושך ביסא ארץ ולא יכלו לראות צהאות אונם טצנלח מים א ח ח
 כשהוא יום) — חושך ונלרים, אשר לא ראו איש את אחיו — עונת הסצורה
 וחיבת אחים; שכללנו צה כל צני אדם — ולא קנו איש ונחחמו (צצנת)
 צירחס פן יכטלו צחמת הונות הכתובות — ועוד זאת, ע"י שלא היתה
 התורה יכולה להתחבס כל צרכה" לא ונלחו חרגוס כבון צלשון חול לשמות
 הכונים לצביכול, כחגטם צעיני ההון הקודש צפתוחי אצני הלמות, ושמו
 צתגל הלף, והליוו לנו תונות גטני, צאין סוף, האחד האוניתי, והעבר צ
 ערבו לנודי היוונים הצחורה, ותרנגו צה להתאים אותה עם חכמת יין, ועל
 תרגום כזה הלור ר"י (תוספתא וגילה סוף ג"ב) "התחבס סקו כלורתו הרי
 זה צדלי, והנוסף הרי זה עבדך", וננורא קדושין ט"ג הנותחא, והנוסף

עליו הרי זה נחמך ונחמך" — ואם כי לחכמי אמת שונרי הטעמים ולא הולות, כי נוקרא יואל לכוונה טעמים, ולפי דברי הנקובלים "הטעמים צבחר (ולפי" לאור, צבחר התורה, — אשר כל הרואה לזכות צה יצוא ויזכה צטעמיה כי כל טעמיה חיים זכו), והחירו הסופה והגרעון וכנאורם" ונוספין וגורעין דורשין (צבורות ד' ז'), ולפי"ד גם לזה נחמון הילל צאנור, "ודלא" ונוסף יסף" כלומר השוע צקולו, לקול ההוא רוחא דאת עבד קלא, הצעת לדבר, כדי שיתקשרו גרים, ולא ונוסף יסף, אך כל זאת לא החירו, אלא לחכמי אמת צבחר ישראל, צנוטגם הרוחני, ונוטפין צלשון הקודש, ונהעטרים ושנים אותיות שבהן נחה כל התורה כולה והן חקוקין צעט טלחצת על כתר נורא וכו' (אותיות דר"ב), — (ועיין צדצרינו לזה צבוכצי יאחק ונחצת 30 זייטע 117), זה דור דורשין לדורש צאת התורה וכו' (עיין צדצרינו ויצאורינו להכלל וצן עזאי, צהנוגד שנה ששית זייטע 331 יעו"ט) וכן הכלל גדול שצתורה, "זה ספר תולדות אדם ציום וכו'" רלוני, ויי שדורש צזאת התורה וכו' ללות אמת שצנחם הסיחא חת. כשהוא יוס" — ונעשית לוס חיים, — עליו לאנורו כל דצרי ר"ו צצצות פרק ששי — ואשכול — "איש כל" כזה, זכה הצתורה להיות נקראת על שמו, ולעשות ונחת ויתורה, "זה ספר תולדות אדם ציום" — יוס הגדול והנורא, — וכסם שזכה צבחר התורה, כך זכה צבחר "שם טו", העולה על כל הבתרים, שאין טו אלא אחד, — כלומר ויי שנוכר צאחד האותיות, שהכל צאחד, זה יודע כי ונחתו לא תלא רע וכל ונה דעצד רחננא לטז — וגם הוא ונחת ונכלל צכלל הזה את הכל צאחד, — (וראה פלא, וניין האותיות וכן "זה ספר תולדות אדם ציום" עולה לונין השם "טו").

ולזה "דור דורשין וצקשי פניך" — צהופעתו וליון חיה ימדה, ששם תלא תורה — וחת ונחתו צאדם ונקרני אור והסוד, וע"ס זה נקרא אדם "אדם דמות אלהים" (קיימן ז') לא ע"ש האדמה שנוונה נלקח הגוף, רק ע"ש הכשמה

קיימן ז', לפי נוסחה הירושלמי הנוצח (אות ח') אור צן עזאי "אשר דצרי ר"ע, "זה ספר-תולדת וכו' זה כלל גדול יותר מזה, וצנע"ן על ההורה ליחא "וככה רצינו שריחא הגאון שנקרו חכמים אחד לחצירו הכנה פנים וסידוי שרעטיין נקלחן אצורין צקדר סקוק, זה ספר תולדת אדם, ונקלחן צקדר סקוק של אחריו זכר ונקבה צרלם, ואין ונוקדין סחרי וכו' אלא לני שרואין סיינין שראוי לכך", וצקדושין ע"א ליחא "ה"ר צראשניע שם צן שמים עשרה אותיות היו ונוקדין אותן לכל אדם ושרצו הפרויים היו ונוקדים אותה להלנועים שצכסונה וכו' אר"י אור רב שם צן ארצעים ושמים אותיות אין ונוקדין אותה אלא למי שלנוע ועניו וכו', — והי"ל כי השם "צן י"ב אותיות" הוא הוא השם "אדם דמות אלהים" היולא לנו והפסקו "זה ספר תולדת אדם וכו', — והשם צן ו"צ אותיות ילא לנו וכל הפסקו "זכר ונקבה צרלם ויצרך אותם ויקרא את שמום אדם ציום הצראש" לא והשבו ותולא סה ו"צ אותיות, — ונכלחן היו ונוקדין החכמים אחד לחצירו הכנה פנים ושרעטיין היד", כלומר הכנה לשכי אות אמת צממים ימדה, ע"י הכנה פני נפש הטהי, ורמו ונוללה, השוכן צאדם דמות אלהים כשהוא יוס — יוס כסולו שנה (נקבלה ההוא וכבוד — וננחה לפי עולמים, ואשר נשם (והופעתו נכחה ונוללה צאדם) ליוה ד' את הצרכה חיים עד העולם, שנכשל צו כי טו, והוא יוס השלישי ונכחצו (השע ר' ג') "חיינו ויינוים ציום השלישי יקיינו ונחיה לשכי ו", רלוני חל כי הליק חיים צעו"ס, ויעוה הנשית, והולכים ונחיים אל חיים ונחיל אל חיים וגם החיים הללו נקראים חיים, ולדיקים יושצין ונחנין וניו השכינה, צב"א אין להם ננוטם, וכאנור — ואין צכל חיים הללו, נגד ששם אמת קודם רוח נחיות הסיים

שהיא צדנות אלהים — התירו לנקוב ולעקור את הונקרא, לנגנן לעשות
הטוב והישר, הצליכתם לקרב את הצדיות להתורה לטובה, תורת אמת צבחה
יחידה שהיא נטות התורה והאדם צדנות — והכל לפי לפניה, לכלול הכל
באחד, וטוב העולם כדון, והרשות נתונה, לאדם צדנות, אדם דעשנותין,
להוסיף ולגרוע, לעקור ולנקוב זונקרא לזורך העם והטענה, למען לקיים הלכה
הליכות אל, הנהלך לרוח היום והעם צדנותו בכל יום תמיד ונעשה צדאשית,

באחד האמיתי, שאין בה לא ישיבה ולא חכמה ולא עורק ולא עיפו צדנות ל פ כ י ו, —
ולדברים האלה ההפוך ריב"ז באמרו (מבינה י"ד ז') צדק שב"ק וחלואה שם וחלואיהם,
והלואיהם הלמויהם ועוונתם לכה שלישים, כלומר להשכר אשר עין מ י ו ע ו " ה, ויונה
הנשית, לא רחם, והוא הוא השכר צבחה פנים הלפון ללדיקים, —
ולדברים הללו ההפוך אנטיגנום במאמרו הידוע, אל היו כעבדים המשמשים את
הרב זכ"ו לקבל פתח, למחלה שלשם ולרביע, והוא הוא שכר עו"הו ושכר ימות הנושים
(עין צרכו ל"ד ז') יעו"ש) אלא היו כעבדים המשמשים את הרב על מנח שלא לקבל
פתח" אלא כולו, והוא השכר, אשר ישם למחכה לו — כלומר הממכים להשם
" א ח ד " שיתאחדו כולם באחד ציוס השלישי, עת ההגלות היה י ח ד ה, בנשנות כל אשר —
ולא הסי "מורא שנים עליכם", בעקב עתה יראה ל' ובאמור, — ולא יראו כל אשר כי
שם ל' נקרא עליך בהשם אדם, "אלם דמות אלהים", — והיא ה כ ר ת פ כ י ס, וגם
שרעויה יד הגדול הגבור והנורא, ונלאו זמקום ענותנותו — וכל מה שברא תקב"ה
ז כ ר ו נ ק צ ה ב ר א ס וכו' (צ"ב ע"ד), — ובכל מקום אשר אזכיר את שני (ישרשם
שני), אבוא אליך וצרכיך, — ובתוך זמות היותו שבמרכבה שרשם ימקבל ראה
גם צבני ארסי שור ושכר — ות"ל אמרו עליו צדנותו לנן כפר, ולא ראה באשקלריה
הנאירה לאות אמת שב צ ח י ה א ח ת, שהוא בכל והכל זו, — וכל הנקרא צמני
לצבני צדאשית ירכיו אף עשיתיו" והין כ"ע מהאדם לכל ונעשה צדאשית. אלא המביע
יחיה שנודעת לו (שוכר את עלמו ואת מי שאמר והיה העולם), וצביאה ל ל י ו נ ח י ה
י ח י ה הגדול עני ורכב על החומר, אז בעולם המיקון והאיקון "השפוך אל כל העמים
שפה צורה (קול רוח ודיבור יזיה נשנות קדוש צדון הוא שנסח צמיו, נשנות חיים
רוח ונוחלל), לאחד הכל לאחד אחד האמת, — ולאור אור אמת צבחה יחיה, יעלו
כולם בקולם הענוה, (בידעם "דליה להו ונעלום כלום) להר יראה ויראה "ירא שלם
(הוא השם "אחד") ושלוש, — וקיים צדק מה שכחוב "כי מליין (כלומר מליין אות
אמת צבחה יחיה ואחד האמת) האל הורה" לכל העולם "ודבר ל' (מרות ונחלל) יירושם
ש ל ס ו ש ל ו ס ובאמור — ולקיים האמת והשלוס ת א ה ז ו, — והיא היתה
נודת ל' עקיצה, כשכחב וילא צ ל ו ס והפרדס (ושם "פרדס" ל"ל שהחכונו לנשנות
ונשנות הלדיקים אשר חיי עולם נעע צבחה, ונשנות הלדיקים נקראים צד"ה צדק, וישי
נשעים" (צ"ב פרש"ח ועין צדבריו לזה צב"י 28 זיעע 95 יעו"ש) וצדצעה אלה
שכחבו לפרדס, נכנסו להסכל צבחה נעיעה הנפש, לאור אור אמת צבחה א ח ת,)
והנה אף שהציו וירא להם, בן שמים ועשרה אותיות" ודרש "ואהבת את ל' אלהים
וכו" אה ל' אלהים יירא לרבות ה"ם — וגם ראה לאות אמת שב צ ח י ה
כ ש ה ו א י ו ס, ויער עלמו כל ימיו, שהאל נשנותו צ א ח ד, ככ"ל לא צעע ציוסין
(עין יושלמי פרק ה' סוף הלכה ה', וס' בן) ולא ראה לנבל צעלמו את צברו, (עו
שבוא היום לקדם צבחה הצבר, השם "אחד", ולא צביאה לידו ע"י א יש לר המקראת
של צדל, שטרקו צמו לצברו ותלעתו, שנת שמה גדולה צביאה נש חו צ א ח ד,)
וצביאחו צלום, העויה העולם והחורה על הכלל גדול "ואהבת לרעך כמוך" ובאמור, —
ובה חצק חצבי השם ושרעויה ירו, שמזיח השמש לרעים ולעוים, ומהם שלום צמרווין,
ועודש בכל יום תמיד ונעשה צדאשית, ונתן הכח להנציחים והלופים ששרעויה ירו, לקרות
כל הצביאה צדק, וע"ה צדמות, ולדמות הורה לילכה והנעיעה לנשנות —
גם לדיק צדאשית וכו' (ל ת י ק ו נ וצין העולם) יחיה, — והוא הוא א ח ת א ו נ כ ו ס
שננות האמת כש הו א ל י ל ה, — שאין אנו נכירין אותו אלא נאוונוהו, ושרעויה
ידו, — זאת היתה נודת ר"ע, אבל צן עוהי נודת אמת היתה לו, וצביאחו לפרדס
"הלין (באות אמת צבחה) ונתח" כלומר, שפרש עלמו מ ח י י ע ו " ה ז ל ח י ו ת ח י י

ובאשר כתבו גדולי הוחרזים „צל חוסף לא שייך אלל צוה שמוסף אלם ונדעת עלונו כוון כהן שמוסף צרכה ושלח, אלל צוה שמועדו חבוים ותקנו ללורך לין כהן ונשום צל חוסף וכו', עיין יד ונלכחי סיוון ק"ז), — ונשה עוד הפעם צדצרינו, כי רק לאלה בני יעקב, אשר דייקנו תקוה בהבטח, החירו לעקוב את הנוקרא, כי יעקב זה לא ונת, וחי חחי עולוים, וצערקו היא וקרב את הצריות תחת כנפי השכינה, „עקב עוניה ירלח ד" וכאמור, —

עו"ה צ, ואחר זה קשר חוללה אלם (אלם דמות אלסים) זה כלל גדול יותר ונה, ויני שהשיג אותו „ורולה ל ו י ו ת ינייה את עלונו, — וצחיקוים (תיקון ע"י) אוח אלם וליה אלם דנשמתי (ונקרא אלם ע"ש היונות) וליה אלם דבוסח דלחומר ביה „אלם להצל דנה (ונקרא אלם ע"ש עשר ואלר וון האדויה) ועליה לחומר אלם כי ינוח בלוהל (כלומר אלם דנשמתי, והוא החדש דמוות, — וניהו רק בלוהל הגוף, וחייוו בלוור הלהל אלוה חנה, צבוב רוחו ללשר השמים ושמי השמים לל כלכלווח ועליהם ואלרו ליה טעם ווח, — והוא כדצרינו וכאמור, ואלוי ככשל צה „אלר" צרלווחו לעטערן (חיגים ע"ו ח' יע"ט) „דלחיהבא ליה רשוחא לניהב למיכתב זכווחא לזוחל אור גמירח דלועלה לל ריו לא ישיב וכל הכרות וכל עורק וכל עישו שוח ח'ו צ' רשיוה ק"ן, — היינו בוחו לפרדס, וכל השיב מיהחורה והנצחיים, רק השם אלם דמוות הסופר ועטערן הכושם את הרב ע"ו לקבל פרס, ונחזיק עוזה לגשו — „כי קובר שנהגחו זלח מחשבו ונדעתו, — וגם הסופרים של ישראל החזיקו עוזה לנפשם בכתבם רק זכותא לישראל, ודבר זה היה מתבד לו להקבלה מרבוטיו בהסבר האעתי „אלר ישעא למחם לו וכאמור — וע"כ הכמים בחים היחידה וקיץ בהנעשות וילל להצרות רעם, — ויש להלריך צום והנצין ביון. —

וצה כתבונו גם לסקו דצריים (קדושת ע"א פס) ולהפרק דר"כ פרק חמישי — בלחום (קדושת פס) „עשרבו הפרולים היו מוסרים אותו להלנועים שבכהונה היו ונלעים אוחו כנעיוה אחים הכהנים וכו' יע"ט ונפיר"ש, — ובלוחר כי הפרולים הללו, הם הכהנים הלדוקים והביחוסים שדקדקו אחרי דצרי אנעיגווס שדש צריים להשם צן שחם ועשרה אותיות, בלוורו בהעצוה ע"ו שאל לקבל פרס, וכאמור, והפרולים הללו דיקדקו אחרי, לא דיקדוקי קופרים רק דיקדוקי עניות (עיין דצרינו לוח צצן חגייה ובכ"ה ה' 27 זייעע 42. וגם במאמרי זה יבואו דצרינו עוד צום להלין פנים) „והענידו שחי פלוח וכו' (אר"כ פס) ואלרו מוסרה היא ביד פרשים שהם ונלעים עלום צבו"ה וצע"ה לין להם כלום" ואכר גשמי אשר העין יכולה ללוח, והאוחן לשווע, — יע"כ לל היו מוסרים אוחו אלל להלנועים שבכהונה שהיו מושכין ודיים שפרק מתוח כסוה, ובנשה ידיהם בקודש לצרך את העם יהיו עוליין צנקי כפים וכו' לצ, — וצעה שבו הכהנים עורדין צביר וגם העם נערדין צנו „היו אלו מנהגים לצלוב את השם צן י"ב ולא היה נשוע לצבים וקול נעיונה אחיהם הצביים דצרי אל"ז רש"י ז"ל, — ואלוי גם הנשיאות ופרשה כפים בצרכת כהנים — בהשם צן י"ב אוחיות — (וגם נעילת ידיים והצרכה קודם הקעוה — תקנה), להרלוח שרעוטי ידי הגדול והגורל, בילרו ללם וצח עליו כפיו שלל ילר את אלם דמוותו שיהיו ירוו כשעיים מפלגת ולחתח לללוח צענו ותחוח, רק לרונום אוחו לטר ד' הר ירח, צנקי כפים וצד לצו וכאמור — והוא הוא העעם שחמירו ח"ל בנעילת ידיים, אף שצב בעל טעם עשני ארך חרוה כי יש צום לרונום אוחו להרוטי שחורה, וסם „אלם דמוות — ולהקפירה חמה שהיא חרווה — כידוע להבאום צקוד, — וחס כי גם חחי לא בלחיה עוד בקורס, עכ"ז חחי ונחין בלוונה שלינה בהחבלות החמה הכונה ישראל האעתיים הקרובה אלוד צייך ולצד, — וירח ד' חד ושמו חד יהיה מילחא זוערועה, כי כולם ידעו אוחו, לוקעסם וצד גדולם (ולריך להשאעו את הגדולים, כי הגדולים עלולים לעשות ציורח צצקסם שמונות רבים, — וכחצו חסי עוללים ויונקים יקדה עו). וישו ידיהם בקודש להרלוח מה חלי ואמור" —

אצל לא לאלה דלך ושמע חביבתי, ודלחשתונש צחגל חלף, והוא הלסון חול,
 שאין ונלכחי השרת מוזין ההוה וזכירין זנו, לקשור ויהס חכרים לקונס —
 וע"י חאנר פורץ גדר ישכנו נחש" רלוני, הפורץ לקייב כל"ה צפני ע"ה צאנורס
 עשו קייב לחורה וצרו לנשרל כחז אשורית ול"הק הפורץ לגדר הזה סופו שיכניס
 התנורים צפני עקרבא, והנה ישכנו כחומר ונחש — לעלס התורה
 והחכמה, חכמת ישראל ובחומר, וישופך עקב, רלוני, לעקב עמו ירחו ד' —
 ואת עקצותך, דרכי ד' הישרים והנוראים. —

אות ח.

הזאת לא נראו עבודיה השצעה (ונשצעה עיני ד' שראו בכל ו"צ צבי טוץ)
 לעיני ההנון שונעו את צניהם ושמנוס ח"ה, ועוד זאת צהעקתה הזאת נפקק
 החוט הנוקטר לרוח ד' צחוך האוונה ע"י האשכול, ולדיק יקוד עולם, לדיק
 ונושל צירחת אלהים, — ונלרכו ונעמה לעמודים צפועל וצנועשה, אז הענווד
 שמונן הלדיק את העולם, על שלשה עמודים, תורה עבודה וגוניות חסדים,
 ואס כי צבר קרלו הנציאים הקודמים לו, תגר על הקרצנות, צינניו היתה
 העבודה, הענווד החורך, כי ע"י תחאחדו העס ונוקמות פזוריהס, לירושלים
 והנוקדש, ועי"ז נעמדו התורה והנידות טוצות צירחאל צקריחת הכהן או
 הנוגף ונהחורה הזאת צלשונה, לטון הקודש — וכוונתה צשים שכל החיים
 והשלוס, — הכתונה וסיני הנונוך שצהרים, — וצירושלים, ראו להשס שלס
 (והוא השס "חאחד") והס לוס, כי "שפתי כהן ישנורו דעת", רלוני, דעת
 האונת והשלום, הכתונה צין שנות, — לאחד אותס לאחד —
 וכשים דיעה לנודו דיעה הזאת, גם לענווד העבודה, ואת ההצדלה, ון
 ונחרת האדם ון הצהונה, שנקף אדם לנות ונחי עו"ה, לנען להחיות עלס
 צחי עו"הצ, ע"י עונו צהתורה ונעשים טוצים, — כחור אדם הנועלה
 וסוף צהנה לשחיטה וציהת, צצרכת רוחס, להחיות האדם והדעות — ונעלה
 ולתחא הירדת לנונה, — "ותורה יפקו ופיהו", לא ונחצדים ככתנן, רק
 "ונפיהו" ונחיות ונעלה, אשר רוח ד' דובר צו ונלחו על לשונו, — ונעפי
 שני (צהשם "אדם דנוס אלהים") נחת הוא, וניתן לו הכח והונועלה לרדות
 ולכבוש צכל צריות הארץ. "והוא אהו לנעלה ונחנוד לנטה, ואונתו ונועלה
 על הצריות", — אצל אהה! אחרי וות שמונן הדיק נחגשמה העבודה צנוקדש
 ע"י הני כהני דלך ונעלי, ההעלעניסניען וצני שמונן הדיק שלא הלכו
 צדרכיו, וקבו הכ"ג ונונלבי היוונים (וכנצור צאריכות צד"ה לצית שמונלחים)
 ושלל היתה העבודה צנוקדש אללס, רק לנלחות נפקס צהעשרים וארצה ונחיות
 כהונה, וע"י פרס הזה היו עצדים נאונים להיוונים, להנחי את לז העס
 ללכת צדרכי היוונים (עני להשמונלחי קאפיטעל 4 יעו"ש), ויאסלן הפושע צן
 שמונן הדיק, שלח ונצחורי ירושלים ללור להצט אל שסחוק ויוקור צידס
 שלס ונלות דרכונוים לקנות ונחש זצחים להרקולוס" (סס), ונזה, "לא נגד פני"
 פני אדם צדנות ובחומר — וכחז על קרן לור, "שאין לו חלק צאלוקי
 ישראל", ישראל שגר עם אלהים ואנשים יוכל להם. לא צחיל ולא צבח כי אס
 צרוס — ואנטיגונוס איש סוכו, שסבה ורחה לנעשה הני עצדי כהני דלך
 ונעלי הנוקדשים ונחיתים עלום אחר אחת צחוך, צהללס צללחס וקטרס לעקש
 את ד', ולכתוב על קרן לור וכו' אז רוח ד' לצס אוחו וקרא עם הנציאים
 "אין ספן לד' צעולות וצחים וכו'", וצל לצאר, "ענווד העבודה השעולם

עמוד עליה" לאור, עצודה האמיתית וישראל ונוגלת בהים, היא העבודה
 שכלל הנאחז והנדבק צור ישראל, אשר הוא חלקה וזור לצדס ועממוד על
 הזר צרוח, הרחה לנוטה העמיו (הקשר של תפילין שהוא נגד הלצ) הקשר
 נוסכי כיתו צהצנה צחך לצד ישראל, וצלקחס ונסס הדברים, שלם הפרים
 עם השפתים, העבודה האחת היא עצודה ונאחזה, אהבת מוקוס — וקומו
 של עולם, — ואהבת הצריות, והיא היא העמוד האנושי ונחורה ונ'ח,
 "ונחורה", כאשר תלמודו לאחריה, תלכו צדרכי השם וויודותיו, וזה איני צחכס
 חף אחס צחכס, "ונג'ח" כשתעסקו צג'ח לא תהיה כוונתכם ע'נו שישלמו
 לכס גוול, חלל כוידת חסיד "שלי שלך ושלך שלך", ועל שלשה דברים
 האלו העולם עונו, וד'יק, "פרוש אהבה" כזה, הוא היסוד עולם, וזה כל
 האדם צדמות אלהים — אשר כל העולם כולו לא נצרה, אלא ללות ולחצר
 עלווס, צלוותה ד'חד לזה — ויהי נורח שמים עליכם" והתכוון זהה
 לאור חת ונורחו (ואת ונקדשו) לא תירחו ולא תעריאו, חת ד' צבחות (אשר
 חות אונת הוא צצחותיו) אותו תקדישו. והוא נוראכם והוא ועריאכם, "
 וכדרי צעל הגדה, וצנורח גדול זו גילוי סכינה, — וכבתוצ, "ורחו כל ענוי
 הארץ כי סס ד' נקרה עליו וירחו ונוך" כי צרחותם לגילוי הסכינה צנורחותיו,
 השוכן חת דכה ופעל רוח, וכדמות אלהיה עולין צבולם (העמות) הנוצצ ארשה
 ורשאו נוגיע השנוונה, אז ירחו ונוך גם הגוים הנורקין צהיכלו, ולא יוכלו, חותך. —

אות ט

שני יראה, כי הפחד נוראי הטנח צתרגוס היווני, שפחדו ורחו ציוס הוה,
 ציחת החושך לעולם ג' יוים (כלוונד ימות עו'ה, הז, ימות הנושית, וימות עו'ה צד),
 והכמותה על קרן זור וטור — נחקיים צנו, ותרגוס הזה היה לנקדש ארץ
 נגף — וזור נוכשו לנתי צתי ישראל, והס העון העבס וחסידיס השועים נעצב
 אחד, וההעלנויטענען נעצב השני, העון העבס כשלו צהווקדש, וכפלו וכצדו, ונתנו
 לווארס לעצח הרב ואצדן. ציוני אכנויובס הרשע, נוצלי לעמוד על כפשותם
 וציוס השצח לא הרים ארע ונהס חת ידו לירות ארץ או לקכור פי המעשה,
 ונחציאס נופני האויב והאורר, והאויב התכוון לצוא עליהם דייקא ציוס השצח,
 לכלות ולהשוידא חס, (והחסידיס השועים ונהדברים ככתצן עצרו צעצח גם על
 צל תשק לו ועל כל עונג שצח, וכאשר נשאר ונהס ונזון ההוא כונה וכונה
 ונהגים להכת העכענענר והציתוסים, ולפ'ד על ע'ה חסיד כזה התכוונו
 צאוורס (פסחים כ"ט), "ופני שהס עקץ וכו' יעו'ש ודוק). עד שצח ונתתיהו
 כהן צן יוחק, והורה לנו כת"ח, — חס עשה נעשה כאשר עשו אחינו, לצלתי
 התייצב לפני הגוים צעד נפשינו ותורתינו עוד נעבט והשונידוני, ויעולו כולם ציוס
 ההוא לאנור חס הלחס ילחנו אויבינו צנו ציוס השצח וילחנו לקראתם ועמדנו על
 נפשינו ולא נוות כמות אחינו צנערות (דצ'הי לצ"ח קאפיטעל ז) ולנד ונתתיהו
 אותם צה חת דרך החיים, "אשר יעשה אותם האדם וחי צהס" (לוגד ונתתיהו
 צהס — ולהעלנויטענען היתה הגשונת התרגוס הזה לפח ולנוקס ונוקפו ולכדור,
 וילאו ונהגשמה להגשמה, עד שצצחו לאלהים הגרועים יותר ונועשה העבל
 ווס שצנו לוי והכהנים והכ"ב היו צנועל הזה (תשונואחיס צ' ד), "ועל כהן
 שקוליס ושונוס (דניאל ג') לנווח חת הנוקדש צירושטים, ולכוונת צסס צית
 ייפיק אולימופוס" (תשונואחיס צ' ו), — כל זאת ראו ושנועו חבני אונת
 נוראש, "ונראה הערב והצוקר אשר כאור אונת הוא — כי היוונים ננווח

לכל השומעים והואוורים, והציאו חושך לעולם ג' ימים" הן צרוחתי והן צבוסתי, הן צרוחתי כאמור — והן צבוסתי ככתוב, „ובשלת ימים השמיתו שמונים אלף איש, ארבעים אלף מהרגו, ומספר המזכרים כמספר הנזרבים (טס ק' ה' — עד שצא יהודה ומכ"י וניסר צונגען להנודקט, ולצני ישראל היה אור עם פך שזון קטן, והתחיל הנר וזוהו — להאיר עד נכון היום ללאח צבי טוז ונחסקר היוונים. —

אות ל. ובעת ההוא ילאו הזוג הראשון יוסף בן יועזר ויוסי בן יוחנן, צעקצ ענוה ללמד ביתר זיאר, לבעוודי העולם ונתורה וג"ח יוסי בן יועזר ציזיאר ענווד התורה, צאמרו „הי ביתך בית וועד לשכמים וכו" והוא צל תחצו עבנך כרצ לקבל סכר עצור למודך אלא התלמידים יהיו צבינך כהכמים והצרים, וכאמור — ואז צלמודך אותם תהיו כולכם כלמודי ד' — ויוסי בן יוחנן זיאר להעמוד ג"ח צאמרו „הי ביתך פתוח לרווחה ויהיו עניים צני ביתך, והוא סג"ח האומתי ומצני חשש גוונלין, כי מי צייתו פתוח לרווחה לפני עשירים אז כוכל לחסדו, שהוא נהוג צנוידת ע"ה „שלי סלך ושלך שלי, והוא ומהאופים לתשלומין וגוונלין, ואיש חסד כזה הוא גוונל לפשטן, אצל אס העניים הם הס"צ זה הוא הסקיד האומתי, והאל תרצה שימה עם השעה" וגם צזה שנה לתלמידיו ונשנת חקידים, וגם צראותם לדורם כי צרעה היא, והלדיק, ואיש סוכו — ונר אלהים הוא נשנת האדם וישראל — כזה ואצד, ואין איש שם על לב, את ומשך השם טוז, — וגם ראו להפלה והקפתה ומאנשי צני וביעל העלעלניקטען „לאמר הזה כרתה צרית את הגוים אשר קיצו צמיחו וכו' ויאר הונלך ללכת צדרכי הגוים וצחוקותיהם (ראשון לתשנוואים ק' ח'), אז עמוד הנה צפרץ, וכאספו אנשי חסד לאסיפה (סיון ח') ותצרה ויוחדת, וגזרו טוונאה על ארץ העמים וכלי זכוית (צנה ט"ו), וצזה קמור

ס' יון ח'), משנה (קוטה ו"ז), „משנה יוסי בן יועזר וכו' צעלו האשכולות שנאמר אין אשכול לאכול צבורה אותה נפשי" ובגורא (טס טע"ז) „מאי אשכולות ח"י אונר שנואל איש שהכל צו" וצחוקה (ט"ז ז') הנוקסא „תן תס ונשנת וכו' צעלו האשכולות איש שהכל צו אר"י אונר שנואל וייננה משה עד שנת יוסף בן יועזר סיו. לעדן תורם כנשא רבינו וכו' תא כל אשכולות שנונו לישראל וייננה משה עד שנת יוסף בן יועזר לא הם צהם שום דופי ונאכן ואילך היו צהם שום דופי, והכל צהנת הדברים הללו שכל ונאמר ונאמר הוא מרגליות טובה שנתרו צתהיל אחת על לואר האשכול, וח"ל היו מפרשים ואלה „אשכולות" שצא שם הזה ובילה לנו את זיאר השם „איש הצוקבלים הראשונים, מהשי דורות אחרי שנונו הלדיק (שהיה עשירי כ"הג), והם אנטיגנוס איש סוכו ויוסי בן יועזר איש לרידה, שאנרו המפרשים (הרצ המאירי וההולכים צדגלו) טע"כ בקראו צהם „איש" להורות שהיו שרי ובידלו העיר המזכרים ומנהיגים, והוא כמו איש הר סיה (מדינת) או תורוק איש רומי (מסחים כ"ג), אצל צאנת טנו צה"ש הזאת, ונשנת הזה, כי אנטיגנוס וזוג הראשון, הלא הנה היו רשעי סדור ומנהיגים, מארי ח"י ורשעי צני הנהגה, ולמה"י, לעלך גדול שנוקלטין אומו צעיר אחת — לא בן הדב, רק עם שהיו נקראים ע"ש עיר מולדתם, הוא להודיע ולהגלות, כי לא שנוקים ונכד את האדם צנוות, והמכר חורה ושם טוז, איננה צירושם (כעוללת בהים שישנושים ע"יו לקבל שם), למשפחה מיוחדת, או רק לזם זה שנוול צליון ויכושלים, עיר המלוכה, אלא אף איש ואיש הולדים צנוקמות אחרים, ואלא המסילות לצבצו, לליון ולירא-שם, — וצא לכאן והלמודו צדו, לעלות צקולם ענוה, צנקי כמים ובר לב צר ד' — ששם הלא חורה וצד ד' — זכה לתסם אשכול, — והציאר וילה „אשכולות" כאילו ככתב „איש

אנרו לזימרא לארסם לא תקרב — ומועץ שלא ילמדו ומועצה אחי צביעל
היוצב צארסם, צהשמוטות הלוקסות, גזרו עונגאה על כלי זכוכית והוא כנאנרס
„הרולה לארד וענותיו ימוק צבלי זכוכית. — וכל הלמודים האלה תמה ושתת
סקידים ותכונים, צהכמת ישראל. —

ולאחר שתמה וסקטה הארץ וההעלעביקטען לאדדו והב"ג כלקח ושה.
וצית ונב"צ החקידים וצית השמונאי הלדיקים צאו צוקאונס אצל גם וצית

כלה" (וכנסה ישראל נקראו כלה וכנאנרס (תחונום השח) וכנס שקראתי אחסם כלה
אף הסורה קשטתים ותקתים ככלה וכו') ונחתיה לנועה ככלה וכו'), "כי טעה סיו חסי
הסורה והכמהה, הנעשלה לאשה יפה, אשת נעורים חילת אהבים יעלה חן (משלי) ולמאורקה
(קנהדרין י"ט צרכות כ"ז), — וגם סיו חסי קהלת ראשי צעלי אסופות, וע"כ סיו
קורין למשמיעין אה העם דברי הדורש, צשם „רשי כלה (חולין ע"ג יעו"ט וברשי),
ומדי ארד ולולו (שחאשבו העם והלמודים לארש הישיבה) צשם „חדשי כלה (ועין)
צערוך ערך כלה) והשומעים דרשהו נקראים „בני כלה" (צרכות כ"ז) וצפרשם לנלח
„חסי-כלה" אש שחל צו, והכחוונו צזה לאמר, כי כל קהלה וכנסה ישראל סיו צו,
כי זה דור דרושו „וכאש הדור כל הדור" (ע"ר צנדבר פרשה י"ט יעו"ט).

וצקנבס לזח העאנר עשומאל „ססיו לודין חורה כנעש רבינו, החכונו חס כי גם
לאחר דוקס, לקחו לצנמס כתר הסורה, וכל ראש ישיבה ודרשן סיה נקרא סנכונכיס
אחרינו צשם „חסי" או „ראש כלה", אך לא שסס סוה המדרש, ולא המידע סוה השס,
לא כל סרולה ליטול אה שסס והתגזר יצור ועול, אף חס סוה תורה שחולנחה, —
וצדורות סקדונכוס וכו צה, כי סכל סיה צו, וכאמור, „וסיו לודין חורה כנעש רבינו"
צקננעה עניס, והשכלתו וסו הצצהה, ונגדלתו וערוונותו על כל העששים, ומוסס דלי'
סיה, ונקרחה על סנו — וכנו שהליגו צמשליהם על עשה, שגס סוה שינה ומדבריו
סקדונכיס, דרשם אה עשמי סדברים, — וכביכול סודה לנועש וא"ל לנדהני — והוא
נאנרס „ד"א אז יסיר זה אחד ונב" דברים שאנר ושה לפני הקב"ה וא"ל לנדהני וכו'
סיך שאני ונעל דברי ונקיים דברך ואני כוהנס לשען שאנר ככחוב צקסר תורת
עשה" — וככה כל השכלות שלמדו חורה כנעש רבינו סיה צידס סכח לצעל דברי
סקדונכיס צנהנעל סוטס (עיין ירשליני צימות פ"א ח"א) או ללודך העת והשעשה צלי
סוס מערעב, והוא כנאנרס צקנוך, שלא סיה צהס סוס דופ" ונלח „דופי י"ל ב"כ
לחלק לשתי חיצום „דופ", וכוננחם עד יוקי צן יועור, סיו הנקצלים אחד ונאחד, ולא
סיו צנו דופי! אז חוקר וזה מחיר, והיו סולבין אחי חסי כל, לצל. לקור מדבריו ינין
ושומאל, צידעס כי שחיו יסנרו דעה ונלחך ל' לצאוח סוה צדך. סחיים הסלוס, —
וכן אנרו צמיר על חלישע שאנר „וכל עץ עוצ ספירו וכל מעיניו יניס ססחונו, אנרו
לו חורה אנרו לזח השס ח אה עלה, ואחם חונר צן, אור לסס על כל חונות ליה
דבר חו קלס וצורה סיה, והסחוננו צזה לאנר, אף כי אין כציר רשאי לחמש דבר עשה,
ולא צשמי סוה, חלישע לא צה צזה צצוזה וגזירס, רק דע עשוי דקראי, וצוח חכס
עדיך מציא — וע"ז אנרו „הקב"ה נוצר גזירס וסלדיק ונעלה, — וכל אשכול ואשכול
צדורו סוה כחלישע צדורו — צצתו על כסא עשה, וסליכחו וסליכות אל צקוס, סיה
סלכה לנועש ע"ס י, אשיר ירד עליו ל' לאנר „לא צשמי סיה" —

וצחוספתח צ"ק פ"ס סחוספתח „כל השכלות שנועדו לישראל צמנת עשה עד ינוס
יוקי צן יועור ויוק צן יוחן ח"א ליתן צהס דופי" וסחוספתח „עד ינות" סוה סחוספתח
סכונה, וכסי סנרלח סיהס ככה סחוספתח גם צצבלי, ורק ע"ס נכל צצבליהם, חן צצבלי
ר"י אור שומאל וכן צהנתיחל, ולפי"ז יצול לכנון סרולס (סס) על קושיחק, „והא
יוקף צן ינות גופא חילנור צה צקוק עניו דבר ליבא", וסוף סוף קשה, סחין חונרו
צנתיחל „עד ענת" הלל לקוק ינינו סיהס וסחוק? חלל פ"ג סגס לפני העקשן סיה,
סחוספתח „עד ענת" או „עד טענר" רח העקשן סבר עד ועד צכלל, והסרין ססי צלו
עד ימות ולא כל ימוהו ולצקוק סניו צכל ליבא. — אך גם צהחוספתח נכל ע"ס
וחסח „מונח עשה" כהצו, „משנת עשה", חס צוולדי עשות, כי ציני עשה צוולדי לא
סיה „דופי" והחורה נקראח על סנו „חורה עשה" — וסחוקה קרס ועדתו חיס ען
סניו כילל דין, צרה חורס צביעי ונחיס צסיחם — וסחוספתח סיהס סיה „עניות

תשונותיו, לא היתה דעת החכמים נוחה בזריחת צריחת עם הרוזים, ובהחזקתם לתזות ומאספי התרומות ומעשרות צורע, וגם לדייני גזירות ובזילות, ומעטו לעניים ומצרים (ובאשר הארכתי בזה במאמרי בית תשונותיו), זב"ו וצ"פ, שינה ופני השלום צוענע בדברי רבותיו, (בספרו על הכתוב „אחת דיבר אללים שמים שועבו), ושנה ג"ב בדברים האלה לתלמידיו, ואמר „עשה לך רצ" כי אי אפשר לעולם מצלי רצ וונלך, ואילולא מוראה של תלכות איש את רעהו

עשה עד ימות יוסי בן יעזר, וכן את הנאמר בהוספת על יוסי גם בתלמוד בבלי, והנאמר בצבלי על עשה הן בהוספתו ובהוספתו אעלע עם היום תעלה וימות עשה יוסי בן יעזר והפיה רוח חיים בהמת, — ומה יראה הקורא איך כל דברי חו"ל נכונים ואמיתים, ולא בדברי האחרונים, שכלו ללמד לשון יווני מונלה אשכולות, לאמר שאקולא שמה, שהיא חתי קמר בשלון יווי, אבל לא שמו לבדם לראות, כי אדרבה מיומה הויסק הללו, התחילו הבתי קמר לפרוח ולרבות, והיו שונין סלכות בבתי ועד עד זמן רבי, והאיך נוכל להעלות על דעתנו, שרבי עקד המשנה צועד וישנה גדולה, מחכמים ותלמידים יאמר שבעלו חתי קמר מיומה יוסי בן יעזר, אלא הוא הדבר שבדתי, התרבות התלמידים כקול סים, וגם ראשי כלם ודרשנים גדורות האחרונים יותר ונדרשונים — ורבים היו שבעשו לחכמים על צעיהם גם בלא שיעוש חכמינו, רק מתרגום ומכנת יוונית — איך לא סגור גירי אתר הראש, ובהו צמחלוקות עד הראש, — ועד ימי יוסי בן יעזר (בערס שהתפשט התרגום אולפון יווני בישראל), היה ראש הדור כל הדור, והוא צאחד ומי ישיבו, אבל גם צימי יוסי בן יעזר, מלבד הסופרים וההעלעניקטען ובזית השנה, והסופר שהיה צבורים ע"ה תרגום היווני — גם העששים שהיו נגרכים אפיהם היו צהם פירוד סלכות ומחלוקות, ולא נתקבלו דברים גם בגזרותיהם ותקנותיהם (עיין שם ע"ו ובתום ד"ה אתו אישיו יע"ש).

בתי ח"ב זייטע 173 כתוב הרב מרענען לה"ר צעהנער ז"ל, ח"ל „ומה שדע על וי"ו דכתיב אלוהים דברי עשה הם אף לעני"ד אינם קולעים אל המורה כי צבולין די וי"ו דכתיב אלוהים יהי" דומה לפנאמר אין לעידין מן האגדה וכו' יעוש, והנה קטרו של הר"ר צעהנער לא ראיתי, ולא אוכל לזון בפרטי דבריו, אך זאת ראיתי כי בכלל הדברים הדיק אתה, כי צ"ר איחא צ"הל „רצ בעי קומי ר' הייא רבא ענין לסחיה שפיה דבר המעלעל מהכא וישלה אצרהם את ידו ויקס מעלל דחלוש הוא חילי את מן הגדה אשר לך רבי אפילו במתורב שרי דמזכר הו"א וכו' יעוש, ולכון ר"ם בזה שבה לרבות דברי רבי ואמר, שאין לנו ללמוד הלכה מקיבור (הנקרא הגדה), דברי סמיים, אף מקפרי (והגדה) ובהרה, כי היא צהה שלא ללורך, ענין ומוראם צהבלה וצ"ל וס לציבא דנקתא צעולה ובשחיה, — רק קרא (והגדה הזאת) זריזותי של אצרהם קנול, דמר הוא ביה, כלומר הקרא לא צא אלא בדרך הגדה, לקטר המעשה כאשר היפה, וכפי שעה בהחיה ענהשחון צהזון בצבו (ולפי דברי האקובלים, את וי"ו מורה על העתשה צהוסתח מיו"ש הי עולמים). — ואשר עשה ע"י זריזותו ולא עפ"י ד' (בלל הסיבו להעתשה ומשנה ד', וכמאמרם שם, בצעה שאני אמרתי לך קח את צנך מולא שפתי לא אשנה הכי אמרתי לך שחיים עליהו אמרתי אפיקתיה אפיקתיה יעוש) ואשר „הר ציה" אצרהם צעלנו וסזכר צו ונכל זריזותו צבול חליו דבר ד' „אל תשנה ידך לא אל המאכלה ולא אל הכער. וא"כ איך נוכל ללמוד ודבר שלא עשה עפ"י ד' (כי לא ליה לז צה מלות שחיים וכו' אמר). ואשר הוא צעלנו חזר צו — חיהו הפירוש גם בצגמרא וי"ו אלוהים כתיב לך, כשם שאין לנו ללמוד הלכה מן וי"ו אלוהים. אם כי גם שרעוטי קרות ציהו ואציו, מהם עדים נאמנים למעשה אלוש ומחזרותיו הפידוע לקרות צהזון שגמו (תנתי "ה חגיגה וי"ו יעוש), כך אין לעידין מהגדה שבהם שלא ללורך, ענין מלות עשה ולא העשה, רק להכיר את מי שאמר והיה העולם, וכדברי בן עזאי „זם קמר מילות אדם כלל גדול בחורים, בהכנת מני ושרעוטי יד העולם שאין דורשין ומלמדין צמו „לא למעו ע"ת ואל לבקי רוח (עיין ירושלמי פסחים פרק ה' הלכה ג' יעוש ובצבלי שם), והוא הוא הדבר גדול (נגד לימוד המלות) שלא היה ריב"ז ללמוד וללמד צו (צ"ב קל"ד), והוא זהה סוכה וצ"ב עשה צה נעשה"ו לו סם חיים (יואל ע"ב), — ויש להאריך בזה הרבה ועוד חזון לנועדי. —

*

חיים צלעו, אך אוי לרצונת שמוקצרת את צעליה, ע"כ הרחק עלמך מווידה
הזאת, ועשה לך רצ" וי שרובה גדולה הזאת, ואשר לו הזרוע. — והוא
היה דורש ונחל מוקיים, וכנה עלמו ליוחנן כ"ג, ואף שלפי דברי היונים והסופרים
היו הזוג יצ"פ ונחלי הארצלי, הזקנים ציונים ונחורם וחכמה נגדו, צכ"ז אחרי
שהשועל נעשה ארי עשה יצ"פ אותו לרצ עליה, ונקראו גם התקנות שנגעו
ע"י ע"ש יוחנן זה — (ואולי גם בנחורו) (נחכות ק"ט) אשר שמו צפי יצ"פ
לחור, בנחילה כל החומר עלה לו לגדולה אפי כפתו ונחמו לפני הארי"
רלונו, לפני יוחנן יכחי השועל שבעשה ארי — כי מעולם לא רליתי בגדולה
בנחורי "עשה לך רצ", — עתה כל החומר עליו רד מוונה אפי מניל עליו
קווקום של חוין" כי גם עתה לא עליתי לגדולה רק למען להחזיק התורה
ולוודים וצוקים שאין אנשים השתדל להיות איש, ויוכרה אפי להיות ראשי
צחוני וי — אזל חס ינחא איש שיחור לי רד, הנכי מוכן להטייל על ראשו
הקווקום של חוין, ולנשוח את ראשו צזה, להיות ראשו צחוני וי וראשי צקריי
(עיין שבת נ"ה), — "וקנה לך חבר" ונחה השתדל עלמך לקנות לך חבר,
והוא באורך שלי שלך ושלך שלך, וצוח מדין אח כל אדם לכך זכות" כי
קובל לחומר עליהם" ישראל קדושים הנה יש שיש לו ואינו רולה ליתן, ויש
שחין לו ורולה", וכל הנה קדושים, וגם מוונים ונעשרותיהם קודש עליך, —
ובאשר לא תרלה למעול צהקדש, ולקבל פרס מושלך הנעשרות, אז תוכל לדון
את כל אדם לכף זכות, לחומר שהם מהרולים לתת חלק החצירים, רק אתה
לא תרלה לקבל — אז נחור שחור זאת נגד יוחנן יכחי שהחזיר לנשוח שהם
אשכלות, לחומר שהוא "איש-כל" וכל אדם צו. וחור הוא לדון גם אותו לכף זכות,
כי אולי בוונחו רלויה, ותצוח הטוב על ידו — ועפ"י כל הדברים האלה ונחמו גם
תולדות הלדוקים והציונים, מהשתלשלות הלימוד ונוען שונען הלדיק ואנטיגנוס
ואילך, ונחך זה יתצאר גם תולדות שונחם, ויתחונת השערת מחור עינים
(פ"ג) שהציונים הנה העקייער, — ויתחיו דצרו עם דצרי אד"ר: הודצר
ונחולדות הלדוקים והציונים, — כי לפענ"ד לכל הדברים האלה התכוונו
(באדר"ל פרק חוים) צקפרו, "אנטיגנוס איש סיכו היו לך, שני חלומים
(והחלומים הללו הם הנה השני יוקי הנזכרים צצות) שהיו שוכן דצרו
(צקצ ענוה ירחת ד' ובחומר), והיו שוכן לחלומים (ותלמודים הללו הם
יצ"פ ונחלי הארצלי), ותלמודים לחלומים, (ותלמודים הללו הם יוחנן יכחי —
אף שבעשאו אותו לרצ עליהם, ואת עלנום, כתלמיד הנחכים את רצותיו), וציוני
יצ"פ "ענודו (צית חשונאי), ודקדקו אחריהן (קיוון) וכו' ענודו ופירש
והתורה (רלונו), ויוקדה וקודה די לה, והם כללי החורה, — הווסרה
לחכמי דור ודור העובין צהר ד' — ובחומר לעלה — אזל לא מהנחות
הכתובות והצירות, כי גם להם היו קפרי דנחורא, והיו נחעירין צנו), הווסרה
והקבלה איש ופי איש (איש-כל) ופנו עורף לראש העוקלים ונחשי כ"ה, והוא
אנטיגנוס איש סוכו, והבחישו צפתרונו לדצרי שונען הלדיק צעמוד העבודה,
ואחור, שלא חור דצרה, אלא ככ תוצו וכו' עליו, והוא העבודה
צוקדש, ועל ונח לקבל פרס צעו"ה, — "והיו שונעין צכלי כקף חסד"
והם בלי וצדי העוקים והבהוטה צהעבודה, ורדפו אחרי הב"ג והסורה, וכינו
עלנום צסם לדיקים, "על קום לדיק" באורם שהלכו צזה צציות שונעון
הלדיק, — וציונים הקם נחלי הארצלי, נגד צית חשונאי והלדוקים

„הרחק ושכן רע ואל תחצר לרעע וכו' וכו', ולמד צה לתלמידיו שירחק
עמוס וחצרת חכמים שיש להם חקרנות רצות, ומידות מונכות צדפתם אחר
תאוות העולם, אם רואים לחיות חיי עו"ה, ורואים להיות צר לצד רוח
הקודש ותלמידיו צית-יוסי, וילא הוא ללמד צדצרי ישעים, אל תאמרין קשר
לכל אשר יאמרו העם הזה קשר וכו'“ ופרשו עמוס צרות קדשם ובחזקת
היד אשר קר אותם ומלכת צדרכי העם הזה, וילא הוא ותלמידיו וחצרת והמייית
העיר, וכינו עמוס צסם „צית-יוסי“ — „ע"ש ציתס“ והוא צית שכי יוסי
הצברים, באמרם כי הם הם התלמידים האומותים, ונחזוג יוסי הללו שלמדו
לתלמידיהם את ושנת חסידים — ובאשר ילאו תלמידיו תלמידיהם, והוא
ונחם ושמונים זוג של ח"ח (שהיו וחצרת העסקייער — כי צלשון העם
היו נקראים ע"ש „יוסי“ צסם יוסייער עקיייער עקעייער „לעצודת הולך (הגיגה
ט"ז יעו"ט), ונעשו אח"כ לדייני גזירות וגזירות, כחכו ונחכונו לבגאי צסם „ציתוסים“
וחברו אותם לה'דוקים וצכ"ו שצאו זכרונם אלל חז"ל, כזכרים אלל ה'דוקים,
וצהלעתי לדברים ה'לה צענת תרי"ט לפני החכם נוי"ה וורדכי יחסן זל"ל
כתצתי לו „ולפי" גס השערתך צהגשיטעע דעם יודענטהווסם אונד זיייער
סעקטען זיייע 212 ח"ו 1 צעצועת העסקייער טלל יתנו יד לחסם, ואמר
כבודך (סס) „טלל ינעלו בהקדש“, — וגס כל דצרי השצועה הווצר ונועב"ת
צזיייע 211 וכו', — יחכן, שכתקנה וחס וזונן הרודם וליך, אחר שיאלו
גס וחס כונה זוגות „לעצודת הולך ונלוצשין צקריקין של זצב, וגס נעלו חלק
צבחונם ודצרי שקר, וע"ב תקנו יתר הפליטה לעמוס הנדר והשצועה, כפי
הווצר צקפדך היקר צכל פרטיה, וצתוכה ג"כ טלל שינו חס ונלצוסיס גס
צתמונותם צנוענלת דצר וצוה, ולחצו חס האמות ולטנוח חס השקר ולצל תחי
ידם צחנמם להקדש“.

וצהרצ"ב (סס) צפרשו לטויות הכיתות הללו „לדיקים ע"ש לדיק“ והוא
ע"ש שועון ה'דקי ובחצור „וציתוסין ציתוכי ע"ש ציתס“, כלומר „ע"ש צית
יוסי“ אחר גס עליונו כעל ה'דוקים „ענודו ופרשו וון ה'תורה ונפרלו וחס
צתי פרלות וכו'“, חף כי כת העקיייער צית יוסי היו צכונה דורות חכונים
וחסידים וצעלי ונעשה וכונה ושנת חסידים טנו לנו חז"ל וחס
וונהולכים צדרכיסם וונהגיסם טעוים, צכ"ז צדורות האחרונים כפרלם
גס וחס פרלה גדולה, כי קנווך לחורצן צית שכי רוצס ככולם פרשן
עמוס לגנורי ונהלצור, וחיו חיי התצודדות וזוירים, ופרלו צתורה, והכניסו
צה למודי יוונים השטאים, טלל כתורה ודרכי ד' צעולוון, וילאו ונדיחי אל דחי,
ועצו חס תורתו ולא שנועו צקונו, וצד להם חללים חדשים וונהגיס שונים,
אשר לא שצרו אצותיסם, ולא עקו צצנין ותיקון העולם, אשר לא לתוסו
צרה, וינצו לצצת ולחרפה ונחכוני אונת, ודרשו עגליסם „והאונת נעדרת
שנעשו עדרים עדרים והלכו לנדצריית וחכונת קיפרים חקרה“, וגס זלח
תחכן על כפרי חסידים שוטים ע"ה טלל ירדו לדעת רצס, וצחכלס ונעץ
דעת היווני נעסס להם חוס הוישוס לחרפה, וילאו וווידה לנידה ונשחרו
פניסם כשולי קדיה (עיין ירושלמי חגיגה פ"ז ה"ז), ועצרו על צל תשקלו
(עיין מכות ט"ז ז') ולא יהיו עקר, צעלירת הנקצים צכל ינוות חסנה, וצפר ט
צצ צ צ (בידוע להקורל דצצרי ינייסם וונהגיסם), ועגליסם סכאחר כל יווי עני
רעים חפיו צצתות ויוים טעוים — ולדיק אובל לשוצע נפשו (וצצנת עוד

יחר, כי יש לו נשמה יחירה בשנת ודצרי אה"ר רש"י יעו"ט), וצנן רשעים
 חסר-בשנת יותר ונימות החול — ועליהם יתכן ונאמר, "כל הנוצניג עב
 דצרי חכמים ידון וכו'", כי צלעגם על הנוצניג טעניו חכמים בצרכת, אשר
 יזר את האדם שחכמה וכו' שאם יפתח או יתסם וכו', "הנה ידוויגן צו
 ועל חסיד שטות ונכח פרושים כאלו אמרו (קטור ח"י) שהם ונצלי עולם,
 ועליהם אמר קהלת, "ובכן ראיתי רשעים קצורים וצאים ונונקוס קדוש יתלבו
 וישתצחו צעיר כי בן עשור" — וזה נקלם פרק ה' וספרי אגדה נדרשת.
 ונעמה הנני עולה בקולם ענוה, ונלחתי אותך כדאי לפני לענות לך,
 ואומר, ופני הכתוב, "אונת ושלוט תאצו" מתקחי וגרעתי לאות ה' הפתחה
 צנוי והוספתי על "את והצ צקופה", וקראתי נגדך, "אתה ואתה צקופה"
 (וגיד שנה שביעית גליון 16) ודתי אותך (שם) לבק זכות, שגם צפתחת
 דצרך כרצו, צנילי דצדיחותא וחסוק, לא ללמד אותי או ללמוד ונמי צקורת
 ודיקדוק לשון המוקרא לאת נגדי, צידעך לנאמרט (פסחים כ"ט), שצקי לקרא
 (או לשם המוקרה שאין צו לי זכרות ונקצות) דהוא דמיק ונוקיס אינפטיה,
 וגם זאת צודאי לא נעלם וכו"ק, שגם נקיי דעת הדיקדוק צצירושלים שהיו
 דייקי צצ"י ש"י, וצ"ל לא דייקי וקפדי צצ"י צצ"י, והיו בותצין ה' כוספת
 ש"ל ל"צ"ר ענין והוראה כלל וכנאמרט (ירושלמי וגיגלה פרק א' ה"ט)
 ה' סונון ור שנואל צר חמון תרויהון אונדן אש"י ירושלים היו בותצין ירושלים
 ירושלימה ודכותה לפני צכונה חיון-חיונה ול א היו וק פ י ד וכו' יעו"ט.
 ונכל זה השצתי שכוונתך רלויה, ולא צאה עלי צנילי דצדיחותא כרצו, רק
 לעורר על שאלתם ודרשתם שגם המוקרה הסמוך להשם צן ארצע אותיות, והוא
 ונאמרט (צרכות ל"צ), "ונצלתי יכולת ד' יכול ד' וניצעי ל' רצ"ע עכשיו
 יאמרו הע"כ" וס השש כמו כקצת, "באמרט שגם יבלתה הוא רק שם המוקרה
 ונשפט שחיוי ולא צתונידיה והתגלות, ורק נגד ונלרס אשר צטר חנוורים צטרם
 הראה לענוי ישראל את היר הגדולה, אצל לא נגד ל"א ונלבי כנענים —
 וגם אתה התכוונת להקצו לך, "החיייתי צצברך" (ועיין צפתתה לרצונו יקיס
 יעו"ט), להראות פעם אחר פעם את יבלתי נגד ונרשין אצל, לא בן אנוכי
 ענוי, וידעתי כי ושל ושלתי עפר ואין שומע לי, ואוי לי ונלחשתן ואוי לי
 ונקולמוסן — והנה אחר רואי, כי גם אתה נלדת דיקדוק ונלחשתו ונלחשתו
 צצלי ונלחשתים ככתבן, וע"כ גם אנוכי השצתי לך ונלחשתים ככתבן, וכתבות,
 צהכלל של ר' נחוייה — ואחר רואי ראיתי כי הלכת ונחיל אל חיל, ולא
 הצנתה גם צולת "לפתוח" שהוא כנו, "ונכתב אל (של צצניל) פתוח הלדוקים
 וכו' והוא כנו, ונכתב גללל צצ, והנכתב שצצצ צצ"ש צין השונות (ועיין
 דצרי אה"ר רש"י ז"ל שפירש שם צצצות, "והנכתב הוא עט קו פר צצו
 חקק וכו' יעו"ט), וגם אנוכי לקחתי לנכתב, ועני, "לפתח (צו-או צה) כל
 פתוח" הצלול דצצרי היננים (יוני קדם) שלא ניתנה אלה להדרש צפתותיה,
 גם צו"ו דכתב אלופתא (קיוון ח'), וצכל אותיות, "אה"י (השצצצים צאותיות
 א"צ צאותיות השם, והנחוקים ופני השלום), צצאו כוס פו ת צצצורה (צולת
 "צירה שרקם צני אמונו) ונכתבי קודש (ציוסק), ודצרי קודש (צולת, לדוקים
 ציתוסים), שלא לזורך ענין והוראה כלל לצעלי הודקקים, — והדרשנים
 שדרשו על כל קוץ וקוץ חילי חילין של הלכות, והסופרים שנוה וספרו לכל
 האותיות שצצורה גם ליתרון אמת וי"ו ען, צצנות" (דצרים ל"צ) ע"י ההלכה,

העפ"ה אשר לפענ"ד נשתצט וולט ע צ ר י י ע ר ה ע צ ר י י ע ר, צשפת הרובים לעשות ומונו גם שנולה לעברים), אונרתי לזאר לפי דרכי צשפה צורה להוולה כחצות או כנוצות, וזה החלי.

צוכצני יחזק וחדרת 25 זייטע 99, כחוצ הר"ר י' פאפע „וורגלא צמווי דאינטי אס רופים לקיים ולאשר דבר וזה יחזקום צלשון שלילה כוז „הדבר הזה לינו כחצות" וכבר העירו על הודלת הוולה הזאת וחקרי לשון וצראשם התשצי והו' וכו' יעו"ט, והנה ספרי וחקרי הלשון וגם התשצי לא נוכלאו ת"י, אזל זאת ראייתי כי קריאת התשצי נגד האינס וצחכים צין רע לנעוצ, עולה יפה גם נגד פרישו, כי היתכן להחיר להאות אונת כשהוא יום צשלילה „כי עוצ" — ולא"ת ששתכוון צשלילה השלילה א"ב העיקר חסר וכן הספר ומופוני דאינטי? כי דרכם צנושטים את חצריהם צדצרי שקר לאור „כי הנה כנוצות", ובקיאונתו צדריהם לאור „כי אינס כנוצות".

והנה צדדטי צעל החיים צחי עולמים (והנאור צהם „והנה עוצ וואוד, וכדדשת רוי"צ), צעו"ט וצעו"ט (צזרעם זרע אונת, אשר טונו צפי הדצרים" שלא יוושו לדורי דורות), אל האותים והקצורים צחיותם, הושחצחים צעיר כי כן עשו — וצרכני על חונורי עם הונכתצא שמתח אזי, לציין ולפתח הונערות, ונעלוא דקשטו, ונעלוא דשיקרא, ונערות נקי כפים וצר לצצ, דלא הוה ונשני צדיצוריהו אי הוה יחצי להו כל חללי נעלוא דשיקרא, ונערות הברוס זולת, הנושאים לשוא את כפסם וקצעים לנורוה, ונציזים הדנוות והדפוס, לאגורת כסף ופריקת לחם, צחתי גם לנערה אחת העוונדת צחוק, ראשה לנעלוא דשיקרא, ורגליה לאחרא דשניים קושטא, ופתוחיה צצירה, „פ"כ איש נקי כפים, וכאיש אונת, ופולין, הפולין לאור הכר (נשונת אדם), לאחר דשניים קושטא, ורצ עוצת שנייה" — ושונתי וואונרי טישו צני ועגי טישו, על פתוחיה הזאת, כי אס הוה נקרא" רצ עוצות, ע"ש חפשו לאחר דשנייה קושטא, אכוכי צעל השם „רצ שלום" שאלתי זה כצר צעלוא דשיקרא, לדנוות „חכם ופולא ורצ צצקן", ורכצתי עליו לנעלוא דקשטו, על אחת כונה וכונה, עונה כפולה ונכופלת עליו, וגדול ורצ רצן טעני, ונעננותותי ודיונותי, כי צעלוא דקשטו לית שחוק וקלות ראש, ירדתי ונעל חונורי, ולקחתי צפוח הונכתצא שמתח אזי, שנצרא (או נראת) צרו פרצופים, לחרות צו, זה ספר חולדת אדם זכר ונקבה, „ותשתי קולה כנקיצה חבונה, אשר כל כבודה פניוה ואתה „כשיצתח טרפא אדשא" כר' טרפון, צאונרה יכנוס צעל השם „ונכתצ פתוחה (או וכתצ לפתוח), לנניו הכותצים כנוצות צהליכות אורח ארעא, וייד הלכה חונורי ונחתי, ונתהפכה לעבה: והאדרה להונערה, וקול שחוק קורא צאזני (נרצ עוצות), „אל תקרי צני אלל צוניך", כי החם (צדיקוק לטווי צשפה העצרים, וליטנא דנעלוא) קראת לי רצי, והכא צליטעות חוונדך — ונענעשה ורכצה שלך — שנתהפכה לעכבה, ולא תפתח פיה וננצה גם צע"ש צין הששונות, אלל להראות לך עץ (עלמ) הדעת והצחינה צין רע לנעוצ כנוצות), קרא לי רצי צוניך צרוחך להיות נכנה עוני, וצתשוקתי ללמוד יותר ונלמוד, הדיתי לצדיו, ואונרתי להעבכה, פתח פוונך ויכנוס התלמוד אלל הרצ, וייד פתחה פיה, — וראיתי טעה, „לרצ עוצות, עוונד לפני הסנדריין, ונאחר דקושטא, הדין אותי צפוק פוק, והוה הולך הולך וצכה (כנוו הולך צלל צנים ורע אונת) ושפתותיו דווצות, ונהיינו דאונרי אינטי על כל דצרי שקר צשחוק, שצדריהם הם כנוו (ונדצרי רצ) ט צ ו ת וראיתי ונעשה, ונזכרתי הלכה לנעשה, ונשפור

דבא (קנהדרין ל"ז יעו"ט) ויר צ נצות, דלי הו יבני ליה כל חללי העלמא לא הו נעשה דדיבורים (עיין צ"ו ו"ט), זינחא חדא חיקלנז בההוא אחר וקושטא טמיה וכו' הוה יתבא דציתו, וקא תיפא רישא, אחא טיבצתא טיפא ארשא קבר לאו אורח ארשא אחר לית הכא שכיבו ליה מתתין צין וכו' ח"ל צמנותא וינק פוק ומאחרין דלא תיגרי דהו וותנא דהך אינטי ונות, ונחה כראש לבו תבנות "רב נצות", אס בי עשה לפני וטורת הדין והלכה (עיין צ"ו ו"ח) דהך זרק ולאן דק, דמנענע להו רק צדצר קקקסה וינד ליד או צעננות נרד ווי שפרע וכו', או וטוס עשית היקר וטוט, גם דהך ובלא — ורצ נצות צעשאו הטוב טצין אדם לחצירו צו'ו, ולא חזר דיבורו צו'ו וט עם הצריות אז גם רוח חכמו זנו, שהיו נהרים דצריהט (בכל דיבור ודיבור) היו כוחה הימנו וטונו "רב נצות נצות כלה לו, אף שקקה דצדר שלא הגיע היזק לטוס אדם, — וצזה תצונן צונלה כנצות גם דדרך טלילה, צאנרו "איני כנצות", רק ואתר דטוים קוש"טא טדכו צפוק, גם להודצר כנצות — כאורח ארשא. —

וגם אמה למען הליג לאיש ריבך דצרת בלשון כנצות, והפכת דצרי ודברך לזחק צי, ייתי ספר (המגיד) ונחזי, כי רק זאת היה רע צעייך צאקרי לבגן ערי, ולשרקה צי אטוני, כאורך (צמגיד גליון 47) "ויכניחו עשר פעמים חומר וגם שכור וכו'" וע"י הים תכלית תקוצתי והתכללותי (צמגיד טנה ז' וצ"י ס' 30), אשר נעבולס לא דן רוחי לתלות עשרם חמורים צורת אדם אחד, צגסם הוף כנעשך, ואדריה גם צעת הונלחמה ועת השחוק, צרכצי על צן צחי אצי טכס, (ובמאמרים צ"ר, "צז לרבעו חקר לצ זה חומר ואיש תצונות יחריט זה יעקב), כי יתאדם צכיוו כוסו וכעקו, לפתח על עורו, עור לצוב, כל פתוחי ומכוס זלות, וההוא בצרא דאחא לקוני דרצי וכו' ונעשתא צמחוק, ולא צחפון, לאיני ונלחו, ולאצני האותיות וראשותיו, ולא ונלחי צו הכתר "טליטן דהו עמויח" (זוהר יתח) והאצנים טצות ודמות החומר דנתיאטא טיררו אותו וטוים, ואשר אמרו ועליו "אין דצר טונא יורד ון הטוים (קנהדרין ל"ט), וצמחתי, הדלתי ולייתי צין חמורי טושא צני אדום, לדמות החומר ונעבלי ה ת ק ו י ס, טונאלו לאצני האותיות וראשותיו, לאצנים טצות ונאצני קינותא טל היונים, מורי יהודים, שהיו וניאין עטרות טל וורד (וורדא טוקא ואשכולות ענבים) ומלין אותו וכו' וכותצין על ונלחו טל חומר שאין לצעליהם חלק צאלהי ישראל" (מגילת תענית פרק צ' יעו"ט), ונעבלי הטקוים, דורטי חמורו, וע"י "פתח פיך לאלם" דרשו צאצני קינותא טללו, בלשון קבי נהור, (ע"ט חכס ונפלא ורצ דצקן), נרד הני טפסחי היונים אשר רק צאכול ושתה אללם האדם, לרלות טהס צהנה הנהס, חס, — וגרועים ונחמור טמלכו עליהם ונצדו לו, צאנרס שהוא נרדס, חכס ונפלא ורצ דצקן" צמחית רוח, וצדעה אצום צעליו, ונחמפק עלונו צחלק אצוקו, צידעו כי נעול יולד ויט טכוו ונחכא לטבול — וציחת לגיון נפס חיה יחודה, הגואל דק ונעט צאונת ונלדקה, יתקיים צנו "אז אהפך אל כל הטוים טפה צורה וכו' ויצא כעבי ורובע על החומר ועל עיר צן א חו זה, — ולפי דעתי יוכל להיות על כי עצדו היונים לדמות חומר (וגם המוריס טללו היו חמורים טמלאו ונקדש לדמות חומר). וע"כ לא דצרו הנחמורים בלשון וווי את הפורה (צפני טלוי הולך) כטפה צורה, כי יראו לנפסם לצות את תועצמו צפני, וע"כ

סינו בלשונם ונכתב אלהים וכתבו לה, ויקח ונשה וכו' ויירכסם על קוֹסֵף בני אדם
 „לא חונד אחר ונשה נשתי (מגילה ט' יב"ט) — ונכל זה תראה גם כי הר"ת
 לא חפי ולא רק ונעבלי התקונים, כ"י יגעתי לפרש לך דברים שגור וגם
 זאת תראה שתתפחד לקנור חוסי עבדת האחולה ולא חננה הדצר צטם חונר,
 וחילה לי להתלשש ענאוי צטליח או צנרדעת האצנים טובות צפתוחי ר"ת
 בעלי התקונים כי אני רק חונר לוד לקחתי אצל לא חונור ונתקונים, והכני
 וחזירים לבעליהם צכוונת רעת ויי שאנרס — ואין חדש תחת השמש, כי
 כההוא ענדח קרה גם למוטפיל הלוקים ציוני קדם, וכפוסרם „ונגסה צנווען
 צן טוט שלקס חונור אחר ויטענאל אחר, הלכו תלמידיו ונלאו אצן טובה
 אחת חלויה צכוונת ח"ל צרכת ד' היא תעטיר, חונר להם אני חונור לקחתי
 אצן טובה לא לקחתי הלך והחזירה לחותי יטענאל, וקרה עליו אותו יטענאל
 צורך אלפי טצ"ט. — ש ל ו ה פ ר ע י ק ע ל.

Von Dr. W. Seidmann. מכתב.

טלוס לך בני היקר והאשכנזי כ"י! באחד וננחצי הקדושים נעלסם טגגה ומי באחרי
 שמה כי לשונו של י"ב צטליהם טעברית ונחול הוא, ויכיו כנזה צעיני נאמס. — ואף
 כי כיום הדברים החלה ולא אחרענאף אף צנולה אחת מכל אשר דרצתי טמה אורוחי,
 בכל זמם חודה ולא אצום כי שתי כי ונה לי לגלות קלון וזלזל, ולדער קשות על אים
 אשר כל דבר אין לי אחי? הן ראויים הדברים למי טנאנרו עליו, אצל לא למי טנאנרס
 ולנולא כי צחה צנתפנדן אחרון להזכיר את עוני זה, החרסתי, — אצל אחרי כי צחת
 חלי כננשה למי: טלם את כדרך אשר נרעה להגיד לי צרדסה מרוע קלס טמה אורוחי,
 צעינד, וסקן השקלנו, והטע טענצנו; ויען ידעתי גם ידעתי כי לצ אים עול ימים כעוד
 הוא חניד פחוס לרנחה לקבל דברים מכל מי שיאמרס עובים ורעים ידיו, ורוחך צקנדן
 עזרנו כחונר חותם העונד לקבל לורה וחונר מכל הקרב אליו, ויגורחי ואירא לצל יעלו
 הגלי אים העונדר רובו דצרו על לצנדן, וישימו טם אוחוסם אוחוסם שאין להם חלק
 צנוטע טענצו טכונס. ויוקף ישיה ירו על עיני רוחך העונד ויכס צכונרס, לצל יראו
 אור החכמה והמליה הטכונה נח, לכן אגידה לך דברים אחרים עליו ועל כיוולא צו צכלל,
 וננה הדין על הפרע. — ראשית כל הלא חעע ידיו בני, כי אין יחרון לבעל השון, על
 אים כנד מה ועל שפטים, אס לא ידע לכלכל דצרו צנשטע, ולדער דער צאופן הנחות
 להענין העונדר. להסד! כל עוד יוקף אים כזה לדער צקהל, עוד ציטר עאלט ועו, החרסה
 אולחו אסולה, וערותו טגלה לעין כל. נעשל למה הוא דונסה ללחון בלעס אשר אחרי נסחה
 פיה לדבר באחד האדם היה ראשית דברה: „הלא אחני אטונד! והודיעה צזה טאף כי
 כן לה ד' רשעים ויטנה לעוז לה, צ"י אחת היא צענעה, אחון ילאה נצטן אנה, ואחון
 טבוד אחר אטאף לענה. וכנאנר חונר פ' צלק: „טוק ואלוף נהיה אטנח לדיח טילא
 צצעינד, לאשטח עליה כוחס שלי דהא קצ"ה אטחה פונח ומי נעלו! וחס גם הט"ל לא
 יענה צפוננו, וצכודו ונעלמו לא יאנר לכל, כי טכל הוא, ולהסד עוד יודיע לקורחי
 טענים לא נעע כי חכים יתקרי, ורבי יתקרי, צכ"י מי זה יקרא את מליכותי, וביחד
 „קורות עם פולין" עוד טאר ונאנרס טנפחורים ולא יתן עדותו עליו כי הוא בגלול
 אטחל דלנעס וכי רוח חונר ויצרת מטרן גרונר, ונלחו על לשונו!
 חללים! הרבה קרתי צכטרים חטטים גם יטנים צשטננו, וצשפתי טענים אשר ידעתי,
 וככלס לא נלחתי עשיריט הטפילים והטעננות אשר יכל דף אחד ענכטניו ופסיו —
 וי זה לא יעל חוק פיו על קינה חרב רחעלקי על חוננים טמה צבמרים: או חסס חידש דאר —
 ידיה ירי חרב, אסורות, ורגליה, רגלי חרב, לכחוסטים חוננו — או חסס חידש דאר —
 וחלל אטכחי „אטע ייעשע פאקט" או וי זה יקרא קורות עם פולין ולא יק
 יירח צפניו? וחלי צכאטם וקראי הדברים חללים, דעיתי כי הוא טפור חולני, אטק

יד אִזְכָּרָה

מאזני הדין שם הדין ייחודי...
 הכבוד נשמת ידידי ונפש חסדי ה"ס חכס השלם, הנוליץ היקל החוקר
 הסגנ, אשר נכבדות מודנר זו להסלה ולתפארת צטערל צט רצוי כבוד מו"ס
 שמחה פנימקער ל"ע צע"הו ס' לקוטי קדו ורכיות וגו' כבוד אלסיס
 חסנו צל"עסל ציוס צ' א' דחו"ה סוכות תרכ"ס לנ"ק י"ד תרס

אָנה הַלֵךְ רוּחֵךְ פִּעֲנַח מִסְתָּרִים,

בֵּין שְׂפוּנַי טְמוּנֵי חוֹל שְׁנוֹת קָדָם קְרִמְתָּהּ?

עוֹד פְּעוּלַת יוֹמֶךָ עַד לַחַיִּי לֹא בָלְתָה —

וְרוּחֵךְ שָׁב שְׂמִימָה וְגוּף לִקְבָרִים!

מִי יִחְפוֹר כְּמוֹךְ בְּאֵר תְּפִרְיָה שְׂרִים,

עֲפֹרֹת נִשְׁיָה סְתֻמָּה, וְעַל יַדְךָ נִגְלְתָה?

אָנה הַלֵךְ רוּחֵךְ, כִּי לֵיל פִּתְאֵם אִתָּא

לְמוֹפִיעַ אוֹר בְּאוֹפֵל חֲדָשִׁים לְבָקָרִים? —

לַחֲכֵם לֵב כְּמוֹךְ קוֹל נָחִי בְּשַׁעֲרִים,

כִּי רַבּוֹת וְגִדּוּלוֹת יְמִין צְדָקָה עֲשִׂתָה;

יְלִיל מָרָר סָבִיב כִּי יָד מוֹת לֹא חִסָּה

עָלַי כִּהֵן הַמְּשׁוּחַ בְּמַקְדָּשׁ הַמְּחַקְרִים. —

אֵין נוֹחַם לְצִמְאֵי בֵּין עַל מְלַקֵּט עַמִּים

בְּמַמְשֵׁל שִׁפְת — קוֹדֵשׁ עֲתָה הַיּוֹשֵׁת בְּתָה

אִיה שׁוֹקֵל? אִיה סוֹפֵר? מְגִלָּה עֲמוּקוֹת, כְּפִתָּה

הַעַת בְּכַרְיָחִיָּה בְּכוֹר פִּתְחֵית הַעֲפָרִים?

נְאֻסָּף שְׂמִיחָה נְגִיל, חֲמַדַּת כָּל הַיּוֹשִׁיָּה,

שׂוֹאֵב פְּנִינִים בְּדִלִי מְחַקֵּר מֵים הַנְּשִׁיָּה

וּמַעֲדָה כְּלִיל חֲרוּזִים עַל צוּאָרֵי שִׁפְת עֵבֶר,

עוֹד לֹא עַת הָאֻסָּף עוֹד כְּפִתּוֹ פְּרִיָּה,

וְהוּא יָבֵד מִבְּאֵר מְחַקֵּר אֲלֵי בּוֹר פִּתְחֵיָּה —

וּמִדְּעֵיו מִחֶשֶׁךְ יִקְוֶנְנִי מֵר לְשָׁבֵר.

יִקְוֶנְנִי לִידֵד נְאֻמָּן בְּתֻאֲנִיָּה וְאֲנִיָּה,

יִקְוֶנְנִי לְמַבּוּעַ תּוֹרָה, עָלָיו עֵינַם צוֹפִיָּה

לְמַפְיֵק בֵּין מַחְבָּס גַּם חוֹבֵר חֶבֶר.

אך לנו האנחה פה עלי אדמת שאייה
יד אנברה לו לברכה לתהלה לא דומיה
עת רוחו למקור אורה הרימה האבר!

ענדל בר"י שטערו.

שיר מזמור לכבוד התורה.

Von Herrmann Sanak, öffentl. Lehrer.

אשר שרו תלמידי בית הספר בחג השבועות ביום מן הורה
בסתנד הקלן הנכבד הסוכני הנופלח וזבל לחות, איש כדוב לב, אזל לחצוסיס
וראש וקצלי כסף לבניי ארץ ישראל כס"ת מוה"ר נתן לעוו בער כ"ס למת
ספר תורה לזוט צבדי חוודות ועדי כסף לזית הספר הגדול אשר צעדת ישורון
בלסקהויוץ תרכ"ד לפ"ק.

מיי-ישה לך, תורה קדושה וברה,
בכל משפטי וחקי תורות הגוים,
מורשה את לנו לכבוד ולתפארה,
החולכים בדרךך ומצאו חיים.

מזומיך טובים וחקיך ישרים
מפי ואבני חפץ הנה יקרים
לדורות עולם נתנו לנו ולבנינו
בעת נראה העליון לעינינו.

מפי שוכן שמים, בסיני יצאו
ולאזון רבבות אלפי ישראל באו;
לכן גילו ושמחו ופצחו ברנה
ותנו תורה לאל על המסנה.

שלח נא ברכה, אל שוכן שמים
ושלום וכל מנעימי השמים
להגביר הנכבד, נפשו נפש יקרה
מוהר"ר נתן מגדה ספר התורה
ולאשתו ולכל משפחתו המפוארה
ותשמרם מכל גזון ופגע וצרה.

קול מוסר. מאמר ראשון. Von S. E. Zaller.

הקורא תכל ותאמץ ואין צרכו הטוב אך ליעיב לצרוחו ויורו הכחמים, כרועה בדרו ישארו ויילכו יונם וילם וכל שוטו והות — נתן לנו הצחירה הספסית לנען כובל לצחור צטוב, לטוב לנו צום — וצחיים הנלחם — נתן לנו התורה הקדושה אש דת אשר היא עץ חיים למחזיקים צה נתן לנו חקים עוצים ונשפטים לדיקים וישרים אשר נקבל עליהם שטר טוב. נתן לנו שכל זך אשר כובל לדלות ולעוף על גרוני שני השכלה להשכיר ולהכיר, ולחקור, כי הוא רק המושל בכל ולמעלה מן הטבע — וצבחו לשכות הכל — להכיר כי צהשגחם כללית ופרטית — ישמור התצל באשר תלמדנו התורה הקדושה כי ציוני הנוצל רק הרשעים כמו תמו וני חלד כוונץ יסוער ונבורן, וצנהשכח קדום ועמורה מאלטו לטו וצנותיו על פי אלהים צבות אצו אצתם ועל פי כאמן ציתו הארץ פתחה את פיה וצלעה רק עדת קרח — וצכל יום ויום וצכל רגע ורגע, אם כחצונן צעין שכלנו כחזה ונחה שדי — השגחתו הכללית ופרטית, ונודע נורה צחקו? ונודע לא כשנור ונחותו יורנו דעת ותצורה? אף אם נכצים עינינו צחות? והנחיתים עשה עם אצותיו ועוננו, ואלך אל השמים אם כריונה עינינו וצניו אורות הגדולים וצצא השמים — אזי צתח תבסה פנינו. וככיר עולם שפלנו וקבלנו. כי אם הנה צאין אונר וצאין דצרים יחוו תחלתו ואם . . . ונשל כל היורים צרה צלם אלהים יכצו וירדו צחיק העללה וצין שדי התלות הגשמיית? — ידע שור קובה וחמור אצום צעליו וישראל לא ירגו ולא יפחד לפני ארון התולדה! אף אם כחזה פעם דצרים יתגדו נבד שכלנו, כי יקרה לדיק כוקרה הרשע חיי לצר יחיה יקבול תלות עמל ויוגן יאחז כל ימיו, יאצל וצבה עלי גורלו הור — ופעם יקרה לרשע כוקרה הדיק, אשר שלו ושאין ירביע לא ידע ונפגע נגע רע, טוב ירדפו כל ימיו, אולם צכל אלה אל יעון האדם צאונותו הע הורה — כי הכל צהשגחת היור צחצולותיו יצלל התצל — לצל יצין אל האדם קצר תצונת חיבה יתכה עם צרוחיו ויורו. כי אם לדיק יצמיע רק עוז וכבוד והדר יעטרו אזי כל בצר ווכרה יהיה ללכת אריות יושר. לכן צרה את האדם צצחירה וצרוץ אשר יוכל להנות ינוץ או שגאל וכל בצר כקולם מונצ ארלה — וראשו מביע שמיחה — אף כי ונלכתי תצלם יריו הרעים עולים ויורדים ונחם שכלו. יהרו עמל — וילדו אין — כי יצר ונשצות אדם רק רע כל היום. יוכל צצחירתו החזקה להרוס, ולצות, ולנאות, תשוקה החומרית, וצכשרון שכלו יוכל לעלות עד גס רום שני הנודעות להשיג כמות יורו, ולנה ירחיק האדם הטוב האמתי — והאשר הנלחי — ויקריצ הרע הנראה אף לטוב? — למה יתמודד צאונתו כעגל לא לנוד? למה לא ייטיב דרכיו ונעלליו? אף חיבה יוכל לעלות על הרי הדעת? אם ישמור עץ הזה אשר עוננו נוילא חיים ונחיה ללח — אם יהנה צתורה השמיית, אם משוד וחנץ ישמור ידיו, אם יעלים עיניו ונראות צרע — אם נרשעים יסתר — אם ישנא כוז ושמח חלקות צצו וצז יצרו, אם ישמע עלה ויקצל ווסר, אם צאורח לדיק יאחזו רבליו, אם יפוח אמונה וישנא השקר אז מרומים יסבין ונלודות קלעים נשגבו, אולם אנה ננאל האדם היקר הזה אשר יציע אף אל הכלית מטררת השלימות — איה אפוא אנשים השלימים צאונתם ותורתם — אנה האיש הירא וחרד לצר ד' הדובר אונת צכל לצרו — נפשי! שאלי מהדור הזה אשר אנכי צ

עתה, דור כזו ושקר אשר יבלעו החכמים — דור נהור היא צעיני ונולחתי
 לא נטר — דור איש את רעהו ושקם לענה וזה דור רחוק ורחמיים ולא ידעו
 חנינה — דור רק כל גבר יקבד לאלהי זהו ויאזהר לדלות בכפני הללחתו
 עד רוס רקיע, דור כל חכם נזהל להון ורק למוחר ירדפו — דור גאה
 וגאון ותהפכות, צנים לא אנון צם. והתשכיל צנת ההוא ידום. על כן תפוג
 חרם והחכם והגבון יעזר לשון ווסקרו להטיף לקחו. כי ווי יאזין ויקשיב דבריו
 האם גוולי ונחלב עתיקי ונשדים? לכן יחידתי שזבי למוחסיבי ורחקי אותכה
 ונשצלי הרעים ונאכסים הנצובים צשער היראה — וקנה תזונה וחסו חנוכה
 כזור חסנה ותחבל פריה — כי צונה יזכה האדם את ארחו? ונה תקות
 חנוש קרוץ וחוור? אף אם יבזו חילו ויצור כעפר כסף, האם הונו ילילו
 ציום עברה וזעם? הלכלח ירוה נפשו צתעבורות בני אדם? הלעולם יעוור
 צכחו לנלא חתותיו ותשוקותיו?

הלכלח יצער צקרצו החשק? האם עדי עד ילילו ווי הצחרות? כנו
 הקץ ונהר חיש ידאם ויצרה, והחורף צחזקו יצא וישלג ויכפור החבל תפארת
 חדונה יספוד לונשחית, ויתנו שקוני האצו. ככה אצי כעורי חנוש יספו —
 יכלו כחמותי — יאצדי חתותיו — אולם החורף ילחם עם הקיץ, אף אם
 יכבוש כל חודת הקיץ. תקותו לא כאצדה כי האצו עוד יפרוש ככפיו כשער
 וכבוד צוקר חרם עוד שנת התולדה. והטצע הנדיצה אם כל חיים תחדש ככזר
 כעוריה והנשפעת תכנונה עוד כצבע לרויה — אולם אם אחרי הגבר ירדק
 החורף — והטצע תשיגהו — יוני הזקנה, יוניס אין ספן צהם — קערות
 ראשו לצנו כשלב — ובקנה צויס תכיד ונפני רוח כן ינוע צהליכותו, עיניו
 יכהו — ידיו כצדים — רגליו כשלו — נלעג לשונו — הו! אם אצי
 וני הגבר יכלו — האדם אם יחלט. . . ונה תקותו? כלץ ילא ויוול וכלל
 יצרח ולא יעוור, כן יניו יכלו צאפס תקוה — שא צן אדם קנה על ונשפר
 יוניק חללו וקונוו חלי קכה — כבוד — ותאום — ארצת אחריהם כארי
 צקתרים — דונית כי לעולם תפרח צאצך צחזקך וצעטרך, אולם כשער יציץ
 קרניו והרוח יחול עכנים ונשיאים וגשם אין, כן ענוד חילך — אורכותך לצו
 תתנו כחל שונק יעבור עבליך כל רעה ונלוק. אשרי חנוש אם הליכותו צקודת,
 אם ישמור ארחת חיו וניו וטניו ועל עשרו לא ישען — צנוה שלום והשקט
 יצבע וילין עד ירד שחת ושם יצבע כח וגוול ידיו יעשה לו. (ההנשך
 חי"ה צא יצח).

עמרת חכמים. Von S. S. Wondscheln.

עמרת תפארת אשר בערתי לראש קפר ושל ומליה, הפותח צכור הווליה
 דצרי חכמים וחדותם, כאה דורש ויניב דעת לשון חכמים, הפיה רוח המליה
 והקריב עולם חל בעלמו והצח צהם הרוח ויחיו ווח עלמות ישוקה, כבוד

ידידי הולץ הנעים תורני ותופלג כס"ח חו"ה ודרבי ברוך ואלן
חיות ל"ה' עליו יתה אכ"י זע"ל יג' כ"ז יח א"כ ד"ס י"ג

שנת אשר כתב מרדכי אליהם.

זאת החורה חנונייה ושיצת נפש, ונעולם נכבת, ונראש וקדושי ארץ, זאת
 צת אלהים ירדה ונשנים ארץ להיות טעטע את בני אדם, ונחלם ומדריכם
 בדרך ילכו, לאתקם בשני עולמות, הן שפטיה נופת טעופתם, תמווך כבוד
 חנונייה, צענוחות וגיל הוצלה בית ישראל ויולר האדם, חוצצ עם זו צחר
 למופת לצנים יולרו, לדור אחרון יקום, הלך בה דצריה כאש וכפטיט יפולץ
 סלע, אחת דצר אלהים ורצות שונענו, זה ונשה ונחוקקנו כליל תפחרם נתן
 צראשו ציום אהצת כלילתינו, יום טדצר צה, ונפיו נהרי דעט אשר תאורנה
 עיני טועמייהם נטקרו לונטרתי יהושע, קול לגורם עצרו ראש צצאו אל,
 וקדושים אשר צארץ, עד נשאל ישראל רצינו הקצוט, ונונונו עד רצינא ורצ
 אטי, וננהם להטותים צלונא דצריהם, אילני בני ישראל, גאון יעקב, עד רצינו
 ונשם צן ויוויך. עליו אונרו המוטלים ונושה עד ונשה לא קם כנושה, הוא
 ירד ים התלמוד, זה הים גדול ורצו ידים, טס רנוז קוד ה' ליריאו, ואין
 ונפטר ללמודי ונוטריו ונקרים ונפז, כל השוחה צו לשחות יעלה פנינים
 ונחפונותיו, הוא שנהו לארצע ראקים צירו החזקה, אשר נחליו קוצצ קוצצ
 הולכים אל הים הגדול הזה, ונווקוס טצחו טצים ללכת, אל הצריכה העליונה,
 גליה עילית עולה וצית אל, אחרי נהרותיו ינהרו צית ישראל, ולונא לרצר ה'
 ילך לונים, ולטאות טטון ונועיני יטענותיו, והיה כאשר ישראל איש דצבר
 אלהים, כי יפלא ונונו דצר, כי נצנה טאלם לונעלה, צין דם לרם, צין דין
 לדין דצרי ריצות צטעריהם, על פי התלמוד יקים דצר והטכונה גם היא ערבה
 טס טלחנה, על ידי הרצה ונטיצי טעם, מאשר בדרך צינה, תחילת חכמה
 ירחת ה', ודעת קדושים צינה, גם חיי חכמינו עטרת תפארתינו וחי רוחינו
 צו נרשונים, כל ונעטי תקפס וגצורתם, צחכונה ודעת ונוקט טסכל, אשר
 הצינו, צקפר כחצו צעלי אקופות, לקחו ונאצני הנוקס ונחורת ונשה, אצן
 הלאשה, רועה אצן ישראל ואור חווי אל הניפו, ועשו אצן לפנה, אצן לננוקות,
 ליסד ועליהם כל ודה נוצה ויטרה, וכל נוצה ה' צהכת טונים ועבל, לצנו לנו
 באקמויהם לונטרתי עולם, סקן יטענות חכמה ודעת ירחת ה' אולרם. ואך
 בגאונה וגדול לצו יטח איש ישראל את עיניו, כי יטורם ונחוק, את כל גצוה
 יראה, צינים ונפארס חודת עולם לנו, ונגלות צטונים, צנו ירוץ לדיק ונעטב,
 הקינוו ונחוני בוניהם, צנים למודי ה', ונרצים טלום ועצולם, חכוי התלמוד,
 אשר פלרו צית ישראל באצני טהם וקפיר, ונשך חכמה ופנינים לא יערכם
 זהב, — ואך צלדק יצנה לב איש ישראל צהצינו לאחור לשמות קדם, לנחזה
 כחונדה חצל חכמים ונחוכמים ונפליאים לעשות לעינינו, צחכונתם הנפלאה קולנעים
 אל השערה ולא יקטיואו ונוטרתי האמת, יזכור ראשונות וקדעונות, יתצונן צים
 התלמוד, אולר כל לקח נוצ, יקרת חכמה טהם יקר וקפיר כי יטפס, ים אונור
 צי הנה, וואך אס יעצרו עליו ויים הצדוקים, צעת קונו בני צליעל לקום עליו עיללות
 צרעט, כי טנאח עם זולתינו ונוקויו חלה, לשוא עמלו לכבד ווקוד ויים
 חיים, ויים קרים חזלים ויין לצנון, להטקנו ויי ראש, לריק יגבו אויציו לנחות
 טאריחו, אחרי אשר קנוו ככפירים ונוענותם, אריות צחורה וצחכונה דור דור

ודרשו, הראו לנעמים ושרים חין יפיו, וכוונם ונוקר השכל יציע ונוקרו, —
 אשרי האיש שמועב לסם, ויפגם בחצו, לשמור ארחות לדק, אשר יורו אנתנו. —
 מרצה שלום עם אחיו ועם קרוביו, ועם כל אדם, ואפילו עם גוי בשוק
 (זרכות פ"ג) ויגן שאף גוי העוסק בתורה הוא ככהן גדול שכאמר אשר יעשה
 אותם האדם ומי צום. כן פתחו שעברים ויצא גוי לדיק אף, גוי צוטענע —
 (והדרש דברים) אז ישכון לבטח ארץ, וה' אלהיו יכתנו, כי עקב הלכה למושה
 וסיוני טענע שחיות תלמודי. חכמים אשר על שפתותם יוספו לקח טוב. כבודו
 הים באניה, פרשו ושוטו בין השמים והארץ, להוריד וטענים עז וצנחניו, ויירדו
 ומלנה מאר תבוע לראשם, ומרגימתא דלית לה טיווא, קס חיים לנחזיקוס זה
 (עירוצין ק"א) השאירו אחריהם זרכה —

ובל ימי חיינו הנה לנו למופת, וקדושי ים לנו לנעימים ונורים ונאשרים
 כי נראה איך קדשו זמנם, ובל חיימם אך לה' ולתורתו, דרשו ונספר ה' אמת
 ונוטותיו לא נעדרה, הנה צאו אל הקודש פנינו, עמדו בקדו' ה', הצינו צוקרא
 מפורש וטוס סבל, חקרו כל מלה, על שרטי החקרו, כל וטקל שקלו במאזנים,
 כל אוח וכל נקודה נקודת הכסף.

(רצח רומי כתבי כי גדול ועל שמים חסדך, וכתבי כי גדול עד שמים
 (פסחים פ"ד) טעה ישראל עד ה' אלהיך. ולא עד בכלל (יואל פ"ח פ"ז)
 אלהים יבקש את נדך אשר לא נכתב הנדך דרשו אף לדיק רודף רשע —
 והדרש הנחונח — אהבתי כי ישנע פסחים פ"י גס ר"ה פ"א — ראה
 והרש' א שם שפירות לפי פטתיה לא חפול צו לטון אהבתי אלא לטון בקטתי
 אז תאבתי, ויווא ע"צ דרש ר' אוקי החנעה שאין להם הכרע. וכן לרצות
 דרשות הנעשרות בתלמוד צבלי ירושלמי ונדרשות) ודרשו הנקרא לקבל שבר,
 כאה דרשו ונאה קיינו, ולנוקר אלהים גלו דורות אחריהם, ולנודו צנועם
 דצריהם, ונה ה' דורש ונאדם, יראה ה' כל ארחות ישר, ונעגל טוב, וכתפוחי הצד
 צוטפיות כסף, לפני צוטענע ולין חכמה רבתי, אשר יקודתם צהררי קודש. —
 (והסתכל איך אלו הענינים הנפולאים האנושיתם אשר אליהם הגיע עיון
 הנפולאים שצפילוסופים ונפזרים צמדשות. (נורה פ"ע לראשון) ונספר ונאור
 עינים אנורי ציה פ"ו — חכמינו הנחובנים כוונו לקצוע צלז ההמון את
 הטוב והישר וליירו קפריהם צאופן תנאותות לנו לאיהם תכלית נאות אל
 נדות טובות. וכן בחרי קוף ונאור שליטי: הוא דרך נשוצה ונפואר לקוח עין
 הנביאים ז"ל שהספור כלו הלעת מליאה לנחץ את הכוין צה) —

ולכל תורת חכמינו הקדושים היתה שעשועינו כונענע אדנו צענינו,
 ונרות רצות עצרו ראשינו, וכונענע נסתכחה תורה וישראל, ורק הנה אור
 לנתיבותינו, ולאורם נקע ונלך. כאשר חרץ ונשפטנו על התלמוד הסבס דאקטאר
 גרענץ נספרו דברי היונים לבית ישראל, כה דצרינו:
 התלמוד הוא אנון היהודים, ואך אנונת אנון הסבן הסבין עומס,
 לגדלם לתורה ולתעודה, להדריכס צוטפיות דעת, ולרדוף אך לדק לדק, ואף
 הכניעום איציהם צנות קדם, עת חופל בקה ארץ, והפריעו יראה, בגורם
 לעבור חק, ולכל לנאור חותיה, כל זאת צאתהם, ולא קרו ונומות המורה אשר
 עליהם נהרגו ונחשבו כלאן טעתה, לקדש שם אלהים לנעיני כל רודפיהם
 המוררים אותם, אשר השחוונו על ישרת נפשם צם, על עולם אהנחם אל ה'

ואשר האמינו בו ובתורתו, החזיקו במועצה, ואף אם יקבלום איביהם לא עצרו חונתם, לה ייחלו, וזכר לרחם החזיקו באוונתם ולא רפו ידם, יען התלמוד הוא התלמוד והטעם דרך, מורה לזדקת לכל בני ישראל, ונוקדו מדות טובות וישרות השקה העם, הכל אותו על מני מוחות, כי חבוי התלמוד למוחי ה' ידעו לעשות את יעק דבר, ואשר הנה החזיקו במועצה הדת, והאבו לדקות, ולא שאלו עושר גם זה היה לנו למופת למאוס הבלי חמודות ומדומות החבל, ולקצול צעת התפקד החבל ומצינותיה, ולהיות שזרם רק על ה' דומם וייחל לתשובתו, כי יטיב אחריתו.

התלמוד הרים נק לעם ישראל המופחד ומופחד לקלות השמים, ושורו כרועה עדרו ונפגמו לכתות ונחלקות לרעות שונות. ואלרו חוקים לא טובים, להיות חקה אחת לגר ולאזרח. והוא לפן וטון לדור אחרון צנים יולדו קורות אצותם, וכלידי ציתם וכאשר דורם ידע כל אשר נעשה. ואף רעיונות נבגזות העלו שומרי ברמו ומועמקי בצבס רצ תבונות ועיון ננוף ערובה צבל שמויה צו תורת ד' זרע קודש ואלצתם. התבוננו על האדם ועל תעודתו ועל כל דבר הפך להלינו ומוצב ציון וזולת האולת להשכילו, ולהעלות כר נשמתו כר תמיד, וזר סכמתה וזולתה, לאורם נלך צנה לעולמים לאור האור החיים. —

והנה מאשר דברו חבוינו צחידות ונשל ונוללה וחכמים לפניו דעת דצריהם ולא גבו מונחתם לפני אלה אשר לא ידעו ערך החכמה, לכך אשני לצב הנה יעמולו בכל עז לירד לענוק דצריהם, לגלות המקפה הנכונה הלוטם על יקרת חמדתם.

וגם אתה ידידי הכמוד חכם והפן וליץ והולל תורני ומופלב כש"ת מורה תרדכי וייסמאן חיות כ"י, כנרדכי בשלן לצעת לביט מלכות עטרת זפת את דברי חכמינו קדושי עליין צעטותך אותם צעליות בשון עברי, ומיערת דצב רדת קופת לופים, המזרת העברה ליושנה באשר גם הנה שאבו ונוקדו וים חיים המורה הזאת, ודברי נציאנו, וקובו מוקרם על הנוקרה, ואשר ירמוון צועט וליין השכלת צושל ונוללה דיעה להכציר, ועל שפתך לשון חכמים תטיב דעת, דעת לבזון קבל, וניי כהחכם יודע פשר דצב כוונך לשונע און כצב שונעתך איש ישר הולך שוקד על החורה והעבודה, וזבל חכרות החכמה וצין ונשכיל וולא חן ואלהתך. והנה צקיץ העצב צצואי וקוס תחנותך, עני ראיתך והכרתך כי צתתר אלהך תדרוש החכמה, והיה כאשר תירא ונעשות יונם תרוב עצדות הנקטר הענוקה עליך, והיה הלילה כך ללמוד וללמד, תגזול שינה ונעיניך, למען תהיה החכמה כך לשלל, ותט כל היום שכונך תחת עול דרך ארץ, והיה ראשית שעות היום קודש ללמד לעמך דעת חכמינו, כי אתה פתחת צכור הנוללה דצרי חכמים וחדותם, להצין ונשל ונוללה דוח חכמינו תדבר ונגרוק, ונפיק תוליא וייליס. דודי ירד לנן עדינים ויענד נזר פרחי תפארת ונולית דצרי חכמינו, הוליא תעלונה אור באורך כראה חין יפחו צהלציתך אותם גדיים חדשים חמודות השיר.

והנה התועלת אשר תלמח לבעירי עמינו ושירי מוקר כאלה, גדולה מאוד, כי יעוררו התעוקה ללמד דצרי חכמינו, ולמודים היקרים יחרתו על לוח לבם, ולהיות עינם וצבם אליהם כל הימים, כי ונוף חלת דצבם תוליא נופת שומרי יושר. ואתם רוחות טהורות ונפשות זכות ונקותפנות צבל שדי, אשר דצריכם שומרינו לנו באור שני התלמודים, ומדרשים האלילי נא מרוחכם

פי שיש על ידי אשר רוחכם הוקרות יצרו ונברונו חטל ונולדו, הירוחו
דעת לנענן לא יכשל בלשונו, וידע לירד לעוונות דצרכים רחפו על ונעשי
איש הנכבד הזה, אשר סקדיש עמו להפיץ תענוותה אור, יבוכו מעשי ידיו,
ונועם ה' אשר עליכם יכוננו וזרח בחשך אורו, ואחינו הנפולים בחרבות
יראו אור גדול אור התורה והחבוצה להצין דברי חכמים וחדותם, והעשכילים
יחסירו באושר הרקיע.

Von Jakob Fischer, Hauptschullehrer. **מכתב**

בע"ה פריאשעזעלען, אור ה' לחכמה, ש' חרכ"ד לפ"ק אלהי המערכות ירנה ברכות
לאיש רחוק ומנוי אבל קרוב ללצני הכחם והכבון זל"ם כ"י.
כמעלותי את כרות הסככה, מזוהי את חרתי — ברגלים לא צדיים — וקלה אל
קלה ושדתי הסיר הירוד ברות נכאה, רעיוני שני ציני קדם על מלצ עמנו ועל הקורס
אשר עבנו על רחשם, ופאשר הולאחי העלה האחרונה נשי חרה אפי על המחנה, אשר
לא האריך שירו עד אין קץ, כי כאשר נסרנו שפתותי שבתו גם ששמוותי. — סככותי את
פני אל מול פני המנורה והמזרחי זלנני: לכל בני ישראל אור במושבותם ובלצותם לזכרון
הישועה ציני השמוותים, ואני גורשתי והקפתח בנחלת שנתה ועונג, הכיתי בשבע חמת
העמים, ורק זאת היא לחמת מרעי: לפני לרתי, אחורי דלחתי, מיניני יבוכי, ושמאלתי
חרוטי, עד הנה נעו וברו ילדי רוח, כאשר השלחתם אכלה ונעט ונעט את כרות הסככה
וכנו זם אשר זה, ועלם הזה הפך את לני והדליק בקרני נר — הנחמתי בזה: זלחתי
היה קץ אל בני תמותה, גם נר חיים יכנה והכל יהי כלה היה הוולגוני קעיפי אל בית
מועי לכל מי, וקול דברים הביע לזוני: "ראה פה תשכנתם שאננים, ציניי כלה ונעט
קברים חזרים חזרים, פה אין ענב, אין קלף, אין אכל, אין סבל, אין חכה, אין לוחה,
אין יללה אין קללה, פה ישנו כחמים יחד עשירים ואביונים, צוערים ונבוגים, שרים
ומלכים, ושוללים על השחמים. פה היא העידה כל בני תמותה, פה עונתה נחמה על
כלם מרות, רב לך שנה צעק העכויל, נוא סכנה תם צעק השום — כי עיקר יוצע
אזה, דברי תנחומים אלהל השביתו את שאון רוח, וחרת את הדברים אשר יתקו על
חלכה אכן אשר מוסס ומלשותי אשר מות: גוה שאין לחיות שבע רובו יע ק צ בן
חלי יעזר פיער.

"יבנתי, שכעתי מרוב תלאות עצומות.

"עניתי, נדפיתי מהיל צרות איזמות.

"קבותי, ארותי את חיי העצבים.

"פחלתי, נעלתי בתבל מלאת פזבים.

"פנעים ונגעים על כל מצעדי צרו.

"יגוני ואסוני בכעלי ברית לי נצמדו.

"שברי עד קברי את חציו עלי ורה.

"עצבותי וצוקותי שמוגי למטרה.

"רוחתי מצאתי פה במקום אין צרה.

לו ימני עוד נעל כל חסדיו בנרות הלכות שנתה, אזי חנה כל הדברים אלהל
בנועות השמה, וחסה ייזיל תביל והשמה עם חוסנך עד בלי ירת יע ק ב פיער.

Bon Jacob Toyrower. תולדות הדפוס.

(המשך) פ' ק' ז'. התפשטות הדפוס העברית היא זמן מועט, כ"ה שנים אחר התפשטות הדפוס בכלל, וכאשר פסקנו למעלה, התגלות הדפוס ע"י גוטענבערג הייתה צננה ל' אצל עוד לא בלע חם אשר זמם לעשות, ורק בתן זקן ועשיו צמח ל' לכל זמן ועם לכל התגלות יחזר משל קדמוניו, כאשר שאלו להמכס עלולעט מי הוא חסיד הכנח צבולע? ענה: הזמן! כי הוא המציא את הכל, גם יאחן גוטענבערג חכה להזמן עד שנת ר"ח, וזו התחבר עם קוסר אחד צעיר מיינץ יאחן סיטענער שמו, והסתפק עמו להיות לו לבקש מולא ונקום להסב הנלךד לנאלכה הזאת, וזה דבר השתופס יאחן סיטענער כחן שמונה מילוח וזמנים צשש רציה לשנה ליאחן גוטענבערג עבוד יקנה סכלי ומכות נייר וגויל ודיו ולשלם סכר דירה וספועלים, ובתחילי שהצריכה ציד יאחן סיטענער להספיד העשוחותם בכל עת עלותו על ליונו. והיה ראשית מלאכהם בקפרים קטני הערך; שני עמודים סר"ג דפים, ומלאכה גם היא על יפה גויל ציביליאשעק בשלחתי. חספס הוא היה הסבה לספריד בון הדפוסים סיטענער וגוטענבערג, כי סיטענער היה אדם ריוז ומדון, ורק לעובת עלמו היה דורס, וכל מונעתו הייתה ללמוד מעשיו האומנות, ולקנות לעלמו ציד דפוס, והנה הוא צא בעלילות דברים שס"ך האלה עלו דמיו השתפחו על חלף ושם עלוהו בקפ, כסלים מואשר חסנה לחת לו, גם שר עיקרל חנע סיטענער. משנת 1456 שלם מילוח ומשעים כסף וגם רצית הרצית כי כפי מלאכתו הולך לשלם הוא בעלמו להמלוים עת ל"ו כסף ועלה הסכום עד ל' אלפים כ"ו זמורים, ואח משמעו זה הקריב לפני שופטי העיר מיינץ, ששופטים האלה חרלו ומשעו שישע כי האמה את, וזו יחזיב גוטענבערג להחזיר לו הכל. אך לא היה ציד גוטענבערג לשלם חף שרועה אתה ועוד היה בעל חוב לאחרים, ועל כן נתן לשותפו את הספרים והכלים והלך בעלנו לבב לעיר טראכטבורג. ואח"כ התחבר סיטענער עם מעטער ששפער והכינו למו ציד דפוס המולא ח' סתלים סתיר יופי, עדי לא נראה עוד כמורו דומי אחרינו מוח התגלות הדפוס. גם לא חרבו הימים וגוטענבערג שב גם הוא למיינץ בשנת רמ"ו, ואחרון סגולת קאנראד הומערד נתן לו כסף דף. הכין וסד ציד דפוס חדש על שם אחרון סתיר, וב"ג בעלמו. הכין וסד כל הכלים הסתרים וכונה ד"ים ענרו בהכוות האלה עד שצננת רש"ה דפוס קאטליקא; והכוונר יאחן צאללים והיו עומדים בשותפותם עדי מוח גוטענבערג צשנה רכ"ח. והנה אחרי הדברים האלה משך שנה רל"ה נראו דפוסים רבים וסונים ילידו וספרו צאלץ איטאליא, הראשון היה צעיר רעגניז במחא קאלצבריהן והמדיים היה ל' גרשון בן ל' יאחן אצרים והוליו לאור שירוש ר' שלמה ירמי על הסורה צעיר שאפיח זאקא קאלצבריען, המדיים ר' משה קאזו או קאטלי גוליא לאור עור או"ח. במאנעוה ופערבאח הכין וסין ציד דפוס ר' אצרים בן ר' שלמה כונט והדפוס עור או"ח מאנעוה רל"ו, עור י"ד בעערבאח רל"ו, סתלים עם סו' הר"ק רל"ז, והיה נהוג אלל המדיים הראשונים לכונס בראש כל ספר הדפוס ונחבב תעוה עמו הקדמה, והעמקתי לענה קלה מהם, ושם הראה איככה הוא מתפלל ומשאה על הסתירות הדפוס וכה לשונו: אחר אצרים הסוכס בכונה קולונקס, בלא מעשה נסים, אשר יגע ונלא להסין תורה בישראל וכו' ומשך זמן דפוסו ימים רבים ומלאכה עד שנת רנ"ע ונדפס שם במאנעוה יוקיפון בן גוריון רנ"ט והיה אלו עמיה הישו ב' אצרים בן מייס מעיר שיזארע ומשפחה הלנועים, והיה אח"כ צעיר צאלצברג ציד דפוס של ר' יוסף קרוויער, והוא אשר כתבו עלינו: איש צקי מנאלכה אומן יקרא אין כוונתו בכל הארצות מנאלכה הדפוס וכו'. — צעיר צאלצברג עיר גדולה וישנה בקרנה מירבאח הוסד ציד דפוס ר' יוסף קרוויער בשנת רנ"ב והדפוסים שם מושעים עם הרבוב אקקלוב ורש"י בכרך אחד. צשנה הזאת היה רלצ"ח ציד דפוסו ומשך העת הזאת העיר ל' את רוח ר' ישראל נתן איש שונלגויא וקרא לבנו ל' יהושע שלום ליבך דפוס שונלגויא Soncina צמחה לאומצבריען, וגם ל' גרשון בן בנו היה, מדיים שם ידוע שם גרשון ומעללען, ובשנת רנ"ג הוסן והוסד מנכש גדול לפניו בראש היה עוד כוונתו ומפריס רבים וככבדים ילאו משה, בחשבוה הדפוסו מת' צרכות עם רש"י ומקפתה ה' השמינית הרנ"ס והמדרכי ונגמרה גמל"ח לש"ק

והראשונים שנו עינים וכנס להכין הכל ויגם בחכמה מדין כאשר הניח בם' אנחר
 הפנינים ל' שלמה בן גבירול רמ"ד שונויאל וס' נאמר: קטר ספר סה"ה סה"ה ודיוק
 אפואר ונאחר ביופי כל שלימות מעלה לשם ולתהלה, סקוק בעט צרול ועופרת ונחשת
 לא יבירחנו בן קקק אס ילום חליו ויתרון יתראה פנים ובו' (ראסקי) בשנת רמ"ה נדפס
 סעור ח"ה ובחינות עולם ונ"י ידעיה הפניני והמדפסים הכזר בקפוא: ובכח"ה ספלים
 דכחו המסולאים משו עלין המעוררים סה"ה הפסויה וזהו במשניות כקק חין ערוך להם
 צדק ההנאק דק"עין סה שונויאל כ"ד כסליו רמ"ה, ועוד נדפסו סס נביאים ראשונים עם
 פ' רד"ק ובכחו בקיום הקדומים: עם שלל נעלוו בדבריו חלה מעשיות בלחמ ובחיים
 ואשר בחולי לא יחיה להם פנאי לעיין צו כשיעור התקפיק להבנת שחולי סה"ה סה"ה ודיוק
 ע"י יודעי ספר, ונביני אדע ולא נאשר שיעל צו שגיא, חו עשות ונפשו סן צבונם
 סן בעלות חבל עם שאפר שיעל צו מעשיהם הוא סחלמות חוח בלוח ה"ה ח"ה ח"ה
 צ' צ' וכו' חוח חוח אחר לפעמים לידום כוחם העדיק ודעוה ערוה דיוקי סכונה והמלות
 הענינה עינו מלשמות צרתי אחריות חלה סחכרות צדומות, וקיים סס סלעמו ח"ה
 ח"ה צ' צ' ליום ססו ונחשו סה שונויאל בלחמבאד"ה ססח מעשלת סדוקס מ"לחמו
 י'ה' (סעסך בעתכרת סה"ה)

Literarische Anzeige von M. C. Stern.

Ben Abujah.

Goethe's Faust.

Eine Tragödie, in einer ebräischen Umdichtung von

Dr. M. Letteris.

(Wien, Selbstverlag d. Verfassers, Com. J. Schloßberg's Buchhandlung 1865.)

Man muß mit dem wohlbegründeten Selbstbewußtsein un-
 angefochtener und unanfechtbarer seltener sprachwissenschaftlicher
 Errungenschaften, mit den gefeitesten Organen äußerster that-
 kräftiger Befähigung und geistiger Potenz ausgestattet, mit der
 Sprachkenntniß der Propheten im Geiste wie in der Ausdrucks-
 weise bis zur innigsten und intimsten Verflochtenheit ausgerüstet
 sein, man muß als verdienter Veteran im Gebiete der Literatur
 und der Dichtung das Patent der Meisterschaft so zu sagen bereits
 an der Stirne tragen, um auch nur im Geiste die kunstgeübte
 Hand nach einer derartigen literarischen Entreprise auszustrecken,
 um diese weltdurchdringende riesige occidentale Blumenkönigin
 deutscher Dichtung auf orientalischen Boden verpflanzen zu wollen,
 um dieses Buch aller Bücher, man könnte sagen, der Gesamtliteratur,
 auf ebräischen Gebiete heimisch machen zu wollen, man muß eben Letteris
 sein, um eine derartige kolossale Aufgabe sich zu stellen und die Hand an das
 großartigste Meisterwerk des

größten deutschen Dichters, an Goethe's Faust, zu legen und mit grandioſer Sprachgewalt und Kunstgewandtheit es auch ſeiner Vollendung zuzuführen.

Der Griff, in Elisa ben Abujah dem ebräiſchen Publikum den Faust vorzuführen, war und bleibt ein genial glücklicher, und man könnte, in umgekehrtem Sinne, den Spruch „Hu w'lo-Acher“ darauf anwenden.

Was die Auffassung und Bearbeitung betrifft, ſo iſt dieſe faſt durchgängig eine überaus glückliche zu nennen. Denn, wenn auch einige blutwenige Stellen ſich vorfinden dürften, in denen das exotiſche germaniſche Element als vorwiegend und dominirend ſich herausſtellt und den Firniß und das Goldgewebe der nur allzuſchönen Meiſtersprache durchſchimmert, ſo bekundet ſich dieſes nur als fernliegende kaum wahrzunehmende Ahnung und dient uns dieſes nur zur Erinnerung an die kaum zu bewältigende unglaubliche Schwere des zubearbeitenden Stoffes, und muß es der Leſer nur ferner daran mahnen, daß Letteris auch im Gebiete der deutſchen Poesie, als Dichter, einen wohlverdienten Rang einnimmt. Wir würden den überdichtenden verdienten Bearbeiter übrigens nur nahe treten, wollten wir hier einzelne Pièces hervorheben und ihnen die Palme der Bevorzugung reichen und mit der Krone der Auszeichnung ſie decoriren. Es iſt das ganze Werk, wo und von welchem Geſichtspunkte aus es auch betrachtet und beurtheilt werden möge, ein duſtdurchweh'ter Zaubergarten echtorientaliſcher Blumen, gekieimt und großgezogen im Geiſte des reinſten, feiſten und gediegenſten Ebraismus, von denen auch die winzigſte Blüte herrlicher Ausdrucksweiſe an die leider längſt verklungene und vergessene von den Weiden Babylons getragene Harfe Zion's mahnt und mit wehmüthigem ſchauerlich bangem Erinnerungsklange uns durchzuckt und mit bezaubernder magnetiſcher Sehnsucht uns feſſelt und bannet. Entzückt von den heimatlichen Lauten meiſterhafter Sprache, die uns aus dem reſtgebliebenen Schriftthumsſchatze der Propheten nur begeisternd noch entgegen tönen, durchwallen wir dieſen in der Fülle poetiſchen Glanzes ſtrahlenden, mit der üppigen Farbenpracht morgenländiſcher Dichtung verklärten Hesperidenhain, prangend im reichen Schmucke der ſüßeſten Liedertrauben eines öſtlichen Meiſtersängers, und bewundern dankbar wir den hochbegabten Pflanze, der mit kunſtgeſei'ter Hand dieſe Meiſterschöpfung mit genialem „Werde“ hervorrief, und ſcheiden wir nicht bloß verſöhnt, ſondern vielmehr bewundernd von dem Bearbeiter, ob des undenkbar faſt tollkühn ſcheinenden

aber — mit dem Kranze des schönsten Erfolges gekrönt
Wagnisses!

Wollten wir aber schließlich noch diesen Ben Abujah bloß mit dem Namen einer Errungenschaft oder Bereicherung der ebräischen Literatur bezeichnen, so würden wir jedenfalls mit diesem Epitheton eine Schmälerung in Bezug auf den totalen Werth dieses Werkes uns zu schulden kommen lassen. Es hat der Dichter hier nicht bloß einen Cyclus kunstgeformter glänzendschöner Verse, wie wir dies seit je an ihm gewohnt und das an und für sich schon eine Bereicherung und Errungenschaft wäre, zu literarischem Schmause uns geboten, sondern hat er mit diesem Ben Abujah weit Bedeutenderes und Höheres geleistet. Er hat mit dieser Ueberdichtung des Göthe'schen Faust, zu dessen ebenbürtigem Doppelgänger er mit glücklichem Griffe den Ben Abujah stempelte, die Macht der Tragweite des leider so kargbedachten ebräischen Sprachschazes erweitert und dessen weithin sich erstreckende vielseitige Verwendbarkeit auf das löblichste und dankenswertheste manifestirt.

Er hat durch das von ihm mittelst Meistergriffel entworfene und ausgeführte Kunstbild es praktisch dargethan, daß, so wortarm auch die ebräische Sprache ist, sie doch — um mit Heine zu Sprechen — auch Göttliches oder Götliches zu schaffen reich genug sei — wenn auch deren Priester und Bannerrträger zumeist der Armuth verfallen. In diesem Sinne dürfte ihm auch ein Dankesvotum für die Wahl seines Stoffes gezollt werden. —

Und so scheiden wir denn von ihm mit dem aufrichtigen Wunsche, daß der Reichthum der Sprache, welchen er mit der Zauberruthe seines schönen Talentes in diesem Werke zu Tage gefördert, auch ihm durch daselbe — Reichthum bringen möge!

Das Hohelied.

Nach einer neuen Eintheilung des Textes metrisch übersetzt von

S. Horowitz.

(Wien, bei Gerold's Sohn, 1863.)

Der Herr Uebersetzer dürfte dem Lesekreise dieser Blätter aus
früheren Hefen dieses Werkes, als fleißiger und tüchtiger Mitarbeiter,
bereits vortheilhaft bekannt sein. Auch er zählt zu denjenigen, die ihr
erstes Debüt im Gebiete der Doffentlichkeit, in unsrem Institute
antraten und die später, wie Rubin, Bacher, Boss,
Winkler, Rabener, Mondschlein, Weis-
man, Fischer u. m., mit mehrem oder minderm Erfolge
als selbstständige Schriftsteller austraten, und die seitdem
als genannte und bekannte Bannerträger der ebräischen Literatur
ihren Posten ausfüllen. Mit einem freundlichen „Glückauf!“ be-
grüßen wir auch ihn, als solchen, in inniger Theilnahme, indem
wir seinem literarischen Erstlingsproducte ein herzliches Willkom-
men zurufen. Ferne davon, unserer Kompetenz eine Entscheidung
zuzutrauen, ob und daß unter den vielfachen und vielseitigen eroti-
schen, symbolischen und mysteriösen Deutungen, denen das Hohelied
bereits anheingefallen, die Idee, eine dramatische Odysse daraus
zu formen, eben die glücklichste sei, können wir Hrn. Horowitz
denn doch das Verdienst, eines von so manchem gelungenen
eregetischen Griffe begleiteten, auf ernstes Studium hindeutenden
und erfolgbegünstigten Schaffens nicht absprechen. Es ist das
Hohelied eine in den Schachten des Orients vorgefundene Lieder-
mosaik, ein Kranz morgenländischer Sangesperlen. Wenn nun der
Nagezahn der Zeit im Laufe von Jahrtausenden schonungslos
in der Symmetrie der Schnüre Lücken gebrochen, so bleibt die
kritischbegründende Constattirung oder Nachweisung einer Absenz
derselben doch immerhin ein lobens- und dankenswerthes
Verdienst. In diesem Sinne reichen wir auch Hrn. Horowitz
gerne die Palme der Anerkennung, so wie für manch Treffliches,
das er in den Noten uns geboten und indem wir nur noch
beiläufig erwähnen, daß wir dieses Werkchen bei seinem gegen-
wärtigen Austritte in die Doffentlichkeit, ganz so wie im
J. 1860, wo es zur Durchsicht uns vorlag, fanden, und wir
ermunternd zu dessen Herausgabe uns aussprachen, — scheiden
wir von dem bescheidenen Verf. mit dem Wunsche, ihn noch oft
auf diesem Felde als rüstigen Arbeiter zu begegnen!

Ferner ist erschienen im Verlage der Buchhandlung **Jakob
Schloßberg** (Franz Josefs-Quai Nr. 9):

פ פ ס

More Nebuchim. **מורה נבוכים.**

(Wegweiser für Verirrte.)

Thologisch = philosophische Abhandlung zur Klärung der Ideen
über mosaische und rabbinische Glaubens-Dogmen, wie zur Er-
örterung ihrer Uebereinstimmung mit der Philosophie von

Moses ben Maimon

(Maimonides),

zum ersten Male mit Benützung der französischen Uebersetzung
S. M u n k's nach dem arabischen Urtexte ins Deutsche über-
setzt und mit erklärenden Noten versehen von

Dr. G. Stern.

Mit dem Facsimile des Maimonides nach einem in der
Bibliothek zu Oxford befindlichen Manuscripte.

Preis 1 fl. 80 kr. 8. W.

Dasselbst erscheint auch mit Nächstem :

נתן החכם

Lessing's „Nathan der Weise“

ins Ebräische übersezt von

Simon Bacher.

Ferner erscheint mit Nächstem in der Buchhandlung **Jakob
Knöpfmacher** :

Das Buch Kusari **ספר הכוזרי**

des R. Jehuda ha-Lewi,

nach der ebräischen Uebersetzung des Jehuda Ibn Tibbon mit
einer längst vollendeten, dem Texte treuen erklärenden deutschen
Uebersetzung

von

Dr. G. Stern.

B 354.
31.

Ferner ist bei **Herzfeld & Bauer** zu haben:

Jellinek, Dr. Adolf, Rede bei der Gedächtnißfeier für den vereinigten Prediger Herrn Isak Noa Mannheimer, am 26. März 1865 im Tempel in der Leopoldstadt gehalten. Lex.-8. (1½ Bg.) Geh. 4 Sgr. = 20 fr.

— **Ich schlafe, mein Herz aber ist wach!** — Festrede zur Erinnerung an den vereinigten Prediger Herrn S. N. Mannheimer, am 1. Tage des Passahfestes 5625 im Tempel in der Stadt gehalten. Lex.-8. (1 Bg.) Geh. 4 Sgr. = 20 fr.

Sel..., Professor am Collège de France. Vorlesung über Bet ha-Midrasch am 21. Jänner 1865 gehalten. (1½ Bg.) Geh. 8 Sgr. = 40 kr.

Israel. Drei Reden. 16. (4 Bg.) Kart. 10 Sgr. Mit Goldschnitt 12 Sgr. = 60 fr., in Seide 1 fl. 50 fr.

aus Rom, Tofet und Eden, oder die ... Aus dem Ebräischen übersetzt und ... eifeier Dante Alighieri's in Florenz ... E. Stern. 8. (5½ Bogen.) Geh.

... ischer Sprache.)

Kinnor Kadosch: Die Psalmen. Für israelitische Hauptschulen wortgetreu übersetzt und mit erklärenden Noten versehen von Gottlieb Schwarz, öff. Lehrer. (Wien, Verlag von Herzfeld und Bauer.) Preis 1 fl. ö. W. Bei Abnahme eines Quantums für Schulen wird der Preis auf 80 kr. ermäßigt.

Wir können diese Arbeit, in welcher wir, zu unserer Befriedigung, einige schwierige Stellen eigens aufsuchten, nur mit bestmöglichst lobender Anerkennung allgemein anempfehlen. St.

⚡ Von M. C. Stern's vergriffenem Epos **תפארת התשבי**, **תפארת התשבי** erscheint eine schön ausgestattete zweite Auflage. Für den Vorbetrag im Vorhinein bis Ende Juli 1867 das Gesamtwerk nur 1 fl. ö. W., sodann tritt von 1 fl. 50 kr. ein; und bitten wir, um den Namen zu können, um baldige Anmeldung.

Bei

Herzfeld & Bauer

(Praterstraße) ist zu haben

Jellinek, Dr. Adolf, Prediger der
in Wien, Krediaten III. Bd. oder